

KURIER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni Kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chęłmickowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 187 Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 25 kwietnia 1937

Rok 32

Poznań, 24 kwietnia.

Ziemie zachodnie w służbie całości państwa

Złączenie się trzech dzielnic Polski w jedno niepodległe państwo polskie było najcudniejszą owocem wojny światowej i pozostanie zawsze faktem najbardziej wzniosłym i radosnym dla wszystkich pokoleń polskich. Powoli zacierają się różnice psychiczne i materialne, wytworzone przez stuletnią przynależność do trzech obcych organizmów państwowych, z których każdy prowadził inną politykę wobec swych obywateli polskich.

Jest rzeczą znaną, iż pod względem materialnym stosunkowo najlepiej wiodło się ziemiom polskim pod zaborem pruskim. Nie doznały one również zniszczenia podczas wielkiej wojny — w przeciwieństwie do reszty Polski, przez którą przewalała się pożoga wojenna aż do jesieni 1920 r.

Ziemie zachodnie wniosły więc do odrodzonego państwa polskiego najwyższy stosunkowo poziom dobrobytu materialnego, niewiele odbiegający od norm zachodnio-europejskich. Stanowiły one trzon Polski „A” według popularnego już określenia min. Kwiatkowskiego. Odnosi to się zresztą nie tylko do stanu dobrobytu materialnego, ale również i do struktury społeczno-narodowej tych ziem, niewątpliwie najzdrowszej w całym państwie, zwłaszcza ze względu na znikomy odsetek ludności żydowskiej.

Będąc najbogatszą częścią państwa polskiego ziemie zachodnie ponosiły najwyższe ciężary na rzecz budowy tego państwa. Ofiarność społeczeństwa zachodnio-polskiego na cele ogólnonarodowe i państwowe jest znana. Przybierała ona różne postaci: czy to jako danina krwi — poza wywołaniem b. zaboru pruskiego — w walkach o Lwów i Warszawę, czy też jako spontaniczny ruch subskrypcyjny pożyczek państwowych i akcji Banku Polskiego (nader często w złocie w pierwszych latach niepodległości), czy wreszcie jako hojne składkowanie na zażegnanie klęsk społecznych, jak bezrobocie itp., nie mówiąc już o najwyższym poziomie moralności podatkowej tutejszego społeczeństwa. Kiedykolwiek państwo odwoływało się do pomocy i ofiarności społeczeństwa, najżywszy oddźwięk znajdowało w szerokich warstwach ludności ziem zachodnich.

Jak bardzo społeczeństwo Polski zachodniej uznaje tę działalność za swój obowiązek obywatelski i jaką przywiązywało do tego zawsze wagę, świadczy o tym najlepiej stanowcza jego reakcja na niedawne posądzenie go na zebrań konspiracyjnym „OZN” w Warszawie o separatyzm dzielnicowy i brak myślenia ogólnopolskiego.

Wielkopolska i w ogóle ziemie zachodnie nie stawały zatem na stanowisku egoistycznym wobec innych części

Spotkanie Mussoliniego z Hitlerem?

Jeszcze podobno w kwietniu ma przybyć włoski premier do Niemiec — Przygotowawcze podróże dygnitarzy Trzeciej Rzeszy — Rozszerzenie układu zawartego przez min. Ciano?

Berlin. (ATE) „United Press” donosi ze źródeł rzekomo dobrze poinformowanych, że należy się liczyć z bliską wizytą Mussoliniego w Niemczech. Spotkanie z Hitlerem nastąpiłoby prawdopodobnie w Berchtesgaden. Nie jest rzeczą wykluczoną, że wizyta szefa rządu włoskiego odbędzie się jeszcze przed upływem bieżącego miesiąca.

W kołach politycznych podkreślają, że pomiędzy obu krajami odbywają się wymiany wizyt. Jednocześnie z kanclerzem austriackim dr Schuschniggiem bawi we Włoszech premier pruski gen. Goering. W ciągu 10 dni ma wyjechać niemiecki minister wojny von Blomberg, a wkrótce po tym uda się do Rzymu min. spraw zagranicznych von Neurath. Przywódca niemieckiego frontu pracy dr Ley dopiero wrócił ze stolicy Włoch, a dziś przybywa do Berlina przywódca młodzieży włoskiej Ricci na czele 25 wybitnych członków Balili. Przed paru dniami bawił w Niemczech gubernator Banku Włoskiego Azzolini.

W sferach politycznych wyrażają przypuszczenie, że przynajmniej niektóre z tych wizyt mają na celu przygotowanie spotkania Mussoliniego z Hitlerem. Krążą pogłoski, że układ włosko-niemiecki zawarty w ubiegłym roku przez rh. Ciano zostanie rozszerzony. Podczas ewentualnej wizyty Mussoliniego będą omówione przede

wszystkim sprawy hiszpańska i austriacka.

Prasa niemiecka zdradza dążenia do pomniejszenia znaczenia wizyty kancl. dra Schuschnigga w Wenecji. Pewne koła narodowo-socjalistyczne

twierdzą, że Mussolini miał oświadczyć dr Schuschniggowi, iż restauracja Habsburgów spowodowałaby nieuchronnie wkroczenie Niemiec, wobec czego Włochy byłyby bezsilne.

Wykrycie tajnej organizacji niemieckiej

Toruń. (Tel. wł.) Dziś w nocy w powiecie tucholskim władze śledcze zlikwidowały tajną organizację niemiecką NSDAB (National-Sozialistischer Deutscher Arbeiterbund) w majątku Wierzychy, którego właścicielem jest niejaka Vearowa.

Jest to ta sama organizacja, która swego czasu została wykryta na Górnym Śląsku. Władze bezpieczeństwa aresztowały 20 rzekomych robotników, co do których stwierdzono, że są szkolnymi agentami politycznymi Trzeciej Rzeszy. (z)

Trudności rządu „frontu ludowego”

Paryż (PAT). Na poniedziałek zapowiedziano posiedzenie Rady Gabinetowej, po której ma nastąpić jeszcze tegoż dnia, albo następnego zebranie Rady Ministrów pod przewodnictwem prez. Lebrun.

Zapowiedziane obrady budzą w kołach politycznych duże zainteresowanie, tym bardziej, że od ostatniego posiedzenia Rady Ministrów upłynął spory przeciąg czasu. Poza tym położe-

nie wewnętrzne i polityczne na odcinku finansowym i społecznym, czy też chociażby w sprawie otwarcia wystawy paryskiej wymaga ważkich uchwał. Jeżeli do tego dodać, że we wtorek rozpoczynają się obrady parlamentu, które zapewne przyniosą już nawet pod koniec tygodnia zapowiedzianą od dawna wielką dyskusję nad polityką rządu w dziedzinie wewnętrznej i finansowej, to zrozumiałe jest, że punkt zainteresowania przesuwa się wyraźnie na płaszczyznę polityki wewnętrznej.

Szereg objawów świadczy, iż rząd stoi wobec skierowanej przeciw sobie trzeciej ofensywy. (Za pierwszą ofensywę uważać można falę strajkową w czerwcu i lipcu ub. r., za drugą — trudności polityczne i nową falę strajkową na jesieni r. ub.) Obecna ofensywa zdaje się wychodzić z dwóch stron.

Przemysł, a przede wszystkim średni i drobny przemysłowcy organizują wielki opór przeciwko nowej fali żądań socjalnych i w obronie swego autorytetu na terenie państwa. Zwolynane są kolejne narady poszczególnych gałęzi, jak budowlanej, hotelarskiej w obronie „prawa do życia”. Jednocześnie np. przemysłowcy towarzystw elektrycznych w okręgu Vaucluse grożą lokautem w razie utrzymania uchwały Gen. Konf. Pracy, zabraniającej w Paryżu pewnym firmom elektrycznym, z którymi związki zawodowe są w walce, pracy przy wystawie.

Ponadto zarysowuje się nowa fala strajkowa wywołana przez zwyczajną cen. Gen. Konf. Pracy wszczęłą szeroką i energiczną kampanię na rzecz rozpoczęcia wielkich robót publicznych, wśród których główną pozycję mają stanowić prace budowlane na sumę 10 miliardów fr. Postulat ten jest specjalnie podejmowany przez robotników, pracujących na wystawie, którzy czynią z niego narzędzie ostrego nacisku na rząd.

Hitlerowcy w Austrii

Wiedeń (PAT). Komunikat urzędowy potwierdza wiadomość o aresztowaniu pewnej liczby narodowych socjalistów i wykryciu centralnego ośrodka nielegalnego ruchu narodowo-socjalistycznego w Austrii.

Ze znalezionego materiału wynika, że organizowano manifestacje i udzielano dyrektyw w tych sprawach, dostarczając w tym celu pieniędzy i materiałów propagandowych.

Sprawa niezależności Belgii

Londyn. (PAT) W niedzielę min. Eden uda się do Brukseli na dwudniowy pobyt, w czasie którego odbędzie wyczerpujące rozmowy z premierem van Zeelandem i min. Spaakiem, a także przyjmie go na dłuższej audyencji król Leopold. Rozmowy te mają na celu wyjaśnienie stanowiska Belgii w Europie.

Formalne podpisanie oświadczenia Francji i Anglii nastąpi dziś w południe w Brukseli przez min. Spaaka oraz ambasadorów W. Brytanii i Francji w stolicy Belgii. Oświadczenie stwierdza, że rządy brytyjski i francuski przyjęły do wiadomości zapewnienia belgijskie co do nowej polityki, opartej na całkowitej niezależności, oraz również co do zamiarów Belgii obronienia wszystkimi dostępnymi

środkami swej niezależności terytorialnej. Wobec tego rządy W. Brytanii i Francji postanawiają:

1) Zwolnić Belgię z tymczasowych zobowiązań, do których się zobowiązała łącznie z rządami W. Brytanii i Francji po pogwałceniu przez Niemcy traktatów lokarneńskich.

2) Ponowić swoje zapewnienia co do poparcia obrony Belgii przeciwko niesprokowanej napaści. Oba mocarstwa przyjmą również do wiadomości, że Belgia pozostaje wierna swoim zobowiązaniom z paktu Ligi.

Oświadczenie kończy stwierdzenie, że uzgodnione pomiędzy W. Brytanią, a Francją istniejące gwarancje przeciwko niesprokowanej napaści pozostają w mocy bez zmian.

państwa, nie starały się zachować za wszelką cenę dystansu w zamożności, jaki dzielił je od reszty Polski w chwili powstawania i zrastania się nowego państwa.

W ciągu niespełna 19 lat istnienia odrodzonego państwa polskiego dystans ten zmniejszał się ustawicznie. Przesilenie gospodarcze, od 1929 r. trwające mniej czy więcej do chwili obecnej, szczególnie silnie uderzyło właśnie w ziemie zachodnie. Produkcja rolnicza i przemysłowa skurczyła się na zachodzie w wyższym stopniu, niż w innych okręgach kraju. Pięknie rozwinięta i o dużych zasługach bankowość zachodnio-polska legła w gruzach. Poważne straty poniosły również handel i rzemiosło tych ziem.

Od 1929 r. — daty wspaniałej Po-

wszechnej Wystawy Krajowej — rozpoczął się na dobre proces niwelacji dobrobytu Wielkopolski z resztą kraju. Niwelacja ta poszła oczywiście po linii wybitnie zniżkowej.

Z różnych przyczyn należy przeciwstawić się dalszemu jej postępowi nie tylko w imię interesu samych ziem zachodnich, ale i całego kraju.

Tym niepomysłnym procesom w życiu ziem zachodnich poświęciliśmy stale baczną uwagę. Były one również przedmiotem dyskusji ostatniej sesji Poznańskiego Sejmiku Wojewódzkiego i, póki trwają, będą stale przejmowały najgłębszą troskę społeczeństwo nasze, które, dumne z tego, co państwu dało i daje, nie zaniecha nigdy walki o zdrowy rozwój stosunków społecznych i życia państwowego.

Katastrofa w Mysłowicach przed sądem

Pierwszy dzień rozpraw — Zeznania oskarżonych Urbanka i Kozła w związku z tragicznym zdarzeniem się w dniu 15 stycznia

Mysłowice. (AJS) W pierwszym dniu rozprawy po odczytaniu aktu oskarżenia przystąpiono do badania oskarżonych.

Urbanek opowiada, że objął służbę 14 stycznia o godz. 21 i pełnił ją do dnia 15 o godz. 18. O godz. 4.55 dostał polecenie od zawiadowcy Jurosza aby zawiadomić telefonicznie o zajęciu toru nr VII i polecenie nadania szczególnego rozkazu wjazdu na tor VI do Brzezinki, co też uczynił. W międzyczasie, przed godz. 5.12, kiedy przybywał pociąg osobowy, Urbanek miał jeszcze rozmowy ze Szczakową o zmianach toru dla przejazdu pociągów towarowych, tak, że nie potrafi wytłumaczyć jak to się w czasie pracy stało, iż nacisnął hebel T 1, wprowadzając pociąg na tor VII; hebel ten jednocześnie zablokował.

Na pytanie przewodniczącego, obrońców i prokuratora Urbanek wyjaśnia, że w 1936 r. przyjeżdżały do Mysłowic specjalne komisje D. O. K. P., w wyniku badań których nastąpiły radykalne zmiany na stacji myślowickiej. Przede wszystkim dawniej przy przeprowadzaniu pociągów było czynnych 4 ludzi, a zmniejszono ich liczbę do jednego, równocześnie dyżurnego ruchu. Przed pobytem tych komisji były 3 stawidła i 1 blok. Obecnie jest tylko 1 stawidło, a bloku w ogóle nie ma. W czasie przesłuchiwania Urbanka wyszło również na jaw, że taki dyżurny ruchu pełniący służbę na stawidle musi jednocześnie obsługiwać 6 aparatów telefonicznych, pomocnicze 3 aparaty telegraficzne, oraz musiał się posługiwać 13 różnymi książkami służbowymi, w których czynił uwagi; książki te posiadają po kilka a nawet kilkadziesiąt rubryk.

Drugi oskarżony Kozłowski rozpoczął służbę o godz. 17 w dniu 14 stycznia, a kończył ją o 6 rano. Czynności związane z przekładaniem zwrotnic wykonywał po otrzymaniu polecenia od Urbanka. Rozmowy telefoniczne Urbanka z Juroszem nie dosłyszał (ma bowiem przytępiony słuch) i dowiedział się o niej dopiero później od telegrafisty. Wprawdzie jego obowiązkiem było nastawianie zwrotnic, jednak często się zdarzało, że Urbanek wykonywał tę czynność. Przed nadejściem pociągu nr 1114 spozstrzegł, że hebel stawidła ustawiony jest na tor VII, jednak nie zwrócił na to uwagi Urbanka, bo tak było normalnie i prawidłowo, a nie wiedział o zasłanej zmianie.

Kiedy zobaczył zbliżający się pociąg, usłyszał w momencie gdy mijal on zwrotnicę straszny krzyk Urbanka: „Jezus, Maria! Pociąg idzie na zajęty tor!” Alarm był już spóźniony. Dalej twierdzi, że zeznania złożone w śledztwie uważa za złe ujete, bowiem inaczej on myślał, a inaczej zostało to wystylizowane, przez co zmieniony został sens. Podaje następnie na zapytanie,

że klinuje się zwrotnicę ręcznie tylko w tym wypadku, jeśli mechanizm ulegnie zepsuciu. Natomiast normalnie klinować ich nie można, gdyż są to tzw. zwrotnice zespolone. Obala to orzeczenie biegłego. W sprawie oświeślenia wyjaśnia, że na peronie światło zapalano tylko na czas postoju pociągów. Pole widzenia na tory było bardzo słabe.

Twórczość na rozkaz w Sowietach

Moskwa. (PAT) Przeprowadzana od pewnego czasu tzw. „czystka” w Zw. Pisarzy Sow. została ujawniona na łamach „Izwestij” i „Prawdy”. Jako pretekst wybrano piątą rocznicę zlikwidowania narodowych organizacji literackich.

Ofiarami „czystki” stali się następujący pisarze: Auerbach, szwagier Jagody, według upórnych pogłoszek już aresztowany; Bruno Jasieński, Af-

noziemow, Kirszon, Lelewicz, Makarjew, Sieliwański, Saznin, Sławiński, Koryn i wielu innych, których prasa nie wymienia.

Akcja obecna — jak wynika z głosów prasy, samych pisarzy oraz cenzorów, ma na celu jeszcze większe podporządkowanie twórczości literackiej całkowicie kierownictwu i interesom partyjnym.

Wyniki rozmów w Wenecji

Wenecja. (PAT) Ag. Stefani podaje następujący oficjalny komunikat z rozmów Mussoliniego z kanclerzem Schuschniggem:

Szef rządu włoskiego oraz szef rządu austriackiego przeprowadzili w czasie spotkania w Wenecji szereg rozmów, nacechowanych serdeczną przyjaźnią, łączącą oba kraje. W czasie tych rozmów zbadano stosunki, łączące Włochy i Austrię z innymi państwami, oraz zagadnienia interesujące bezpośrednio oba kraje.

Mussolini i kancl. Schuschnigg stwierdzili z wielkim zadowoleniem identyczność poglądów i potwierdzili przy tej sposobności zasady, będące podstawą ich przyjaznych stosunków. Podkreślili oni zwłaszcza raz jeszcze dodatnie wyniki stosowania protokołów rzymskich w zupełnym porozumieniu z Węgrami i wyrazili wiarę, że ta współpraca posłuży do zacieśnienia więzów przyjaźni między Włochami i Austrią.

Wyrazili oni prócz tego pewność, że współpraca ta doprowadzi do wspólnego celu, którym jest stworzenie warun-

ków do uregulowania zagadnienia nadunajskiego. Są przekonani, że uregulowanie to nie może być skutecznie bez czynnego udziału Niemiec.

Żywią przeświadczenie, że protokoły rzymskie, które stają otworem również i dla innych państw naddunajskich, na warunkach, jakie ustalili się w miarę możliwości, zarówno jak i układy, zawarte w ubiegłym roku przez Austrię i Włochy z Niemcami, oraz ponadto ostatni układ włosko-jugosłowiański, są zdolne zapewnić korzystny rozwój położenia w Europie środkowej zarówno w interesie krajów, biorących udział w tych układach, jak i w interesie ogólnego pokoju.

Kancl. Schuschnigg wykorzystał sposobność do gruntownego zbadania z Mussolinim sprawy stosunków gospodarczych obu państw oraz dla podkreślenia, jak wybitnie Włochy przyczyniły się do gospodarczej odbudowy Austrii przez intensywną wymianę towarów. Obaj szefowie rządów zdecydowali się postępować nadal po tej samej drodze.

Aresztowanie narodowca

Warszawa (Tel. wł.). Został wezwany do komisariatu policji przy ul. Poznańskiej w Warszawie działacz Stronnictwa Narodowego z pow. mławskiego student prawa Uniwersytetu Warszawskiego, młody ziemianin Zbigniew Żarnowski. Aresztowano go i przewieziono do urzędu śledczego. Pówd aresztowania nieznany. (w)

Zakończony strajk

Katowice (AJS). W Chorzowie w kopalni „Prezydent Mościcki” strajk został zakończony, natomiast w kopalni „Siemianowice” — jeszcze trwa.

Napad czy symulacja?

Warszawa (Tel. wł.). Śledztwo w sprawie studenta politechniki Górki, który przepłynął kilka kilometrów związany drutem, zaczyna przybierać osobliwe formy.

Władze śledcze podejrzewają, że opowiadanie o porwaniu jest symulacją, a cały „wyczyn” miał być chęcią zaimponowania niezwykłymi przygodami pewnej pannie.

Ognista kula

Częstochowa (Tel. wł.). Przeleciała w nocy pod nieboskłonem z wielkim świstem olbrzymia ognista kula. Zjawisko trwało kilkanaście sekund. Na ulicy i w mieszkaniach było widno jak w dzień.

Wybuch paczki

Warszawa (Tel. wł.). W gmachu urzędu pocztowego Warszawa I w magazynie nastąpił wybuch paczki, który zranił poważnie kilku pracowników pocztowych.

Z paczki nie pozostało śladu. Była

przysłana z prowincji, ale adresat nie wykupił jej.

Przyczyną wybuchu było wadliwe opakowanie oraz fałszywe określenie zawartości paczki. Adresat, Żyd podał, że zawiera zabawki dziecięce, tymczasem znajdował się w niej materiał wybuchowy w postaci naboju do straszaków.

Nazwisko nadawcy z powodu toczącego się śledztwa trzymane jest w tajemnicy. (w)

Nuncjusz u min. Neuratha

Berlin. (PAT) Nuncjusz papieski odwiedził min. spraw zagr. Rzeszy von Neuratha.

W kołach poinformowanych sądzą, że nuncjusz prosił o kilka wyjaśnień niektórych punktów noty, wręczonej niedawno w Watykanie przez ambasadora Rzeszy w wyniku ogłoszenia encykliki papieskiej przeciwko narodowemu socjalizmowi.

„O milionowe nadużycia w Świętochłowicach”

W związku z naszą wiadomością w nr 173 pod powyższym tytułem otrzymujemy od K. K. O. w Świętochłowicach następujące sprostowanie:

„Nieprawdą jest, by straty KKO w Świętochłowicach wynosiły przypuszczalnie około 5 milionów złotych. Natomiast prawdą jest, że Kasa nie ma straty 5 milionów złotych.”

W związku z powyższym stwierdzamy, że jesteśmy w posiadaniu długiego wykazu kont kredytowych, które — wedle naszych informacji — należy uważać za przepaść. Ponieważ sprawą tą zajmują się władze śledcze, ze zrozumiałych względów nie możemy wchodzić w szczegóły.

Odrzucone odwołanie

Paryż. (ATE) Prokuratura pańska odrzuciła odwołanie się p.k. de la Rôque od decyzji sędziego śledczego w sprawie oskarżenia przywódców Franc. Partii Socjalnej o nielegalne powołanie do życia rozwiązanej organizacji. Obecnie oskarżeni będą musieli odpowiadać przed trybunałem o ile wniesiona przez pika de la Roque do sądu kasacyjnego skarga zostanie również odrzucona.

Napad na miasto

Tokio. (PAT) Szajka bandytów złożona z 500 osób zorganizowała napad na m. Huat-Czuen w północno-zachodnim Mandżukuo.

Podpalono szkołę i 30 domów, które spłonęły doszczętnie. Liczba ofiar

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 24. 4. 37 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożycz. konwers. — większe odcinki 58—59%, przy czym zaznacza się, że ostatni kurs płacono tylko za duże pozycje.

Z pożyczek komunalnych płacono za 4½% oblig. m. Poznania z 1927 r. 45.—, zaś 4½% oblig. m. Poznania z r. 1929 obracano po 45.—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w złocie po 51,50%, natomiast płacono za 4½% złotowe listy zast. 51½% oraz za 4% listy zast. konwert. 43½—44—43½%.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 100.—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożycz. konwers. większe odc. 58—59,75 P
4½% oblig. m. Poznania z 1927 r. 45.— P
4½% oblig. m. Poznania z 1929 r. 45.— +
4½% listy zast. złote w złocie przestępowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 51,50 O
4½% złotowe listy zastaw. serii L. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 51,50 P
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 43,50—44—43,50 P

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 100.— P
Tendencja: utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 24. 4. 37 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owses 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Uspokojenie spokojne)	22,75—23,00
Pszenica (Uspokojenie spokojne)	27,50—27,75
Jęczmień 630—640 g/l.	23,00—23,25
Jęczmień 667—676 g/l.	24,25—24,50
Jęczmień 700—715 g/l.	26,25—27,00
Uspokojenie spokojne.	22,00—22,25
Owies	22,00—22,25
Uspokojenie spokojne.	22,00—22,25
Maki żytnie stand. stare	00,00—33,50
Uspokojenie spokojne.	00,00—33,50
Maki pszenne stand. stare	46,00—47,00
pszena gat. I wyc. 0-20% wł. w.	45,00—45,50
pszena gat. IA 0-45% wł. w.	43,50—44,00
pszena gat. IB 0-55% wł. w.	43,00—43,50
pszena gat. IC 0-60% wł. w.	42,00—42,50
pszena gat. ID 0-65% wł. w.	40,50—41,00
pszena gat. IIA 20-55% wł. w.	39,75—40,25
pszena gat. IIB 45-65% wł. w.	26,75—27,75
pszena gat. IIF 55-65% wł. w.	32,75—33,75
Uspokojenie spokojne.	14,00—14,50
Otreby pszenne grube stand.	14,25—14,75
Otreby pszenne średnie stand.	13,50—14,00
Otreby jęczmiennie	15,00—16,00
Słomie lniane	55,00—58,00
Gorzczyca	30,00—32,00
Wyka latowa	23,00—25,00
Teluska	23,00—25,00
Groch Wiktorja	21,50—25,00
Groch Folgera	22,00—24,00
Łubin niebieski	13,75—14,75
Łubin żółty	14,50—15,50
Seradela	23,00—26,00
Koniczyna czerwona surowa	101,00—110,00
Koniczyna czerw. 95—97% czyst.	120,00—130,00
Koniczyna biała	85,00—125,00
Koniczyna szwedzka	150,00—180,00
Koniczyna żółta odluszczone	65,00—75,00
Przelot	65,00—75,00
Rajgras angielski	60,00—70,00
Makuch lniany w taflach	22,25—22,50
Makuch rzepak w taflach	17,25—17,50
Makuch słon. w taflach 42—43%	23,75—24,50
Srut Soja	24,00—25,00
Słoma pszena luzem	2,00—2,25
pszena prasowana	2,50—2,75
żytnia luzem	2,20—2,45
żytnia prasowana	2,95—3,20
owsiana luzem	2,40—2,65
owsiana prasowana	2,90—3,15
jęczmienna luzem	2,10—2,35
jęczmienna prasowana	2,60—2,85
Siano zwykłe luzem	4,75—5,25
zwykłe prasowane	5,40—5,90
nadnoteckie luzem	5,85—6,35
nadnoteckie prasowane	6,35—7,35
Ogólne usposobienie spokojne.	
Ogólny obrót: 1505,6 t., w tym żyta 176 t., pszenicy 75 t., jęczmienia 22 t., owsa 37 ton.	

Hitlerowskie zabiegi

Gdańsk. (PAT) Komisja wyborcza Volkstagu unieważniła mandat redaktora „Danziger Volkstimme” i posła socjalistycznego Brosta z powodu kilkumiesięcznej jego nieobecności w Gdańsku. Jako następca wszedł do Volkstagu ekspedient Gebeck, który uchodził za sympatyka narodowych socjalistów.

Hitlerowcy zaproponowali podobno dwóm dalszym posłom socjalistycznym przejście do ich szeregów. Wynik tych zabiegów jest jeszcze nieznany.

W wiadomościach

Z Kämpfe, na pograniczu niemiecko-austriackim donoszą o dużych śniegach na szczytach Alp, w dolinach natomiast pada ulewny deszcz.

Goering zwiedził Pompeje i Herculanium. W niedzielę opuści Neapol, udając się na dwudniowy pobyt do Rzymu.

W Wiedniu zmarł światowej sławy lekarz-ginekolog dr Józef Halban, prof. Uniwersytetu Wiedeńskiego. Halban był mężem zmarłej przed kilku laty słynnej śpiewaczki Selmy Kurtz.

Król Jerzy VI odsłonił w Windsorze pomnik swego zmarłego ojca króla Jerzego V.

Min. Ciano przybędzie do stolicy Albanii Tirany samolotem 28 kwietnia. Pobyt jego, uzgodniony z rządem jugosłowiańskim, potrwa dwa dni.

W Portugalii w okolicy miasta Pora i Santa-Clara-a-Valha w dniu 27 bm. o godz. 6 spadł wielkich rozmiarów aerolit.

„Berliner Ztg. am Mittag” donosi z Los Angeles, że pewien pisarz amerykański nazwiskiem Wright po 10-letniej pracy napisał powieść, w której nie spotyka się ani razu litera „e” należące w języku angielskim właśnie do najczystszych.

Pogłoski a istota rzeczy

W związku z pogodzeniem się gen. Ludendorffa z kanclerzem Hitlerem w czasie ostatnich Świąt Wielkanocnych, o czym w Niemczech doniesiono urzędowo 30 marca br., powstały domniemania i pogłoski, które obiegły dzienniki całego świata, o politycznym znaczeniu tego porozumienia w duchu uchylecia obecnego silnego napięcia między Trzecią Rzeszą a Rosją Sowiecką. Są one niewątpliwie błędne, przynajmniej w tym znaczeniu, że są nie na czasie, gdyż brak danych i oznak ku takiej zmianie w niemiecko-rosyjskich stosunkach w chwili obecnej. Ale, jak to mówią, nie ma dymu bez ognia, a w polityce Niemiec tkwią niechybnie takie możliwości, których wyznawcą był i jest stale gen. Ludendorff.

Już w czasie wielkiej wojny w roku 1916, właśnie w związku z polityką wschodnio-europejską Niemiec wobec Polski i wobec Rosji, gen. Ludendorff, który ze sprawami polskimi był dobrze obeznany, gdyż urodził się w Kruszwini koło Poznania i służył w wojsku w Poznaniu jako najstarszy miejscowy oficer sztabowy w latach 1902 do 1904, nie wierzył w możność i wartość porozumienia Niemiec z Polską, a był gorącym zwolennikiem porozumienia z Rosją, jak zapisuje w r. 1919 w swych pamiętnikach m. in.:

„Stanowisko Polaków wynikało z polskiej świadomości narodowej, z dawniejszego przeciwieństwa między Niemcami a Polakami... Zwycięstwo Ententy dawało Polsce urzeczywistnienie wszystkich pragnień narodowych; zwycięstwo mocarstw centralnych dawało jej tylko samostanność w granicach wąskich. Samo przez się wynika, że Polska odwróciła się od mocarstw centralnych, a zwróciła się tam, gdzie z mniejszym ryzykiem mogła się łączyć większa korzyść... Rozumie się samo przez się, że i dla mnie pokój z Rosją byłby wielokrotnie milszy, niż cała polska armia, której, jako w poznańskiej prowincji urodzony, w głębi serca byłem przeciwny. Armia polska dać mogła zaledwie kilka dywizji, ilość znikoma w porównaniu z odciążeniem Niemiec przez wykreślenie Rosji z rzędu jej nieprzyjaciół. Jest to rzecz najprostszego rachunku, nie warto słów traćć...”

Gen. Ludendorff zachował ten pogląd po wojnie. Hołdowała też temu przekonaniu stale powojenna Reichswehra niemiecka, która przede wszystkim przyczyniła się do zawarcia umowy niemiecko-rosyjskiej w Rapallo w r. 1922, odnowionej w Berlinie w r. 1926, a sama bezpośrednio utrzymywała bardzo żywe stosunki wojskowo-polityczne z Rosją. Już po objęciu władzy przez kanclerza Hitlera w r. 1933, główny twórca Reichswehry gen. von

Seeckt w osobnym szkicu politycznym ostrzegał przed zrywaniem przez Trzecią Rzeszę dobrych stosunków z Rosją. Mniemanie, jakoby gen. Ludendorff był odosobniony w swym poglądzie w Niemczech, byłoby bardzo błędne.

Myśl o porozumieniu i współdziałaniu Niemiec z Rosją, przekazana przez politykę prusko-niemiecką od czasu Fryderyka II, starannie pielęgnowana przez Bismarcka, ciągle wracająca w dobie Wilhelma II nawet w czasie wojny przez dążenie do pokoju osobnego z Rosją, wskrzeszona po wojnie w Rapallo, na pewno nie zgasła raz na zawsze, a gdy nadejdzie chwila, w której rachunek korzyści przeważy na tę stronę, polityka Niemiec, także jako Trzeciej Rzeszy, przypomni sobie stare sposoby i odnajdzie drogi, szczególnie podziemne, ku Rosji.

Ale w tej chwili jest to nie na czasie i niedojrzałe, a pogodzenie gen. Ludendorffa z kanclerzem Hitlerem ma inne znaczenie. Nie tajono w doniesieniach o tym z obu stron, jakie jest to znaczenie. I nie ma też powodu, by nie wierzyć tym objaśnieniom.

Zarówno urzędowe doniesienie z 30. ub. m., a zatem od strony kanclerza Hitlera, jak odezwa gen. Ludendorffa z 4. bm. stwierdzają, że jego walka z chrześcijaństwem i wezwania do poganiaństwa niemieckiego znajdują obecnie uznanie i poparcie urzędowe. Ale

*Nikt nie zauważył,
gdy się to raz zdarzyło*
powiedział Książdz Kneipp. — Ale gdy się
365 razy do roku coś zdrowotnego spoży-
wa, to już wpada w oczy. — Przeło wymyślił
na śniadanie i podwieczorek posilny napój z
Kawy Stodowej Kneippa!

Reg. 27 469/30-15 2003

FAKTY I OCENY

Nowe ugrupowanie niemieckie

Na Górnym Śląsku istnieje dosyć poważna grupa Niemców, skupiona dookoła osoby b. senatora dra Panta, która pielęgnuje tradycje dawnych niemieckich centrowców i stoi w opozycji do reżimu hitlerowskiego w Niemczech oraz tych ugrupowań niemieckich w Polsce, które przyznają się do ideologii hitlerowskiej.

Grupa ta ujęta została obecnie w formy organizacyjne. Mianowicie w Katowicach odbyło się zebranie, na którym wygłosił odczyt znany niemiecki działacz mniejszościowy dr Schiemann. Po odczycie wybrano komisję dla opracowania statutu organizacji o nazwie „Verband der Deutschen in Polen“ (Związek Niemców w Polsce).

Jak wynika z odczytu dra Schiemanna, celem organizacji będzie żądanie autonomii kulturalnej dla mniejszości niemieckiej. Poza tym zaś — mówił dr Schiemann — „przedmiot i podmiot zarządu państwem powinien być wspólnym dobrem wszystkich obywateli bez względu na narodowość“.

Wywody dra Schiemanna uzupełnił dr Pant, który powiedział m. i., że „porozumienie między Polską, a Niemcami jest możliwe, nigdy jednak nie jest do pomyślenia porozumienie między Polską a narodowym socjalizmem“.

Charakterystyczne jest, że dr Schiemann i dr. Pant zostali przyjęci przez wojewodę Grażyńskiego.

Grupa Panta zwalczana jest oczywiście zaciekle przez Jungdeutsche Partei i Deutscher Volksblock.

Propaganda wśród Niemców w Polsce

Tygodnik katolików niemieckich w Polsce, „Der Deutsche in Polen“, donosi, że berlińskie ministerstwo propagandy postanowiło wrocławską „Schlesische Tageszeitung“ wyspecjalizować w propagandzie wśród Niemców w Polsce. Inspiratorem tej akcji ma być radca ministerialny Berndt, pochodzący z Wielkopolski, który w ogóle ma na pieczy sprawy prasowe mniejszości niemieckiej w Polsce.

Rząd decyduje o cenach węgla

W Izbie Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu odbyła się konferencja prasowa w sprawie położenia przemysłu węglowego w Polsce, na którą przybyło około 30 dziennikarzy z Warszawy.

Na konferencji zajmowano się m. i. sprawą ustalania cen węgla. Jak donosi wielkoprzemysłowa „Depesza“ wyjaśniono, iż Konwencji Węglowej prawa ustalania cen węgla została odjęta, gdyż poziom ich wyznacza rząd w drodze rozporządzeń.

Rząd zatem reguluje ceny węgla i odpowiada za nie. Jest to bardzo ważne stwierdzenie, wobec zamieszania, jakie w tym względzie zapanowało w ogniu polemik prasowych dokoła karteli surowcowych.

„Arcyżydowskie“ miasto

Wiele jest w Polsce miast zażydzonych, ale żadnemu z nich nie ustępuje na pewno Pińsk. Jak stwierdza „Warsz. Dziennik Narodowy“, miasto to liczy według spisu z 1931 r. aż 63,4 pct wyznawców Talmudu, z których 63,2 pct przyznało się do narodowości żydowskiej. W cyfrach absolutnych na 20.220 Żydów do nieżydowskiej narodowości przyznało się tylko 39.

W 1921 r. natomiast żyło w Pińsku 17.513 talmudystów, z których do nieżydowskiej narodowości przyznało się wówczas 816.

Jak widać, szybko postępuje na Pollesiu nacjonalizm żydowski. A właściwie — szybko likwiduje się komedia asymilacyjna czy to w kierunku polskości, czy rosyjskości (w Pińsku część Żydów podawała się dawniej za „Rosjan“).

KANCLERZ AUSTRII WE WŁOSZECH

Na zdjęciu kanclerz Schuschnigg w towarzystwie Mussoliniego po przybyciu do Wenecji udaje się do hotelu Danieli'ego.

„Reksiści“ wobec Kościoła i hierarchii katolickiej

Bezpośrednio po ogłoszeniu listu prymasa Belgii ks. kardynała van Roeyen, wypowiadającego się przeciwko „reksizmowi“, Leon Degrelle zwrócił się do przewodniczącego hierarchii Kościoła z prośbą o wskazanie co należy czynić, aby ruch jego uznany był za zgodny z nauką Kościoła.

Obecnie w organie „reksistów“ „Le Pays Réel“ ukazało się oświadczenie przywódcy ruchu Degrelle'a, że w związku ze znanym orzeczeniem w sprawie ruchu „Rex“ kardynała arcybiskupa mechlińskiego władze naczelne partii jeszcze w ubiegłym tygodniu weszły w kontakt z władzami kościelnymi, aby wytłumaczyć się i dojść do porozumienia.

Warunki tego porozumienia „reksiści“ wypełnią z całą lojalnością, bez szemrania i gniewów, nie poddając się atoli pod względem politycznym.

„Rex“, który zmierza — jak oświadcza Degrelle — do podwójnego celu: pokoju religijnego i współdziałania wszystkich zdrowych sił narodu w

walce z czerwonym niebezpieczeństwem, niczego nie zaniecha, by dojść do całkowitej zgody z Kościołem.

Wynika z tego, że brukselskie niepowodzenie bynajmniej nie złamało ducha „reksistów“, lecz, że przygotowują się oni do dalszej pracy politycznej porządkując przytem zbytnim naśladownictwem hitleryzmu zachwaszczone pole ideowe i organizacyjne.

Zjazd działaczy narodowych na wsi

Biała, 22. 4. — W ubiegłą niedzielę odbył się w Białej zjazd działaczy narodowych na wsi powiatu skierniewickiego, rawskiego i grójeckiego. Na zjazd przybyło ponad 200 delegatów. Po nabożeństwie w miejscowym kościele rozpoczęto obrady, którym przewodniczył znany działacz narodowy, dr Budkiewicz.

UWAGI

Jedną z głównych atrakcyj hiszpańskiego „folksfrontu“, przy pomocy której prowadzi się sentymentalną propagandę za granicą, są — „czerwone milicjantki“. W wielu ulotkach i pismach ukazuje się podobizna młodej kobiety, dzierżącej w ręku karabin dla obrony „republikańskiej wolności“.

W „czerwonej“ Hiszpanii jednak inna wytworzyła się opinia o milicjantkach, bynajmniej nie podniosła i bohaterska, ale raczej — smutna. Nie wpływa to zresztą na taktykę propagandy zagranicznej.

Cóż w Hiszpanii sądzą o milicjantkach? Odsłania to anarchistyczne pismo, „Solidaridad Obrera“, które zresztą na pewno nie stoi na stanowisku jakiegokolwiek rygorystycznej moralności.

Pisze ono:

„Milicjantka jest koleżanką. Ale na nieść szczęście rozwiewa się głębia tego uczucia u kolegów na froncie, którzy „milicjantki“ traktują jako instrument wybrzyków. Mógłbym wiele o tym pisać, ale ta uwaga wystarczy, szczególnie dla tych, którzy potrafią czytać między wierszami. To jest owoc „donżuanerii“, która tak dzisiaj panuje i szaleje na frontach.“

Nie tylko jednak na frontach, ale i na tyłach źle się dzieje, co stwierdza znana „Pasjonaria“ w piśmie „Vanguardia“. Żąda ona mianowicie oczyszczenia etapów z bandytów, złodziei i nierządników.

Jeżeli bolszewickie pisma same tak piszą o wołach sprawach, to o faktach przez nie podanych nie ma co wątpić. Jest zapewne gorzej.

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ
PERŁA UZDROWISK ŚLĄSKICH

RADOCZYNNĄ SOLANKĄ JODOBROMOWĄ LECZY
REUMATYZM - ARTRETYZM - ISCHIAS - CHOROBY
KOBIECE - DZIECIĘCE I SERCA. Tg 20 551
RYCZAŁT OD 132,- ZŁ. SEZON OD 1 MAJA.

JASTRZĘBIE-PLAŻA
NOWOCZESNIE URZĄDZ. BASEN KĄPIELOWY — PLAŻA PIASZCZYSTA

DZIAŁ GOSPODARCZY

Koncentracja kapitału zagranicznego w polskim przemyśle ubezpieczeniowym

Projektowana ustawa o nadzorze nad działalnością towarzystw ubezpieczeń, ten trzon akcji koniecznego rzekomo uzdrowienia całej dziedziny ubezpieczeń, jeszcze nawet nie weszła pod obrady naszych ciał ustawodawczych — może to najwcześniejszą nastąpić na najbliższej sesji parlamentarnej zwyczajnej albo nadzwyczajnej — a już oddziaływała ona silnie na konfigurację towarzystw ubezpieczeń, już dojrzewają jej owoce, i to zupełnie inne, niż obiecywali nam swego czasu autorzy projektu omawianej ustawy. Według ich oświadczeń ustawa ta miała walczyć przyczynić się do wzmoc-

Ananiasza Einhorna, twórcy wspomnianej grupy towarzystw. Za kulisami tej grupy towarzystw, nazwanej też Warszawskim Koncernem Towarzystw Ubezpieczeń, w którym ster dzierżą obaj Einhornowie — ojciec i syn — oraz zięć dr Ritterman, stoi znane niemieckie tow. ubezp. „Münchener-Rück“, którego mężem zaufania na Polskę jest właśnie p. Ananiasz Einhorn, a które z drugiej strony utrzymuje bliskie stosunki handlowe z wspomnianym włoskim tow. „Assicurazioni Generali“. I widzimy, jak i w naszym kraju zagraniczne kapitały podają sobie rękę do zgodnej współ-

co zagraniczne towarzystwa, bo mit o zagranicznej gwarancji towarzystw zagranicznych prysł jak bańka mydlana wskutek krachu „Feniksa“. A o gospodarce zagranicznych towarzystw ubezpieczeniowych wyrażają się nawet nasze czynniki urzędowe często przymiotnikami „niesolidna, deficytowa, rabunkowa“.

Dzisiaj, gdy kapitał zagraniczny w dziedzinie ubezpieczeń organizuje się do wzmoczonej akcji „na rozszerzonych podstawach organizacyj-

nych“, czas uświadomić sobie w ogóle rolę zagranicznych kapitałów we wszystkich naszych dziedzinach gospodarczych w rodzaju różnych Boussa-ców itp. Społeczeństwo winno solidarnie popierać ośrodki własnego narodowego życia gospodarczego, winno popierać takie przedsiębiorstwa, które nie są poddane obcym dyspozycjom, lecz służą interesom zbiorowym społeczeństwa polskiego jako instytucje czysto polskie i z potrzeb polskich wyrosłe.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Bilans Banku Polskiego: wzrost pokrycia.** W ciągu drugiej dekady kwietnia zapas złota w Banku Polskim wzrósł o 0,8 miln. zł do 407,5 miln. zł, a stan pieniężny zagranicznych i dewiz wzrósł o 0,2 miln. zł do 35,8 miln. zł. Suma wykorzystanych kredytów spadła o 21,0 miln. zł do 568,5 miln. zł, przy czym portfel wekslowy obniżył się o 19,9 miln. zł do 538,6 miln. zł, portfel zdyskontowanych biletów skarbowych spadł o 0,8 miln. zł do 0,7 miln. zł, a stan pożyczek zabezpieczonych zastawami zmniejszył się o 0,3 miln. zł do 29,2 miln. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu obniżył się o 0,5 miln. zł do 47,4 miln. zł. Pozytywy „inne aktywa“ i „inne pasywa“ wzrosły, pierwsza o 6,8 miln. zł do 221,8 miln. zł, druga zaś — o 2,1 miln. zł do 226,3 miln. zł. Natychmiast płatne zobowiązania wzrosły o 8,8 miln. zł do 249,7 miln. zł. Obieg biletów bankowych —

wieziono rękawiczek wileńskiej produkcji wartości 185 000 zł. Poza Anglią, która była opracowana już od dłuższego czasu, kierowano eksport do południowej Afryki. (l)

Zniżki kolejowe na Targi Poznańskie

Na tegoroczne Targi Poznańskie wzorem lat ubiegłych Ministerstwo Komunikacji przyznało zniżki kolejowe w wysokości 75 pct w drodze powrotnej. Zniżkę uzyskuje się indywidualnie na podstawie karty uczestnictwa, którą wydają kolejowe kasy biletowe i biura podróży przy wykupie biletu do Poznania. Karty uczestnictwa przedkłada się w kasach wejścio-

Wątroba jest filtrem dla krwi

Zanieczyszczona krew może powodować szereg rozmaitych dolegliwości, bóle artretyczne, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niezmak w ustach, brak apetytu, skłonność do tycia, plamy i wyrzuty na skórze. Choroby zlej przemiany materii niszczą organizm i przyspieszają starość. Racjonalną zgodną z naturą kuracją jest normowanie czynności wątroby i nerek.

Dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle zlej przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamieniach żółciowych, żółtaczce, otyłości, artretyzmie mają zastosowanie zioła „Cholekinaza“ H. Niemojewskiego. Broszury bezpłatnie wysła labor. fiz.-chem. Cholekinaza H. Niemojewskiego. Warszawa, Nowy Świat 5, oraz apteki i skl. apt. ng 41 739

nienia i rozwoju właśnie polskiej asekuracji i ukroćć niesłychaną przewagę, a jednocześnie także niesolidną gospodarkę zagranicznych kapitałów i towarzystw ubezpieczeń w Polsce.

Tymczasem w ostatniej niemal chwili wprowadzono do projektu ustawy pewną małą „poprawkę“, dzięki której rygory jej co do wymaganych kapitałów względnie co do wymaganego zabezpieczenia mogą być w odniesieniu do zagranicznych towarzystw ubezpieczeń zmienione, więc uchylone w drodze umów międzynarodowych.

Zatem rygory projektowanej ustawy godzą z całą bezwzględnością tylko w polskie i krajowe towarzystwa ubezpieczeń — zaś zagraniczne towarzystwa mogą uchronić się przed nimi w drodze umów międzynarodowych, więc na drodze dyplomatycznej.

Zagranica natychmiast zdyskontowała ten niespodziewany sukces. Dokonują się tutaj bardzo znamienne przegrupowania. Zaczęło się to od przeniesienia portfeli ubezpieczeń polskich wiedeńskiego towarzystwa „Der Anker“ („Kotwica“) na Tow. Ubezp. „Vita i Krakowskie“. Pozornie wygląda to na wzmocnienie krajowego przemysłu ubezpieczeniowego i tak przedstawiał tę sprawę pewien komunikat. Lecz rzecz znamienna: do zarządu nowej spółki wchodzi dr B. Schwoner — Niemiec, generalny dyrektor tow. „Anker“ w Wiedniu, dalej dr M. Ringel — Żyd, dotychczas generalny pełnomocnik tow. „Anker“ na Polskę. Jest to więc raczej silniejsze opanowanie krajowego przemysłu ubezpieczeniowego przez zagranicę. Rzeczywistość zaś jest taka, że tow. „Vita i Krakowskie“ jest własnością tego samego kapitału zagranicznego, który patronuje także towarzystwu „Anker“. Przez fuzję obu swoich ekspozytur w Polsce kapitał zagraniczny uzyska większą prężność i ekspansję. Słowem: kapitał zagraniczny organizuje się.

Obecnie przygotowuje się fuzja towarzystw ubezpieczeń „Port“ i „Polonia“, „Port“ należy dotychczas do tzw. grupy towarzystw Einhorna. „Polonia“ jest przybudówką włoskiego tow. ubezpieczeń „Assicurazioni Generali“. Na naczelnego dyrektora sfuzjonowanej instytucji „Port“ i „Polonia“ przewidziany jest dr Ritterman, zięć p.

pracy, aby wyeliminować rdzenie polskie przedsiębiorstwa ubezpieczeń. Wiadomo, że kapitał międzynarodowy wszędzie zwalcza przedsiębiorstwa rodzime, zwłaszcza komórki narodowego życia gospodarczego.

Sfuzjonowanej spółce „Portu“ i „Polonii“ odda „Generali“ swój portfel rzeczowych ubezpieczeń, samo zaś będzie uprawiało wyłącznie ubezpieczenia na życie na rozszerzonych znacznie podstawach organizacyjnych. W kapitale akcyjnym nowej spółki „Portu“ i „Polonii“ uczestniczyć będzie Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, zaś znaczny pakiet akcji tegoż Warszawskiego Tow. Ubezp. przejmie „Generali“.

Gościwie organizuje się więc w Polsce zagraniczny kapitał w dziedzinie ubezpieczeń. Niewątpliwie jest to dopiero początek coraz ściślejszej współpracy zagranicznych kapitałów dla jeszcze silniejszego opanowania polskiego rynku ubezpieczeniowego. Bowiemy obecnie akcje krajowych towarzystw, którym z powodu niemożności podwyższenia kapitału akcyjnego wzgl. zabezpieczenia do norm, wymaganych przez projektowaną ustawę, grozi przymusowa likwidacja, może zagranica skupować za bezcen i tym samym nadzwyczaj tanio nabyć na własność cały ich znaczny majątek, a jednocześnie jeszcze bardziej zepchnąć na drugi plan rdzenie polską asekurację. Już obecnie wszystkie akcyjne towarzystwa ubezpieczeń prócz jednego są opanowane przez zagraniczne kapitały i towarzystwa. 77 pct ogólnego zbioru składek wpływa do kas, którymi dysponuje zagranica. Takie stosunki nie istnieją w żadnym innym kraju!

Asekuracja jest zbyt ważnym nerwem w narodowym organizmie gospodarczym, byśmy mogli lekceważyć te objawy konsekwentnej i zorganizowanej akcji zagranicznych kapitałów i towarzystw w kierunku zupełnego opanowania naszego rynku ubezpieczeniowego. Społeczeństwo może jednak bardzo łatwo i nawet bez żadnej ofiary unicestwić te zakusy na nasze stanowisko gospodarcze. Posiadamy solidne i silne rdzenie polskie przedsiębiorstwa ubezpieczeń o przynajmniej tym samym stopniu bezpieczeństwa,

Szukamy taniego i dobrego samochodu

Hasło: „Każdy Polak przy kierownicy“ — mające spopularyzować ideę samochodową i przyspieszyć motoryzację kraju, rzucone zostało również pod adresem fabryk samochodowych. Każdy znaleźć się może przy kierownicy jedynie wówczas, gdy nietylko cena, ale i konstrukcja wozu będą dla niego łatwo dostępne. Zresztą oba te czynniki zgodnie ze sobą harmonizują. Uproszczenia konstrukcyjne obniżają cenę, zwiększając równocześnie łatwość obsługi i bezpieczeństwo.

Weźmy jako przykład DKW-Front koncernu „Auto-Union“. Cena 4.850.— zł 4 osobowy, 4.500.— zł typ „Normal“ wydaje się nieprawdopodobnie niska w zestawieniu z cenami lat ubiegłych, mimo to jednak nabywamy nie jakąś śmieszna zabawkę mechaniczną, lecz normalny 3,90 m. długi 4-osobowy samochód z dwu-taktowym motorem 18 K. M. Jako dowód racjonalności uproszczeń konstrukcyjnych budowy wystarczy przytoczyć ten fakt, że DKW-Front posiada zaledwie 5 części ruchomych motoru, wobec 40 części cztero-taktowego silnika tej

samej mocy. Oczywiście, że w takich warunkach obsługa, konserwacja, czy też konieczność reperacji przestają być kłopotliwe nawet dla kierowcy-amatora.

Idealne rozwiązanie wnętrza dzięki długości wozu i pominięciu wału kardanowego, oraz nadzwyczajna oszczędność w zużyciu materiałów pędnych (6 litr. na 100 km.) stwarzają z DKW-Front doskonały typ praktycznego i oszczędnego wozu. Przedni zapęd oraz niezależne resorowanie gwarantują całkowite bezpieczeństwo oraz wygodę nawet przy trudnych warunkach drogowych i przy wielkich szybkościach. Pg 27 187-16, 98

Trudno jest w kilku zaledwie zdaniach wykażać w pełni wszystkie zalety wozu DKW-Front, będzie to natomiast możliwe w okresie Targów Poznańskich, gdzie koncern „Auto-Union“ wystąpi z rewią swych samochodów, które już nadchodzą do reprezentacyjnego Salonu Wystawy St. Sierzyńskiego Sp. z o. o. w Poznaniu, Plac Wolności 11. Oddział w Bydgoszczy W. Jahr, ul. Gdańska 41.

w wyniku wyżej omówionych zmian — zmniejszył się o 24,5 miln. zł do 949,3 miln. zł. Pokrycie złotem wynosi 37,08 pct.

(k) **Obieg bilonu.** Obieg polskich monet srebrnych i bilonu w dniu 20 bm. przedstawiał się następująco (w miln. zł — w nawiasie obieg w dniu 10 bm.): ogólna suma 402,4 422,0, w tym: monety srebrne 322,9 (340,0), bilon niklowy i brązowy 79,5 (82,0).

(k) **Poprawa położenia młynów gospodarczych.** Organizacje młynarskie w różnych okręgach Polski stwierdzają znaczną poprawę położenia młynów gospodarczych w wyniku wzmoczonego przemiału przez młyny wiejskie. Młyny te nie są przy tym narażone na zmienność chwilowych koniunktur w zależności od eksportu itp. (l)

(k) **Walka przemysłu białostockiego z przemysłem włoskim.** Białostocki przemysł włókienniczy, który w zakresie różnych artykułów zaprowadził się dobrze na terenie Unii Południowo-Afrykańskiej, spotyka się obecnie z wzmoczoną aktywnością włoskiego przemysłu, szczególnie w odniesieniu do płodów. Przemysł włoski, który w okresie prowadzenia wojny z Abisynią był zmuszony ograniczyć swą ekspansję, zabiera się obecnie ze zdwojoną energią do ponownego odzyskania swych poprzednich terenów zbytu. (l)

(k) **Eksport rękawiczek.** Rękawiczki skórzane są jednym z artykułów polskiej rzemieślniczej produkcji, która po należytych zorganizowaniu się potrafiła zdobyć rynki zagraniczne. Produkcja ta umiejscowiona jest w okręgu wileńskim, gdzie znajduje korzystne warunki pracy w ścisłym porozumieniu z białoskórniami, które dostarczają rękawicznictwu odpowiedniego surowca. W IV kwartale ub. r. wy-

wych na Targi, gdzie za 3 zł otrzymuje się nalepkę upoważniającą do wykupu biletu powrotnego za ¼ ceny normalnej oraz do jednorazowego wstępu na Targi i karnetu zniżek w Poznaniu w hotelach, teatrach, muzeach itd.

Zniżki dla przyjezdnych z zagranicy są udzielane zarówno na kolejach zagranicznych jak i polskich na podstawie legitymacji targowej, którą można zakupić we wszystkich konsulatach polskich. Legitymacja upoważnia do bezpłatnej wizy, zniżek na kolejach zagranicznych w wysokości od 25 pct wżwyż w obie strony i do zniżki na kolejach polskich w wysokości 33 pct w obie strony. Oprócz powyższych zniżek organizowanie się w kraju pociągów popularne z Warszawy, Wilna, Gdyni, Krakowa, Bydgoszczy i szeregu innych miejscowości. Jednocześnie przybędą wycieczki z zagranicy — z Francji, Niemiec, Belgii, Holandii, Austrii, Czechosłowacji i z Anglii.

Cztery dni świąteczne w tygodniu targowym wzmogą znacznie ruch przyjezdnych.

ŻEGIESTÓW ZDRÓJ najskuteczniejszy

w chorobach serca przemiany materii, nerwowych i kobiecych. dż 2-572

Morszyn-Zdrój

Jedyny w Polsce Zdrój wód gorzkich.

Tani sezon maj-czerwiec.

Ng 22 674

Informacje: Zarząd Zdrojowy Morszyn-Zdrój i wszystkie placówki Orbisu.

Katolicy w kraju Basków

Obecnie, podczas walk w Hiszpanii, głównym miejscem zaciętych ataków jest kraj Basków, którym to mianem obejmuje się trzy najmniejsze północne prowincje hiszpańskie: Alaya, Guipuzcoa i Vizcaya, posiadające razem około 7 tys. km kw. powierzchni i niepełna 1 milion mieszkańców. Nacjonaliści baskijscy roszczą wprawdzie

stosunki panowały tam zgola odmienne. Katolicy Nawarry otrzymali 67 pct głosów, „front ludowy” — 23 pct, a nacjonaliści baskijscy tylko 10 pct.

Opierając się na tych danych można ustalić, że 68 pct ludności kraju Basków, katolików z przekonania, dzieli się na dwie mniej więcej zupełnie równe części: zwolenników gen. Franco (dawnie ugrupowania umiarkowane) i nacjonalistów, którym — zwłaszcza po ostatnim oddzieleniu się do nielicznej lewicowej „akcji baskijskiej” — nikt nie odmawia szczeroci uczuć katolickich.

Tragiczny w obecnych stosunkach jest fakt, że w baskijskim rządzie w Bilbao katolicy, zbiegiem okoliczności częstym w ustrojach demokratyczno-parlamentarnych, gdzie rzeczywista większość nie zawsze posiada odpowiednią reprezentację, nie mają należytej ilości foteli ministerialnych. Na dziesięciu ministrów tego rządu jest bowiem tylko 4 katolików — narodowców (wśród nich prezydent Aguirre), natomiast aż 3 marksistów, dwóch lewych republikanów i jeden „neutralny”, którzy też zdecydowali o poparciu dla „czerwonych”. Dużą rolę odegrały tutaj baskijskie dążenia separatystyczne, które skwapliwie obiecał spełnić rząd w Walencji.

Biorąc jednak za podstawę wyniki wspomnianych wyżej ostatnich wybo-

rów trzeba stwierdzić, iż najmniej polowa katolickiego kraju Basków jest przeciwna łączeniu się z „czerwonymi”.

Szpecenie miasta przez samowolę plakatową

Czas temu położyć kres — Dobry przykład Dyrekcji Kolei Państwowych

Tak wygląda obleniony z obu stron różnymi samowolnie naklejonymi plakatami i obryzany obficie klejem narożnik ul. 3 Maja i placu Nowomiejskiego.

Od pewnego czasu jesteśmy znów świadkami szpecenia miasta przez naklejanie najrozmaitszych plakatów i ogłoszeń w miejscach do tego nieprzeznaczonych, w szczególności na ścianach kamienic, murach, parkanach, latarniach, bramach itd. Pod tym względem panuje zupełnie samowola: jedne organizacje (np. Związek Strzelecki) nalepiają ogłoszenia o organizowanych przez siebie zabawach, inne reklamują w ten sposób odczyty, gdzieś indziej znów spotykamy ogłoszenia cyrków, chiromantek itd.

W dodatku ogłoszenia te naklejane są zwykle w ten sposób, że dookoła widzimy plamy i zacieki po kleju, którego się do tego używa. Po paru dniach z plakatów takich pozostają poobdzierane strzępy, których widok zgola do upiększenia wyglądu Poznania się nie przyczynia. Jeśli zaś zostaną zmyte, to i tak pozostają po nich obrzydliwe plamy — i to często na świeżo odnowionych domach.

Taki pięknie „udekorowany” całym warstwami samowolnie naklejonnych plakatów dom mamy np. na rogu ul. 3 Maja i placu Nowomiejskiego. Podobnie wygląda w dolnej części jedna z kamienic koło kawiarni Józwiaka na ul. Fredry. Na jednym znów z domów na Piekarach widzimy naklejone małe ogłoszenie komornika, obryzane dookoła strumieniami zakrzepłego kleju. Strzępy starych plakatów, fruwające na wietrze, „zdobia” Chwaliszewo, ul. Wodną itd. Miejsce w podobny sposób „upiększonych” jest

w całym mieście mnóstwo. Wyrażamy nadzieję, że kompeten-

AMERYKA NA CODZIEN

W Detroit, w Stanach Zjednoczonych, wybuchł strajk okupacyjny w zakładach włókienniczych. Strajk przybrał niezwykle groźne rozmiary, strajkujący bowiem wznosili barykady, wskutek czego wkroczyć musiała policja, rozpędzając okupujących robotników pałkami gumowymi i gazami. Na zdjęciu policjanci prowadzą jednego z przywódców, pobitego pałkami gumowymi

Hemoroidy
są przyczyną złego samopoczucia i t.p. Należy bezwzględnie usunąć te dolegliwości cierpienia. Przy hemoroidach stosuje się

Anusol
— GOEDECKE —
Do nabycia w aptekach.
12 czopków zł. 5.
6 czopków zł. 3.

Tg 20 32

pretensje jeszcze do sąsiedniej prowincji Nawarry i trzech pogranicznych departamentów Francji („siedem w jedno” — jak mówią), jednak nawet teoretycznie trudno uzasadnić te pretensje. Nawarra bowiem ani językowo ani etnograficznie i historycznie nie wiąże się z krajem Basków, a o odłączeniu jakichkolwiek ziem od Francji obecnie nie może być najmniejszej mowy.

Jak się przedstawiają stosunki polityczne w tym kraju, który walczy w tej chwili po stronie „frontu ludowego”? Przy ostatnich wyborach w r. 1936 wystąpiło aż 13 stronnictw politycznych. Wiele z nich miało charakter przejściowy i stworzone zostały jedynie dla wyborów tak, że praktycznie pod względem przekonań można było już wówczas nastroje polityczne Basków podzielić na trzy wielkie odłamy: umiarkowane stronnictwa katolickie, stronnictwa „frontu ludowego” i partie nacjonalistów baskijskich.

Wybory dały wówczas następujące wyniki:

	Alaya	Vizcaya	Guipuzcoa
katolicy	57 pct	26 pct	33 pct
„front ludowy”	22 pct	36 pct	30 pct
nacjonaliści	21 pct	38 pct	37 pct

Razem we wszystkich trzech prowincjach stronnictwa katolickie otrzymały 32 pct głosów, „front ludowy” również 32 pct, a nacjonaliści baskijscy — 36 pct, co wskazuje na prawie całkowicie równe siły wszystkich trzech kierunków politycznych.

Jeśli idzie o prowincję Nawarry,

1912 **25** LAT 1937

KAŁAMAJSKI
NA POSTERUNKU
Pończochy jubileuszowe
jedwabne-półmatowe
25 odcieni **250** zł
teraz para **25** zł

P 27 182-16, 18

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO RATAJE

Zebranie plenarne w niedzielę 25 bm. o godz. 15 w sali p. Przybeckiego na Ratajach.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Sekretariat przeniesiony został na ul. Rzeczypospolitej 9, I ptr. i czynny jest codziennie od godz. 10 — 14 i od 16 — 20.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Zebranie plenarne połączone z uroczystym przyjęciem kandydatów w niedzielę 25 bm. o godz. 19 w sali p. Heyduckiego, ul. Masztalarska 8a.

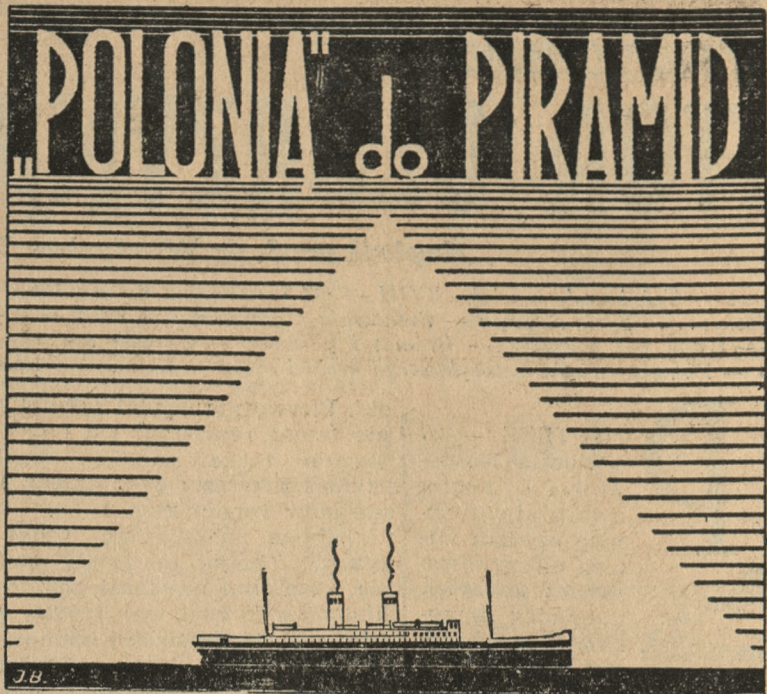
Z okazji uroczystości rano o godz. 8 w kościele ks. ks. salezjanów przy ul. Masztalarskiej odbędzie się msza święta.

KOŁO ŚW. MICHAŁ

Ostatnia lekcja kursu kandydatów w poniedziałek 26 bm. o godz. 20 na sali S. N., św. Marcina 65.

KOŁO WILDA

Zebranie plenarne we wtorek 27 bm. o godz. 20 w lokalu p. Zawadki przy ul. G. Wilda 75.

Ceny od zł. 290

Ateny — Kreta — Aleksandria — Istanbul — Konstanca
9. VI. — 21. VI.

Informacje i zapisy:

GDYNIA AMERYKA LINIE ŻEGLUGOWE S.A.
oraz Biura Podróży

tne władze staną w obronie czystego i estetycznego wyglądu Poznania i położą kres tej samowoli, tym bardziej, że obowiązujące przepisy prawne zakazują pod karą naklejania plakatów w miejscach do tego nieprzeznaczonych (tj. poza słupami ogłoszeniowymi).

Do właścicieli domów zwracamy się zaś z gorącym apelem, by wobec zbliżającego się otwarcia Targów Międzynarodowych oczyścili swe domy z resztek różnych afiszów i naklejek. Wpłyńcie to korzystnie na wrażenie, jakie goście targowi z miasta naszego wywiozą.

W związku z tą sprawą stwierdzamy jeszcze z zadowoleniem, że Dyrekcja Kolei Państwowych zarządziła oczyszczenie przejazdów pod mostami kolejowymi (np. u wylotu ul. Libelta), których ściany również w barbarzyński sposób popstrzone były różnymi plakatami i ogłoszeniami. Na ścianach tych umieszczone zostały teraz tabliczki z napisami, zakazującymi nalepiania ogłoszeń.

Czas, by w całym mieście zaprowadzono wreszcie porządek w tej dziedzinie!

Przy zaparciu stołka, dolegliwościach żołądkowych, bólach głowy, podrażnieniu nerwowym, bezsenności, osłabieniu i przygnębieniu, szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa**, wypita rano, wzmacnia trawienie i pobudza do wypróżnienia.
Tg 20 549

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską“!

FELIETON KULTURALNY

AUTOR OLBRZYMIEGO DZIEŁA

Napisał prof. dr Władysław Tarnawski

Mózg i serce — Tak bywało w wieku XVIII — Od katolicyzmu do protestantyzmu, i z powrotem... — Życie siedzące — Pułkownik z przypadku — Mnisi w świątyni Jowisza — Czym jest historia? — Dramat i portrety — Okrągły styl okrągłego człowieka — Pierwszy wielki historyk swego kraju i czasu — Za wzorem szkockim.

POJUTRZE — 27 kwietnia br. — święci Anglia dwóchsetną rocznicę urodzin autora olbrzymiego dzieła: „Schyłek i upadek imperium rzymskiego” („The Decline and Fall of the Roman Empire”). Edward Gibbon nie jest dla dzisiejszego człowieka postacią bliską ani zbyt sympatyczną. Na to jest zbyt typowym człowiekiem XVIII wieku. Można by powiedzieć, że świetnemu rozwojowi mózgu towarzyszył u niego pewien niedorozwój serca. Wszelkie porwy uczuciowe młodości podporządkowywał Gibbon, bez większej walki wewnętrznej, trochę posłuszeństwu synowskiemu, a bardziej dobrobytowi i wygodzie, których potrzebował do swej pracy naukowej.

Za czasów uniwersyteckich nawrócił się pod wpływem lektury Bosueta na katolicyzm, co w jego czasach groziło różnymi przykrościami. Wyślany przez rozgniewanego ojca do Lozanny pod opiekę protestanckiego duchownego, wrócił wnet pod jego wpływem do religii reformowanej. Lecz w gruncie rzeczy wahadło poszło daleko, daleko w przeciwną stronę. Gibbon zasługuje na miano pogani, a dzieło jego przenika, z trudnością tłumione czy ukrywane, a czasem jawnie wybuchające uprzedzenie do chrześcijaństwa i do religii w ogóle. Bierze ono czasem górę nad jego niewątpliwą dążnością do bezstronności, a widoczne jest głównie w szyderczym tonie i w złośliwych zwrotach, każących czytać między wierszami. Styl Gibbona określił ktoś trafnie jako skrycie cyniczny (sub-cynical). Całe szczęście, że o islamie mówi on jeszcze zjadliwiej.

Podczas pobytu w Lozannie zakochał się historyk w pięknej i inteligentnej Zuzannie Curchod, ale posłusznie przyjął do wiadomości veto ojca. Wybranka wyszła potem za bankiera Neckera, znanego z początkowych dziejów rewolucji francuskiej — jej córką była pani de Staël. Gibbon bywał w domu państwa Neckerów i czuł się nieco dotknięty, że mąż nie boi się zostawić go sam na sam z żoną. Wszystko to tłumaczy anegdota — nieprawdziwa zapewne, ale „dobrze zmyślona”. Gibbon miał raz klęknąć przed panią Zuzanną i nie mógł sam wstać, więc trzeba było wołać panny służącej, aby mu pomogła... Bo i pod względem tuszy można go nazwać nieodrodnym synem wieku. Siedział przy pracy, siedział po licznych klubach, których był członkiem. Siedział przez siedem lat i w Izbie Gmin. Należał do większości lorda Northa, wybranej za pieniądze Jerzego III, posłusznie głosował za rządem, którego polityka doprowadziła do utraty kolonii amerykańskich, ale nie odezwał się ani razu. Był oportunistą. Przez trzy lata piastował dobrze płatną synekurę. Gdy mu ją odebrano, pojechał pracować dalej nad dziełem swego życia do Lozanny. Na kontynencie zawsze było taniej, niż w W. Brytanii.

Gibbon nigdy nie miał strzelby w rękę, konia dosiadał rzadko. Mimo to, gdy w czasie Wojny Siedmioletniej formowano milicję na wypadek inwazji francuskiej, wstąpił do niej — i doszedł do stopnia pułkownika. Prochu nie powąchał, za to podobno służba ułatwiła mu zrozumienie organizacji legionów rzymskich.

*

Mimo śmieszności i antypatycznych rysów Gibbon był wielkim człowiekiem. Historię umiłował ponad wszystko. Jest głęboka poezja w ustępie jego autobiografii, opisującym, jak w r. 1764 słuchając hymnu bosych mnichów w dawnej świątyni Jowisza kapitolńskiego, postanowił skreślić upadek Rzymu starożytnego i jego przeobrażenie się w Rzym chrześcijański.

ski. Pierwotnie myślał tylko o mieście, ale temat rozszerzył się i objął ostatecznie także państwa wschodniorzymskie wraz z początkową historią narodów romańskich.

Gibbon metodycznie wziął się do pracy. Zbierał materiały posługując się wszelkimi naukami pomocniczymi historii, porównywał źródła, przetrząsnął swe wiadomości i opanowywał je pamięciowo, a przy pisaniu pilnie przestrzegał harmonijnej budowy i proporcji, odrzucając rzeczy drugorzędne. Pierwszy tom ogłosił w r. 1776, a 27 czerwca 1787, między 11 a 12 w nocy, skończył ostatni. Przeszedł się po alei ogrodu, spojrzął na odbicie księżyca w jeziorze, potem na Alpy i napisał:

— Nie będę obłudnie ukrywał pierwszego uniesienia radości na myśl, że odzyskałem wolność, a może ustaliłem swą sławę. Ale duma moja wnet zmalala i nad umysłem moim zapanaowała trzeźwa melancholia, gdym zdał sobie sprawę, że tracę na zawsze miłą towarzyszkę i że, jakkolwiek będzie przyszły los mojej historii, życie historyka musi być krótkie i niepewne.

Gibbon umarł w r. 1794. Ostatnie lata wypełniło mu pisanie autobiografii — i strach przed Wielką Rewolucją.

*

Historia jest dla niego głównie „opowieścią o ludzkich gupstwach i występkach”. Lecz imponują mu wielcy władcy i organizatorzy. Osiemdziesiąt lat, poprzedzających zgon Marka Aurelego, uważa za najszcześniejszy okres w dziejach świata — i opowiadanie swe zaczyna od r. 180 po Chr. Wypadki historyczne widzi głównie jako objawy działalności wybitnych jednostek. Stąd dramatyczny charakter jego dzieła, rojącego się od pewną ręką rysowanych portretów. Ale mamy tu i rozdziały, które można określić jako przygotowawcze, gdyż poświęcone są nowym narodom, mającym wstąpić na arenę, i wielkim prądom umysłowym, mającym odegrać rolę w dziejach.

Nie brak naturalnie omyłek, które miała sprostować późniejsza historio-

grafia na podstawie niedostępnych Gibbonowi materiałów. Ale dużo jest wypadków, w których odkrycia potomnych potwierdziły jego poglądy, oparte głównie na intuicji i na zdrowym rozsądku.

Trudno nazwać Gibbona zupełnie bezstronnym, trzeba jednak stwierdzić, że stara się być bezstronnym, a najnowsze studia nad dziejami Anglii dowiodły, że stoi pod tym względem stanowczo wyżej od swych następców z XIX wieku, Macaulay'a i Carlyle'a.

Największą zaletą „Schyłku i upadku” jest jasność, wynikająca z nadzwyczajnej zdolności konstrukcyjnej. Analogicznie przedstawia się styl. Nie jest on typowo angielski, na każdym kroku widać wpływ francuszczyzny i łaciny. Okresy są nieraz olbrzymie, ale panuje w nich przejrzystość i ład wzorowy. W humorystycznej sylwetce Gibbona, skreślonej przez współczesnego poetę, czytamy, że „mówił on frazesami tak okrągłymi, jak sam był okrągły”. Tak samo i pisał. Nie dotykał papieru piórem, póki nie miał całego okresu w głowie, i często posyłał brulion do druku.

Aby zdać sobie sprawę ze znaczenia Gibbona, trzeba jeszcze powiedzieć, że historiografia angielska była za jego czasów w powijakach — do własnych dziejów używano często książki francuskiej. Impuls do przedsięwzięcia Gibbona dał rozkwit dziejopisarstwa szkockiego i on sam mówi skromnie, że chciałby z Humem — znanym dziś jedynie jako filozof — i z Robertsonem — dziś zapomnianym — tworzyć triumwirat, w którym byłby Lepidusem... Ale może to tylko wyszukana uprzejmość — znowu typowy rys XVIII wieku.

Jubileusz Gibbona uczcił D. M. Low doskonałą monografią („Edward Gibbon 1737-1794”, Londyn, Chasto i Windus, 1937). Jest to, zdaje się, jedno z tzw. dzieł definitywnych i daje lepszy obraz życia i twórczości Gibbona, niż dawniejsze dzieła, zajmujące się głównie stosunkiem historyka do religii i jego historiozofii.

Władysław Tarnawski

L w ó w

Na odpust św. Wojciecha

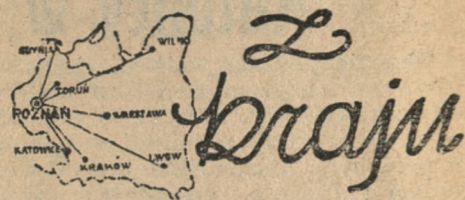

Iluminacja katedry gnieźnieńskiej.

Dwoistość życia kulturalnego

Ostatni Czwartek Literacki w Pałacu Działynskich wypełniła prelekcja docenta Uniwersytetu Warszawskiego, dra Bohdana Suchodolskiego, pt.: „Dwoistość życia kulturalnego”. Rozwiniął w nim prelegent tezę, że na kształt życia kulturalnego składają się dwa momenty: nurt bieżącego życia z jego zainteresowaniami i dążeniami, oraz nadbudowa dorobku przeszłości — to wszystko, co przekazują nam epoki minione. Dorobek kulturalny minionych wieków mamy we krwi; wchodzi on w życie bieżące z pielęgnowaną mową przodków, z zachowanymi obyczajami i tradycjami. Z drugiej strony przejmujemy go też z przeszłości drogą studiów, drogą wiedzy o kulturze daw-

niejszych epok. Stąd u narodów cywilizowanych, u narodów o kulturalnej przeszłości inna jest kultura elity, inna kultura mas. Ta kulturalna nadbudowa — tą czy inną drogą zaczerpnięta z dorobku przeszłości — ciąży nad bieżącym życiem; przeszłość ciąży nad aktualnością i powoduje dwoistość życia kulturalnego. Nawet w życiu jednostki obserwować można tę dwoistość, rozdźwięk między zaczerpniętym z wiedzy o przeszłości doświadczeniem, a potrzebami chwili bieżącej. Dążeniem życia kulturalnego byłoby zespolenie tych dwu momentów. W dyskusji nad interesującym, a bardzo żywo ujętym wykładem zabierali głos m. i. prof. dr Rudnicki, doc. dr Górski, prof. Żukowski, (tk)

ŚLEDZTWO UKOŃCZONE PO DWÓCH LATACH

Sędzia śledczy dla spraw specjalnej wagi w stolicy ukończył dochodzenia w wielkiej aferze korupcyjnej, jaka została wykryta przed dwoma laty. Chodzi o oszukańcze machinacje i kradzieże materiałów kolejowych na szlaku Warszawa-Skierniewice i Warszawa-Lódź, które swego czasu wywołały duże wrażenie. Oskarżonych jest 7 osób, których majątek został obłożony aresztem na przeszło milion złotych dla zabezpieczenia strat poniesionych przez Skarb Państwa.

WYSTAWA „NASZE LASY” W STOLICY

W ramach tegorocznego „Dnia Lasu” zorganizowana zostanie w stolicy wystawa pod nazwą „Nasze Lasy”. Celem wystawy jest zapoznanie szerokich warstw społeczeństwa z zagadnieniami leśnymi w Polsce.

Wystawa podzielona będzie na sześć zasadniczych działów, a mianowicie: hodowla, urządzenia, ochrona i eksploatacja lasów, oraz dział ogólny — statystyczny i leśnych użytków ubocznych. Ponadto oddzielne stoisko zajmie dział bezpieczeństwa pracy w leśnictwie. Wszystkie działy zaopatrzone są w dane statystyczne, ciekawe eksponaty, mapy, tablice, fotomontaże itd. Ilustrujące plastycznie ogólny stan gospodarstwa leśnego w Polsce.

Otwarcie wystawy w gmachu Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych nastąpi 24 kwietnia; trwać będzie ona do 1 czerwca roku bież.

ZBRODNI NA TLE DZIAŁÓW MAJĄTKOWYCH

We wsi Wiejce pod Warszawą wieczorem ktoś zapukał do mieszkania gosp. Prączaka, a gdy otwarto drzwi i wyjrzało przed dom posypały się strzały, od których zginęły na miejscu matka i córka, a dwaj synowie zostali ranni i jeden z nich zmarł następnie w szpitalu.

Przypuszczano zrazu, że napastników było więcej i że chodziło o napad rabunkowy. Tymczasem rzecz wkrótce się wyjaśniła i sprawca zbrodni został ujęty w osobie mieszkańca tej wsi Edwarda Łukowskiego. Tłem straszliwej zbrodni była zadawniona nienawiść z powodu działów majątkowych.

ŻYD, KOMORNIK I REWOLWER

We Włodawce został aresztowany Żyd kupiec Szpinadel pod zarzutem odgrążania się rewolwerem komornikowi, który spełniał swoją funkcję urzędową.

Mianowicie urzędnik dowiedział się, że Sz. wybiera się statkiem do Warszawy, a ponieważ nasunęło mu się przypuszczenie, że bez pieniędzy tam nie jedzie, więc poszedł za nim na statek, by dokonać rewizji osobistej i zabrać mu, co się da, za podatki. Sz. jednak jakoś się wykręcił od rewizji osobistej i wrócił do domu, a tam naraz wydobyl rewolwer przeciwko urzędnikowi. Podobno także w tym wszystkim wręczył jakąś paczkę swej żonie — przypuszczalnie pieniądze. Świadkiem tego zajścia była służąca, która już złożyła zeznanie.

POMYSŁ UTWORZENIA WOJEW. KRAKOWSKO - ŚLĄSKIEGO?

Jak donoszą pisma krakowskie, odbyło się tam posiedzenie prezydium miasta łącznie z przedstawicielami Izby Rolniczej, Rzemieślniczej i Przemysłowo-Handlowej w sprawie granic województwa krakowskiego. I powzięto jakoby rezolucję, domagającą się stworzenia jednego wielkiego województwa krakowsko - śląskiego.

Ma to być zapewne odpowiedź na projektowane rzekomo przydzielenie niektórych powiatów do Śląska, celem odpowiedniego powiększenia tego najmniejszego województwa.

OJCOWIE FRANCISZKANIE W SANDOMIERSKIM

J. E. ks. biskup Lorek dokonał poświęcenia kamienia węgielnego pod klasztor oo. franciszkanów w Skarżysku - Kamiennym, w diecezji sandomierskiej. Plac pod budowę klasztoru ofiarował zarząd miasta, ogół zaś obywateli odnosi się jak najżyczliwiej do poczyni religijno - społecznych o. franciszkanów.

TYFUS PLAMISTY NA HUCULSZCZYZNIE

W trzech wioskach w powiecie kołomyjskim, mianowicie w Klusowie Wielkim, Mołodiatynie i Huculówce, stwierdzono w ostatnich dniach epidemię tyfusu plamistego. Władze zarządziły całkowitą izolację tych miejscowości aż do zwalczenia epidemii.

piegi

PLAMY I INNE WADY CERY
OSZCZĘDZAJĄ NAWET NAKŁAD
NIEJAZA KOBIECE, UDELI
KATHIA I DIELEGNUNE CERE

KREM

PRECIOSA
PERFECTION

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ważne numery telefonów:
 Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Pościąg: 15-60 i 28-36
 Pościąg taksówkowy: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeży 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac św. Józefa 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
 Poczta, biuro telegraf.: 49-28. Zegarynia 07. Centr. międzym. 00. Inform. tel.: 09. Biuro napr. 08.

WROCIE poziom: +1,58 m. temper.: +11,2

NOCNY DYŻUR APTEK
 Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apt. przy pl. Sapieżyńskim 1. — Apt. na Chwaliszewie 76. — Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. — Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona ul. Marsz. Focha 47. — Wilda: Apt. pod Koroną, G. Wilda 61. — Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. — Sołacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53. — Staroleka: Apt. miejscowa.

RECOROL
 Jestem zdrowa, bardzo dużo i bardzo lubię jeć!!!
 Nawet dla grzecznych dzieci
 MAG. A. BUKOWSKIEGO
 RECOROL
 zamiast TRANKU
 Pg 25 765-62.185

— **Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego** w gmachu Coll. Minus, ul. Fredry nr. 10, parter — udziela bezpłatnie porad dla pań w poniedziałki między godz. 13—19, dla panów we wtorki między 13—19. (x)

KRONIKA MIĘSTECZKI POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty
 Dnia 24 kwietnia 1927 r.

Odbiło się uroczyste otwarcie poznańskiej stacji radiotelefonicznej. Po dokonaniu poświęcenia lokali przez ks. prałata Meyera wobec licznie zgromadzonych gości nadano o godz. 17 uroczysty program inauguracyjny po czym odbył się bankiet w Bazarze. — Sześćdziesięciolecie pracy zawodowej obchodzili prezes Koła poznańsko-pomorskiego Związku Księgarzy Polskich p. Jarosław Leitgeber, właśc. firmy J. Leitgeber i Ska, która również obchodziła 60-letni jubileusz. — Odbiło się zjazd delegatów kół radioamatorskich z Wielkopolski, Pomorza i Śląska. — Zakończył się 6-dniowy mecz Polskiego Związku Klubów Kreglarskich. Mistrzostwo związkowe zdobył klub kreglarzy „Dziwiątko” z Inowrocławia.

REKOLEKCJE

— **Rekolekcje grecko-katolickie** odbędzie się od 26—29 bm. w kaplicy kościoła oo. franciszkanów. Nauki codziennie od godz. 6.30 i 19.00 wygłaszać będzie ks. dr O. Kładoczny. Pierwsza nauka 26 bm. o godz. 19.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Związkowy Zjazd Katol. Zw. Młodzieży Męskiej i Żeńskiej.** Zjazd odbędzie się w sobotę, dnia 1 maja br. w Poznaniu w sali św. Marcina. Początek obrad o godz. 10.45.

Na intencję Zjazdu odprawi się msza św. w kościele św. Marcina o godz. 9.30 (tuż obok domu, w którym odbędzie się Zjazd). Pierwsza część Zjazdu odbędzie się wspólnie ze Zjazdem Katolickiego Związku Młodzieży Męskiej. Po przerwie obiadowej, dalsze obrady o godz. 16. (o)

— **Wielkopolski Związek Śpiewaczy.** Zebranie Delegatów Okręgowy odbędzie się w niedzielę, dnia 25 bm. w Państw. Gimn. im. Ign. Paderewskiego w Poznaniu, gmach W. S. H. (wejście od ul. Składowej). O godz. 9 msza św. w kościele Farnym. O godz. 10 zebranie w auli Gimnazjum im. Paderewskiego.

Delegaci, chcący przybyć do Poznania już w dniu 24 bm., mogą otrzymać nocleg w szkolnym schronisku noclegowym w Państw. Gimnazjum im. Paderewskiego za opłatą 1,50 zł.

W sobotę, dnia 24 bm. o godz. 18 odbędzie się zebranie pełnego Zarządu Głównego.

— **Sprawa lotnisk wypoczynkowych.** Zebranie, dotyczące sprawy lotnisk wypoczynkowych, schronisk dla sportowców wodnych i campingów w Województwie Poznańskim odbędzie się w sali Kredytowego Banku Komunalnego w Poznaniu, ul. 27 Grudnia nr 8 w środę dnia 28 bm. o godz. 16.30. (o)

Zamach samobójczy w Gnieźnie

Gniezno. (Tel. wł.) W piątek wieczorem około godz. 22 w Hotelu Francuskim w Gnieźnie zajmujący tam pokój inżynier Alfons Kobylński, lat 46, z Warszawy (dawniej zamieszkały w Gnieźnie, ul. Wrzesińska 42-43) i 26-letnia Blanka Pawłowska, również z

Warszawy, zażyli nieznaną na razie truciznę, prawdopodobnie luminalu. Zatrutych odstawiono o godz. 22.30 do szpitala miejskiego w Gnieźnie. Stan ich jest groźny, a pytani o powod rozpaczliwego kroku odmawiają wszelkich wyjaśnień. (br)

— **Zjazd delegatów Cechu Dekarskiego.** Nadzwyczajne zebranie Cechu Dekarskiego, połączone ze zjazdem delegatów wszystkich Cechów Dekarskich, odbędzie się w niedzielę dnia 2 maja o godz. 11-tej przed poł. w Domu Rzemieślniczym w sali nr 8, Wały Zygmunta Augusta nr 15, I ptr. Po zakończonych obradach wspólne śniadanie, za opłatą 3 zł. Po zebraniu zwiedzanie Targów Poznańskich. Wnioski, doniesienia oraz zapytania dotyczące spraw zawodowych, prowadzenia przedsiębiorstwa itp. należy oddać na piśmie przed zebraniem przy stole prezydiatnym. Wszyscy uczestnicy zjazdu korzystając będą ze zniżek kolejowych, obowiązujących na Targi Poznańskie. (o)

— **Wlkp. Klub Filatelistów** zwołuje nadzwyczajne walne zebranie na dzień 10 maja. Zebranie odbędzie się o godz. 20 w „Gospodzie Polskiej” przy al. marsz. Piłsudskiego 7. (o)

WYCHOWANIE, KURS

— **Kursy wakacyjne dla nauczycielstwa.** Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego organizuje w czasie tegorocznych wakacji letnich kursy wakacyjne dla nauczycielstwa szkół powszechnych w czasie od 5 do 17 lipca: w Grudziądzu — kurs śpiewu; w Wejherowie — kurs zajęć praktycznych, rysunków i robot kobiecych; w Tucholi — kurs przyrodniczo-geograficzny; w Zninie — kurs śródowniskowy, poświęcony Pałukom i Biskupinowi; w Inowrocławiu — kurs zajęć praktycznych dla mężczyzn i gospodarstwa domowego dla kobiet, oraz w Brodnicy, Chojnicach, Wągrowcu i w Lesznie — konferencje programowo-metodyczne dla nauczycieli szkół I stopnia organ.

Poza tym w Gdyni odbędzie się kurs morski w czasie od 26 lipca do 7 sierpnia br. Kurs ten przewidziany jest dla nauczycielstwa z całej Rzeczypospolitej. W czasie pobytu na kursie urządzane będą wycieczki morskie oraz wycieczki na Hel, do Pucka, do Gdańska, do Wejherowa i do innych miejscowości nadmorskich.

Blizsze szczegóły dotyczące zapisów na kursy wakacyjne, ukażą się w Dzienniku Urzędowym Kuratorium Okr. Szkolnego Poznańskiego. Zapisy przyjmują już oddzielne Inspektoraty Szkolne.

„RAMONA“

Wielka symfonia kolorów

Potężny koncert „20th Century-Fox” może się poszczycić nieładą sukcesem, jakim jest wypuszczenie na ekrany świata wysokowartościowego filmu barwnego, zezorodzonego w sobie wszystkim, to co dotychczas uczyniła technika w kierunku najdalszego udoskonalenia najbardziej ulepszonego filmu kolorowego. Film ten nazywa się „RAMONA”.

Realizatorzy tego filmu wzięli sobie za cel najwspanialsze oddanie publiczności wizualnej symfonii kolorów, którą dzięki systemowi nowego filmu kolorowego doskonałe rzucili na ekran. W filmie „RAMONA” wyadki, rozgrywane się na ekranie, dzięki uplastycznieniu ich fenomenalnie dobranymi barwami stają się bliskie sercu każdego widza, nabierają cieplejszych barw rzeczywistości i wywołują zachwyt u wszystkich. Film „RAMONA” to symfonia barw, która raduje oczy każdego widza. Filmu kolorowego o takiej wartości, o takiej naturalności i rzeczywistości naświetleniu barw przedmiotów

martwych i bohaterów nie widzieliśmy dotąd nigdy. Bohaterami filmu „RAMONA” są: czarująca **Loretta Young** i nowoodkryty amant, **Don Ameche**. Reżyser, **Henry King**, podał nam tę najpiękniejszą historię miłosną wszystkich czasów w mistrzowski sposób wyzyskując swoje długoletnie doświadczenie przy realizacji filmów.

Zadziwiają w filmie „RAMONA” nie tylko artystycznie kolorowane plenery, które do złudzenia oddają pod każdym względem rzeczywistość, ale i tak zwane „wnętrza”, słaba strona filmów kolorowych są na najwyższym poziomie. Film „RAMONA” będzie jutro w niedzielę, wyświetlany poraz pierwszy w Poznaniu i nie wątpimy, że i w naszym mieście zdobędzie tak samo wielki poklask i sympatię publiczności, jak to już miało miejsce na całym świecie.

Z niebывалym zainteresowaniem oczekiwana Wielka Premiera filmu „RAMONA” już jutro w niedzielę o godz. 9 wieczorem w kinoteatrze „SŁOŃCE”.

OBCHODY

— **Obchód „Dnia lasu”.** Dziś w ramach obchodu „Dnia lasu” wyjechała z Poznania, o godz. 9.30 wycieczka szkolna młodzieży szkół średnich w liczbie około 600 do Puszczykowa, aby na miejscu zetknąć się z lasem. Trzeba przyznać, że pomysł odbycia przy tak niesprzyjających warunkach atmosferycznych wycieczki (rano o godz. 7 była w Poznaniu temp. plus 5 stopni) był bardzo nieszczytny. Kto wie, czy nie odbije się to nawet na zdrowiu niejednego z uczestników wycieczki.

Od rana w związku z „Dniem lasu” zwiedzają bezpłatnie palmiarnię w parku Wilsona dzieci szkolne. O godz. 14.30 w kinie „Metropolis” odbył się obchód, poświęcony lasom polskim, a o 16.45 do 17.45 w parku Wilsona odbędzie się koncert orkiestry wojskowej. Wstęp do parku na koncert wolny dla wszystkich.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Upadek z drabiny.** Na terenie Targów Poznańskich spadł z drabiny samodzielnego elektrotechnika p. Tadeusza Chrzanowicz (ul. Fr. Ratajczaka 17). — Przywołane pogotowie ratunkowe (66-66) udzieliło p. Chrzanowiczowi pierwszej pomocy i przewiozło go do szpitala miejskiego, gdyż zachodził obawa, iż złamał nogę w kolanie. (kl)

— **Niezwykła zemsta.** Pogotowie Związku Lekarzy (55-55) wezwano do Glinna w pow. poznańskim celem udzielenia pomocy Helenie Chudakównie, zatrudnionej u rolnika Ratajczaka. Pobita dotkliwie opowiadała, że pobili ją robotnicy Józef Suszko i Józef Bartosik z Glinna, którzy chcieli na niej wywrzeć zemstę, gdyż żony ich, które zajęte były dojaniem krów u p. Ratajczaka, zostały zwolnione z chwili przyjęcia Chudakówny. Pobita dotkliwie przewieziono do

Niedziela
 KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Marka ewang. | Marcelego
 KALENDARZ ŚWIATY
 Jarosława | Spłimira

Poniedziałek
 KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Marcelego | Marcelego
 KALENDARZ ŚWIATY
 Spłimira | Spłimira

Stożek: wschód 4.35 zachód 19.07
 Długość dnia 14 godzin 32 minut
 Księżyca: wschód 19.24 zachód 4.04
 Faza: Pełnia o 16 godz.

Zamiast kosztownych i uciążliwych zabiegów kosmetycznych, myjcie się stale
KREMOL

Mydło Kremol przygotowane na specjalnych odpowiednio spreparowanych wyciągach z mleka.

Związek Koleżeński b. Wychowanek
 Caceré Coeur w Poznaniu zaprasza wszystkie dawne wychowanki na zebranie towarzyskie, które odbędzie się w poniedziałek, 26 bm. o godz. 4-tej pl. Nowomiejskiej 1a. zg 26 837

Związek Polaków z Kresów Wschodnich
 w Poznaniu urządza dnia 24 kwietnia rb. sobotę **Dancing - Bridge** w sali Café Club przy placu Wolności. Początek o godz. 20 na który uprzejmie zaprasza członków i sympatyków zarząd. Wstęp 0,99zł, akademicki 0,49 zł. zg 26 831/2

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę do zabaw i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. Ng 38 786

Solacki Kiermasz — Jubileuszowy. Doroczna impreza zabawowa pod nazwą „Kiermasz Solacki”, dostatecznie jest już wśród społeczeństwa Poznania spopularyzowana. Nie wszyscy wszakże pamiętają, że tegoroczny Kiermasz na Solaczu będzie kiermaszem jubileuszowym. Po raz dziesiąty już z rzędu zostanie on urządzony, a jak przystało na zabawę jubileuszową — przygotowywany jest szczególnie pięknie i pomysłowo w specjalnie szerokim zakresie.

Tegoroczny Kiermasz Solacki odbędzie się dn. 6 czerwca. ng 12 393/4

szpitala miejskiego w Poznaniu, gdyż oprócz innych obrażeń, odniosła ona złamanie ręki. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— **Sprawa gry w ruletkę przed sądem starościńskim.** Głośna sprawa gry w ruletkę, ujawniona w drugiej połowie marca br., była przedmiotem rozprawy przed sądem starościńskim w Poznaniu. Oskarżenie oparte było na art. 61, par. 1 prawa o wykroczeniach przeciw mieniu, który brzmi: „Kto w celu zysku urządza grę hazardową, albo używa do niej środków lub pomieszczenia, podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywnie do 3 tysięcy złotych”.

Na rozprawie nie stanął obwiniony Leon Świątecki, rzekomo dawniejszy ziemianin, pochodzący z Warszawy, który mieszkał ostatnio w hotelu „Polonia” w Poznaniu, gdyż nie zdołano mu doręczyć wezwania. Obwinionego Bolesława Tarkowskiego, posiadającego obecnie skład „Okazje” przy ul. 27 Grudnia, zasądono na 5 dni bezwzględnej aresztu i 200 zł grzywny. Uwolniono przemysłowca Karola Znamierowskiego, mieszkającego przy ul. Słowackiego 18, Józefa Szramkiewicza (ul. Kościelna 16) i Stefana Grossa (ul. Skarbowa 15) oraz wdowę Stanisławę Jackowską, mieszkającą przy ul. św. Marcina 46. Uwolnienie nastąpiło z braku dowodów winy. Ruleta i notesy, ołówki itp. przedmioty, służące do gry obłożono aresztem. Rozprawie przewodniczył mgr Bloch, protokolował sekretarz Starostwa Grodzkiego, p. Maczkowski. (kl)

— **Autor broszury z zakresu kryminalistyki skazany na 15 lat.** Sad Apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał sprawę przestępcy zawodowego Henryka Chojeckiego z Gdyni, który na polskim wybrzeżu dopuścił się szeregu kradzieży i robojów z bronią w rękę. Chojecki w porcie miał swoją „melinę”, w której przechowywał biżuterię oraz inne przedmioty pochodzące z kradzieży. Chojecki ma poza sobą bardzo bogatą przeszłość i był kilkanaście razy karany. Przedmioty uzyskane drogą przestępstwa, wywoził do Warszawy i Katowic, gdzie je sprzedawał. Chojecki wydał broszurę z kryminalistyką, w której dzielił się doświadczeniami ze swej bogatej przeszłości. Sad Okręgowy w Gdyni skazał go na 9 lat więzienia, utratę publicznych praw obywatelskich i honorowych na przeciąg lat 10, nadto po odciśnięciu tej kary zarządził umieszczenie go w zakładzie dla niepoprawnych przestępców. Sad Apelacyjny w Poznaniu podwyższył mu karę zasadniczą do 15 lat więzienia, utrzymując w mocy kary dodatkowe, orzeczone przez sąd I instancji (k)

Musimy zachować Puszczykowo — perłę naszego krajobrazu

Okolice Puszczykowa, Puszczykówka i Ludwikowa — to najpiękniejszy zakątek ziemi wielkopolskiej, prawdziwa perła krajobrazu Wielkopolski, teren najciekawszy pod względem przyrodniczym i najważniejszy pod względem turystycznym. Toteż od lat kilkunastu zwracam uwagę czynników decydujących, że teren ten, który jak żaden inny w Wielkopolsce, na-

600-letni dąb w Starym Puszczykowie daje się na stworzenie Wielkopolskiego Parku Narodowego, aby mógł trwale służyć „dla zdrowia i radości ludności”.

Mimo licznych trudności, jak np. ze

Z listów do Redakcji

102 STOPNIE DO PRZEBYGIA

Do Redakcji „Kuriera Poznańskiego”.

Przed kilkoma miesiącami przeniesiono biuro Nadzoru Budowlanego oraz pokrewnych urzędów na ul. Grunwaldzką, na czwarte piętro hotelu „Polonia”. Chcąc się tam dostać, trzeba się wspinać po 14 stopniach na parter, a następnie cztery razy po 22 stopnie, razem więc przejść po 102 stopniach. Przypomina mi to wycieczkę z Morskiego Oka do Czarnego Stawu. Dla obywateli w starszym wieku podobna „wspinaczka” do biur Nadzoru Budowlanego jest bardzo uciążliwa. Znajdujące się na miejscu dwie windy są od dłuższego czasu nieczynne. Czy Zarząd miasta Poznania nie chciałby oddać wind do użytku interesantów?

Antoni Kędziora.

Poznań, 20 kwietnia 1937 r.

100 TRAMWAJÓW NA GODZINĘ

Do Redakcji „Kuriera Poznańskiego”.

Obliczyłem, że na placu Wolności, przed „Bazarem”, gdzie z trzech stron przecina się osiem linii tramwajowych, w przeciągu godziny przejeżdża 96 do 108 wozów tramwajowych. W godzinach zwiększonego ruchu kursują tam jeszcze liczne nienumerowane wozy dodatkowe. W miejscu tym należy wybudować kilka wysepki i umieścić barierki, względnie zawiesić łańcuchy, by uniemożliwić przechodniom stosowane dotychczas przechodzenia na przełaj. Uważam, że regulacja ruchu na tym odcinku placu Wolności będzie jednym z najtrudniejszych problemów dla Wydziału Rozbudowy Miasta Poznania.

J. Andrzejewski.

Poznań, 18 kwietnia 1937 r.

REFLEKTORY NA SZOSIE

Do Redakcji „Kuriera Poznańskiego”.

Nawiązując do artykułu „W walce z hałasem ulicznym”, spowodowanym przez automobilistów i motocyklistów, chcę zwrócić uwagę na bezpieczeństwo publiczności w połączeniu z motoryzacją. Chodzi mi o reflektory automobilistów. — Kilka dni temu wracałem autem wieczorem do Poznania. Jadąc szosą berlińską spotykałem dużo aut i autobusów. Kilka wozów motorowych miało tak silne reflektory, że kierowca, jadący im naprzeciw, oślepiłony był ich blaskiem. Automobilista z tak silnym reflektorem powinien przyszywać światła gdy mija inny wóz, zamiast często umyślnie oślepić przejeżdżającego szofera. Gdy za tak silnie błyszczącym reflektorem jedzie drugie auto, to go nie widać i wynikać może łatwo katastrofa. Przezorny kierowca zwalnia bieg przy mijaniu takich silnie oświetlonych wozów — ale ilu jest takich, którzy rozgniewani bezwzględnością przejeżdżającego, pędzą dalej i wywołują nie ze swej winy katastrofę? Czyby nie można używać reflektorów do „oświetlenia drogi” — a nie psucia oczu kierowców i przechodniów?

M. N.

Poznań, 23 kwietnia 1937.

strony Związku Kas Chorych, który rozbudował w Ludwikowie szkodliwe dla otoczenia Sanatorium dla gruźliczych, lub Fundacji Kórnickiej, która odmówiła wcielenia lasów Trzebowskich nad jeziorem Góreckim do projektowanego Parku Narodowego, udało się osiągnąć na tym polu pewne konkretne rezultaty, a to dzięki decyzji Ministerstwa Rolnictwa, które uznało lasy państwowe Puszczykowa i Ludwikowa o obszarze 1189 hektarów za rezerwat przyrodniczy i stworzyło tym podstawę pod realizację Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Obok zachowania pierwotnej przyrody, dalszym najważniejszym problemem terenu jest racjonalny rozwój osiedli Puszczykowa i Puszczykówka, które posiadają idealne warunki predysponujące je na jedno z najwspanialszych uzdrowisk leśnych kraju. Położone nad błękitną wstęgą Warty, na zdrowej, suchej i piaszczystej glebie, otoczone wokół gęstym płaszczem sosnowych lasów Parku Narodowego, z nader dogodną komunikacją z Poznaniem i dalekobieżne, te tonące w sadach i ogrodach osady przedstawiają doskonały przykład, jak powinny wyglądać spójne harmonijnie z przyrodą kulturalne osiedla, w których tak stali mieszkańcy, jak liczni letnicy i wycieczkowcy odnajdywać mogą zdrowie i radość życia.

Ale zarówno pięknej przyrodzie, jak dalszemu rozwojowi tych uroczych osiedli, grozić mogą różne niebezpieczeństwa, jeżeli mądra i przewidująca opieka nie będzie umiała ich usunąć. Toteż z uznaniem należy podnieść inicjatywę Stowarzyszenia Miłośników Puszczykowa, Puszczykówka i okolicy, że zamierza informować społeczeństwo o potrzebach tego dla Poznania i Wielkopolski tak cennego terenu i współpracować nad jego harmonijnym rozwojem.

Poniżej przedstawiam kilka postulatów, realizacja których wydaje mi się szczególnie pilną.

Działalność Stow. Miłośników Puszczykowa

Stow. Miłośników Puszczykowa, Puszczykówka i okolicy zajmuje się całym szeregiem spraw dotyczących interesów zarówno wycieczkowców jak i mieszkańców tych okolic. W skład zarządu tego stowarzyszenia wchodzi pp.: Michalski Czesław — prezes, Cofa — wiceprezes, prof. Jankowski — sekretarz, Janaszek Erazm — skarbnik. Poza tym udział w obrotach zarządu bierze rada, złożona z 5 osób.

Z dniem 1 kwietnia br. uruchomiono biuro bezpłatnego pośrednictwa mieszkań dla letników. Mieści się ono w Puszczykowie przy ul. Poznańskiej 54, tel. Puszczykowo 16. Informacji dla Puszczykówka udziela p. Stanisław Morawski.

Wielką bolączką w okresie letnim są wzbijające się tumany kurzu za pojazdami na szosie w pobliżu dworca kolejowego w Puszczykowie. Szczególnie daje się to we znaki przejeżdżającym tutaj na niedzielę wycieczkowicom z Poznania. Unormowaniem tej sprawy przez skrapianie wymienionego odcinka szosy zajęło się wspomniane stowarzyszenie w porozumieniu z województwem.

Dla wygody letników i wycieczkowców założyło stowarzyszenie bibliotekę, składającą się tymczasowo z 50 tomów, ofiarowanych przez jednego z członków stowarzyszenia.

Biblioteka zostanie skompletowana w porozumieniu z Tow. Czytelnia Ludowych

DOMY — PARCELE

Korzystnie parcela 3600 m² na sprzedaż blisko dworca. Wiadomość Władysław Fejnas, Puszczykowo, ul. Lipowa 6. Ng 41 642

POKOJE UMEBLOWANE

Siejek Jan, Łęczysca Ng 41 677
Pensjonat „Pod Strzechą” — koło dworca Puszczykowo Ng 41 678
Willa „Mimoza”, Puszczykowo, Poznańska 18. Ng 41 679

Kto kocha las

Komu drogiem jest zachowanie odrębności uzdrowiskowej Puszczykowa niech wstąpi do Ng 41 680

Stowarzyszeń Miłośników PUSZCZYKOWA, PUSZCZYKÓWKA i OKOLICY PUSZCZYKOWO, Poznańska 54.

1. Przede wszystkim należy dążyć do najrychlejszej realizacji Wielkopolskiego Parku Narodowego, gdyż wycięcie lasów lub zeszpecenie krajobrazu nie tylko zniszczyłoby walory uzdrowiskowe terenu, lecz również wyrządziło niepowetowaną szkodę interesom higienicznym i kulturalnym Poznania i Wielkopolski.

Należy więc zabiegać, aby Ministerstwo Oświecenia powołało Komisję Organizacyjną, która w myśl ustawy o ochronie przyrody przygotowałaby definitywne rozporządzenie o Wielkopolskim Parku Narodowym pod Poznaniem.

2. Dalszym pilnym postulatem jest sporządzenie racjonalnego planu zabudowy Puszczykowa i Puszczykówka, bez którego celowy rozwój tych osiedli będzie stale zagrożony. Plan regulacyjny musi nawiązywać do planu regionalnego Poznania, aby wszystkie walory tej okolicy zostały w pełni zachowane i wyzyskane tak w interesie stałych mieszkańców miasta Poznania, dla którego pełni ona rolę płuc, oraz dla całej Wielkopolski.

Instytucją powołaną do opracowania takiego planu byłoby w pierwszym rzędzie Biuro Planu Regionalnego Poznania przy Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim.

3. Wreszcie nie mniej ważnym i oczywistym jest postulat, by Puszczykowo wraz z Puszczykówką uzyskało charakter uzdrowiska, a więc specjalny statut, wyodrębniający te osiedla letniskowe z gminy zbiorowej i pozwalający Zarządowi na zwrócenie specjalnej uwagi na zabiegi higieniczne (np. zwalczanie kurzu na szosach), utrzymywanie czystości w lasach i troskę o estetyczny wygląd całości.

Jak widzimy z rozwojem okolicy Puszczykowa, Puszczykówka i Ludwikowa wiąże się spłót różnorodnych interesów i tylko zgodna współpraca czynników państwowych, samorządowych i społecznych zapewni jej może trwałe i harmonijne rozwinięcie.

PROF. DR ADAM WODZICZKO.

do 600 tomów. Książki wypożyczane będą bezpłatnie celem udostępnienia szerszemu ogółowi korzystania z nich.

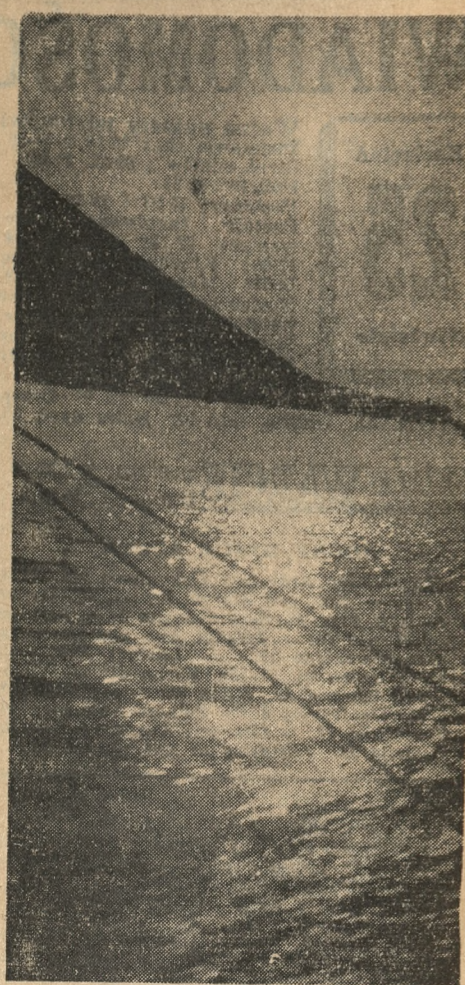
Poza tym interesuje się stow. wyglądem ogólnym tych okolic, zwracając uwagę na układanie chodników, drogowisk, oświetlenie ulic, ustawianie ławek itd.

Dane statystyczne wykazały, że w roku ubiegłym odwiedziło Puszczykowo w sezonie letnim około 300 tys. osób wyłącznie koleją, nie licząc komunikacji autobusowej i innych.

W ubiegłych latach prosperity przedkryzysowej odwiedziło Puszczykowo około pół miliona osób. (pj)

Wąwóz pochodzenia lodowcowego pod Puszczykowem

Nastrojowy obrazek z jeziora góreckiego

Niniejszym zawiadamiam iż nabyłem drogą kupna

Restaurację

od p. Mandłowej w Puszczykowie

Po przebudowie nastąpiło otwarcie 18 bm.

Własny park dla aut
Kuchnia wyborowa
Dobrze pielęgnowane napoje
Proszę o łaskawe poparcie

Stanisław Józwiak

N 41 644

„SILVA”

Znana z jakości kuchni
Dobrze pielęgnowane napoje
Koncert Ceny przystępne Bilardy
Poleca się P. T. Publiczności

Ng 41 75

GOSPODARZ

Kapielisko „Rusalka”

Łazienki rzeczne, plaża, szkoła pływania, wypożyczalnia łodzi i kajaków. Bufet na miejscu

Ng 41 673

RESTAURACJA NAD WARTĄ
Puszczykówko Morawski.

Ng 41 684

Pensjonat „Sielanka”

Puszczykowo, Poznańska 30
Poleca pokoje — światło elektr., wodociągi, łazienki, kuchnia wykwinna.

Ng 41 672

Piekarnia J. Chęciński, Puszczykówko, Cukiernia J. Chęciński, ul. Kasprzycza 19.

Poleca wyborne pieczywo i ciastka. Dostawa w dom.

Ng 41 674

PIEKARNIA i CUKIERNIA z elektrycznym zapędem
Fl. Michałowski

Poleca 2x dziennie wyborowe pieczywo. Na zamówienie w dom.

Ng 41 682

Towary krótkie, Galanteria, Papier
Puszczykowo A. Reksińska

ul. Poznańska

Ng 41 607

Szanownych Abonentów pocztowych prosimy o wpłacenie listowemu lub na najbliższej poczcie przedpłaty za „Kuriera Poznański” za miesiąc maj jeszcze w dniu dzisiejszym, ponieważ przy późniejszym zamówieniu narażać się można na zwłokę w dostawie pierwszych gazet w maju.

Wyrok w głośnym procesie o wino „Chablis”

W dniu wczorajszym przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczył się w dalszym ciągu proces przeciwko właścicielom firmy „Goldenring”, Ottonowi i Erhardtowi Sternom, oskarżonym o nieuczciwą konkurencję, popełnioną przez wprowadzenie do obrotu wina marki „Chablis”, nie odpowiadającego gatunkiem nazwie.

Jako pierwszego świadka sąd przesłuchał współwł. drukarni „Papierodruk” w Poznaniu Karola Jakoba, który przedłożył sądowi książki wzorów drukowanych etykiet winnych. W książkach tych sąd jednak nie natrafił na ślad etykiet „Chablis”, które mieli Sternowie drukować. Świadek stwierdził wyraźne różnice między oryginalnymi etykietami „Chablis” i etykietami z tym samym nadrukiem, znalezionymi w firmie „Goldenring”.

Następnie sąd przesłuchał przemysłowca Józefa Strzelczyka. Świadek zeznał, że firma Geisweiller na etykietach swych znałszy kolorem zielonym wina białe, kolorem czerwonym wina burgundzkie. Każda francuska wytwórnia wina do beczki wina dodaje 450 sztuk etykiet. Bez zezwolenia firmy nalepek takich drukować nie wolno. Świadek zeznał, że beczka wina „Chablis” kosztuje we Francji 400 zł, butelka zaś około 2 zł, obciążenie podatkowe i przewóz wynoszą taką samą sumę i również taką samą wynoszą kosztu handlowe. Wina „Chablis” należą do win wytrawnych i zawierają do 5 gramów cukru na litr. W tym miejscu zastępca powoda cywilnego adwokat Talmont zapytał, czy możliwe jest, aby w winie marki „Chablis” było 30 gramów cukru. Świadek odpowiedział, że tylko w tym wypadku, jeśli wino zostanie z czymś zmieszane. Następnie sąd przesłuchał dalszych wybitnych przedstawicieli branży win w Poznaniu, kupców Stanisława Nykę i Lisowskiego.

Sąd chciał dokonać próby wina z butelki zakwestionowanych w firmie Goldenring, lecz świadkowie winiarze orzekli, że wino zbyt długo leżało w niewłaściwej pielęgnacji w aserwacie sądowym i trudno je będzie poddać badaniu.

Po przesłuchaniu stron zabrał głos prokurator, który wniósł o ukaranie oskarżonych za oszustwo i nieuczciwą konkurencję. Adw. Talmont prosił o zasądzenie na rzecz firmy Geisweiller powództwa cywilnego. Oskarżeni w ostatnim słowie twierdzili, że wino, które wypuścili na rynek jako wino „Chablis”, zamówili w francuskiej wytwórni Eschenauer, która im je nadesłała jako wino „Chablis” Geisweillera.

Po wysłuchaniu przemówień obrońców Wyszańkiego i Nowickiego sąd ogłosił wyrok, którym uniewinnił obu oskarżonych od zarzutu nieuczciwej konkurencji oraz od zarzutu oszustwa. (k)

Niniejszym zawiadamiamy Czytelników naszych,

w Nakle

z dniem 1 maja obejmuje wyłączną agenturę „Kuriera Poznańskiego” i wszystkich wydawnictw Drukarni Polskiej S. A. p. **Jakub Jankowski, Nakło, Rynek 11.**

Wszelkie zamówienia na maj i dalsze miesiące prosimy zalać tylko u p. Jankowskiego.

Administracja wydawnictw Drukarni Polskiej S. A.

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** W tutejszym areszcie osadzono Jana Otęga z Szamotła, pow. Chodzież, Jana i Wacława Ślaskich z Białosłowa, pow. Wyrzysk, za oszustwo na tle wymiany koni z Marcinem Słomką z Lubochni, pow. Gniezno.

— Dnia 23 bm. o godz. 5.15 w Parku Miejskim Marceli Stanisław, bez stałego miejsca zamieszkania podeszedł sobie w celach samobójczych brzytwą w lewą rękę żyły. Marceliego odstawiono w stanie ciężkim do szpitala miejskiego.

— W Dziekanowicach spalili się w parowniku Leokadii Kaszyńskiej 2 worki, około 40 kg śrutu, około 40 kg osyp, 1 fartuch, ręcznik i opalili się 4 worki, ogólnej wartości około 40 zł. (br)

— * **GNIEZNO.** W związku z notatką naszą, zamieszczoną w numerze 149 z dnia 3 bm. otrzymaliśmy od p. adw. Kazimierza Langego z Gniezna następujące wyjaśnienie: „Prostuje się wiadomość podana w wyżej wymienionym dzienniku, gdyż okazało się, iż notatka nie jest zgodna z prawdziwym stanem rzeczy, albowiem tego dnia i o tej porze przywieziono do kupa Abrahama Wejsbarta cykorię”.

— * **GOSYŃ.** W Wygodzie maj. p. Stabłewskich z Zalesia wybuchł z niewiadomej przyczyny groźny pożar, który strawił doszczętnie dużą oborę. Straty pokrywają ubezpieczenie.

— Drugi pożar wybuchł w Bodzewie u rolnika Bujaka Ignacego w czasie, gdy tenże z żoną znajdował się w Gostyniu. Powstał on prawdopodobnie od wadliwej budowy komina. Dzięki sprzyjającemu wiatrowi i pokryciu dachów słomą, ogień objął w mgnieniu oka dom mieszkalny i 2 chlewy, które się spaliły. Jedynie dzięki energicznej akcji miejscowej ludności i temu, iż było pod dostatkiem wody, należy zawdzięczać uratowanie żywego i martwego inwentarza, oraz to, iż pożar się nie rozszerzył na sąsiednie zabudowania, kryte również słomą. Na miejsce pożaru przyjechał komisarz P. P. p. wójt Kłos, 2 sikawki motorowe z Gostynia i cukrowni gostyńskiej oraz 6 sikawek konnych. — Straty pokrywa Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu. (gp)

— * **LESZNO.** W salach Sokoła odbyło się uroczyste przyznanie nowych członków PCK. Po przyzrzeniu odbył się konkurs sprawności ratowniczej. Nagrody i listy pochwalne zdobyli pp.: Józef Skrzypczak, Jan Ciesielski, Antoni Strzelczyk, Helena i Bronisława Molenda.

— W obecności p. burm. Kowalskiego p. dr. Świdarskiego i wielu innych obywateli miało miejsce otwarcie wystawy obrazów „Salonu Malarzy Polskich”. Wystawa mieści się w gmachu gimnazjum męskiego.

— W środę odbyło się zebranie Tow. Właśc. Nieruchomości. Głównym przedmiotem obrad była sprawa obrony przeciwgazowej. Tow. uchwaliło na budowę nowego kościoła dalsze 300 zł.

— W swym objeździe po Wielkopolsce, zatrzymał się w Lesznie zespół Rewii Lwowskiej i odegrał widowisko pod tyt. „Co wolno wojewodzie”. (ls)

— * **NAKŁO.** W Broniewie pod Nakłem wybuchł pożar w gospodarstwie p. Mariana Łososa. Spaliła się stodoła z maszynami i narzędziami rolniczymi. Straty wynoszą około 4000 zł. Przyczyna pożaru nie została ustalona. Policja prowadzi energiczne dochodzenia.

— W środę na rynku przechodnie uderamili zamach samobójczy nieznaną kobietę, która uświłała w bramie domu wypić butelkę lizolu. Denatka zaopiekowano się. (nc)

— * **OBORNIKI.** W mieście naszym zanotowano jeden wypadek zachorzenia na dur brzuszny.

— W kościele parafialnym pobłogosławiony został związek małżeński p. M. Minkusówny z p. Rudolfem Kasprzycą.

— * **OSTRÓW.** Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej radny p. Garbacz przedłożył obszerny referat o zamknięciu rachunkowych na rok 1935-36 głównej administracji miejskiej, wodociągów i reżymu miejskiej. Komisja rewizyjna stwierdziła, że właściciele nieruchomości zalegają z opłatami za wodę na sumę przeszło 31 tys. zł. Przy rachunkach reżymu zalecała komisja, by przy zakupach uwzględniano tylko polskie wyroby. Wnioski referenta o udzielenie Zarządowi Miejskiemu absolutorium uchwalono. Przy tych sprawach przewodniczył p. radny Rowiński (Klub Narodowy). Na wniosek radnego p. dra Mamaka uchwalono zaciągnąć z Kom. Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego długoterminową pożyczkę w wysokości 2132,07 zł w zlocie. Sprawę ustalenia terminów jarmarków na konie i bydło na rok kalendarzowy 1938 referował radny narodowy p. Kotowski. Uchwalono jarmarki na bydło w czwartki: 13. 1., 3. 2., 7. 4., 5. 5., 2. 6., 7. 7., 4. 8., 9. 9., 6. 10. i 3. 11. Przy tej okazji zakomunikował p. burmistrz, iż pewne kółła handlarzy czynią starania przez województwo o przywrócenie jarmarków kramnych. Opinia całej rady jest temu jednak przeciwna. Szereg nagłych wniosków i interpelacji uzasadniał następnie przewodniczący Klubu Narodowego p. radny Rowiński.

— Zaginął 2 i pół letni synek tutejszego mistrza piekarskiego p. Ryszarda Stanisławskiego. Żona p. Stanisławskiego wraz z synkiem wybrała się do krewnych zamieszkałych w Straz pod Sośnią, pow. ostrowski. Tam pozostawiła na chwilę chłopca bez nadzoru w mieszkaniu, przebywającym w przyległym pokoju. Gdy wróciła do pokoju, nie zastała synka. Wszelkie poszukiwania okazały się daremne. Opodal domostwa płynię rzeczka i przypuszczać należy, że chłopiec wypadł z mieszkania i bawiąc się nad rzeką wpadł do wody i utopił się. Powiadomione władze poczyniły ze swej strony poszukiwania, lecz jak dotąd bez skutku.

— Zjazd b. żołnierzy pierwszego batalionu pogran. pozn. w Szczepiornie odbędzie się 16-go maja w Ostrowie, a nazajutrz w Kaliszu. W pierwszym dniu zjazdu nastąpi poświęcenie sztandaru a nazajutrz odsłonięta zostanie na koszarach w Szczepiornie tablica pamiątkowa pierwszemu poległemu Powstańcowi Wielkopolskiemu śp. Janowi Mertce poległemu 27 grudnia 1918 r. pod wsią Boczków. (os)

— * **SZAMOTULY.** W związku z przebrakowaniem ulicy Ratuszowej i części ulicy Dworcowej zamknięty został przejazd ulicą Ratuszową od strony rynku w kierunku Poznania. Przejazd odbywa się jedynie ulicą Dworcową. — Sad Grodzki rozpatrywał sprawę karna przeciw Franciszkowi Nadstodzie z Ostrolesia. Udzielał on pomocy dotąd nieujętemu oszustowi Sylwestrowi Kaczmarekowi z Poznania. Mianowicie N informował Kaczmarka kto w Ostrolesiu i okolicy posiada pożyczkę państw. wzgl. konwersyjne. Kaczmarek zaś przedstawiając się jako urzędnik Min. Skarbu wyłudzał je w podstępny sposób przeważnie od ubogiej ludności wiejskiej. Sad wymierzył Nadstodzie jeden rok bezwzględnej więzienia. (sc)

— Nadzwyczajnemu walnemu zebraniu Bractwa Kurkowego. odbytego w tych dniach przewodniczył prezes p. Bolesław Bogacki. Po u

chwaleń programu uroczystości zielonoświątecznych, nastąpił uroczysty akt wręczenia dyplomu prezesowi honorowemu p. Franciszkowi Czerwinskiemu w uznaniu jego wielkich zasług, położonych około rozwoju Bractwa w czasach niewoli i w odrodzonej już Polsce. Po przemówieniu prezesa i nominata składano serdeczne życzenia wyróżnionemu. Uroczystość miała przebieg bardzo poważny.

— Otwarcia wystawy robót ręcznych i innych, urządzonej staraniem PCK w Szamotulach dokonał p. starosta Narajewski, wygłaszając przy tym przemówienie o doniosłej roli gospodarczej i kulturalnej tego rodzaju imprez. Następnie przemówienie wygłosiła przewodnicząca PCK p. ordynatowa Twardowska z Kobylnik. Po akcie otwarcia goście zwiedzili wystawę, która zgromadziła liczne eksponaty i robiła b. dodatnie wrażenie. Wystawę zwiedzać można w tygodniu od godziny 12 do 20, w niedzielę do 22. Wstęp od osoby 25 groszy, dzieci 10 groszy. (sc)

— * **SMIGIEL.** Przy kopaniu fundamentów pod budowę nowego domu w zagrodzie p. Klechy w Poświętnie, wykopano szkielet mężczyzny na głębokości 1 metra. Dochodzenia prowadzi posterunek P. F. ze Smigla.

— * **SREM.** Sekcja symfoniczna Tow. Muzycznego wznowiła popularne koncerty szkolne w miejscowym gimnazjum. Przy wypełnionej po brzegi publiczności auli orkiestra pod batutą prof. Stanisława Ciesielskiego wykonała udanie szereg utworów charakterystycznych, wywołując swą grą niemiłą oklaski. Prelekcje muzyczne wygłosił wiceprezes towarzystwa p. prof. Tadeusz Zbiegłowski, który wstępnie przemówienie poświęcił wspomnieniu zmarłego w ostatnim czasie kompozytora polskiego śp. Karola Szymanowskiego.

— Muzeum regionalne p. Feliksa Salacińskiego, przy ul. Poznańskiej, po wydatnym uzupełnieniu zbiorów a zwłaszcza zbrojowni, zostało udostępnione dla publiczności i jest otwarte codziennie.

— Na zebraniu Kat. Stow. Meżów p. radca Stanisław Malinowski odczytał kwadrans nowoczesnego katolika pt. „Katolik kieruje się wiarą, oświeconym rozumem, któremu podporządkowuje wole i życie europejskie” a p. Feliks Wagner wygłosił interesujący referat pt. „Czy prawo własności może być ograniczone”. Nad przemówieniami wywodziła się ożywiona dyskusja. (su)

— * **ZABIKOWO.** Drużyna Harc. im. Zakrzewskiego, urządziła w sali p. Chmieleckiego wieczór humoru i śmiechu, na który przybyła licznie publiczność. Czysty zysk przeznaczono na kolonie letnie dla narcerzy. (pl)

— * **ZNIN.** W zabudowaniach p. Slezaka Franciszka w Murczyniu z bliżej niewyjaśnionych przyczyn wybuchł pożar. Pastwa płomieni padła dom mieszkalny.

— W Gasawie został aresztowany znany włamywacz poszukiwany przez władze Sylwestra Paulusa. Aresztowany został osadzony w więzieniu w Żninie.

— W Gasawie odbyło się walne zebranie Kółka Włoszaniek, któremu przew. p. Goziniński. Zarząd pozostał na nowy okres ten sam. Dłuższy i obszerny referat wygłosił ks. prob. Wnuk.

— Rolnik p. Chmiel Józef w Reymie, pow. Żnin, sprzedał swe gospodarstwo Niemcowi.

— W kościele paraf. w Rogowie został pobłogosławiony związek małżeński pomiędzy p. Teresą Krasieńską a p. Franciszkiem Błaszczewskim.

— Tut. drużyny harcerskie urządzają ku czci swego patrona św. Jerzego uroczystą akademię w dniu 26 bm.

— W tych dniach p. Kaczmarek kupił od gminy żydowskiej bóżnicę. Równocześnie p. K. przystąpił do rozbiórki bóżnicy.

— Pod zarzutem podpalenia został aresztowany rol. Nowicki Ignacy z Wiewiórczyna. (zd)

Z POMORZA

— * **CHELMNO.** W poniedziałek odbyło się posiedzenie Rady Oddz. Pow. Zw. Straży Poż. z udziałem wszystkich delegatów straży pow. chełmińskiego. Prezes zarządu Oddziału p. Szupryczyński przedstawił po załatwieniu punktów formalnych zebrania plan pracy na nadchodzący rok, podkreślając, że w głównej mierze strażactwu powiatu chełmińskiego pomóc trzeba w dobroju się w sprzęt strażacki. Z kolei nastąpił wybór prezesa Rady. Zebrani postanowili jednomyślnie stanowisko to powierzyć na dalszą kadencję dotychczasowemu prezesowi p. staroście Siałemu. W dowód zaś uznania za pracę, położoną przez niego na polu strażactwa, zarząd oddziału nadał p. staroście dyplom uznania. W wykonaniu ubiegłorocznej uchwały walnego zgromadzenia wręczono p. Szupryczyńskiemu, prezesowi zarządu oddziału również dyplom zasługi.

— Uprasza się uczestników w strajkach szkolnych z roku 1906/7 do zgłaszania swych nazwisk i adresów u p. Henniga, Zarząd Miejski w Chełmie.

— Zamieszkała w Chełmie przy ul. Rybackiej 11 Płoszej Maria, lat 43, uświłała w czwartek rano popełnić samobójstwo przez wypicie kwasu solnego. Sąsiedzi uniemożliwili niedoszłej samobójczyni dokonanie tego desperackiego kroku. Powód nieznany. (ls)

— * **TORUŃ.** Sędzia S. O. dr Piziewicz z dniem 1 maja rb. przechodzi na stanowisko wiceprezesa S. O. w Bydgoszczy.

— W ub. czwartek w godzinach popołudniowych odkryto przy ul. Chełmińskiej 24 niezwykły pożar domu, który trwał już od kilku tygodni. Właściciel mieszkania Dołński zauważył, że jedna ze ścian jest nadmiernie ogrzana i zaniepokojony zwrócił się do straży pożarnej. Po wyrabaniu ściany stwierdzili strażacy, że od kilku tygodni już paliła się w murze gruba belka. Przyczyna pożaru było uszkodzenie przewodu kominowego.

— W Podgórzu pod Toruniem rozpoczęto prace malarskie przy odnawianiu kościoła parafialnego.

— Z dniem 1 maja rb. niektóre działy urzędu wojewódzkiego, m. i. Wyższy Urząd Ubezpieczeń, Urząd Rozjemczy dla spraw większej własności rolnej i Wojewódzki Sad Administracyjny, zostaną przeniesione do gmachu na narożniku ul. Mickiewicza i Klonowicza. Tam również będzie się mieścić mieszkanie służbowe wicewojewody. Obecnie przeprowadza się remont domu. (z)

Drugiego nakładu po konfiskacie nie było

Wobec licznych reklamacji, które otrzymaliśmy z prowincji, wyjaśniamy, iż wydanie poranne „Kuriera Poznańskiego” z dnia 20 bm. (nr. 178) zo-

RZADKO KIEDY CAŁOWAŁ JĄ NA POŻEGNANIE

Każda kobieta może zwiększyć swój urok i powodzenie stosując znany zabieg kosmetyczny Palmolive.

Rano i wieczorem myj twarz, szyję i ramiona obficie pianą mydła Palmolive. Splucz ją ciepłą, a następnie zimną wodą. To wszystko.

Mydło Palmolive dzięki olejowi oliwkowemu, użytemu do jego wyrobu udelikatnia skórę i nadaje jej młodzieńczą świeżość. Cera Pani wkrótce będzie się odznaczała olśniewającą pięknoscia!

ng 41 057

stało skonfiskowane. Drugiego nakładu tego wydania — dla prowincji nie mogliśmy niestety wydać. Odcinek powieściowy powtarzaliśmy w nast. wydaniu wieczornym.

Strajk murarzy w Śremie

Śrem. — W wyniku konferencji między przedsiębiorcami i rzemieślnikami budowlanymi w sprawie podwyższenia zarobków, która odbyła się w ub. czwartek przy udziale delegata ZZZ p. Nadera i nie dała pozytywnych rezultatów, wybuchł w piątek, 23 bm., w godzinach rannych strajk murarzy, cieśli i robotników budowlanych, pracujących w liczbie około 40 na terenie miasta. Strajkujący rzemieślnicy, zrzeszeni w ZZZ, domagają się podwyższenia płacy do 70 gr na godzinę oraz zniesienia kategorii kwalifikacyjnych przy wypłacaniu zarobków. Strajk w ciągu dnia rozszerzył się poza obręb miasta, wszyscy pracownicy budowlani na terenie pozostałych miasteczek naszego powiatu porzucili robotę i przystąpili do strajku.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 23 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Urzędnik bankowy Hans Essig i stenotyp. Anna Górka; szkuciarz Oton Nöpprich i Klara Richter! owdow. rob. Wawrzyn Marcinkowski i pracown. Stanisława Świtała; rob. Franciszek Suszek i rob. Rozalia Kubiakówna; monter Brunon Nowak i gospod. Marianna Olejniczakówna; rob. Paweł Kwiatkowski i rob. Pelagia Czajczanka w Plewiskach. pow. pozn.; rob. Stanisław Paetz i Zofia Pańczakówna w Wojnowie, pow. obornicki.

Zgony:

Dnia 23 kwietnia 1937 r. zapisano następujące zgony: Ludomila Ślabolepsza, 3 lat, 2 mies. Leon Nikitorow, muzyk, 36 lat; Jerzy Nowaczyk, 13 dni; Piotr Szmelz, 2 lat, 4 dni; Zofia Andrzejewska z domu Schneiderówna, 43 lat; Jan Panowicz, górnik, 49 lat; Tomasz Szarzyński, robotnik, 64 lat,

STAN POGODY W POZNANIU

24 kwietnia 1937

Temperatura 7 godz. + 5.2

Cisnienie 7 godz. 746.6 mm, niskie

Zachmurzenie 7 godz. pochmurno, deszcz

Wiatr 7 godz. kierunek połud.-zach. szybki, 5 m/sek.

Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 1 rano dn'a wczorajszego do godz. 1 rano dnia dzisiejszego) 6.7 mm, rodzaj opadu deszcz.

Temperatura w dniu 23 kwietnia br. była: najwyższa + 12.8 o godz. 10 najniższa + 1.9 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Zachmurzenie przeważnie duże z przelotnymi opadami, nadal chłodno.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W MUZYCZNYM POZNANIU

Jutro w niedzielę mamy w teatrze Wielkim poranek symfoniczny, poświęcony całej twórczości Piotra Czajkowskiego.

Orkiestrą Symfoniczną m. Poznania dyryguje dr Zygmunt Latoszewski. Solistką będzie p. Irena Dubiska, świetna skrzypaczka.

Na programie znajduje się z dzieł orkiestralnych: symfonia piąta, oraz suita z baletu „Dziadek do orzechów”. P. Dubiska odegra koncert skrzypcowy z towarzyszeniem orkiestry.

Początek poranku o godz. 12 w południe.

Paderewski jest jeszcze rekonwalescentem tak, że jego tournée po Ameryce ulegnie opóźnieniu. Stwierdził to w Brukseli sekretarz Paderewskiego, uwiadamiając zarazem, że mistrz odegra przed wyjazdem koncert w Brukseli, który był zapowiedziany na inaugurację konkursu skrzypcowego im. Ysaaya, lecz został odwołany wskutek zachorowania.

4000 śpiewaków zapowiedziało się do Torunia na zjazd Zielonoświąteczny.

Siostra Szymanowskiego o zgasił kompozytorze. P. Stanisława Korwin-Szymanowska, wybitna śpiewaczka, spisała rodzaj pamiętnika z ostatnich dni Karola Szymanowskiego. Zapiski te ukażą się w najbliższym numerze „Muzyki Polskiej”, poświęconym Szymanowskiemu. Wyjdzie on w pierwszych dniach maja.

Wymiana Mediolan — Monachium. Zespół La Scali udaje się do Monachium, gdzie w czerwcu wykona cykl oper włoskich. Na wiosnę r.p. zespół monachijski wystawi w Mediolanie tetralogię „Pierścień Nibelunga”.

Zgon kompozytora włoskiego. Umarł Virgilio Ranzato, wybitny kompozytor operetek. Nazwisko jego jest znane słuchaczom radia, gdyż rozgłośnie włoskie często nadają operetki Ranzato.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Polskie słuchowisko w węgierskim mikrofonie. Dnia 27 radio budapeszteńskie wykona słuchowisko p. Janiny Morawskiej pt. „Miasto Santa-Cruz”. Utwór ten został już przetłumaczony na kilka języków i wykonywały go liczne rozgłośnie europejskie.

TEATR

Kto chce być dyrektorem teatru lwowskiego? Dotychczas oferty indywidualne wnieśli pp.: Tadeusz Konczyński, M. Bieracki (b. sekretarz teatrów szymonowskich w Warszawie), Strachocki, Adwentowicz, Jerzy Leszczyński i Wł. Stoma z Bydgoszczy. Jest też oferta zbiorowa, którą wnieśli pp.: Niewiarowicz, dr Zygmunt Nowakowski i Roman Wraga (jako kierownik działu operetki i opery).

Co grają w Łodzi? Piszą nam z Łodzi (wp.): Teatr Miejski wystawia komedię Romana Niewiarowicza pt. „Gdzie diabeł nie może”. W reż. K. Tatarkiewicza. Najbliższą premierą ma być „Adwokat zabójca” Speyera.

Nordyzm i teatr. Z Berlina donoszą nam (sb): Tak zwany „ruch nordycki” ma na celu między innymi kulturalne związanie państw skandynawskich z Rzeszą. Objawia się on i na polu twórczości dramatycznej. Teatr „w regionie bałtyckim” wystawiają co pewien czas sztuki niemieckie, osnute na dziejach Skandynawii. Tak grano w Lubecie Deubla „Thron ins Reich”, w Szwerynie Basnera „Ritt im Nebel”, a teraz w Kilonii wystawiono trzecią już sztukę z historii szwedzkiej pt. „Engelbrecht”, napisaną przez Thilo na Trotha, a mającą za temat urywek z dziejów Szwecji po Unii Kalmarskiej.

KRAJOZNAWSTWO

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie odbędzie co roku walny zjazd delegatów z całego kraju, gdzie posiada 34 oddziały. Tegoroczny zjazd odbędzie się w dniach 7-9 maja w Katowicach, dla uczczenia 15-lecia tamtejszego oddziału. Prelekcję wygłosi prof. dr Walery Goetel o dorobku P. T. T. w Karpatach. Delegatów ma przybyć około półtora setki.

VARIA

W krainach obu Nilów — oto tytuł nowej książeczki z cyklu „Dookoła ziemi”, wydawanego przez lwowską Książnicę-Atlas. Autorem jest Jacques Valdour. Z oryginalnego francuskiego przetłumaczył ją na język polski Antoni Leszczyński. Jest to nieco rozwlekły opis wędrówki w górę Nilu do znanego naszym młodym czytelnikom z „Pustyni i Puszczy” Omdurmanu, skąd pieszko przeprawiono się przez rzynę Kordofanu nad brzegi Nilu Białego. Wyprawa trawersem poszła ku Nilowi Błękitnemu i popłynęła nim w dół do Chartumu. Tekst uzupełniają ilustracje w liczbie 16; reprodukcja pozostawia nieco do życzenia, zdjęcia są za blade i niezbyt wyraźne. Również mapa powinna być wklejona na końcu książki, tak, aby podczas lektury dało się z niej korzystać. Wprawdzie każdy młody czytelnik posiada własny szkolny atlas geograficzny, niemniej wszakże pożądaną byłoby lepsze mapki orientacyjne w treści książeczki. (jml)

W NAUKOWYM POZNANIU

Polskie Tow. Przyrodników im. Kopernika oraz **Polskie Tow. Botaniczne** odbędą wspólnie zebranie, poświęcone pamięci Mariana Raciborskiego w 20-lecie śmierci. Zebranie to odbędzie się we wtorek, dn. 24.IV. br. o godz. 18-ej w sali im. Strusia, w Coll. Medicum, ul. Fredry 10. Na porządku obrad: przemówienie prof. Z. Pietruszczyńskiego, referaty i prof. dr A. Wodziecki pt. „M. Raciborski — „Król Duch” przyrodznawstwa polskiego”, prof. dr E. Niezabitowski pt. „Ze wspomnień osobistych o prof. M. Raciborskim”, mag. S. Bieniecki pt. „Prace chemiczno-fizjologiczne M. Raciborskiego i ich znaczenie”, dr F. Krawiec pt. „Prace geobotaniczne M. Raciborskiego i ich znaczenie” oraz uchwalenie rezolucji.

Polskie Tow. Filologiczne odbędzie posiedzenie naukowe w poniedziałek, 26 kwietnia br. o godz. 18-ej w sali Seminarium Filologii Klasycznej U. P. w Zamku (parter, pok. 33). Na porządku obrad — referat doc. dra W. Steffena pt. „Przyczyny do Herodasa”.

Koło Poznańsko-Pomorskie Związku Bibliotekarzy Polskich odbędzie posiedzenie we wtorek, dn. 27 kwietnia br. o godz. 20 min. 15 w Bibliotece Uniwersyteckiej. Na porządku obrad — referat dyr. dra A. Wojtkowskiego pt. „Poznańskie Biblioteki Kościelne w roku 1779”.

RUCH REGIONALNY

Wielkopolanka na Śląsku. Piszą nam z Katowic (ad): W Siemianowicach Śląskich odbyło się publiczne posiedzenie Tow. Pop. Przemysłu Ludowego Sekcji Haftu Śląskiego z udziałem przedstawicieli świata kulturalnego. Uczestniczyli na nim zaslugi pracujący tu Wielkopolanki p. Izzy Mendel - Korytowskiej, która główne zasługi położyla zbierając przez kilkanaście lat pieśni ludowe z okolic Zabiera, Wielkich Strzelec, Raciborza (Śląsk Opolski) i z okolic Śląska Katowickiego. Pieśni te w liczbie 200 przekazane zostały do naukowego opracowania Pol. Akademii Umiejętności w Krakowie. Ponadto działaczka ta zebrała około setki wzorów haftów śląskich, oraz, pracując w regionie śląskim już 25 lat, zbiera przyczynki do zwyczajów ludowych, szerzy między młodzieżą zamiłowanie do rodzimego obyczaju, którego lokalne właściwości przechowuje i uprząstępnia.

„Dni Kurpiowskie” odbędzie się w tym roku dwukrotnie: raz w czasie oktawy Bożego Ciała, więc 30 maja, oraz na jesieni, podczas dożynków. Miejscom ich będzie Myszyniec. Komitet organizuje wystawę przemysłu ludowego, wesele kurpiowskie i szereg innych uszczelnionych zwyczajów oraz obrzędów.

ZE ŚWIATA FILMU

Francuskie filmy awangardowe będą za kilka dni wyświetlane w Warszawie pod protektorem ambasady francuskiej. Będą to „Antrak” Rene Claire’a oraz „Balet mechaniczny” Fernanda Légera. Pochodzą one z lat 1921-27, w Polsce jednak nigdy nie były pokazywane.

1607 filmów wyprodukowały Niemcy w ubiegłym roku; o 16 procent więcej niż w r. 1935. Widzów było w kinach prawie 360 milionów.

LITERATURA

Zmarł współautor „Dwunastu krzeseł”, głoszący przed niejakim czasem powieści rosyjskiej, która doczekała się przeróbki na film o wersji polskiej. Ilja Ilf. Liczył ledwie lat 40, a współpracował z Eugeniuszem Petrowem. Ze współpracą tej wyszedł szereg humorystycznych opowiadań i powieści, które cieszyły się dużym powodzeniem. W Polsce przełożono, obok „Dwunastu krzeseł”, także „Złotego ciela”, historię o „sowieckim milionerze”, kończąca się w sposób jak najprawdopodobniejszy i zgłajchszaltowany.

SZKOLNICTWO

Współpraca szkoły z wojskiem. Na temat ten pisano u nas mało, gdyż rzadko dochodziło do jakiejś systematycznej współpracy między tymi czynnikami. Z tym większym też zainteresowaniem czytamy artykuł F. Frątczaka, zamieszczony w „Przyjacieli Szkoły”. Szkoła w której pracuje autor nawiązała kontakt z wojskiem przy okazji omawiania tematu z historii w kl. VI. Współpraca wydała jak najlepsze owoce: szkoła odwiedziła pułk, brała udział w uroczystościach wojskowych, zapoznała się z historią pułku. Autor zaznacza, że współpraca trwa w dalszym ciągu i daje dobre wyniki wychowawcze: dzieci widzą, że Polacy tworzą wielką rodzinę wojskową, gotową w każdej chwili do obrony granic. (sn)

Książki nadesłane

Ks. dr Michał Klepacz: „Kierunki organizacyjne oraz idejowe wychowawcze we współczesnym szkolnictwie polskim”. Katowice 1937. Nakł. Księgarni i Drukarni Katolickiej.

„Kalendarz Wodmierzowy”. Poznań 1937. Wyd. „Polski Wodmierz”.

Józef Waxman: „Tańce narodowe”. Wyd. II. Poznań 1937.

„Dziela Leona Wyczółkowskiego. Katalog z przedmowa M. Turwid. Bydgoszcz 1937. Wyd. Muzeum Miejskie.

NASZE GÓRY W GRAFICE

(Przed wystawą w Muzeum Wielkopolskim)

Jak artyści widzą góry? — Dawniej a dzisiaj — Było ich wielu — Wielkopole — Mottwo waloby był rysować, niż pisać... — Grafika i góry — Litografie „dokumentarne”, a stylizacja dzisiejsza — Tatrzy w dziele Staszica — Bogatych lat sto.

Kto bliżej nie zna skarbow naszej grafiki XIX stulecia, przez miłośników sztuki trochę zapomnianej, ten z radością powita wystawę graficzną, przygotowaną przy współpracy Towarzystwa Tatrzańkiego w Muzeum Wielkopolskim, i właśnie dziś otwartej. Miedzioryty i inkrunabuly litograficzne, pierwsze wogóle próby przedstawienia Tatr (nie tyle nieudolne, co owiane duchem romantyzmu), a z drugiej strony: grafika naszych dni, oparta o tematy górskie, oto całość imprezy, ciekawej i zarazem wielce pouczającej. Bo kto jak kto, lecz artyści przede wszystkim przyczynili się do odkrycia piękna naszych gór. Począwszy od malarza krakowskiego Głowackiego, który w roku 1839 założył swoją pracownię w Kościeliskach, poprzez Schuppeggo, Gersona, Tetmajera, Wyczółkowskiego, Jarockiego aż po dzień dzisiejszy malarze, rysownicy i rytownicy nieustannie pracowali i pracują, by wydźierać tatrzańskie przyrodzie nowe aspekty, by uczyć nas patrzeć na góry i tajemnicze doliny, pełne rwących potoków, na cuda przebogatej w kształty i kolory przyrody górskiej, na wierchy kąpiące się w wiecznym słońcu.

Nie brak Wielkopolan w tym gronie. Dwóch możemy wymienić. Jeden to Marian Jakób Jaroczyński, bliski przysiaciel legendarnego proboszcza zakopiańskiego ks. Józefa Stolarczyka i zarazem autor litograficznego portretu tego „dobrego ducha” Zakopanego. Drugi to Władysław Mottwo. Jaroczyński przyniósł z Zakopanego sporo szkiców i kilka płócien olejnych, które znajdują się dziś w posiadaniu prywatnym w Poznaniu. Mniej produktywny był podczas kilkakrotnego pobytu w Zakopanem Władysław Mottwo. Szkoda, że znakomity ten rysownik i ilustrator o bardzo wrażliwej duszy, siedział w Zakopanem jako... korespondent dziennikarski. „Widok z Świnicy jest tak niewysłowienie okazałym, że daremnie bodaj sił się na wszelkie opisy. Wobec niemości pióra, mimowolnie chciałbym chwycić za ołówek, aby choć ogólny zarys jego nakreślić — ale wiem niestety, że nieublagany pan Franciszek (Dobrowolski, redaktor Dz. Pozn.) nigdy nie zechce „Dziennika” na pismo ilustrowane zamienić”, czytamy w jednym z felietonów z pod Giewontu zatytułowany: „Z podróży bez celu”.

*

Jak malarze wiekopomną osiągnęli zasługę w propagowaniu Zakopanego za czasów Chałubińskiego i Witkiewicza, tak artyści-graficy wprowadzili środkami skromniejszymi, za to bardziej systematycznie, a także wcześniej od swych wielkich kolegów, przyczynili się do rozszerzenia naszych wiadomości o Tatrach jak i wogóle o górach polskich.

Walery Elias Radzikowski i Władysław Skoczylas, to dwa nazwiska, które posiadają dla miłośnika Tatr szczególne znaczenie. Ich twórczość graficzna, tematowo związana z Tatrami, wykazuje takie wzajemne różnice, że dwa te nazwiska służyć nam mogą za synonimy twórczości czasów dawniejszych i twórczości naszej doby. W przeciwstawieniu do tego, co nam dał Skoczylas i jego plejada, posiada całokształt twórczości Radzikowskiego zupełnie odrębne oblicze, bo daje nam zamknięty w sobie, pełny i wszechstronny obraz tatrzański, nie w formie stylizacji, lecz jako dokument dokonanych odkryć. Na wystawie w Muzeum Wielkopolskim mamy znakomitą okazję do porównania tego, co artyści generacji starszej w warunkach ciężkich, z poświęceniem i pełną podziwu cierpliwością zanotowali w swych szkicownikach, by utrwalić swe wrażenia później na kamieniach litograficznych, z tym, co artyści naszych dni do tego skarba dorzucili.

Dobrze się stało, że na wystawie zgromadzono obok rycin z wieku dziewniejszego także dorobek artystów-grafików naszej doby. Wyraźnie wstępuje w tym zestawieniu wyżej charakteryzowana odrębność stylowa, równocześnie zaś w oczy rzucająca się dysproporcja co do ilości rycin i albumów graficznych, poświęconych naszym górcom. Począwszy od najstar-

szego sztychowanego „Ogólnego widoku” Tatr w dziele Stanisława Staszica pt. „O ziemiorództwie Karpatów” — wydanym w Warszawie w roku 1815 — (ciekawą tę panoramę Podhala i Tatr sztychował niejaki Baltard według rysunku Zygmunta Vogla z roku 1804) aż do teki miedziorytów Walerego Eliasa Radzikowskiego, wydanej w roku 1904 w Krakowie pt. „Studia z Tatr”, ten stuletni okres z natury rzeczy reprezentowany jest na wystawie materiałem o wiele bogatszym niż późniejszy okres.

Liczne albumy i teki tych artystów-grafików XIX stulecia, po części dyletantów, a jednak będących pionierami sztuki litograficznej, dzisiaj zaledwie znanych miłośnikom grafiki, powinny być znane szerszemu ogółowi. Ograniczam się do wymienienia tylko trzech: Kronbacha, Stęczyńskiego i Szalaya. Pierwsze miejsce zajmuje bezspornie album austriackiego komisarza powiatowego Emanuela Kronbacha, zawierający 27 litografowanych i kolorowanych widoków tatrzańskich (z roku 1820). Drugie miejsce należy się albumowi Bogusza Zygmunta Stęczyńskiego (ur. 1828). Oto ich tytuły: „Okolice Galicji” (z r. 1847), „Widoki okolic Krakowa, zdjęte z mogiły Kościuszki” (z r. 1851), „Pamiętnik malowniczy” (z r. 1852), oraz „Pieniny i Tatry”, ostatni zbiór zawierający 80 „malowniczych widoków” (z r. 1860). Artystą nieposłedniej miary był Józef W. Szalay, właściciel Szczawnicy, zmarły w roku 1876. Ten to Szalay, prawdopodobnie dyletant, znany jako autor „Przewodnika dla podróżujących do wód szczawnickich”, dał nam w swym „Albumie Szczawnickim” (Kraków 1858) dwadzieścia cztery kapitalne, w Wiedniu litografowane widoki z przepięknego zakątka naszych gór, z okolicy górnego Dunajca.

Dr. Alfred Brosig.

Poznań

Jutro — otwarcie nowej wystawy w salach Tow. Przyj. Sztuk Pięknych. Będzie to wystawa kilimów pp. Hahnowej i Izydorkówny, obrazów — W. Roguskiego, rzeźb — W. Marcinkowskiego i grafiki — L. Lanżanki i Kabacińskiego.

Kościół z XVI wieku będzie odnowiony w Trybszu, w nowosądeckim. Groził on zawaleniem, a jest nader cenny zabytkiem. Zasługuje na uwagę że fundusze na odnowienie zebrali sami mieszkańcy między sobą, aby uratować starożytną świątynię.

100 dzieł Tintoretta zebrano w Wenecji na wielkiej wystawie, którą w niedzielę otworzy król włoski osobiście.

W następnym Dziale:

„B” SKOŃCZONE — „C” ZACZĘTE przez dra Feliksa Pohoreckiego

Pisma nadesłane

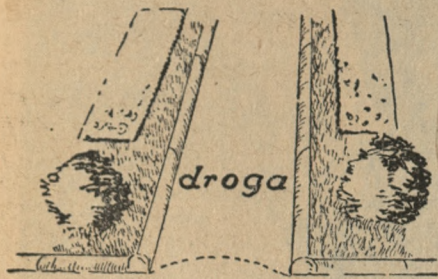
„Muzyka Kościelna”. Nr. 4. Treść: W. Sokół: „Pielegnowanie śpiewu kościelnego ludowego”. — O. Hermanczyk: „Ogólne wiadomości o organach i ich budowie”. — Dr. J. Reiss: „Muzyka kościelna w dawnym Krakowie”. — Kolegium Organistów Polskich. — Chóry Kościelne. — Kronika. — Adr. Red. Poznań, ul. Wrocławska 18.

„Kronika Miasta Poznania”. Nr. 1. Treść: dr H. Münch: „Plany Poznania z przed roku 1793 i ich wartość dla badań nad topografią miasta”. — Mag. Slabecka: „Stosunek Gazety Wielkiego Księstwa Poznańskiego do powstania listopadowego i styczniowego”. — Dr M. Gumowski: „Kryzys walutowy w Poznaniu po śmierci Kazimierza Wielkiego”. — Dr Z. Grot: „General Włodzimierz Krzyżanowski w świetle własnych wspomnień oraz listów pisanych do rodziny”. — Kronika ważniejszych wydarzeń. — Z ruchu wydawniczego. — Tow. Miłośników M. Poznania. — Adr. Red. Poznań, ul. Marsz. Focha 18.

„Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”. Nr. 2. Treść: Prof. B. Winiarski: „Zagadnienia organizacji studiów prawniczych”. — Prof. M. Allerhand: „Podstawa orzeczenia o właściwości sądu”. — Prof. J. J. Bossowski: „Nowe metody zwalczania przestępczości w Niemczech”. — Prof. A. Olanowicz: „Uwagi z nieudolnymi do działań prawnych”. — Doc. W. Sukienicki: „Ustrój radziecki a konstytucja stalinowska”. — Prof. H. Truchy: „Czy złoto posiada jeszcze funkcję pieniężną?”. — Dr St. Janicki: „Walutowy fundusz wyrównawczy W. Brytanii”. — Doc. O. Lange: „Straty kapitałowe jako korzyść społeczną”. — Ks. prof. A. Wójcicki: „Ku naprawie naszego syndykalizmu”. — Przegląd piśmiennictwa. — Kronika gospodarcza, społeczna i samarządowa. — Miscellanea. — Adr. Red. Poznań, Zamek.

FELIETON OGRODNICZY

Nowoczesne ogrody przydomowe

Dróżka obłożona krawężnikami.

Przyzwyczajenie i przywiązanie człowieka do starych, bezwartościowych rzeczy jest nieraz tak silne, że ułamana noga od archaicznego krzesła jest cenniejsza od pięknego nowego mebla. Ten sam konserwatyzm można odnieść w stosunku do ogrodów przydomowych. Spacerując po naszych dzielnicach willowych należy stwierdzić, że niejedne z nich są urządzone, mimo swej skromności pięknie, drugie wyglądają jak zaniedbane ugor, na którym lęgnię się robactwo i wszelkie szkodniki, inne wreszcie są czyste i uporządkowane, lecz przywiązanie człowieka do swej własności nie pozwala zmienić nawet wykrzywionego chodnika lub wyrzucić starego, usychającego drzewa, by w to miejsce urządzić czy posadzić coś nowego.

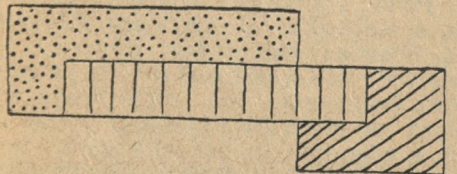
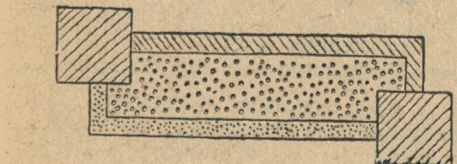
Z tymi zapatrywaniami nie zgadza się absolutnie nowoczesny kierunek w ogrodnictwie. Dzisiejsze postulaty w związku z zazielenieniem miast i prywatnej własności zyskują już za granicą swoje prawo i postępują w szybkim tempie naprzód. U nas panuje jeszcze pod tym względem pewne zacofanie i często nie zdajemy sobie sprawy, że w późniejszych latach trudno nadrobić to, czego się w międzyczasie nie wykonało. A więc zabieramy się do dzieła, by naszym sąsiadom pokazać, że i my umiemy przystosować się do wymagań XX w.

Trudno oczywiście w kilku słowach opisać całokształt nowoczesnego kierunku i podać wszystkie wskazówki z najdrobniejszymi szczegółami. Postaramy się jednak nakreślić wyznaczającą syntezę nowoczesnej architektury ogrodniczej i wskazać na najważniejsze jej momenty.

W czym tkwi przyczyna ładnego i estetycznego wyglądu nowoczesnego ogródka? Jest rzeczą zrozumiałą, że mały ogródek przy willi nie da nigdy tej ładnej perspektywy, którą wykazuje wielka jednostka np. park. Mimo tego możemy nasz mały ogródek urządzić tak, by się stał połączeniem miłego z pożytecznym.

Nowoczesną architekturę ogrodniczą cechuje duża przestrzenność, prostolinijność w układzie, ładna perspektywa, polegająca na umiejętnym rozmieszczeniu materiału roślinnego oraz nieprzeładowanie tym materiałem. Do powyższych wymogów można doprowadzić każdy ogród — nawet stary.

Zamieniając stary ogród na nowy należy przede wszystkim usunąć nadmiar starych drzew i krzewów, zle rozplanowanych i wysłużonych i przeinaczyć pozostałość według przewidzianego planu. Największy kłopot sprawiają stare chodniki, które mylą nową inicjatywę. Wobec tego skopujemy cały ogród i wytyczymy nowe drogi, które od razu zmieniają pierwotny charakter ogródka. Stosujemy przy tym układ prostoliniowy, który głównie może mieć zastosowanie w małych ogródkach w naszym mieście. Na większych parcelach możemy założyć chodniki kręte. Tutaj jest bardzo ważny

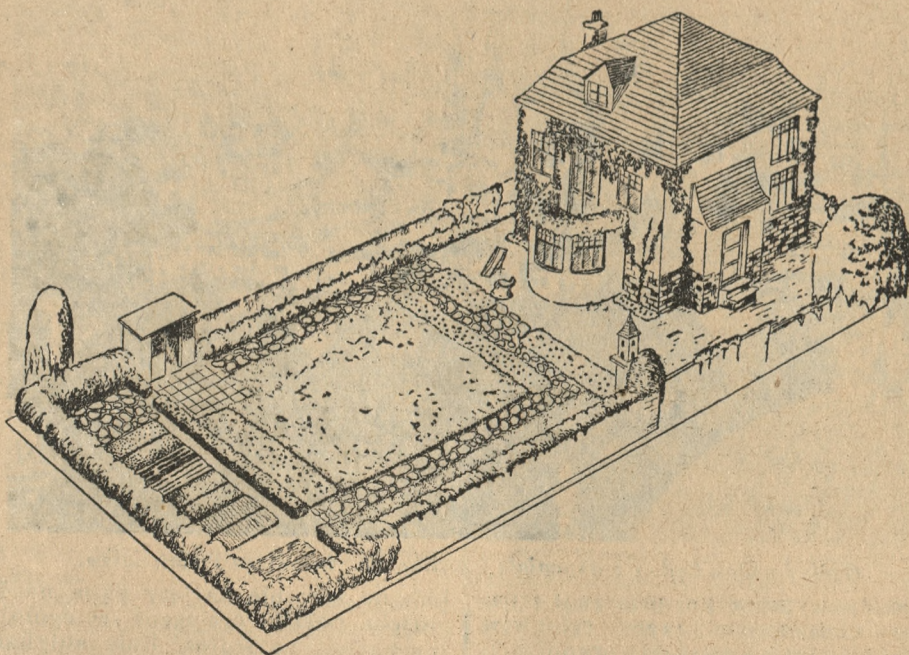
Nowoczesne rabaty, będące połączeniem prostych figur geometrycznych. Odmienne cieniowanie oznacza inną barwę kwiatów.

moment. Często spotyka się dróżki kopane zbyt głęboko, przez co poletka uprawne wyglądają jak usypane kopce. Chodniki winny być płytkie, środkiem nieco wyniesione, aby sąsiednie grzędy dały wygląd płaski i równy. Wzmocnienie brzegów starymi butelkami, odwróconymi dnem do góry, różnorodnym układem cegieł itd. jest już dziś sposobem przestarzałym. Nowoczesny układ wymaga obłożenie brzegów jednolitym materiałem, nie rzucającym oko widza. Tu nadają ładny charakter cementowe (betonowe) krawężniki z zaokrąglonym wierzchem, które są przede wszystkim elementem bardzo trwałym.

Następnie urządzamy rabaty i

niewłaściwe. Jedynie okrągłe klomby, zajmujące środek pola mogą być w niektórych wypadkach odpowiednio wyniesione i obsadzone.

Resztę wolnych przestrzeni, które w ogólności nie powinny być przeładowane rabatami i roślinami obsiewamy dobrowolną mieszkanką trawy, która wytworzy jednolitą i równą darni. Utrzymanie trawnika jest tutaj bardzo ważnym momentem. Stałe koszenie trawy w odpowiednim czasie (gdy zbyt podrośnie) jest najważniejszym atutem, który wybitnie podnosi piękny i świeży wygląd każdego ogrodu. Namierzanie trawnika od czasu do czasu przez luźne rozrzućenie kompostu po trawie i jego rozdrobnienie.

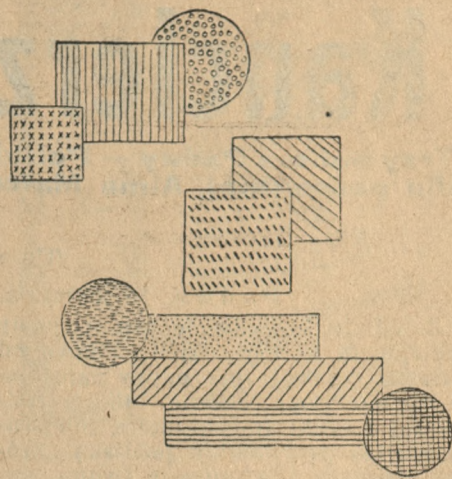

Wzór małego, nowoczesnego ogrodu ozdobnego przy willi, w układzie prostokątnym. Na tylnym planie (w stosunku do willi) część gospodarcza, oddzielona żywopłotem.

klomby w nowoczesnych figurach geometrycznych, odcinamy je łopatą od reszty pola, wynosząc ich poziom nieco ponad otoczenie, by nie wyglądały jak mogiły. Zakładanie klombów w postaci małych kółek, gwiazdek i innych esów — floresów jest już dziś

nia na powierzchni zagonu przyczynia się do zasilenia darni.

Ponieważ każda gospodyni pragnie mieć choć jedną grządkę gospodarczą oraz nieco kompostu, należy daną parcelę podzielić ściśle na teren ozdobny i warzywny i nie mieszać

Nowoczesne rabaty.

jednego z drugim. Teren gospodarczy powinien być najmniejszy i możliwie starannie ukryty, by nie speścił swym widokiem części ozdobnych. Podział ten przeprowadza się naogół w ten sposób, że między tymi częściami sady się żywopłot, krzewy wzgl. ściankę szpalerową z roślin pnących. Tu należy zwrócić jeszcze najważniejszą uwagę na niewłaściwy sposób sadzenia drzew owocowych, które są naogół zbyt stłoczone. Jako normę należy przyjąć sadzenie drzew piennych najmniej w odległości co 10 m a krzaczastych co 5 m.

Bardzo ważnym momentem jest rozmieszczenie materiału roślinnego, który ze względu na nadanie ładnej perspektywy powinien być posadzony bardzo umiejętnie. Wszystkie wysokie elementy powinny się znaleźć na tylnym planie względnie tak ustosunkowane co do wysokości, by nie przesłaniały pierwszych części. Posadzenie na dużym trawniku w niesymetrycznym porządku tu i owdzie pojedynczego drzewka czy krzewu podnosi krajobrazowy wygląd.

Podobnie przedstawia się sprawa z bylinami i kwiatami. Wysokie gatunki powinny zawsze znaleźć miejsce za niskimi. Trwałe byliny rozmieszcza się zwykle w nierównym pasie na tle żywopłotu, przed którym dla wykończenia całości sady się gatunki niskie, graniczące bezpośrednio z trawnikiem.

J. A. WITOLD ALKIEWICZ

Odezwa Komitetu Obchodu 3 Maja Rodacy!

Konstytucja 3 Maja pozostanie po wszystkie czasy dowodem geniuszu i mądrości politycznej naszego Narodu. Będzie ona zawsze dla polskich pokoleń drogowskazem, wskazującym drogę miłości i sprawiedliwości, jako drogę jedyną do szczęścia Polski. Tę Konstytucję 3 Maja zawdzięczamy wielkiej pracy oświatowej, która wówczas odrodziła duszę Narodu i przygotowała ją do wiekopomnych uchwał 3 Maja. Oświata sprawiła, że na horyzoncie dziejowym Polski zajaśniała jutrzienka 3-ciomajowa.

To też w każdą rocznicę 3 Maja wszyscy składamy chętnie ofiary na oświatę, wiedząc, że i dziś Naród musi być przygotowany przez ruch społeczno-oświatowy do spełnienia swego posłannictwa, że trzeba przez oświatę wzmocnić polskie serca i dusze, by łamały z łatwością piętrzące się przed nami trudności. Bez oświaty nie ma silnej armii, ani pomyślności gospodarczej. Złączmy się dlatego w Ruch Oświatowy T. C. L., który od 57 lat jest chlubą i dumą Wielkopolski, Pomorza i Śląska.

Nie żałujmy grosza na wielkie dzieło oświaty i kultury!

Składajmy ofiary na „Dar Narodowy 3 Maja“!

Zapisujmy się na członków T. C. L.!

Ozdabiamy okna nalepkami 3 Maja!

Stow. Inżynierów Mechaników Polskich

O odbyło się walne zebranie Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich w Poznaniu, na którym szczegółowo przedyskutowano szereg zagadnień gospodarczych i zawodowych. Między innymi poddano rozważaniom sprawę usunięcia Żydów z tej organizacji, uchwalając jednogłośnie przyłączenie się do wniosku, który dla zmiany statutu wpłynął do Głównego Zarządu SIMP w Warszawie. Swoje uchwały Simp w Poznaniu zakomunikował przez własnego delegata

na walnym nadzwyczajnym zebraniu, które odbyło się dnia 12 bm. w Warszawie.

Na walnym zebraniu SIMP'u w Poznaniu wybrano nowy Zarząd o następującym składzie: Prezes inż. Stanisław Bogusławski; członkowie zarządu: inż. Bohdan Suchowiak, dr inż. Tadeusz Świeżawski, inż. Kazimierz Szawłowski, inż. Józef Ziemiński, inż. Jan Szałajko, inż. Andrzej Mieczkowski. Do Komisji Rewizyjnej weszli: inż. Władysław Rudnicki, inż. Józef Kozłowski, inż. Antoni Nemethy.

Kursy wakacyjne dla nauczycieli szkół powsz.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego organizuje w czasie tegorocznych wakacji letnich następujące kursy wakacyjne dla nauczycielstwa szkół powszechnych:

1) Grudziądz — kurs śpiewu w czasie od 5 do 17 lipca 1937 r. 2) Wejherowo — kurs zajęć praktycznych, rysunków i robót kobiecych w czasie od 5 do 17 lipca 1937 r. 3) Tuchola — kurs przyrodniczo-geograficzny w czasie od 5 do 17 lipca 1937 r. 4) Żnin — kurs środowiskowy w czasie od 5 do 17 lipca 1937 r., poświęcony Pałukom i Biskupinowi. 5) Inowrocław — kurs zajęć praktycznych dla mężczyzn i gospodarstwa domowego dla kobiet w czasie od 5 do 17 lipca 1937 r. 6) Brodnica. 7) Chojnice. 8) Wągrowiec. 9) Leszno. Konferencje programowo-metodyczne dla nauczycieli szkół I stopnia organ. w czasie od 5 do 17 lipca 1937 r. 10) Gdynia — kurs morski w czasie od 26 lipca do 7 sierpnia 1937 r. Kurs ten przewidziany jest dla nauczycielstwa z całej Rzeczypospolitej. W czasie pobytu na kursie urządzane będą wycieczki morskie oraz wycieczki na Hel, do Pucka, do Gdańska, do Wejherowa i do innych miejscowości nadmorskich.

Blizsze szczegóły, dotyczące zapisów na kursy wakacyjne, ukażą się w Dzienniku Urzędowym Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego. Zapisy przyjmują już obecnie oddzielne Inspektoraty Szkolne

Z Tow. Ziemianek Wlkp.

We wtorek, 4 maja br. o godz. 15 odbędzie się w Poznaniu na sali Malinowej Bazaru zebranie sekcji kulturalno-oświatowej przy Tow. Ziemianek Wlkp. z następującym programem: 1) Zagajenie, 2) Książki dla dzieci — p. Maria Wańkowska, 3) Korespondencja p. Zofii Dembińskiej, 4) „O wychowaniu personalistycznym“ — p. prof. Anna Górski, 5) Reportaż z Francji — p. Anna Lubińska, 6) Najnowsza literatura francuska — p. Róża Żółtowska.

We wtorek, 27 kwietnia odbędzie się walne zebranie wrzeńskiego Koła Ziemianek, z udziałem wizytatorki Koła p. Aleksandry Brzeskiej oraz p. Haliny Nieniewskiej, która wygłosi referat „O obowiązkach społecznych ziemianek“.

Prosimy członkinie, które pragną wziąć udział w ogólnopolskiej pielgrzymce Ziemianstwa do Częstochowy w dniach 1 i 2 czerwca, by zawiadomiły o tym niezwłocznie nasz sekretariat.

Sekcja Ekonomiczna prosi o podanie nazwisk pań interesujących się zielarstwem, chodzi bowiem o zorganizowanie tego działu jeszcze w bieżącym sezonie.

Kto przyjmie jedno z tych dzieci

Największą radość możemy sprawić dzieciom z rodzin ubogich, bezrobotnych ofiarując im ubranko, sukienkę do I Komunii św. Łzy wdzięczności i modły serdeczne tych dzieci i ich rodziców będą nagrodą dla naszej hojności. Chrystus pomoc niesioną dzieckom uważa za pomoc sobie udzieloną: Kto przyjmie jedno z tych dzieci w imię Moje, Mnie przyjmie.

Ofiary na ubiór do I Komunii św. składać można w biurze Poznańskiego Okręgu „Caritas“, św. Marcin 8, tel. 36-34.

Irena Dubiska

solistka poranku symfonicznego

Zainteresowanie wśród bywalców koncertowych wywołała zapowiedź występu znakomitej wiolinistki Ireny Dubiskiej na poranku symfonicznym w niedzielę dnia 25 bm. o godz. 12 w Teatrze Wielkim. Artystka odegra koncert Czajkowskiego. Z utworów orkiestrowych usłyszymy Czajkowskiego „V Symfonię“ oraz suitę „Dziadek do orzechów“. Porankiem dyryguje dyr. dr Z. Latoszewski. Ceny biletów od 25 gr. do 1,50 zł

Kancierz Zamoyski i Padwa

Trzy oblicza Padwy — Polskie pamiątki w mieście św. Antoniego — Dar Rzeczypospolitej dla padewskiej Alma Mater — „Z Polski przez Padwę do Rzymu” — Nowa nić łącząca Polskę z Padwą

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego”)

Padwa, 19 kwietnia. Zaledwie kilkanaście minut jazdy elektryczną koleją dzieli Padwę od Wenecji. Ciche i jak gdyby zamknięte miasto, poprzecinane kilkoma odnogami rzeczki Bacchiglione, miejscami bardzo przypomina pobliską „królową lagun”. Kolumny z lwami św. Marka, arkady olbrzymiego Palazzo della Ragione (uchodzącego za pierwowzór krakowskich Sukiennic), wieża zegarowa na placu dei Signori, wszystko to nie pozwala zapomnieć, że Padwa w 1405 roku uległa po długich walkach Wenecji i stała się miastem prowincjonalnym dumnej republiki dożów...

Lecz silniejsze jeszcze od wspomnień weneckich są w Padwie reminiscencje św. Antoniego. Od pierwszej chwili po przybyciu, na długo jeszcze przed zobaczeniem bazyliki z grobem Świętego, wyczuwa się osobliwą atmosferę kultu Tego, którego przeciwny mieszkaniec Padwy nazywa poprostu „il Santo”. Nastroj ten potęguje się i uczuciem wzbiera w piersi w olbrzymiej bazylice, gdzie w pięknej renesansowej kaplicy św. Antoni spoczywa na ołtarzu w marmurowej trumnie. Gromadki modlących się tu w skupieniu przyciskają się blisko, możliwie najbliżej do tylnej ściany ołtarza i przykładają ręce do trumny kryjącej relikwie. A ściany kaplicy pokryte grubą warstwą tysięcy wotów zawieszanych tu w ciągu stuleci są świadectwem, że Święty chętnie słucha próśb i modlitw...

Dla Polaka kryje Padwa trzecie jeszcze oblicze: polskie. Jak do Rzymu, Bolonii czy Florencji, tak i tu ciągnęły zastępy Polaków wszystkich stanów, od mieszczań Koparnika i wiejskiego poety „Janiciusa” do przedstawicieli najwyższej arystokracji rodowej, niejednokrotnie przyszłych hetmanów i kanclerzy, aby z krynicy wiedzy starych uniwersytetów tutejszych zaczerpnąć światła nauki i zaznać atmosfery humanizmu włoskiego. Nacja polska pozostawiła tu rozliczne pamiątki: kaplicę polską z ołtarzem św. Stanisława w Bazylice Świętego, posągi Batorego i Jana III przy Prato della Valle, w murach zaś uniwersytetu kilka tablic pamiątkowych i 89 herbów studentów polskich zapisanych tu w latach 1564—1718.

Na honorowym miejscu wielkiej auli uwagę zwraca także herb Zamoyskiego, umieszczony tu na pamiątkę okresu jego studiów w Padwie.

Rzeczypospolitej przy Kwirynale dr Alfreda Wysockiego, a przy wydatnej pomocy finansowej hr. Maurycego Zamoyskiego, b. ministra spraw zagr., potomka wielkiego męża stanu, ofiarowano uniwersytetowi w Padwie piękne popiersie kanclerza, dłuta prof. Madeyskiego.

Władze starej Alma Mater przyjęły dar z wzruszającą wdzięcznością, która wyraziła się w dzisiejszych wielkich uroczystościach inauguracyjnych. Odsłonięcie pomnika stało się okazją potężnej manifestacji odwiecznej przyjaźni dwóch narodów „łacińskich z kultury i katolickich z ducha” — jak to w swym pięknym przemówieniu wygłoszonym po włosku określił p. amb. Wysocki dodając, że „klasyczne drogi Polski prowadzą jak zawsze przez Padwę do Rzymu”...

Popiersie Zamoyskiego ustawiono na honorowym miejscu, naprzeciw podobnego biustu Galileusza w wspa-

niałej Aula Magna uniwersytetu. Rzeźba z białego marmuru wyobrażająca szlachetne męskie oblicze kanclerza stoi na efektownym ciężkim cokole z marmuru czerwonego i prezentuje się bardzo okazale. W pobliżu, na ścianie koło podium zauważamy wielki herb Zamoyskich przybrany na dzisiejszą uroczystość girlandą.

Grzmot oklasków rozległ się w wypełnionej szczerlnie sali, gdy przedsta-

kową na temat działalności politycznej i społecznej kanclerza Zamoyskiego, wypuklając zwłaszcza padewski okres w jego życiu i wielki wpływ, jaki nań wywarli tutejsi profesorowie, szczególnie historyk Karol Sygoniusz. Przyjaźń z nim dała w rezultacie pierwszą pracę naukową Zamoyskiego: „De Senatu Romano”, napisaną przez przyszłego kanclerza w 21-szym roku życia. Analizując szczegółowo

Ogólny widok Padwy z wspaniałą bazyliką św. Antoniego Padewskiego.

wiciel Rzeczypospolitej przeszedł szpalierem utworzonym przez członków GUF-u — faszystowskiej organizacji studenckiej i zasiadł w przygotowanym fotelu. Rektor Alma Mater padewskiej J. M. prof. dr Anti powitał go tu serdecznym przemówieniem, w którym wyraził swą radość i dumę, że wielki kanclerz polski właśnie w Padwie kształcił swój umysł i że dziś pomnik jego zdobi Wielką Aulę. Dziękując za otrzymany dar podkreślił, że uniwersytet przechowywać go będzie wśród najcenniejszych swych pamiątek.

Ambasador Wysocki odpowiedział rektorowi a dłuższe swe przemówienie zakończył wskazaniem uczucia gorącej miłości ojczyzny, które cechowało Zamoyskiego, a które Duce określił jako najlepszy środek zbratania narodów. Nie trudno wyobrazić sobie entuzjazm, z którym publiczność włoska przyjęła tę uwagę...

Następnie prof. Giovanni Maver, wybitny sławista uniwersytetu rzymskiego wygłosił długą prelekcję nau-

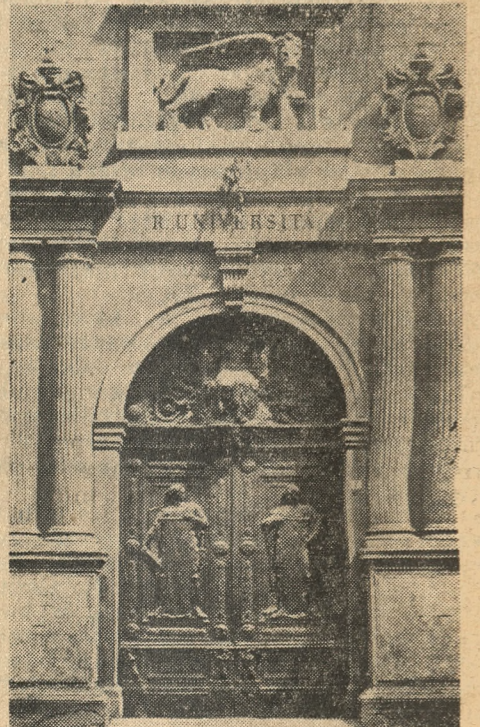
kolejne szczeble kariery pana na Zamościu, położył prelegent szczególniejszy nacisk na stałość linii antyhabsburskiej i antyniemieckiej, cechującej politykę polskiego męża stanu. Omawiając następnie kampanie wojenne przeciwko Moskwie i Moldawii, reformy Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz założenie Akademii w Zamościu, podkreślił prof. Maver niezwykłą uniwersalność kanclerza, jego niespożytą energię i oddanie sprawie publicznej. Prelekcję zakończył przytoczeniem relacji kard. Valentiego i pism Bonifacego Vanozziego, sekretarza kard. Gaetaniego, odzwierciedlających ciekawie postać Zamoyskiego na tle stosunków politycznych epoki.

Po prelekcji prof. Mavera obecni otoczyli kołem uwiecznione popiersie Jana Zamoyskiego i chwilą skupienia uczcili pamięć wielkiego ucznia padewskiej Alma Mater. Tak zakończyła się uroczystość, która nową znowu nicią wzmocniła wiekowe węzły łączące Polskę z Padwą i z Italią...

JAN KAWCZYŃSKI.

W Aula Magna uniwersytetu padewskiego stało piękne popiersie wielkiego kanclerza polskiego, dłuta prof. Madeyskiego, twórcy pomnika króla Jana w polskiej kaplicy tutejszej Bazyliki św. Antoniego.

Piękny portyk uniwersytetu padewskiego ukoronowany symbolem Republiki Weneckiej.

Echa warszawskie

Warszawa, w kwietniu.

Wszystko zważyło się naraz! Wpierw pouczenia dla przechodniów i kierowców, jak mają się zachowywać na ulicach, a zwłaszcza na skrzyżowaniach. Potem zawieszono u zbiegu Nowego Świata i Alei Jerozolimskich taki świetlny „grzybek”. Krajowej ponoć „produkcji”, ale na wzór zagraniczny. Zależnie od naciśnięcia przez policjanta na odpowiedni kontakt błyskać kolorowymi światłami i ułatwiać regulację ruchu. Wszyscy cieszyli się z tej nowości, najwięcej jednak przechodnie, sygnał bowiem był pierwszym tego rodzaju urządzeniem, które w sygnalizacji uwzględniło także znak: przejście dla pieszych.

Dotychczas biedny przechodzień musiał lawirować między różnymi pojazdami, by szczęśliwie dostać się na drugą stronę ulicy. Tam głęboko i z ulgą oddycha, że wyszedł cało i zaczyna się na nowo pocić, bo przecież za minutę przeżyje podobne emocje na następnym skrzyżowaniu.

A więc cieszą się z „grzybka”. Tymczasem próba wypadła — fatalnie, przewody elektryczne bowiem przepaliły się i „grzybek” wywołał wielkie zamieszanie w ruchu. Tramwaje, taksówki, auta, dorożki i wozy zatarasowały skrzyżowanie całkowicie. Po godzinie powrócono do dawnego sposobu sygnalizacji i tak jest po dziś dzień. Biedny przechodzień znowu przegrał!

W tym samym czasie wydano bezwzględną walkę wozom o żelaznych obręczach. Precz z hałasem ulicznym!

— wołano. Owszem, sporo wozów ma teraz koła ogumione, ale wozy spedycyjne, ciężkie wozy meblowe i te, co wożą cegłę (są ich tysiące) nadal łaskoczą po bruku, od rana spędzając sen z powiek strudzonych mieszczuchów.

Wreszcie zagadnienie nr. 3. Skrupulatne badanie przez fachowców rozmaitych przyczyn hałasu ulicznego wykazały, że nie wystarczy żelazne obręcze kół zastąpić gumowymi. Wprawdzie wóz potoczy się wówczas cichutko, ale pozostanie jeszcze przykry stukot kopyt końskich, podkutych ciężkimi podkowami. Ot, i nowe zmartwienie!

Sytuację — zdaje się — wyratuje tutaj... policja. Policja konna. Właśnie ukończono dodatnie próby podkowania koni podkowami... gumowymi. Świetne wyniki. Bo i konia nie słychać (dopiero na kilka kroków), a poza tym konik doskonale się czuje w tych „kaloszach” i nie ślizga się po asfalcie. W praktyce podkowna gumowa okazała się trwalszą, wytrzymuje bowiem trzy miesiące, żelazna zaś zaledwie po miesiącu ścięra się zupełnie. Podobne zresztą spostrzeżenia zrobiła policja amerykańska, belgijska i szwedzka, od dawna już dosiadająca koni podkutych gumowymi podkowami.

Policja polska zastosowała specjalny rodzaj gumowej podkowy, wyrabianej w kraju, patenty zagraniczne bowiem okazały się nieodpowiednie na nasze ulice i drogi. Zakończeniem

prób, była przeprowadzona przed kilkoma dniami rychło rano szarża na ulicy Mazowieckiej, posiadającej asfaltową nawierzchnię. Konie pognały galopem i nie potknęły się. Najważniejsze jednak, że żaden z mieszkańców nie słyszał tej galopady!

*

Do stolicy przyjechał na gościnne występy słynny śpiewak Fiodor Szalapin. Na dworcu powitali go znajomi i wielbicieli, oraz dziennikarze. Proszono Szalapina o króciutki wywiad. Śpiewak zgodził się i — ku ogólnemu zdziwieniu — powiedział krótkie, a tak dla nas wymowne zdanie: „Szczęśliwy jestem, że znowu będę śpiewał w operze warszawskiej i że będę miał możność przejechać się... dorożką konną!” Słowa te zamienił w czyn i zasiadł w dorożce, każąc się zawieźć do hotelu.

A więc wkrótce doczekamy się, że zagraniczne przewoźniki po Polsce — w rozdziale o Warszawie — trzema krzyżykami oznaczają, jako rzecz specjalnie godną obejrzenia, postoje dorożek konnych!

Ponoć skasowana będzie nocna taksa, a złotówka za pierwszy kilometr ma obowiązywać tylko wówczas, jeżeli wsiadzie więcej niż dwóch pasażerów; jedna zaś, lub dwie osoby zapłacą za pierwszy kilometr tylko 70 gr., a więc tyle, ile dzisiaj kosztuje jazda tzw. pchełką, małym, dwuosobowym „Fiatem”. Pomysł bardzo szczęśliwy. Skorzysta wówczas i taksówkarz i pasażer.

A gdy sławny Szalapin znowu przyjedzie na występy do Warszawy... Ech, po co bawić się przedwcześnie w proroka!

A—Z

Od Mercbacha do... Schockena

Był sobie taki okres w księgarstwie i w... literaturze polskiej w którym właściwie główne najważniejsze firmy wydawnicze, nakładcze „znalazły się” w rękach plemienia wybranego i dobranego. Mniej więcej tak między latkami 1835 a 1875, względnie 1840 a 1880, względnie 1830 a 1870, co zresztą ściślej ustalić się nie da. Czego wtedy nie wydawał wielki Brockhaus w Dreźnie i Lipsku, to wydawały w kraju we wszystkich trzech zaborach, albo Glücksbergi, albo Mercbachy, albo Orgelbrandy, wreszcie i Natanson. Co się otworzy książkę wartościową, naukową czy literacką, z tego wcale długiego chyba okresu, to na pierwszych stronach albo „nakładem Glücksberga” albo „nakładem Mercbacha”. Rodzina Glücksbergów miała swe przedsiębiorstwo na Kresach Wschodnich, w Kijowie i we Wilnie z promieniowaniem kulturalnym na Krzemieniec, Petersburg, Sybir. Dynastia Mercbachów oparła się na Warszawie i na Poznaniu, skąd wyszła. W Galicji, tj. tak w Krakowie jak i we Lwowie firm nakładczych było w ogóle minimalnie (z powodu: nędza i bryndza) a wyrobiły się z czasem i pewną ekspansją odznaczyły prowincjonalne kresowe Zuckerhandl (Mrówka), w Krakowie Gumplowicze (antykwarstwo) i Himelblauy (antykwarstwo).

Nie chce się przez to powiedzieć, że cały interes nakładczy był w one czasy zmonopolizowany w rękach jednogatunkowych maści M. i wyznania M. (ojczesz), ale chce się przez to powiedzieć względnie zainsynuować, że pewna specyficzność kapitału obrotowego w księgarstwie musiała (bo nie mogła nie) jednak wpływać choćby cośkolwiek na tzw. światopogląd autorów, przez firmy starozakonne wydawanych. Stąd też, i pewne inklinacje naszych Wielkich i stąd też pewne ich... fluktuacje oraz odmiany i przemiany w odnoszeniu się do współziomków rasy Sary. Stąd też tak np. z Mickiewicza jak i z Lelewela można wybrać (uwzględniając i korespondencje) cytaty maksymalnie: pro i maksymalnie: contra. Inny jest Norwid w Rzymie (1848), a inny w Warszawie (1862). I. J. Kraszewski od skrajności w obronie, przychodził do skrajności w potępieniu, by znów wracać do tolerancji i apologii. Tożsamo J. Korzeniowski, Asnyk, Faleński (Felicjan). Bez zastrzeżeń mimikryzowały się do nakładców: Orzeszkowa, Konopnicka, Zapolska. Cały zresztą ten problem, tutaj tylko tknięty mimochodem zostaje niniejszym otwarty czekając na analizującego i pogłębiającego specjalistę. Brzmi: jak i w jakiej mierze, rasowość i wyznanie kapitalizmu wydawców w XIX-tym wieku wpływały na zabarwienie i orientację autorów polskich? Punktum. Pauza.

Rzecz prosta, że i w Polsce byli i byli wydawcy autochtoni aryjskiej prozaii. Drobniejsi. Na palcach jednej ręki można ich policzyć. Z poznańskich trzeba przypomnieć zasługi Walentego Stefańskiego, Łubińskiego, księgarnię katolicką, Leitgebrów ojca i syna, a już specjalnie „Greka” bo prawosławnego Konstancjusza Zupańskiego, którego firma sygnuje kilkadziesiąt ważkich tomów. Potentatami atoli regulującymi popyt i podaż na rynku księgarskim, przyczem i popularnymi wśród bractwa piszących Nieśmiertelników byli jednak przez długie czasy w Polsce B (Wschód) Glücksbergi (Natan i Teofil) w Polsce

A (Zachód) Mercbachy. Buch-volki!...

Przyszli z Niemiec. Najpierw do Poznania, gdzie tak pod rok 1830-ty grodziszcie to liczyło sobie 20 pct (sage und schreibe: dwadzieścia procent) krajowych cudzoziemców (Fenicjan) i Poznań był bardziej rozdziedzony jak Kraków (ongis miasto Gracchów dzisiaj: Kraków).

Namioty rozbili na Rynku, tam gdzie teraz odwach a gdzie za naszej pamięci przed wojną był antykwariat patriarchy Jolowicza. Tu rezydował stary pan Henryk z synem Ludwikiem. Stąd poszła ekspansja na Warszawę, gdzie w latach sześćdziesiątych przed „insurekcją” już mieli dwie księgarnie jedną przy Faubourg de Cracovie (Henryk), a drugą przy Miodowej (Samuel). Linia Henryka się wychrzila, zassymilowała stu procentowo, potem emigrowała, osiadła w Belgii, zbruxelizowała i potomkowie Henryka Mercbacha (także i poety, twórcy licznych wierszyków patriotycznych) z powrotem po polsku nie mówią. Natanowe nasienie pozostało w wierze Mojżeszowej, ale skończyło się (sterilis). Także samo i poznańska linia Ludwikowa, której ostatni po... mieczu Bruno zmarł z powrotem w Berlinie (1907).

Dzisiaj nie ma ich już ani w spisach „właścicieli realności”, ani w żadnej książce telefonicznej. Ale swego czasu przed i po 63 roku oni rządzili i rej wiodli w księgarstwie, w ich gabinetach dyrektorskich rozstrzygały się losy książek i autorów. Mimo „najlepszej woli” nic złego specjalnie zarzucić im w ich specjalności nie można. Pracowali solidnie, z pożytkiem, ku obopólnemu zadowoleniu, co więcej jeszcze, byli notorycznie i tradycyjnie hojni, mieli szeroką rękę, dużą inicjatywę i programową linię wydawniczą. Poznański Mercbach debiutował wydaniem „Poezji” Garczyńskiego. Po Muncu był drugim z rzędu żydowskim wydawcą Mickiewicza. Dalej wydał: siedem tomów Tomicjanów, Ustawę Towarzystwa Przyjaciół Nauk, publikacje Biblioteki Raczyńskich, dalekie kalendarze, kazania (sic!), śpiewniki kościelne i świeckie, dalej pisma periodyczne popularne „Przyroda” i „Ziemia”. W r. 1859 wydali swój katalog poznańskich Mercbachowie. I musiał jednak szacunkiem obywateli cieszyć się Ludwik Mercbach, skoro na ten przykład jego wybrano w delegację, idącą do arcybiskupa z prośbą o mszę za sp. Lelewela i skoro pomaszzerowali w czarnych szluszrokach z cylindrami Zupański (prawosławny), Biesiekiński

Poeta naszej wiosny

Pozwólcie Państwo, że zaprezentuję Wam dziś młodszego kolegę po piórze. Oto on: — Leonard Turkowski. — Poeta.

Poeta — a więc osobnik o sylwecie wiotkiej i wdzięcznej, twarzy bladej i natchnionej, ruchach miękkich i płynnych, głosie słodkim i melodyjnym...

Poeta — a zatem człowiek jakby nie z tego świata. Niezaradny, roztrącony, trochę — pomyłony, a snujący się wśród ludzi niby senny książę zesłały z któregoś z portretów van Dycka...

Taki mniej więcej obraz skojarzy się na ekranie naszej wyobraźni z pojęciem: — poeta.

Wyobraźnia — swoje, a rzeczywistość — swoje. W rzeczywistości — ujrzymy potężnego chłopiska, szerokie w barach, ciężkie i twarde w ruchach, o głowie ciosanej szorstko, fizjonomii cechowanej inteligencją i uporem, o głosie tubalnym i śmiechu rzadkim wprawdzie, ale za to szerokim, serdecznym, młodym.

Bo Turkowski jest jeszcze bardzo młody. Od dwudziestudwu lat zaledwie waleśa się po świecie. Bardzo wczesnie rozpoczął pracę literacką. Już na szkolnej ławie. Pisywał i drukował swe wiersze we wszystkich prawie pismach poznańskich. Okropnie mu w tej pracy literackiej przeszkadzała — szkoła. No, — bo jakże tu pisywać zadania i odrabiać lekcje szkolne, gdy gwałtem pod pórą cisną się — wiersze. Całe szczęście, że choć literatury polskiej uczył go poeta, Jan Sztudynger. Ale cóż, — jeden był tylko poeta pośród profesorów. Wszyscy inni domagali się uparcie nie wierszy, lecz — zadań szkolnych. Turkowski też był uparty. Więc skończył się na tym, że któregoś dnia przestał zupełnie chodzić do szkoły — i basta!

Nie on pierwszy zresztą nie umiał iść utartymi ścieżkami. Ileż wielkich indywidualności zaczynało swą walkę z życiem od walki ze — szkołą. Kosztem wygody, kosztem licznych życiowych ułatwień, pod karą — nędzy.

Pierwszy zbiór jego wierszy ukazał się drukiem przed dwoma laty. Zarzykowała wydawnictwo „Biblioteka Wici Wielkopolskich”. I nie pożałowała tego. Okazało się, że „Krzyż na rozdrożu” — to debiut nader interesujący. W ciepłe słowo na drogę opatrzył tomik Jan Sztudynger. I słusznie, bo nie jeden wiersz ucznia nastrojony był na nutę poezji byłego profesora. Nie znaczy to, by wiersze nie miały być szczerze, spojrzenie własne. Turkowski kłamać nie umie. Z naiwnością, ze wzruszającą prostotą opowiada o „Złotym Panu Jezusie” na Chwałiszewie, o „Wiośnie na Łazarzu”, „Ulicy Półwiejskiej” i „Księżycu na Górnej Wildzie”. Opowiada wierszem gładkim, głosem prawie równym, bo rzadka tylko, wyrwie mu się krzyk ostrzejszy, wyznawanie gorzkie, słowo przykre. Przeważnie odważa się tylko opisywać, nie śmie jeszcze mówić — o sobie.

Uczynił to dopiero w drugiej książce, w zbiorze pod tytułem: „Krew Ziemi”. Ukazała się ta druga książka Turkowskiego w księgarni J. Dippla w Poznaniu przed kilku zaledwie tygodniami. Książka niepokojąca i wzruszająca zarazem. Wit. Gawęcki, który projektował okładkę, dał tomikowi szatę niezwykle odpowiednią. Na szare tło rzucił krawną plamę kilku liter. Są one ogromnie nierówne. Tak bardzo, że trudno do nich przyłożyć taką, czy inną miarę literacką. Jakże daleko tym utworom do równych, łagodnych wierszy Sztudyngera. Jeżeli kto patronuje nowym poezjom Turkowskiego, to chyba — Kasprowicz. Do wielkiego poety ubogich wyrosłego z nędzy, zwraca Turkowski pieśń o swoim głodzie i chłódzie. Pieśń ta zmienia się często w krzyk, często w łkanie. Wtedy autor nie układa zdań, nie buduje wierszy. Każde słowo jest mu wtedy dobre, byle by było dosadne i trafne, choćby nawet brzmiało ordynarnie, czy zuchwale.

I może tu leży tajemnica prawdy tych dziwnych wierszy. Przeżycie, które leżało u podstaw tworzenia było tak wstrząsające, tak do głębi szczerze, że dochodzi do głosu nawet w tych utworach, w których poeta nie zdołał prawdy przeżycia przetworzyć na prawdę artystyczną. Ale bo też nie lada doświadczenia artystycznego by trzeba, by na język poezji przełożyć to całe bogactwo doświadczeń życiowych. Bo choć tak młody, przecież poeta przeszedł już przez takie klęski, przez drogi tak kamieniste, że aż dziwi, że nie zatracił jeszcze swej mocnej, młodzieńczej wiary. Że z takim głębokiem przeświadczeniem powtarza: „Droga do nieba prowadzi przez ziemię!” Albo, gdy w czarnej godzinie w tak wzruszający pociesza się sobą:

„Gdybym stąpił w ogrodzie różanym
byłbym, byłbym — ale nie człowiekiem.”

Książka Turkowskiego — to dokument nad którym nie można przejść obojętnie do porządku dziennego. Twardymi, szorstkimi swymi wierszami mówi bowiem Turkowski nie tylko za siebie. Mówi za tych wszystkich, którzy — podobnie jak on — wiosnę życia przeżywają w obliczu klęsk, głodu, bezrobocia, wieloletniej nędzy. A jednak, wiersze Turkowskiego świadczą, że ludzie jego pokolenia, mimo wszystko, nie utracili wiary. Że nie są bankrutami. Bo w ich to i swoim imieniu tak w końcowym wierszu powiada poeta naszej wiosny:

Pokazałem wam swoją twarz:
czoła bruzdy i oczu zapadłość —
bo mam wiarę, że nadejdzie czas,
że jeszcze nie nie przepadło.

Pokazałem wam swoją twarz —
zrozumiecie — chyba zaradzićie —
bo mam wiarę, że nadejdzie czas,
że się wreszcie uczłowieczy życie.

MARIAN TURWID

ng 41 216

(kalwin), Mercbach i do tego Bi-bianna Moraczewska, dziewczę starsze wiekiem i sądząc z „Pamiętnika” czerwone jako piwonie.

Jeszcze pracował, kalkulował i siedział w niskim i ciasnym kantorze księgarni (gdzie dziś odwach) stary pan Mercbach, kiedy gdzieś tam aż w Margoninie światło dzienne ujrziała po raz pierwszy (r. 1877) dzisiejsza znakomitość obozu syjonistycznego, mister Zelman Schocken, może już w bliskiej przyszłości lord Schocken of Margonin. Poznaliśmy go ze szkicu historyka-specjalisty dra Majera Bałabana.

Co ma wspólnego mr Schocken z Mercbachami?

A to wspólne, że też jest wielkim nakładcą i wydawcą. O! Ale podczas, gdy sto lat temu urodzony w Niemczech stary Mercbach stał się wielkim wydawcą i protoplastem Mercbachów, wydawców polskich, to urodzony w Polsce, w Margoninie, pan Zelman (= Salomon Schocken) został wielkim wydawcą niemieckim, hebrajskim, jidiszkim. Dlaczego tak? Jak się to mogło zdarzyć, czy zdarzyć? Skąd taka, taka „vice-versa”? Otóż stąd, że tzw. „frekwencja” żydowinów w Poznaniu

ng 41 211/12

spadła z 20 pct sto lat temu do 12 pct w r. 1871, a do x+ty pct w roku 1937. W miarę tego odwracały się od nas sympatie „zainteresowanych”. Kein geschäft. Wraz z gęstymi falami opuszczających Wielkopolskę i osiadających w Niemczech współwyznawców Mojżesza (i złotego cielca) wyniósł się z Margonina i młody Schocken. Nawet nazwisko miał od słowiańskich rdzennych Skoków przekręcone, ale jednak przeniósł się i to do Saksonii. Tam się wyspecjalizował w... montażu takich „Warenhausów”. I zakładał je i pisał podręczniki, jak się to robi. Od niego nauczyli się dopiero... Wertheim, Tietz itp. Nic tedy dziwnego, że zrobił na tym wielki majątek. A kiedy mr Zelman był już Geldhab i Nabab, wtedy przerzucił się na wydawnictwa. Buch-volk! Osiadł w Berlinie, otoczył się literatami żydowskimi i zaczął wydawać Majmonidesów, Berdyczewskich, Buberów, Auerbachów (nie mieszać z kłamecą paryskim!), listy Mendelsohna, pamiętnik Lazarusa, pieśni szabasowe, modlitewniki, rejestry kastyljskich Sephardim, wogóle rzeczy „reakcyjne” i „kierkalne” i to en masse. On także, Zelman z Margonina, współdziałał finansowo w założeniu uniwersytetu w Jerozolimie i ufundował tam katedrę. Od niedawna, gdy zaczął się nowy exodus, przeniósł się na stałe do Palestyny i tam żyje jako Maecenas nauki, sztuki, literatury. Postać więc zgola godna i nie przynosi wstydu ani Skokom (skąd ród), ani Margoninowi, gdzie się urodził...

Pisze teraz niestrudzony p. Alfons Szyperski o „Sawantce z Margonina”, wydobytej z serwantki lat temu trzydzięci, generałowej Annemarie Skórzewskiej. Tedy przypomniało się i Sawanta z tamtych okolic przy nadarzonej okoliczności. Temci bardziej, że w zestawieniu z Mercbachami spolszczonymi, polskimi, „arcypolskimi”... jakież to symptomatyczny ten mr Schocken! Tempora mutantur et nos...

Nie! Nosy zostają takie same.

ADOLF NOWACZYŃSKI

ZNALAZIENIE GWIAZDY

Idź tam, matko. Nie będziesz już zdrowa. Drog tu żadnych już nie ma dla ciebie. Idź, nie żegnaj. Nie szemraj mi słowem. Nie ma ziemi, co ciebie pogrzebie.

Nie ma grobu, co ciebie przytuli. Do widzenia. Chcę! idź już! nie zwlekaj! Prowadź! — Gdy wśród wiecznych znikniesz ulic, będę, nędzny, też tam się dowiekał.

Niewiadoma, wielka, w wysokościach, światłem palców istot bezpałec, będziesz wodzić mnie do bram wieczności, gdy ich w trudnej swej nie dojrzę walce.

Daruj bluźnierstw i klątw tępe noże, daruj, matko, słów moich kamienie: Słabość nasza z jarzącym przestworzy ściga gwiazdy za włosy promieni.

LEONARD TURKOWSKI.

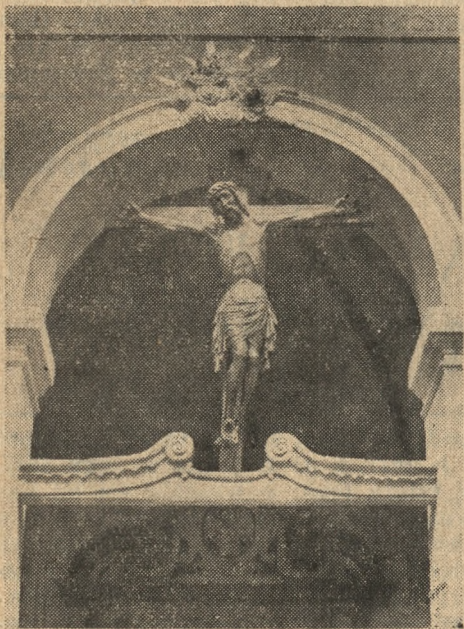
Rzut oka na przeszłość miasta Gniezna

Po dniach chwały, jakimi dla Gniezna były czasy Bolesława Chrobrego (992—1025), przybycie św. Wojciecha w roku 996, goszczenie cesarza Ottona III w r. 1000, koronacja Bolesława Chrobrego, twórcy Wielkiej Polski, w r. 1024 lub 1025, następuje ze śmiercią tego wielkiego monarchy okres powolnego dla Gniezna, lecz stałego upadku. Czasy anarchii po zgonie Mieszka II († 1034 r.), napad Czechów w roku 1039, dalej utworzenie instytucji pryncypatu testamentem Bolesława Krzywoustego (1139 r.), czym nie tylko poważnie nadwyrężona została jednolitość państwa, lecz i zachwiane stanowisko Gniezna — odtąd już nie stolicy całego państwa, a jednej dzielnicy — oto początek niepowodzeń miasta, które było kolebką naszej państwowości.

Miasto — tych wypadków dziejowych świadek — leżało na północ i północny wschód od wzgórza Lecha, między jeziorami Jelonkiem i św. Krzyża; jego ośrodkiem było wzgórze z kościołem św. Piotra. Właściwego ustroju miejskiego miasto wówczas nie posiadało, czym zresztą w niczym się od innych ówczesnych miast polskich nie różniło.

Dopiero kolonizacja na prawie magd. pchnęła rozwój miast na nowe tory. We Wielkopolsce są to czasy panowania wnuka Mieszka III Starego — Władysława Odonicza i synów jego — Przemysława I i Bolesława Pobożnego. Nowe na prawie magdeburskim zakładane miasto Gniezno zawdzięcza im bardzo wiele. Tym nowym miastem zajmujemy się właśnie szczegółowiej.

Właściwym miastem — Grodem,

Chrystus w katedrze

otoczonym murem, był obecny Rynek z przyległymi dwoma wzgórzami, na których stoja Fara pod wezwaniem św. Trójcy i kościół z klasztorem zakonu św. Franciszka. Miasto to wielkim nie było; mur, który otaczał oba wzgórza z kościołami, a od południa biegł równoległe do dzisiejszej ulicy

Rzeźnickiej, lecz bliżej Rynku, jako przedłużenie obecnego muru przy Farze do zbiegu obecnych ulic Dąbrówki i Grzybowa, był miasta-grodu granicą. Dalszym umocnieniem obwarowania była po zewnętrznej stronie muru biegnąca fosa, zaś od strony północnej rzeczka Śrawa.

Rekonstrukcja kaplicy Prymasa Baranowskiego

Prace przy bazylice gnieźnieńskiej, mające na celu utrwalenie zagrożonego w swym istnieniu czcigodnego zabytku, uporządkowanie jego otoczenia i przyozdobienie wnętrza, trwały lat piętnaście. W ubiegłym roku prace te doprowadzono do szczęśliwego końca. Uwieńczeniem ich była odbudowa w pierwotnym stylu kaplicy Prymasa Baranowskiego, zniszczonej pożarem w roku 1760.

Widok zewnętrzny katedry, która od zachodniego frontu imponującą monumentalnością fasady nie ma w Polsce sobie równej, wyglądem z innych stron, a przede wszystkim od narzucającego się najwięcej oczom widza od strony rynku, ujme przynosi temu pierwszorzędemu zabytkowi budownictwa średniowiecznego przez jaskrawe przeciwieństwo, strzelającego w górę trzonu głównej nawy, a niższych dachów pokrywających nawy boczne wraz z kaplicami nisko osadzoną monotonną skośnią. Stronę północną urozmaica kopuła kaplicy Potockich, od strony południowej kopuły nad kaplicą prymasa Baranowskiego po ostatnim pożarze nie odbudowano. Pewne ożywienie murów zewnętrznych zyskało przez postawienie na ich skarpach szeregu figur, przedstawiających świętych i święte polskie, otaczające jako błogosławioną rodziną tę macierz kościołów w Polsce. Jest ich szesnaście, o wysokości do trzech metrów, dzieło znanego artysty-rzeźbiarza Marcina Rożka.

Cel zamierzony osiągnięto, jednakowoż dopiero przez odbudowanie kopuły ponad

kaplicą prymasa Baranowskiego, podług „abrysu“ z XVII w. odnalezionego w archiwum kapitulnym. Front południowy wyróż-

nie na tym zyskał, co potwierdzają zamieszczone fotografie. Reprodukacja inicjału z antyfonarza gnieźnieńskiego z końca XV wieku unaoocnia wygląd kościoła z wieńcem kaplic około prezbiterium z czasów jego pierwotnej budowy z połowy XIV w.

Z Rynku prowadziły trzy ulice do bram miasta, poza którymi biegły trzy trakty w głąb kraju. Główną ulicą była ul. Wielka względnie Tumską. Wylotem jej była Brama Tumską względnie Poznańska. Z dwu południowych rogów Rynku biegły dwie krótkie uliczki, jedna do Bramy Pyzdrskiej względnie Warszawskiej, druga do Bramy Toruńskiej. Brama Pyzdrska znajdowała się przy Farze na wysokości obecnej ul. Stromej; obok niej po zewnętrznej stronie muru stał domek mistrza czyli kata. Brama Toruńska znajdowała się przy zbiegu dzisiejszych ulic Dąbrówki i Grzybowa. Nad każdą bramą wznosiła się wieża.

W środku Rynku stał ratusz z wieżą i od r. 1787, w którym Gniezno otrzymało garnizon, z głównym odwachem.

Kościół św. Trójcy czyli Fara został wybudowany z pewnością w kilka dziesiąt lat po nadaniu Gnieznu prawa magdeburskiego (r. 1282), więc w drugiej połowie XIV wieku, względnie na początku XV wieku. Najstarsza tego kościoła tycząca wzmianka, która się do naszych czasów dochowała, pochodzi z roku 1455.

Po drugiej stronie Rynku zajmowały duży teren zabudowania klasztorne i kościół zakonu św. Franciszka. Fundatorem klasztoru jest wyżej wspomniany książę Bolesław Pobożny (1259 rok); jego następca książę Przemysław II Pogrobowiec dobudował klasztor żeński reguły św. Klary (dokumenty z lat 1284 i 1285), do którego wstąpiła wdowa po Bolesławie Pobożnym, Jolenta.

W sąsiedztwie tego klasztoru mamy pierwotne ghetto żydowskie z ul. Żydowską, obecny odcinek ul. Podgórnej między ul. Tumską a Sądem Okręgowym. Przy tej ulicy stała pierwsza bóżnica, kirkut (cmentarz) natomiast leżał poza murami za Bramą Pyzdrską, obok dzisiejszego wiaduktu kolejowego. W XVII wieku dzielnicę żydowską przeniesiono poza mury za Bramę Toruńską (tereny dzisiejszych ulic Dąbrówki i Mieczysława).

Miasto-gród, ciasne w samym założeniu, nie mogło pomieścić wszystkich mieszkańców. Równocześnie więc zaczęły powstawać przedmieścia.

Pierwszym jest powstałe za Bramą Pyzdrską przedmieście z własnym kościołem parafialnym pod wezwaniem św. Wawrzyńca i z własnym rynkiem (dzisiejsze Targowisko).

Drugim przedmieściem było tzw. Wójtostwo, położone za Bramą Toruńską, leżące mniej więcej między obecnymi ulicami Warszawską i Dąbrówką. Ośrodkiem tego przedmieścia były: kościół parafialny pod wezwaniem św. Michała i naprzeciw położony ratusz; między tymi budynkami znajdował się Rynek. Na tym przedmieściu bezpośrednio za Bramą Toruńską stał

ZJAZD GNIEŹNIEŃSKI

Drukujemy poniżej fragmenty poematu dramatycznego, osnutego na tle wydarzeń z roku 1000. Rok ten w dziejach Polski — to kanonizacja św. Wojciecha, utworzenie metropolii gnieźnieńskiej i wizyta Ottona III. Czasy Bolesława Chrobrego nie były dotąd uwzględniane w poezji polskiej. Zamieszczona scena w stylu „dramatu muzycznego“, jest wizją poetycką kulminacyjnego punktu zjazdu gnieźnieńskiego: najbardziej uroczystego nabożeństwa w dziejach Polski.

HISTORYK:

(przed podniesieniem kurtyny)

Zgromadzeni biskupi przenieśli zwłoki świętego Wojciecha do ołtarza na środku kościoła, po czym odczytano bullę kanonizacyjną, prawdopodobnie podczas nabożeństwa odprawionego po raz pierwszy przez Gaudentego. Robert zaś odczytał drugą bullę, erygującą nową arcybiskupią stolicę. Było na pewno wygłoszone kazanie przez któregoś z biskupów.

Po podniesieniu kurtyny widać wnętrze kościoła gnieźnieńskiego. Biskupi przenieśli już ciało świętego Wojciecha do ołtarza na środku kościoła.

Przy ołtarzu na poczesnych miejscach — cesarz Otto III i książę Bolesław Chrobry. Tłumy duchowieństwa, dostojników, rycerzy. Nawę zajmują barwne zespoły przedstawicieli wszystkich ziem.

ARCYBISKUP (rozpoczyna modły):

Dźwięk niepojęty nad wieków wodami:

Bóg!

Bóg!

CHÓR KSIEŻY:

Błogosław —
Latom borów,
Dniom pól,
Godzinom łąk!

BISKUP I:

Byśmy wrastali w głąb;
My — glina i sól —
Ścisnąc serce w krag,
Jak twardy kamień korzeniami sosna.

ARCYBISKUP:

Dźwięk ostateczny nad wieków wodami:
Bóg!
Bóg!

CHÓR KSIEŻY:

Błogosław,
Jak dnie i noce między nami;
Pól — żyto i plug,
Lasów — zwierza i łuk,
Wód — ryby i wiosła.

ARCYBISKUP:

Módlmy się!

CHÓR KSIEŻY:

Módlmy się:

Patrz z wysokiego grodziska
Nam w twarze — prosto i z bliska.
Patrz w nasze oczy,
Jak gdyby w pełne stodoły,
Jak w skopce mleka
I w dzieże serów!
Nie omijaj jej: to pasieka.
Pogłaskaj owce i woły
I stada krwistych ogierów.

BISKUP I:

Jeśli jesteś gołębiem, zakoluj nad niwą
Najpiękniejszej naszej okolicy.
Jeśli jesteś gołębiem, jako gołębiowi,
Damy ziarna najczystszej pszenicy,
I miód, i najśłodsze piwo!

BISKUP II:

Jeśli jesteś barankiem, spoczywaj na polu
Najpiękniejszej naszej okolicy.
W zimne noce — w spokojnym od dżdżu
podokolu,
Przy najpiękniejszej z włók.
Jeśli jesteś barankiem — jako barankowi,
Damy słodkie główki dziecieliń
I wodę ze słonych strug.
Twemu Ojcu — jak orłu z pustkowi —
Śnieg zimny z górskiej rozpadliny
I górskich rzeczek huk.

ARCYBISKUP:

Módlmy się:
Patrz w nasze pola,
Łąki i las.
Bądź Twoja wola wyniosła!

CHÓR KSIEŻY:

Błogosław —
Nasze lato, nasz czas!

Następuje krótki moment ciszy, po czym Biskup I przystępuje do odczytania Bulli kanonizacyjnej. Wszyscy słuchają stojąc.

BULLA:

ówie: nie pasterz pasterzy,
A sługa sług.
Znak krzyża — kto w Boga
wierzy.
Krzyżem chwalony Bóg —
Imieniem Ojca i Syna
Streszczony Duch.
My: słowo chleba i wina.

Wy: pragnień język i słuch.
Ogłoś się ziemiom i ludom,
Gołębiu biały!
Nad wielką i głębłą wodą
Tyś Boga piał.
A wtórem lasy szumiały
I morski wał.
Lecz serca były ze skały
Nad wielką i głębłą wodą.
Korzyłeś słowem przed Bogiem
Drewniane cielce,
Drzewa kłęwały na drodze
Dla Boskiej chwały,
Śpiewały już leśne sielce,
A tylko człowiek — dzik zły,
Nie chciał się ugiąć przed Bogiem:
W twe gardło wdarł ostre kły
I w serce.

Nad wielką i głębłą wodą
Dla Boskiej chwały
Błogosławiłeś złe kły,
Gołębiu biały!

Więc głoś się ziemiom i ludom:
Zdziałany cud!
Przyjęty do wiecznej chwały,
Wstąpiłeś do świętych wrót,
Gołębiu biały!

ARCYBISKUP:

Dźwięk niepojęty nad wieków wodami:
Bóg!

Fragment wnętrza katedry

szpital miejski przy kościele św. Ducha, obecnie już nieistniejący (róg ul. Dąbrówki i ul. Krzywe Koło). Widocznie ze względów zdrowotnych nie pobudowano szpitala w obrębie murów. W późniejszych czasach powstały w tej dzielnicy jeszcze dwa szpitale: jeden przy kościele św. Mikołaja, także obecnie już nieistniejącym (róg ulic Mieczysława i św. Mikołaja), drugi przy trakcie toruńskim na krańcach miasta.

Opisane powyżej dzielnice były właściwymi przedmieściami grodu Lecha, gdyż na mocy swego ustroju prawnego podlegały władzom miejskim. Oznaczono je krótko według bram miasta, poza którymi leżały.

Stare miasto, leżące po drugiej stronie Jeziora Świętego (obecny park arcybiskupi) z kościołem św. Piotra, nazwano Zajezierzem; dzielnica ta także podlegała kapitule.

Które z tych dzielnic już w XIII wieku powstały — nie wiemy. Brak materiałów i dokumentów utrudnia bardzo ustalenie ścisłych terminów. Sama znajomość dat założenia wspomnianych kościołów parafialnych na przedmieściach wcale sprawy nie ułatwia. Jedno jest tylko pewne: najstarszą dzielnicą Gniezna jest Stare Miasto, później Zajezierzem zwane, następnie sam gród i przedmieścia właściwe, dalsze przedmieścia, podlegające władzom duchownym, powstały jednak prawdopodobnie dopiero w XV i XVI stuleciu w okół już wcześniej pobudowanych kościołów.

Na dawne wyżyny nie danym było jednak Gnieznu już wkroczyć. Przeniesienie stolicy państwa przez Władysława Łokietka z Gniezna do Krakowa w roku 1320 stało się dla miasta ciosem poważnym. Jedynie fakt, iż

pozostało nadal stolicą arcybiskupów gnieźnieńskich, od r. 1417 (Mikołaj Trąba) prymasów, ratuje znacznie miasto. Czasy jednak stają się coraz bardziej niespokojne i odbijają się na życiu miasta.

Najazd, zajęcie i spalenie przez Krzyżaków w 1331 r., wielkie pożary 19 lipca 1512 i 27 kwietnia 1613, które miasto obróciły w perzynę, morowe powietrze w 1624 r., które ludność miasta zdziesiątkowało do tego stopnia, iż nie było komu zabudować jeszcze pustych od ostatniego pożaru placów złupienie miasta i katedry w 1655 r. przez Szwedów, drugi ich najazd i zajęcie Gniezna 1705 r., w końcu pożar 25 sierpnia 1760, którego pastwą padła ul. Tumską, katedra, a nawet zabudowania w okolicy św. Piotra — oto lista niepowodzeń i klęsk miasta.

Krótkie chwile odwiedzin królewskich Kazimierza Wielkiego 1358 r.,

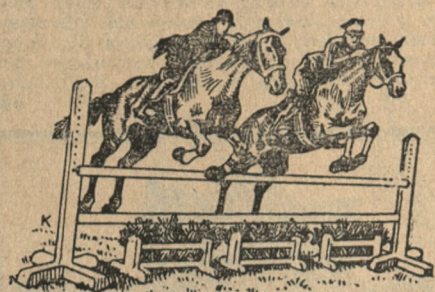
Ludwika Węgierskiego 1370 r., Jagielly po bitwie pod Grunwaldem 1410 r., Kazimierza Jagiellończyka w latach 1450 i 1460, Olbrachta 1493 r., hetmana Jana Zamoyskiego w 1600 r., Zygmunta III z królewiczami Władysławem i Janem Kazimierzem 1623 r., Stefana Czarneckiego 1656 r. — ożywiały miasto jedynie na krótko. Chwile takie prędko mijały, Gniezno zaś wracało znów do swego szarego życia średniego miasteczka.

W styczniu 1793 r. (drugi rozbiór Polski) przeszło Gniezno pod panowanie niemieckie. Bardzo ciekawe dane, dotyczące Gniezna, zawiera z roku tego pochodzący dokument, wykonany przez radcę podatkowego Rhau'a. Przedstawiają się one następująco: domostw naliczono 485, z czego w samym mieście (grodzie) 65, na przedmieściach 354, w dzielnicy katedralnej — 24, w posiadaniu Żydów — 42; pla-

KATEDRA GNIEŹNIEŃSKA

HIPPODROM GNIEŹNIEŃSKI

WIELKIE KRAJOWE ZAWODY KONNE w GNIEŹNIE

z udziałem czołowych jeźdźców
Polski i W. M. Gdańska.

1. 2. 3. 4. maja 1937 r.

Początek każdorazowo o godzinie 14-tej,
50% indyw. zniżki kolejowe.

ng 42 722/3

ców niezabudowanych — 48; ilość mieszkańców wynosiła 3.350, w tym wyznania katolickiego 2.598, ewangelickiego — 59, ewang. reform. — 2, greków — 6 i Żydów 685. Wiele mówi także cyfry, dotyczące poszczególnych zawodów i rzemiosł: rzeźników było — 35 (w tym 10 Żydów), kuśnierzy — 14, szewców — 64, stolarzy — 11, garncarzy — 13; najbardziej zażydnym było krawiectwo: na 57 aż 53 Żydów; dalej mamy dwóch płatnierzy i po trzech kołodziejów i kowali; kupców tylko 7 i handlarzy win — 5; wyszynkiem natomiast trudniło się aż 150 osób — wysokość liczby tej tłumaczy się tym, że każdy mieszczanin-chrześcijaнин posiadał prawo warzenia piwa.

Dnia 27 maja 1819 r. wybuchł przy ul. Żydowskiej w domu Itziga Ephreima pożar, który w bardzo krótkim czasie rozszerzył się na całą dzielnicę żydowską, Rynek i ul. Tumską. Katedra na szczęście ocalała. Przystępując następnie do odbudowy miasta rozplanowano je według wymogów zmienionych warunków. Zniesiono obwarowania grodu i ratusz w Ryнку, wytyczono nowe ulice, m. in. i dzisiejszego miasta główną arterię — ul. Chrobrego. Z tych czasów pochodzi obecny plan miasta.

Zatari on Gniezno w jego rozplanowaniu z czasów przedrozbiorowych tak dalece, że wielu mieszkańców obecnego Gniezna nie zna obrazu swego miasta rodzinnego z przeszłości nawet stosunkowo niedalekiej. Fakt ten był też jedną z przyczyn powyższego szkicu — rzutu oka w przeszłość miasta, ongiś stolicy państwa.

Bóg!
Módlmy się!

CHÓR KSIEŻY:

Módlmy się!
Święty!
Święty!

Następują modły ku czci kanonizowanego męczennika. Wszyscy na kolanach.

ARCYBISKUP:

Pasterzu zabity na brzegu
Wielkiego lasu i wielkiego morza.
Pasterzu z odciętą głową,
Pasterzu skrwawiony,
Pasterzu zabity na brzegu
Wielkiego lasu i wielkiego morza
Bądź z nami!

CHÓR:

Bądź z nami!

ARCYBISKUP:

Głowo odcięte na skraju
Wielkiego lasu i wielkiego morza.
Głowo skrwawione,
Głowo rzucone na piasek,
Głowo odcięte na skraju
Wielkiego lasu i wielkiego morza
Bądź z nami!

CHÓR:

Bądź z nami!

Następuje krótka pół-cisza. Dalsze szept modlitewne, łkanie i płacz.

Powstaje stopniowa przemiana nastroju: wzmacnia się wzniosłość w miarę odczytywania drugiej Bulli papieskiej, erygującej metropolię gnieźnieńską. Bullę odczytuje biskup Róbert.

BULLA:

Nie tego świata królestwo
I nie tej ziemi jest czas.
Stałem nad wieków gęstwą
I patrzę w ludów las.

Ostatni narodów sługa,
Lecz słowem mym mówi Pan.
Stałem jakoby u smuga,
W wasz mówię bór i łąk:
— Ojciec nasz!
Spojrzyj im w imię i twarz!

Święci Pańskiego opola,
Aniołów towarzysze,
Niech Boża dzieje się wola,
Choć ludzkim słowem piszę.
Dajcie mi siły do słów,
Gdy mówię nad ludów głowę

Znów
Stawiam
Nową
Chrystusową
Metropolię.
Wbijam
Krzyż
W Polan
Pole!

Wesel się, ziemio przejezdna.
Ześ z krajem Chrysta już jedna.
Ciało męczeńskie u Gniezna
Pokładło ci się ode dna:
Będzie jak glaziec węgielny,
Murami wyrośnie kość.
Krew padła wapnem na kielnie,
W kościoły będzie rość.
Z ust Jego płynie na pola,
Z rąk w nawy się wystodola,
Stopą podgiebie przebiega.
A z oczu tryska wieżyca — —
Bogarodzica Dziewica
Maryja!

ARCYBISKUP:

Dźwięk niepojęty nad wieków wodami:

Bóg!
Bóg!
Módlmy się!

CHÓR:

Módlmy się!

Następują przyciszone modły ogólne pod koniec nabożeństwa. Spośród szepców wyróżnia się przede wszystkim głos księcia Bolesława Chrobrego. Modlitwa jego stopniowo przechodzi od szeptu do coraz wyraźniejszego, pełnego głosu.

MODLITWA KSIĘCIA:

Jezu Chryste,
Baranku bielutkiej sierści,
Gołębiu najbielszy z gołębi,
I — —
Orle biały!
Pozwól mi zacząć wiosną
Dzień długi.

O wschodzie tego zaczącia
Przejrzeć południe: czas pszenicożęcia.
W przymierzu krzyża z krwią, żytem
i sosną

Pozwól mi Polskę postawić królewską.
Żelazne miecze i drewniane pługi
Prężą się w trudzie.
Ojciec na wielką Polskę zebrał drzewsko,
Ja wybuduję dom dobry jak ludzie.

Jezu Chryste,
Baranku bielutkiej sierści,
Gołębiu najbielszy z gołębi
I — —
Orle biały!

Pozwól mi Polskę postawić królewską
Jak chram na krzyżu posadach.
Na podłożenie chramu — wojów śpiewy:
Dąb zrębosił,
Jakby rumaki rozpięte na zadach.
Ściany ujęte w twardych słupów śmigłość,
Jak kmiecie śpiewki przy orce,
Tysiącletnie, niezmiennie,

Z nad słupów niech się uśmiecha
Wesołą pieśnią świerkowa strzecha:
Pastuchów śpiew z górskich stron.
Na kalenicy rozpostarta wiecha
Stawiona wzwyz,
Oporna na wiatruch ruch:

To krzyż.
Z niego świeci jak śpiew najwyższy,
Twyj duch!

Pozwól mi Polskę postawić królewską.
Jezu Chryste,
Baranku bielutkiej sierści,
Gołębiu najbielszy z gołębi
I — —
Orle biały!

W modlitwie księcia uwidacznia się niezwykłość przejścia między porównaniem do gołębia, a ostatnim porównaniem do białego orla. Odczuwa się jakby wstające wahanie, przydługa stosunkowo pauza, po której następuje wzmocnienie ostatnich słów, jakby w nich ostatecznie symbolizował się sens wszystkich wypowiedzianych porównań.

Ostatnie słowo modlitwy księcia zbiega się z kurtyną.

POETA:

(po zapadnięciu kurtyny)
A tu dzieje, nie słowa szumiały,
I nie ze słów utkany łąk czas.
Gdy nad trumną wołasz: Orle biały!
Lęku odzew i w truchle i w nas.

Księgi wołaj, księgą nakryj głowę,
Czarnych znaków dach spłynie na włos.
Wiekami stroniec przybij dziejów mowę.
Strugą pisma czarny zakryj głos.

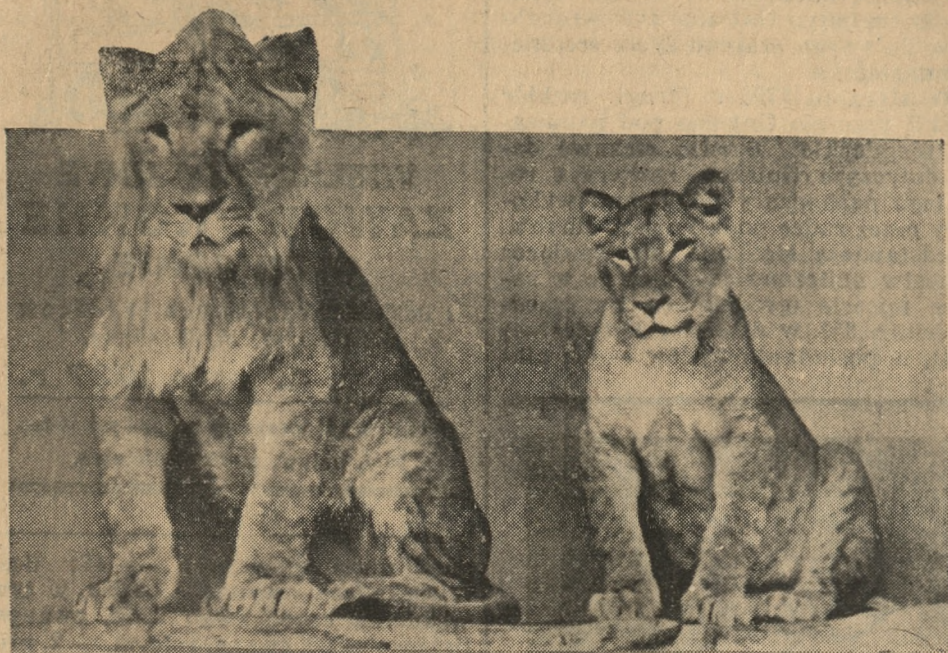
O nie poddaj się słowom. Książ szum
To skrzypienie robactwa wśród liter.
Wiekami księgi wicher włosów stłum, —
Lzy na zawsze tym wiekiem przybite.

STANISŁAW CZERNIK.

Łamanie w kościach, ból w stawach

oto znamienne objawy artretyzmu, który powstaje głównie wskutek przesycenia organizmu kwasem moczowym. Zioła magistra Wolskiego ze znak. ochron. „Reumosa” zawierające niezmiernie rzadką roślinę chińską Schin-Schen

łagodzą bóle, regulują przemianę materii, dlatego też stosuje się je w cierpieniach artretycznych, reumatycznych i bólach ischiasu. Wytwórnia: Magister Wolski, Warszawa, Złota 14. ng 36 605

Młode lwy proszą o wyszukanie im imion

Zwycięzca w konkursie otrzyma młodego psa australijskiego „dingo”, ofiarowanego przez Dyрекcję Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu

W Ogrodzie Zoologicznym w Poznaniu jest para młodych lwów, które urodziły się tutaj w roku ubiegłym z ojca „Simby” i matki „Diany”.

Para młodych lwów z naszego Zoologu nie ma do tej chwili imion i dlatego — z inicjatywy Dyrekcji Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu — zwracamy się do naszych Czytelników, by zaproponowali stosowne imiona dla przychówku „Simby” i „Diany”.

Imiona, które Sąd Konkursowy uzna za najodpowiedniejsze, będą wymalowane na tabliczce, którą zawiesi się nad klatką młodych drapieżników.

Za najlepsze imiona dla pary młodych lwów będzie przyznanych sześć nagród, z których trzy pierwsze ofiarowała Dyrekcja Zoologu, a następne nasze Wydawnictwo.

1. Młody pies australijski „dingo”,
2. Roczna rodzinna karta wstępu do Zoologu,
3. Roczna rodzinna karta wstępu do Zoologu,
4. Bomboniera z czekoladkami,
5. Bomboniera z czekoladkami,
6. Bomboniera z czekoladkami.

Czytelników naszych, pragnących wziąć udział w wyszukaniu nazwy dla pary młodych lwów (jedno imię żeńskie i jedno imię męskie), prosimy o wypełnienie załączonego kuponu i nadesłanie go nam do dnia 30 kwietnia br. (adres: Poznań, św. Marcin 70). Na kopercie prosimy dopisać: „Konkurs na imiona dla lwów”.

DLA MŁODYCH LWÓW w ZOOLOGU w POZNANIU

proponuję następujące imiona:

dla lwa _____

dla lwicy _____

(nazwisko)

(adres)

Zwracamy uwagę, że nie należy proponować imion chrześcijańskich, lecz zaproponować nazwy o charakterze mitologicznym lub egzotycznym. Dla przykładu podajemy, że lwy i lwice, w ogrodach zoologicznych i menażeriach noszą takie imiona, jak: Cezar, Nero, Sultán, Basza, Minerwa, Junona, Sambo (po murzyńsku: „lew”) itp.

Komisja, która wybierze z nadesłanych propozycji najstosowniejsze imiona dla młodych lwów i przyzna nagrody, ukonstytuowała się następująco:

P. Kazimierz Szczerkowski, dyrektor Zoologu w Poznaniu;

p. Tadeusz Kraszewski, redaktor „Kuriera Poznańskiego”;

p. Tadeusz Powidzki, redaktor „Ore-downika”;

Tak wygląda pierwsza nagroda: młody pies australijski „dingo”

p. Kazimiera Różańska, inspektor „Tow. Ochrony Zwierząt”;

p. dr Bolesław Witkowski, lekarz weterynarii.

Wynik konkursu ogłosimy w „Kurjerze Poznańskim” z datą na 6 maja br.

George Sand zamilowaną swatką

Znakomita literatka francuska, używająca męskiego pseudonimu George Sand, która odegrała tak wybitną rolę w życiu Chopina, była zamilowaną swatką a zarazem opiekunką cudzoziemskich piękności, przebywających we Francji. Ona to skojarzyła między innymi małżeństwo śpiewaczki Pauliny Garcii z Ludwikiem Viardot, dyrektorem włoskiej opery w Paryżu, ona to zaopiekowała się później wielbicielem tejże Pauliny, świetnym pisarzem rosyjskim Turgeniewem. Wpro-

wadziła go do koła francuskich literatów, zaprzyjaźniła z takimi „asami”, jak Zola, Bcurget, Teofil Gautier, obaj Goncourtowie, Daudet i młodzieńcy podówczas Guy de Maupassant.

Pod czułą, niemal matczyną opieką George Sand, zakwitła dojrzała przyjaźń Turgeniewa z Gustawem Flaubertem, który od czasu do czasu skarżył się opiekunce, że ukochany Turgeniew ani rusz nie chce się zachwycać prozą Chateaubrianda i Gautiera.

Pod czułym okiem autorki „Indiany” odbywały się tradycyjne obiady w kawiarni Riche, w czasie których spotykało się co wybitniejsze figury z paryskiego świata literackiego z Gustawem Flaubertem na czele. Idylliczne stosunki panowały wśród braci literackiej aż do chwili zgonu Aurory baronowej Dudevant, znanej światu, jako George Sand.

METROPOLIS

FILM WIELKICH PRZEŻYĆ
ARCYDZIEŁO
NIEZWYKŁYCH
EMOCYJ

BOHATER

z WALLACE'EM BEERY'M, — JOHNEM POLES — i BARBARA STANWYCK
NIEODWOŁANIE
PORAZ OSTATNI

JUTRO W NIEDZIELE 25 B. M.

O GODZ. 3 POPÓŁ.

BILETY 60 gr. i 1 zł.

ng 40 685

Order

„Słomianego Kapelusza”

Władze republiki Peru zamierzają wprowadzić nowy order, którym wyróżniane będą zasługi w dziedzinie sztuki, nauki i kultury.

Obecnie odbywają się narady nad ustaleniem zewnętrznej formy tego odznaczenia. Nowy order będzie prawdopodobnie nosił miano „słomianego kapelusza”. Na insygnia orderu składać się będzie słomkowy kapelusz wraz z błękitną wstęgą, która opasać będzie rondo. Napis na wstędze kapelusza będzie brzmieć: „W uznaniu za znojną pracę na ołtarzu sztuki i nauki peruwiańskiej — republika”.

Poza tym do odznaczenia tego przywiązana będzie stała renta, pozwalająca do końca życia na spokojny byt. Pierwsza dekoracja zasłużonych odbędzie się według informacji londyńskiego „Daily Mail” w pierwszych dniach maja.

Fontanna z winem na wystawie paryskiej

Jedną z wielu osobliwości, które znajdą turyści na Wystawie Międzynarodowej w Paryżu, będzie fontanna z winem zamiast wody. Każdy będzie mógł podstawić kubeczek pod tryskający strumień wina i pokosztować napoju z fontanny.

Zwyczaj ten datuje się we Francji z dawnych czasów, kiedy to koronacja królów francuskich odbywała się w Reims. Wówczas to płynęło ze wszystkich studni miejskich wino zamiast wody i każdy mieszkaniec mógł tego dnia raczyć się dowolnie winem na koszt króla. Stary ten zwyczaj odnawiają winiarze francuscy na wystawie paryskiej; przed pawilonem winnic ustawiona została bowiem fontanna, z której bić się będzie wino.

VENUS

ST. GORSKIEGO

ZNAKOMITY

KREM

USUWA PRYSZCZE

PIĘGI I LISZAJE

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE

ZNANY I SKUTECZNY

NISZCZY

BRZADAWKI

SKÓRY

STWARDNIENIA

ODCISKI

ng 40 975

Zamroził się dla eksperymentu

Sir Joseph Barcroft, słynny uczony angielski, stał się bohaterem eksperymentu, który zainicjował sam dla celów naukowych.

Chodziło mu o sprawdzenie wpływu temperatury krwi na mózg. Aby przeprowadzić obserwację nad podobnym objawem, sir Barcroft zajął miejsce rozebrały do naga w lodowni. Jak opowiadał potem słuchaczom w uniwersytecie Yale, drżał i trząsł się z zimna po usadowieniu się w lodowni.

Po pewnym czasie odczuł nagle, że dobroczynne ciepło ogarnia całe ciało. Wrażenie ciepła zjawiało się wówczas, gdy stracił wpływ i kontrolę nad nerwami, które regulują obieg krwi. W ten sposób nastąpił u Barcrofta stan złudnego uczucia ciepła, który poprzedza zapadnięcie w sen z mrozu i zwiastuje zgon.

Zburzona równowaga organizmu

upośledzone działanie wątroby, gromadzenie się w ustroju kwasu moczowego, nie spalanie się produktów tłuszczu, odkładanie się tkanki tłuszczowej, nadmierny przyrost wagi, objawy i bóle artretyczno-reumatyczne oto wszystko skutki zlej

KINO APOLLO

JUTRO W NIEDZIELE, 25 bm. o g. 3 popoł.
NIEOWOŁALNIE
PORAZ OSTATNI

Moskwa-Szanghai

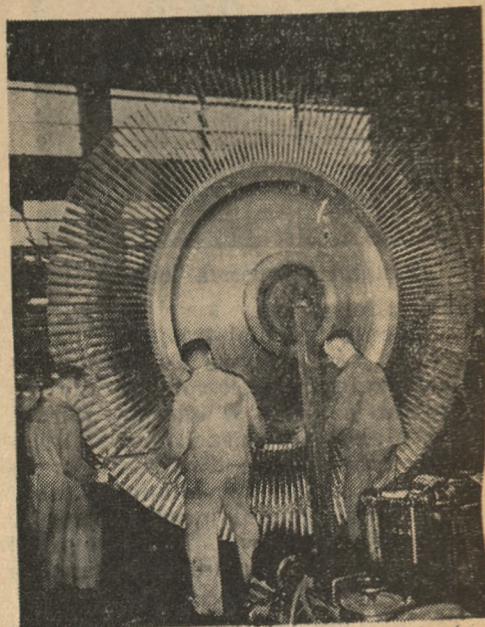
z naszą

elynną

rodaczką

POLĄ NEGRI

ng 40 684

Japonia zamówiła w Niemczech turbiny o mocy 60.000 PS. Na zdjęciu widzimy ostatnie próby.

ng 40 979

Kamień, który głuży hałas

Hałas w wielkich miastach są plagą, z którą walczą z niezbyt wielkim jak dotąd skutkiem zarządy miejskie, technicy, fachowcy.

Z Ameryki dochodzi wiadomość, iż na Florydzie odkrył pewien inżynier, bawiący tam dla odpoczynku, rodzaj osobliwych kamieni, które głuży hałas. Jak można wnioskować z opisów podanych przez pisma amerykańskie, chodzi tu o kamień natury porowatej, który w dużym stopniu wchłania dźwięk.

Zainteresowani tym odkryciem fachowcy sprowadzili większe transporty kamienia, który będzie użyty do brukowania szos. Dokonane próby dowiodą, czy nowy ten rodzaj bruku przyczyni się istotnie do zmniejszenia hałasu przy ruchu kołowym.

Rozmyśliłam się!

Tragikomiczna historia rozegrała się w jednej z wiosek w Turynii. Młoda para, Hans K. i Erna D., byli od kilku lat zaręczeni. Pewnego pięknego poranka Hans oświadcza Ernie, iż nie ożeni się z nią. Na pytanie, dlaczego, odpowiada:

— Rozmyśliłem się!

— Dobrze — replikuje Erna, ale zważ, że jeśli się ludzie dowiedzą o tym, iż to ty ze mną zerwałeś, nie będę już mogła znaleźć narzeczonego, ty zaś z łatwością znaleziesz się z inną. Proponuję więc, abyśmy dali na zapowiedzi i gdy pastor ciebie zapyta, czy chcesz się ożenić ze mną, odpowiesz: tak. Ja zaś odpowiem na to samo pytanie: nie!

Zgodził się. Nadszedł dzień ślubu. Na pytanie pastora Hans odpowiedział, jak było umówione: tak!

Z kolei zadał to samo pytanie pastor Ernie, na co ta odpowiedziała głośno: Tak!

— Co — krzyknął Hans — miałaś przecież odpowiedzieć: Nie!

Tak, to prawda, ale — widzisz — rozmyśliłam się!

ng 39 244

SPORT

Na otwarcie sezonu

Krzewienie sportu stało się nakazem powszechnym. Z jakiegokolwiek punktu na sport będziemy się zapatrywali — czy będzie chodziło o należyte wychowanie młodzieży, czy o stworzenie przyszłego zdrowego żołnierza, czy wreszcie o przyjemność dla młodzieży — sport i jego rozwój zastępują na uwagę. Typowym przykładem sportu zespołowego dla przyjemności i zdrowia jest wioślarstwo.

Przyjrzyjmy się chociaż pobieżnie karierze wioślarza. Pierwsze jego kroki, jak każdy zresztą początek — są trudne. Stanowią one żmudną 7 do 10 dniową pracę w basenie (po pół godziny), imitującym łódź i zastępującym wioślarzowi zimą — rzekę. Nie należy się zrażać basenem; jest to przecież kilka zaledwie ćwiczeń, po których czeka adepta wioślarki pełna emocji pierwsza przejeżdżka na rzece.

Słońce przygrzewa, nurt Warty ożywia lekki podmuch wiatru a myśl o niedługim wyjeździe podnieca młodzieńca, który tak dawno snuł plany zostania wioślarzem.

Oto i na wodzie! Zapalają nowicjuszy przyzwyczajonych z ćwiczeń basenowych do twardej pracy, gasi doświadczony sternik. Łódź mknie szybko, aczkolwiek narażenie trochę chwilejnie. Ustabilizowanie jej biegu następuje zazwyczaj już po 2 do 3 wyjazdach. Doświadczony nauczyciel — sternik ograniczy pierwsze wyjazdy do przestrzeni, nieprzekraczającej 4 do 5 km. Ale niebawem, po kilkunastu wyjazdach świat otwiera się przed wioślarzem-nowicjuszem. Dla niego nie ma granic, może odtać wyjeżdżać na wycieczki kilkugodzinne, a nawet całonocne, w ulubione przez Poznań okolice Puszczykowa czy Rogalin. Później może zobaczyć Śrem, Pyzdry, Konin, Oborniki, Sieraków, Międzybóże, Bydgoszcz, Toruń czy Warszawę — to wszystko jest dla niego dostępne, sposobem tanim i najbardziej emocjonującym. Turystyka wodna ma niezaprzeczoną moc atrakcyjną. Jej największe wartości, to słońce, powietrze i woda! A jeżeli

dołączymy piękno krajobrazu, łatwość posuwania się i taniość tego środka lokomocji, to nie trudno nam będzie skierować naszą młodzież do licznych klubów wioślarskich, rozsianych nad Wartą, Brdą i jeziorami naszego województwa.

Wioślarstwo wyścigowe (inaczej regatowe), jako wymagające od wioślarza wyzwanie się wielu przyjemności dnia co-

NIEDZIELA NA BOISKACH PIŁKARSKICH

Tegoroczne mistrzostwa okręgowe mają nader ciekawy przebieg. Każda niedziela przynosi nowe niespodzianki. W jutrzejszą niedzielę nareszcie startują wszystkie kluby, trzy spotkania odbędą się w Poznaniu, jedno na prowincji. W Poznaniu grają:

Legia — Korona o godz. 11 na boisku KPW w Debutu. Równie wysoka stawka dla obu drużyn. Korona 2 punkty mogą ochronić od spadku, stracenie ich przez Legię niweczy jej szanse na mistrzostwa. W pierwszej serii Legia zwyciężyła 3:1.

Warta II — Polonia Leszno o 11 na boisku Warty. Zieloni chcą się zrewanżować za porażkę poniesioną w Lesznie (4:6).

KPW Poznań — HCP o 16 na boisku KPW w Debutu. Tak HCP jak i KPW ostatniej niedzieli rozczarowały w liniach ataku. Tyły obu drużyn są sobie mniej więcej równe i tylko pod dyspozycję ataku zależy wynik niedzielnych zawodów. W pierwszej serii wygrał HCP 5:2.

Na prowincji odbędą się spotkania: **KPW Ostrow — Ostrowia o godz. 15 na stadionie w Ostrowie.** Ostatnie spotkanie zakończyło się 1:0 dla Ostrowia.

KLASA A (awans)

W mistrzostwie klasy A sytuacja jest jasna. Do tytułu mistrza pretendują rezerwy Warty i Cegielskiego. Sprawa awansu jest zupełnie otwarta. Kościński, Polonia Główna i San mają po dwa punkty a Polonia Kepno jeden punkt przy równej ilości gier. Najbliższa niedziela wyjaśni nieco sytuację. Grają: **W Poznaniu: HCP II — Warta II o 11 na boisku HCP.**

W Kościńsku: Kościński — Polonia Główna o 15 na boisku Zakładu.

W Kępnie: Polonia — San o 14 na stadionie.

W grupie spadkowej sytuacja przedstawia się groźnie dla Czarnych i Pogoni, mających po jednym punkcie. Najciekawsze spotkanie w tej grupie to:

dziennego — uprawiane bywa, rzecz oczywista, przez mniejszą ilość wioślarzy. Same regaty i przygotowania do nich mają również wiele momentów pociągających. Kto przyjrzał się kiedykolwiek regatom w Brdysiu, kto raz przeżył emocjonujący wyścig 6 ósemek, z których osada każdej stanowi tak zgraną całość, że zda się, iż to nie ludzie tylko mechanizm, kto widział i słyszał entuzjazm publiczności, dopingującej swoją załogę, ten pozwoli się porwać i służy wioślarstwu.

IGNACY WACHOWIAK.

*

Jutro odbędzie się uroczyste otwarcie sezonu wioślarskiego w Poznaniu. O godz. 9.45 odbędzie się msza św. w Kolegiacie Farnej, poczym przemarsz na przystań Trytona. O godz. 11 wciągnięcie flagi, o 12.15 defilada łodzi, o 17 fidełka na przystani Trytona.

ŚPI JAK SUSEŁ!

Dziadek Kruschen twierdzi, że jeżeli jesteśmy zupełnie zdrowi, to małe przykrości życia nie będą miały wpływu na Wasz sen. Nie będziecie się co chwila budzić. Dziadek Kruschen śpi zawsze dobrze. Budzi się z uśmiechem, jest ożywiony, pełen energii i cieszy się każdą chwilą nowego dnia.

Czy śpiacie tak dobrze jak Dziadek Kruschen?... Czy budzicie się z dobrym samopoczuciem?...

Codzienna dawka Soli Kruschen odmierza się aluminiową miarką, którą znajdziecie w każdym flaconie. Sole Kruschen nie posiadają żadnego smaku i dlatego możecie je dodawać do rannej kawy. W wypadkach artretyzmu, reumatyzmu, postrzału, otyłości, obstrukcji — ¼ a najwyżej ½ łyżeczki Soli Kruschen należy rozpuścić w szklance gorącej wody i wypić przed śniadaniem; im więcej wody, tym lepiej.

Sole Kruschen otrzymać można w każdej aptece.

Cena: duży flakon zł 2,20, średni flakon zł 1,50.

ng 41 053

cy władz wojskowych i samorządowych — strzelania w każdej gminie — poprzez tak zwane gminne komitety strzelań — które starają się o odpowiednią propagandę oraz środki techniczne potrzebne do zrealizowania strzelań. — Zawody potrwać do 2 maja rb.

Na czele akcji strzelectwa sportowego w tamtejszym powiecie stoi płk. dypl. Kossecki, mając do pomocy wypróbowanych współpracowników — jak mgr Namysłowski — wicestarosta, kpt. Stankiewicz kom. obwodu p. w., kpt. Jewasiński, chor. Matuśzewski, por. Zapłocli.

Powiat turecki, najbardziej oddalony powiat od Poznania — dotychczas małą, przejawiał działalność. Ostatnio odbyło się zebranie przedstawicieli wszystkich organizacji, celem zorganizowania strzelectwa sportowego. Na zebranie przybyło około 25 przedstawicieli organizacji, starosta powiatowy oraz burmistrz m. Turka. Referat o celach i zamiarach wygłosił por. rez. Hawliczek Czesław z Poznania. Po wyczerpującej dyskusji wybrano zarząd w nast. składzie: prezes — p. Kawecki, wiceprezes — p. Głabowski, sekretarz — p. Kruszczyński, kpt. sport. — p. Kucharczyk, skarbnik — p. Witkowski.

10 strzałów ku chwale Ojczyzny w Poznaniu

Zarząd oddziału poznańskiego PZSS przy współudziale Miejskiego Komitetu W. F. i P. W. organizuje na mają propagandowe zawody strzeleckie pod hasłem

Komunikat rozrywkowy

Dla amatorów spacerów i wycieczek wiosennych ważna jest wiadomość, że za 20 gr. przejechać można autobusem ze Starego Rynku na Szlag. W przepięknie położonym parku naturalnym Bractwa Kurkowego nad Wartą oczekuje Szan. Gości miły pobyt, doskonała kuchnia po cenach popularnych. Nowy zarząd Restauracji Parkowej w osobie St. Józwiaka dołoży wszelkich starań, by zapewnić wiele miłych chwil.

Pg 27 153-16.21

„10 strzałów ku chwale Ojczyzny”. Zawody odbędą się na strzelnicach wojskowych i Kolejowego P. W.

Zawody o mistrzostwo m. Poznania. W niedzielę odbędą się na strzelnicy Bractwa Kurkowego na Szlagu zawody strzeleckie o mistrzostwo m. Poznania dla organizacji zrzeszonych w P. Z. S. S. Zawody odbędą się w dwóch grupach.

Strzelania z broni wojskowej odbędą się w niedzielę 2 maja na strzelnicy wojskowej przy Bramie Warszawskiej. — Strzelanie organizuje zarząd oddziału poznańskiego P. Z. S. S.

ARGUS

Ajencja Wycinków Prasowych

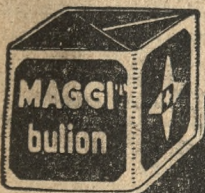
Centrala: Poznań Dąbrowskiego 41/6, tel. 48.24, Warszawa, Wielka 11, tel. 22.400, (red. Echo).

Oddziały: Gdańsk, Stadtgraben 11, tel.: 219-45, (redaktor J. Lipski).

Dostarcza jednorazowo lub w abonamencie wycinków z całej prasy polskiej i zagranicznej na każdy żądany temat.

Niezastąpione źródło informacji dla uczono, literata, artysty, przemysłowca, handlowca i w ogólności dla każdego, kto chce mieć przegląd głosów prasy o sobie lub o interesującym go temacie.

Szczegółowe oferty na piśmie lub telefonicznie żądanie, zg 26 812

teraz tylko
6 groszy

Jakość zawsze ta sama

n. 41 453

Lekka atletyka

Komitę Tygodnia Gniezna zaprasza wszystkich sportowców Wielkopolski do udziału w biegu zespołowym miast Wielkopolski w dniu 2 maja w Gnieźnie.

Informacje w sekretariatach miejskich komitetów w. f. i p. w. oraz powiatowych komendach p. w. (kom.)

Dziś o godz. 17 odbędzie się spotkanie HCP — Warta jun. na boisku Warty. W programie: biegi, skoki i rzuty. Wstęp na zawody wolny. (kom.)

W niedzielę o godz. 15 organizuje K. S. Warta wewnętrzne mistrzostwa klubu w następujących konkurencjach: biegi, rzuty i skoki. (kom.)

Propagandowe zawody organizuje K. S. M. M. oddział Boże Ciało i Wilda w niedzielę o godz. 13 na boisku przy stadionie miejskim. Wstęp bezpłatny. (kom.)

W niedzielę o godz. 10.15 odbędą się na boisku Ośrodka (ul. Bukowska) wewnętrzne zawody AZS. W programie biegi, skoki i rzuty, w konkurencji pań i panów.

Równocześnie odbywają się zawody międzyklubowe pań Sokół — AZS b. (kom.)

Szermierka

Okręgowy Ośrodek W. F. w Poznaniu podaje do wiadomości, iż zebranie informacyjne w sprawie kursów szermierczych dla kobiet i mężczyzn odbędzie się 27 bm. o godz. 20 w sali szermierczej Okr. Ośrodka W. F. — ul. Bukowska 25. (kom.)

RABKA

ZDROJOWISKO GORSKIE

SEZON OD 1 MAJA

WSKAZANIA LECZNICZE

Dla dorosłych
Dla dzieci

w cierpieniach artretycznych, reumatycznych, kobiecych, dróg oddechowych, miażdżycy, w stanach wyczerpania.

w chorobach gruczołów wewnętrznych, błon śluzowych i surowiczych, w skazach wysiękowych i limfatycznych.

IDEALNY WYPOCZYNEK — BASEN KAPIELOWY — PLAŻA — SPORTY

Informacje i prospekty: **KOMISJA ZDROJOWA w Rabce** i **ZWIĄZEK UZDROWISK POLSKICH, Warszawa, Boduena 2.** Tel. 530-38.

„Złoty kask Targów Poznańskich“

W niedzielę 2 maja urządza Motoklub „Unia”, — jak o tym już donosiliśmy — wyścigi motocyklowe o zasięgu międzynarodowym po ulicach miasta Poznania.

Trasa wyścigów jest 2 kilometry długa; prowadzi od startu przy ul. Jarochońskiego przez ulice Szczanieckiej, Rzepeckiej, Matejki, Grottera i Ulańskiej do mety przy ul. Jarochońskiego.

Wybitnej pomocy udzieliło organizatorom dowództwo baonu pancernego. Nie stety nie wszystkie wymienione ulice mają równą i zdatną do szybkiej jazdy nawierzchnię, więc troską organizatorów względnie zarządu miejskiego powinno być jak najwcześniejsze usunięcie przeszkód i wyrównanie jezdni.

Wyścigi rozpoczną się o godz. 16 i trwać będą około dwóch godzin. W tym czasie wszelki ruch na wymienionej trasie będzie całkowicie wstrzymany.

O puchar Davisa

Włoski związek ustalił już skład swej drużyny na zawody o puchar Davisa. Walczyć będą w grach pojedynczych de Stefani i de Minerbi, a w grze podwójnej Quintavalle i Taroni.

Niemiecki związek ogłosił, że barw Niemiec bronić będą w grach pojedynczych von Cramm i Henkel. Rezerwowym będzie Dettmer, który najprawdopodobniej walczyć będzie jedynie w grach podwójnych.

Węgierska drużyna składa się z czterech zawodników: Dallos, Ferenczy, Petoe i Gabrovits.

W skład Belgii wchodzi: Lacroix, Nuyarts, Geelhand i de Borman.

Pięściarstwo

Dziś o godz. 19 odbędą się półfinały indywidualnych mistrzostw Polski w cyrku „Olimpia”. W niedzielę o godz. 12 dalsze walki, finały o godz. 20.

Piłka nożna

Liga piłkarska polskiego Związku Piłki Nożnej we Francji zwróciła się do Polskiego Zw. Piłki Nożnej z propozycją wyjazdu do Polski celem rozegrania spotkania z jedną z reprezentacji okręgowych. Liga prosi jedynie o zwrot kosztów wyjazdu i pobytu w Polsce. Mecz miałby na celu nawiązanie ściślejszego kontaktu pomiędzy reprezentacją naszej emigracji francuskiej a Polską.

Różne

Zjazd sportowców wodnych, zorganizowany przez Sekcję Sportów Wodnych Wojewódzkiego Komitetu W. F. i P. W., odbędzie się w niedzielę w Poznaniu. Obrady rozpoczynają się o g. 14 w sali Starostwa Krajowego przy Al. Marcinkowskiego i obejmują następujące referaty: 1) stan sportów wodnych na terenie Wielkopolski, 2) dotychczasowy rozwój poszczególnych gałęzi sportów wodnych (pływackiego, kajakowego, wioślarskiego i żeglarskiego), 3) sport wodny w szkole, 5) możliwości rozwoju sportów wodnych na terenie Wielkopolski i plan pracy na przyszłość. (wz)

Strzelanie

Strzelanie drużyn harcerskich. W ramach korespondencyjnych zawodów strzeleckich o mistrzostwo Z. H. P. odbędzie się w niedzielę 25 bm. na strzelnicy małokalibrowej przy ul. Fr. Ratajczaka strzelanie dla drużyn harcerskich miasta Poznania o nagrodę wędrowną harcerskiej spółdzielni Ka-De-Ha.

Sport strzelecki w kaliskim. — Działalność Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego nie ogranicza się bynajmniej tylko do miasta Poznania, zatacza coraz to szersze kręgi, organizując kresowe powiaty naszego Okręgu VII. W ubiegłą niedzielę rozpoczęło ogólnopolskie propagandowe zawody strzeleckie pod hasłem „10 strzałów ku chwale Ojczyzny”. Jaką cieszę się frekwencja powyższe zawody świadczy fakt, że przez pierwszy dzień strzelało około 1.000 osób. Niezależnie od strzelań w samym m. Kaliszu, tamtejszy zarząd P. Z. S. S. zorganizował przy pomo-

Śląsk przed sokolim zjazdem związkowym

Zjazd Rady Dzielnicy Śląskiej Tow. Gimn. „Sokół” w Katowicach był obelgany delegatami nicomal wszystkich gniazd Dzielnicy Śląskiej. Prezes Tomasz Kowalczyk, zagajając Zjazd, uczcił zmarłych członków, między innymi śp. konsula Aleksandra Szczepańskiego, wiceprezesa Związku, oraz śp. Jana Brzeskotta, byłego prezesa Okręgu II i członka Przedwzięcia Dzielnicy Śląskiej.

Sprawozdania zdali: prezes, sekretarz, skarbnik, naczelnik, Komisja Oświatowa i Komisja Rewizyjna, ostatnia zgłaszając wniosek o udzielenie absolutorium Zarządowi, które też zebranie przyjęło. Sprawozdania wykazały dalszy rozrost Sokolstwa, o czym świadczy liczba zorganizowanych członków Dzielnicy Śląskiej, przekraczająca 13 tysięcy.

Po obszernym omówieniu spraw złotych, (Złot, jak wiadomo, odbędzie się w dniach od 26—29 czerwca 1937 r.) przyjęto szereg rezolucyj.

Rezolucja złotowa

Już tylko dwa miesiące dzieli nas od Wszechpolskiego Złotu Sokolstwa w Ka-

niach zbrojnych w obronie naszego Państwa. Z ich mocarnego znaczenia fizycznego i duchowego nie wolno nam najmniejszej uronić cząsteczki.

A że tak jest, to ma Sokolstwo udowodnić na swym Zlocie czerwcowym w Katowicach. Przeto rączę do pracy, drużny i druhowie, by nawet największy nasz przeciwnik, o ile taki istnieje, nie mógł o nas głosić pełnego grozy potępienia Stanisława Wyspiańskiego:

Wyście silni tylko w pysku, —
Cepy wiszą na boisku! —

Rezolucja o Konwencji Genewskiej

W dwa tygodnie po naszym Zlocie dokona się okres piętnastoletniego trwania Konwencji Genewskiej, upłynie i skończy się czas mieszania się obcych mocarstw w nasze wewnętrzne stosunki państwowe, krepując suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej, o ile chodzi o Jej panowanie na Śląsku. W dniu 15 lipca szczególnie ta nasza niewola i odzyskamy ostatecznie naszą absolutną samodzielność i niezależność polityczną.

Nam Sokolom wypadnie święcić szczególnie uroczystość to Wyzwolenie z resztek przemocy obcej naszej odwiecznej polskiej ziemi śląskiej, bo to my Sokoli w pierwszym stanaliśmy szeregu, by ją wyrwać z rąk cudzego najeźdźcy i oprawcy. Na naszym Zlocie musimy złożyć uroczystą przysięgę, że Śląska Polskiego nie pozwolimy nigdy oderwać od naszej Rzeczypospolitej Polskiej i że każdy wysiłek wrogów naszemu zjednoczeniu z Ojczyzną naszą polską, pochodzący czy to od wewnątrz, czy od zewnątrz, potrafimy

TROPIKA
MYDŁO TOALETU
WE O WYSOKIEJ
WARTOŚCI HYGIE-
NICZNEJ.

TROPIKA
MYDŁO WYRÓZNI-
JACE SIĘ SUBTEL-
NYM I ODŚWIEŻA-
JĄCYM ZAPACHEM.
PODZWIOTNIKOWYCH
KWIAŁTÓW.

TROPIKA
MYDŁO DO RĄCZO-
NALNEJ PIELĘGNA-
CJI CIAŁA DO MY-
CIA TWARZY I DO
KAPIELI.

CENA 50 GR **Henryk Żak, Poznań** **CENA 50 GR**
MYDŁO DO GOLENIA 4 la crème MIAFLOR nr. 2024
daje tłąstą i miękką pianę i uprzyjemnia golenie.

odeprzeć i unicestwić, choćby nam przy tym przyszło życie poświęcić w ofierze.

Dalsze trzy rezolucje dotyczą zwalczania komunizmu, popierania kupiectwa i rzemiosła polskiego i wychowania młodzieży.

W pierwszej Sokół ślubuje, że „wiary naszej bronić będzie do ostatniego tchu życia” i że przeciwstawi się każdemu usiłowaniu, zmierzającemu do naruszenia porządku społecznego, zalecanego przez encyklikę papieską. Druga, mówiąc o konieczności popierania hasła „Swój do swego” dla poparcia walczącego z żydostwem polskiego stanu średniego, apeluje również do kupiectwa i rzemiosła, by zwalczało wśród siebie szkodnictwo społeczne i narodowe. Trzecia rezolucja zwraca się „do rodziców, którym dobro ich działwy leży na sercu, by przysyłali ją do Sokola na ćwiczenia fizyczne i do świetlic sokolich, by mogła wychowywać się na dzielnych patriotów i światłych obywateli Państwa”.

Premiera w Teatrze Polskim

Dziś w sobotę premiera ostatniej nowości jaka ukazała się na scenie wyborna komedia Eugeniusza Fiolanda „Bessie”, Polaka amerykańskiego. Obsadę stanowią pp.: Galińska, Oranowska, Porębska, Zasadzianka, Żbikowska, Baryka, Bogusławski, Jaworski, Pagowski, Pluciński, Zawistowski. Reżyseria R. Zawistowskiego.

W niedzielę po południu po cenach do połowy niższych arcydzieło Juliusza Słowackiego „Książę niezlomny”, wieczorem po raz drugi „Bessie”.

Jedynie
KREM I PUDER
THO-RADIA
zapewniają zdrową
i piękną cerę
SOCIÉTÉ SECOR, PARIS

ng 41 736

Koncert muzyki dawnej

Poniedziałek, 26 bm. w Auli Uniwersytetu Poznańskiego program zawiera: utwory na orkiestrę smyczkową Jarzębskiego i Händla, sonatę na dwoje skrzypiec i organy S. Szarzyńskiego, koncert organowy Viwaldi Bacha oraz Górczyckiego Missa Paschalis i Kantatę J. S. Bacha (Zielonoświąteczną). „Tak bowiem Bóg miłuje świat: na sola chór i orkiestrę. Soliści: M. Janowska, K. Urbanowicz, J. Pawlak, M. Paszkiet, L. Rösler, chór i orkiestra. Poznańskiego Towarzystwa Muzycznego pod dyktando K. Broniewskiego i S. Poradowskiego. Bilety zł. 2,—, 1,— i 0,50 w przedsprzedaży u Szrejbrowskiego. dg 22-843

TEATRY
Z Teatru Wielkiego
Dziś po raz trzeci wielka opera komiczna Wolf-Ferrari „Czterech gburów”.
W niedzielę dnia 25 bm. po południu po cenach popularnych „Halka”.
Wieczorem po cenach popularnych „Miłostki kadetów”.
W poniedziałek 26 bm. teatr nieczynny.
We wtorek 27 bm. po raz ostatni w bieżącym sezonie piękna, egzotyczna operetka „Kwiat Hawaju”. Ceny popularne.

Rymanów-Zdrój

urocze podkarpackie zdrojowisko.
Szczawy słono-alkaliczne, jod-brom. i borowina. Najtańszy pierwszy sezon od 15-go maja do 20-go czerwca. Ng 49 565

Kinoteatr „**SŁOŃCE**” Kinoteatr

W sobotę 24 i w niedzielę 25 kwietnia
o godz. 3 po poł.

SPECJALNE
POPULARNE PRZEDSTAWIENIA
po cenach najniższych

Pierwszy międzynarodowy film polski wyprodukow. kosztem miliona złotych

DYPLMATYCZNA
ŻONA

W rolach głównych:
JADWIGA KENDA
Ćwiklińska - Żelichowska - Grossówna
Zabczyński - Leszczyński - Ruskowski
Znicz - Igo Sym

Film dozwolony dla młodzieży od lat 16
Bilety po cenach najniższych:
Cały parter 50 gr — Cały balkon 75 gr.
są do nabycia wcześniej od piątku przy kasie III. kinoteatru „Słońce”.

zg 12 336/7

towicach. Zatem: Czuj duch, Sokole! Naprężcie muskuly, natężcie swe siły fizyczne i duchowe, by każde gniazdo, a w nim każdy poszczególny członek, każdy druh i każda druhna, spełnili ciążące na nich obowiązki. Każdy z nas jest ogniwem w wielkim łańcuchu, którym Sokolstwo Polskie ma opasać naszą ziemię ojczystą, nasz kraj, nasz Naród i nasze Państwo. A celem tego opasania jest pobudzenie wszystkich do zbiorowego wysiłku dla zjednania Sokolstwu szacunku, dla Sokolstwa zaś w szczególności zachęta do wyteżonej pracy dla ukochanej ojczyzny i dla rozwoju siły, mocy i potęgi naszego Państwa, by żaden sąsiad, czy mały czy wielki, nie odważył się nastawać na godność naszego Narodu i na całość granic naszego Państwa. Tę moc, siłę i potęgę od lat siedemdziesięciu ucieleśnia w sobie Sokolstwo Polskie i dało tego dowody we wszystkich wystapie-

Bronchinol

bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel, kłokusz, zaflegmienie itp. Nazwa zastrz.

Król, Uprzyw. Apteka

„POD BIAŁYM ORŁEM”
Zal. r. 1564. K. Skarżyński. Poznań, St. Rynek 41
Tel. nr. 12-01 i 71-31.
Pg 24 126-42.95

URLOP tylko nad **ADRIATYKIEM**
25 dni w słońcu południa
3 dni podróży morskiej
17 dni plażowania w **Dubrowniku** — Zwiedzanie Wiednia,
Budapesztu i całego wybrzeża
ng 41 892

FRANCOPOL - Poznań, św. Marcin 58, telefon 41-04

BERLIN
LONDYN
WYSPA WIGHT

Udział w rewii floty angielskiej urządzanej z okazji koronacji
14. V. — 10. VI. — od zł 470,—

WAGONS - LITS//COOK
Poznań, Pierackiego 12
ng 42 0 3

Oszczędnościowe żarówki

za pół ceny 5 wolt — 25 w. zł. — 65, 40 wolt 25 w. zł. — 80, 60 w. zł. 1,30. Przybory elektryczne. Żelazka do prasowania — po cenach fabrycznych poleca Centrum Kamiński, Poznań St. Rynek. Ng 41 683/4

X-ray
nastawiany
nigdy
niezastąpiony!

SILV-OZON
MOTOR
IDEALNA KAPIEL
KOSODRZEWINOWA
ng 42 032

UWAGA: Krajowe życiodany —
tańsze i przewyższające co do zawartości dożywczej nawet sok z pomarańczy.
polecamy w formie
naturalnego soku pomidorowego
przyrządzonego w specjalny sposób zachowujący witaminy A. B. C. D. wyrobu
Fabryki Konserw
PUDLISZKI
do nabycia w Składzie Spoż.
MAJĄTKU MŁODZIKOWO
Sw. Marcin 34 Ng 39878

Posiadasz wzmacniacz detektorowy...?

korzystaj z taniego zakupu po zł 3,00 za sztukę we firmie **Centrum Kamiński, Poznań, St. Rynek 13/14**, dla odsprzedawców rabat.

Ng 41 685/6

Fortepiany i Pianina B. Sommerfelda

odznaczone na wszechświatowych wystawach **SA NIEZRÓWNANE**
Ceny niskie. Dogodne warunki spłaty. Długoletnia gwarancja

SKŁAD FABRYCZNY: POZNAN, 27 GRUDNIA 15
Wystawiam na Targach Poznańskich w hall nr. 8 ng 420 11

Dnia 23 kwietnia 1937 r. o godzinie 5 rano zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza mateczka, córka, synowa, siostra i szwagierka, ś. p.

z Kubickich

Felicja Grocholska

Dziecko Marii

przeżywszy lat 29. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 26 b. m. o godz. 10 z domu żałoby do kościoła parafialnego w Dziekanowicach.

W nieutulonym żalu
mąż, dzieci i rodzina.

Siemianowo, Fałkowo, Poznań.

Powózki oczekiwać będą w Fałkowie na dworcu.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

ng 41724

Dziś o godzinie 7 wieczorem, zakończył swój żywot, po długiej chorobie, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najlepszy ojciec, śp.

Stanisław Kołpowski

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 27 kwietnia 1937 r., o godz. 9,30 rano, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

żona z córkami, synowie i synowe.

Skoki, dnia 23 kwietnia 1937. Pogoń, Lipnik, Sądowizna. ng 42 025

Farby - Lakiery - Pokosty

fabryki J. Perek, Leszno

po cenach fabrycznych

POZNAN, WODNA 13.

Telefon 53-26.

ng 41 534

Dnia 23 kwietnia 1937 r. zasnął w Bogu po krótkich cierpieniach zaopatrzony św. Sakramentami, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek, brat, stryj i wuj s. p.

Witold Jan Mościcki

b. właściciel Majdanu Skierbieszowskiego

przeżywszy lat 80. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 26 bm. o godz. 11-tej z kościoła parafialnego w Szemborowie, pow. wrzesiński.

W nieutulonym żalu

rodzina.

Wronczyn, Otoczna, Warszawa, Poznań.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy „Cerefontal”, ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

ROLNICY!

Ubezpieczajcie się od gradu, gdyż
**JEST STWIERDZONYM,
ŻE NIE MA OKOLIC BEZGRADOWYCH!**

Ubezpieczajcie się w czysto-polskim Towarzystwie

„VESTA“

Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu

„Vesta“, jedyna w Polsce, prowadzi system repartycyjny, w którym składka jest przeciętnie tańszą od innych, co wykaże dowodami każdy pośrednik, a oprócz tego ubezpiecza systemem bez dopłaty i z franszysą redukcijną.

„Vesta“ jest największym Towarzystwem ubezpieczeń gradowych w Polsce, posiada wielkie fundusze gwarancyjne, daje tym samym bezwzględna pewność i płaci wcześniej odszkodowania oraz nie pracuje na zysk, a dla członków.

W Radzie Nadzorczej „Vesty“ zasiadają prawie sami rolnicy, którzy pilnują interesów rolnictwa.

„Vesta“ obniżyła składki gradowe o 20%. Poza tym „Vesta“ udziela poza rabatami ustalonymi w warunkach, jeszcze dalszych upustów 20%-owych!

„Vesta“ wypłaciła odszkodowania w roku 1936 do dnia 15. 8. 1936.

Wnioski na ubezpieczenie gradowe przyjmują

Oddział w Poznaniu, ul. Br. Pierackiego 19, tel. 15-26

Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 67, tel. 16-31

Oddział w Grudziądzu, Plac 23 Stycznia 20, tel. 20-83

Reprezentacja w Toruniu, ul. Mickiewicza 7, tel. 19-26

Pg 21 154-5-14-59 05

Za oddanie ostatniej posługi, za liczne wieńce i kwiaty, za wyrażenie słów pociechy w tak ciężkiej dla mnie chwili z powodu zgonu mego męża, s. p.

Konstantego Seredyńskiego

składam tą drogą serdeczne podziękowanie Przewielebnemu Duchowieństwu Ks. Dr. Gładyszowi, Ks. Prob. Kowalczykowi, Kapelanowi Ks. Dalsowi, Ks. Paszkemu, JWP. Dyr. inż. Baranowskiemu, Krewnym, Przyjaciółom, Kolegom, Znajomym i Współpracownikom moim.

Strzeżymira Seredyńska.

Poznań, św. Marcin 9.

zg 268,58

B. Kasprowicz

Poznań, Pierackiego 10

Sprzedaż butelkowa

Probiernia — Winiarnia

Wina Krajowe i Zagraniczne

Śniadalnica

ciepłe i zimne zakąski

Porcje śniadankowe od 60 gr

Dobrze pielęgnowane piwa

Pokoje do zebrań.

St. Tulecki

gospodarz

Ng 41680

Zakład naukowo-wychowawczy

SS. Urszulanek S. J. K. w Otorowie

przyjmuje z g ł o s z e n i a do wszystkich klas

gimnazjalnych i szkoły powszechnej

Zakład otacza wychowanki troskliwą opieką i daje im możliwość pobierania nauk w zdrowych, wiejskich warunkach. Prospekty na żądanie.

Adres: Zakład SS. Urszulanek S. J. K. p. Otorowo, pow. szamotulski, woj. poznańskie. dz 22798

KURSY SAMOCHODOWE FR-JURKOWSKI-POZNAN DĄBROWSKIEGO 79-TEL 78-80

dg 22 889

Wszystkim, którzy okazali tak wiele życzliwości z okazji 50-lecia mego życia zakonnego składam serdeczne

„Bóg zapłać“

M. Urszula Ledóchowska

Generalna Przełożona SS. Urszulanek S. J. K.

zg 26821

„DODGE“

przodujący samochód ciężarowy Ameryki
znowuż w Polsce

i to

w cenach zadziwiająco niskich:

1 ton. podwozie	zł 5 950,—
1 1/2 ton. podwozie	zł 6 950,—
2 1/2 ton. podwozie	zł 7 950,—
3 1/4 ton. podwozie	zł 8 950,—
4 ton. podwozie	zł 9 950,—
5 ton. podwozie	zł 14 900,—
6 1/2 ton. podwozie	zł 21 900,—
3 1/2 ton. autobusowe podwozie	zł 11 600,—

loco Poznań, ocłono, kompletnie gotowy do jazdy
Samochody ciężarowe „DODGE” wyrób koncernu „Chrysler” — drugi największy koncern samochodowy świata — uchodzą jako jedne z najlepszych ciężarówek świata i są cenione w sferach fachowych jako wozy silnie zbudowane, niezawodne, oszczędne, szybkie, niezniszczalne.

Prosimy uprzejmie o łaskawe zażądanie ofert przed kupnem innego samochodu ciężarowego

Generalne przedstawicielstwo
na wojew. Poznańskie

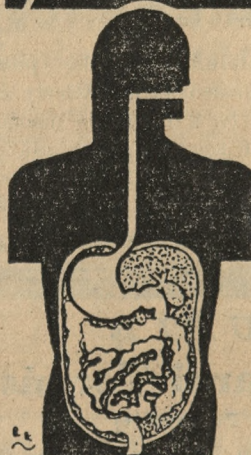
„AUTOMOTOR“

Poznań, Pl. Nowomiejski 7 Tel. 34-01

ŻADANIE W APTEKACH I DROGERIACH CENA ZŁ 51 25 700

Żdrowy żołądek jest fundamentem zdrowia

Trzeba dbać, by żołądek sprawnie funkcjonował i przyzwyczaić go do systematycznego wypróżniania się. Nie wolno niszczyć organów trawienia obstrukcją, ponieważ w kiszkiach pozostają substancje gnilne, zatrzymując organizm.

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra Lauera

regulują żołądek, normują trawienie, łagodnie przeczyszczają, pobudzają przemianę materii, stosują się przy obstrukcji, przy cierpieniach wątroby, woreczka żółciowego, (kamicy żółciowej), przy cierpieniach hemoroidalnych i otyłości.

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA.

KTOŻ INNY POTRAFI ODGADNĄĆ TWĄ PRZYSZŁOŚĆ?

tylko najsłynniejszy Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH
Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej

uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą sugestii i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość. Przy pomocy słynnego i jedyne na kuli ziemskiej Medium „TAMAHRY”, które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania fluidu astralnego. W transie jasnowidzi bez różnicy oddalenia, za pomocą kontaktu pisma i kilka włosów danej osoby. Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możliwość zdobycia miłości pożądanej osoby, rady i wskazówki, odzwyczaja od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medium „TAMAHRY” jest nieomylny. Zestawia w transie szczegółowe i pewne większej wygrane Nr. losów wskaże gdzie takowe można nabyć. Napisz natychmiast do mnie, podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów i 1.— zł znaczek poczt. na koszty przesyłki, a otrzymasz w przeciągu 1-ch dni odemnie dokładne przepowiednie-horoskop. który wprowi Cię w podziw i zachwyt. Ng 41 449
Medium „TAMAHRY” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przyczyni się do poprawy Twego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych, to owoc mej pracy. Dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje. Pisz jeszcze dziś do mnie, na adres: JASNOWIDZ WOMOUTH, Kraków, Lencartowicza 11 m. 6. Bezpłatnych horoskopów nie wysyłam.

Poszukuję zaraz

MAGISTRA(E)
z prawem zarządu. Per 1. 7. 1937

ASYSTENTA
i MAGISTRA

początkującego. Panowie o dobrej prezencji, wład. biegle język. niem., rutynowani sprzedawcy z dłuższą nieprzerwaną praktyką, zechcą, szczegół. ofertę z życiorysem, odpis. świadectw, podaniem warunków i referencji przesłać do Skrytka pocztowa nr. 78 — Toruń.

dg 22 811

PRZYPOMINAM, że
DACHY

należy już konserwować. Pokrywa wszelkiego rodzaju dachy, naprawia i smoli, wykonuje wszelkie — prace blacharskie —

IG. MANDOWSKI

dypl. mistrz blach. Poznań, Grobla 3, tel. 34-69. Sprzedaż papy, smoly itp. po cenach fabrycznych. dg 22 860

ng 41 098 9

Polecenia godne ŹRÓDŁA ZAKUPU

Artysty damskie Bielizna, Trykoty, Bluski,
Pończochy, Rękawiczki
A. Szymańska Sp. z o.o. POZYTOWA 4
dawn. Dobrowolski

Artysty sportowe Mundurki, Płaszczki szkol.
Ubiory do wszelk. sportów
Dom Sportowy św. Marcin 33. Tel. 55-71

Bielizna damska Najpiękniejsze
modele
Kałamajski pl. Wolności 6. Tel. 2135

Blawaty WELNY — JEDWABIE
PŁÓTNA
St. Buśko, św. Marcin 18

Drogeria-Perfumeria **J. Czepczyński**
St. Rynek 8, tel. 45-45
UNIVERSUM, Ratajczaka 38, tel. 27-49

Dywany CENTRALA
DYWANÓW
Kużaj, ul. 27 Grudnia 9 tel. 34-58

Farbarnia-Pralnia chem. najlepiej czyści chem.
i farbuje wszelką
odzież, materiały itp
Barwa-Kałamajski Filie we wszystkich
dzielnicach Poznania

Farby Lakier
Pokosty **J. Czepczyński**
St. Rynek 8, tel. 45-45
UNIVERSUM, Ratajczaka 38, tel. 27-49

Filatelistyka Nowość! Popul. kompl. al-
bumy pol. z 240, 6, —, 9, —
Aleje **J. Witkowski** Marcinkowskiego 7.

Firany Dywany — Obicia Meblowe —
Dodatki do mebli wyścielanych
M. Pieczyński Stary Rynek 44 nar.
Woźnej tel. 24-14

Fortepiany Pianina **W. DRYGAS**
3-go Maja 4 Tel. 33-58
Fachowe strojenia, naprawy, modernizacje

Harcerskie-Sportowe Artykuły tel 21-27
„Ka-De-Ha” ul. Podgórna 10

Kołdry-Pościele Pierze — Puch — Kołdry
puchowe i wężowe
EMKAP M. Mielcarek Wrocławka 39
Tel. 58-03

Lóżka metalowe Meble lakierowane
Tapezary
SPRZĘT DOMOWY św. Marcin 9/10, Tel.
25-52 Asyg. Kredyt

Maszyny do pisania nowe i okazne, największy
wybór, niskie ceny, gwarancja
SKÓRA i Ska Al. Marcinkowskiego 23
tel. 18-47

Meble SKROMNE i WYKWINTNE
dogodne warunki spłaty
J. BARANOWSKI Podgórna 13
Tel. 34-71

Pasy transmisyjne Kantaka 8/9
Tel. 30-22
Z. MAZURKIEWICZ, Sp. z o.o.

Jubilerstwo BIŻUTERIA — ZEGARKI
Własny warsztat reparac.
W. MAYER w. L. Malasowski rok zał. 1899
Nowa 11 Tel. 18-44

Pończochy Modne, dobre i tanie
Kałamajski pl. Wolności 6, tel. 2135

Porcelana-Szkoło Kryształ — Wyprawy
Sztużce — Podarki
„OZDOBA” św. Marcin 4. Tel. 50-27

Rękawiczki skórkowe, trykotowe,
jedwabne, ostatnie nowości
Kałamajski pl. Wolności 6, tel. 2135

Parasole Parasole Ogrodowe — Laski
Torebki damskie
Pozn. Dom Parasoli, M. DROZDOWSKA
św. Marcin 22

Samochody nowe i używane
oraz warsztaty
Brzeskiauto S.A. DĄBROWSKIEGO 29
Tel. 63-23, 63-65

Torebki damskie Modele wiosenne — Rękawiczki
ceny niskie! Tylko
DOM NOWOŚCI Franc. Grunwald
27 Grudnia 9. Tel. 14-46

APARATY WSZYSTKICH TYPOW
Wpłata od zł. 15.— Raty miesięczne
od 12.— zł. Pożyczki Państwowe
RADIOMECHANIKA
SW. MARCIN 25 TELEFON 12-38

Tapety Ceraty

gładkie, adamaszkowe
meblowe, wózkowe, obrusy

Dywany

Chodniki, Dywaniki
z linoleum, bouclé,
ceratowe i pluszowe

Linoleum

podłogowe i stołowe

Kokosowe

chodniki i wycieraczki

Zb. Waligórski

Poznań Bydgoszcz z
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnały „Kredyt”

„Haftoplis”

wykonuje mereżkę, okretkę —
dziurki, wykończenie szali, fal-
ban, plisowanie, dekantowanie,
hafty, monogramy, tarcze gim-
nazjalne, obciążanie guzików,
nadrobienie stóp, podnoszenie
oczek, terminowe najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10
wejście Wiankowa.
Pg 25 188-9.72

Pożyczki

60.000,— zł

poszukuje poważne przedsię-
wzięcie Poznaniu na pierwszą
hipotekę domu mieszkalnego,
przynoszący rocznie 24.000,—
dzierżawy. Zgłoszenia Kurier
Poznański zdg 26 841.

Otwierajcie szafy! Przeglądajcie garderobę!

Przynoście waszą odzież wiosenną
do farbowania i chemicznego czyszczenia, bo

Pg 25 643/4-13.49/50 **najlepiej**

czyści chemicznie i farbuje

BARWA-KAŁAMAJSKI

Filie we wszystkich dzielnicach Poznania

Majstra odlewniczego

samodzielnego z długoletnią praktyką poszukują
zaraz większe zakłady przemysłowe. Oferty z życio-
rysem, odpisami świadectw i fotografią paszportową
oraz podaniem wymagań uprasza się składać do ad-
ministracji Kuriera Pozn. pod „16,73”. Fotografie
będą zwrócone”. Pg 27 165-16.73

KUPIĘ

akcje Drukarni Toruńskiej

(Słowo Pomorskie)

Oferty z podaniem ceny do Biura Ogłoszeń
„PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod
nr. 15,675. Pg 26 074-16.675

DROGERIA

w mieście 100 tys. istniejąca lat 10 z powodu stosunków
rodziny na sprzedaż — dla młodych i rzut-
kich posiadających około ca 30 tysięcy gotówki bardzo
wciążne pole pracy. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zg 26 835

Cabriolet

Fiat 520 luksusowe wykonanie z pierwszych rąk w pier-
wszorządnym stanie sprzedam korzystnie. Wiadomości tele-
fonem 72-15 lub zgłoszenia do Kuriera Pozn. zg 26 833.

na przed-
mienny
i stały

PHILIPS
102"

ODBIORNIK 2-PENTODOWY
O NIEBYWAŁEJ SPRAWNOŚCI

na długoterminowe spłaty poleca
KAZIMIERZ MATUSZAK
Poznań, ul. Pierackiego 16, telefon 30-67

Nasz dział konfekcji damskiej

jest bogato zaopatrzony w płaszcze, komplety i kostiumy
angielskie w najnowszych fasonach i trwałym wykonaniu.
Stosowne **LISY**: srebrne, niebieskie i naturalne.
Bluzki jedwabne i włóczkowe w najmodniejszych kolorach.

Polecamy również w wielkim wyborze:

bieliznę jedwabną — trykotową — opalową
i batystową; poranniki, swetry, pończochy,
rękawiczki; szale, apaszki szyfonowe, kom-
plety bielizny pościelowej, wyprawki niemow-
lące i t. p.

DOM HANDLOWY

T. WOŹNIAK

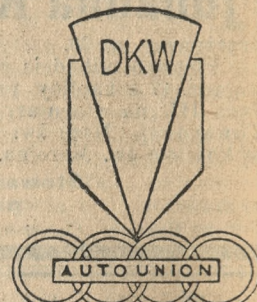
POZNAŃ-STARZY RYNEK 85-RYNKOWA

NA DNI NIEPOGODNE:

PELERYNY od deszczu, PŁASZCZE
impregnowane i gumowane
w różnych kolorach i gatunkach.

Prosimy o zwrócenie uwagi na nasze 12 okien wystawowych!

MOTOCYKLE

Typ R. T.	3 K. M.	850,— zł
" K. S.	200 7 K. M.	1375,— zł
" Sport	250 9 K. M.	1690,— zł
" S. B.	350 11 K. M.	1900,— zł
" S. B.	500 Luxus z elektr.	2450,— zł

Ceny łącznie z cłem loco skład sprzedaży

REPREZENTACJA SAMOCHODÓW

„AUTO-UNION“

ST. SIERSZYŃSKI Sp. z o.o.

Poznań, plac Wolności 11. Tel. 13-41

Bydgoszcz, W. Jahr, Gdańska 41.

G D Y N I A

Przedsiębiorstwo fabryczne

w pełnym ruchu, dobrze rentujące się, bezkon-
kurencyjne w miejscu i okolicy korzystnie do
sprzedania. Potrzebne około zł. 100.000,—. Oraz

nieruchomość handlowa

centralne położenie w pierwszorzędnym stanie do
sprzedania. Oprocentowanie 15%. Cena około
zł. 250.000,—. Oferty pod: „zaraz” Kurier Po-
znański — Gdynia. ng 41 928

Parcele budowlane i leśne

w Junikowie i Kobylepolu

pod Poznaniem — od 50 gr za 1 mtr. kw.
na sprzedaż. **BIURO PARCELACYJNE.**
Poznań, Plac Wolności 11 — tel. 58-15
Pg 27 194-16.124

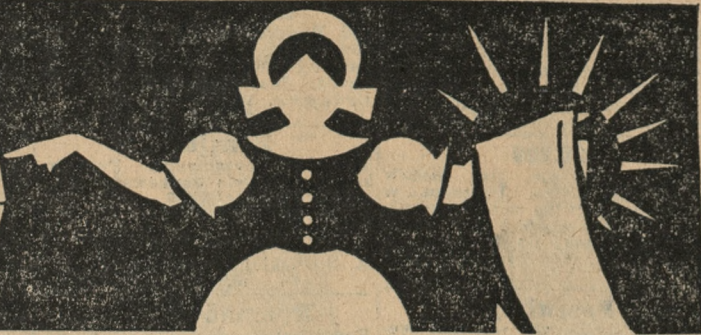
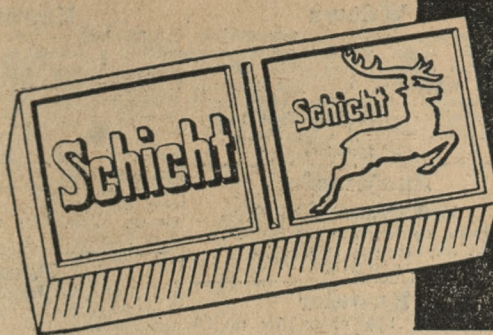
KOMPLETNE URZĄDZONA FABRYKA KONSERW

rybnych, ogórków i kapusty

z możliwością rozbudowy oraz dobrze prosperujący skład także bran-
ży w centrum przemysłowym Górnego Śląska z powodu choroby na
sprzedaż. Oferty skierować do Biura Ogłoszeń Holtzendorff, Byd-
goszcz, Gdańska 35. zg 26 829

Przedsiębiorstwo

spożywcze specjalność krupy, tłuszcze, dostawy
większe obroty miasto 34 tys. korzystnie sprzedam.
Poważni reflektanci gotówka, pożyczkami Państw.
do Firmy Robiński — Poznań, Szewska 7. ng 41 717

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

oszczędza bieliznę i
czyni ją białą jak śnieg

P. 25 732 02 242

Milo mi donieść Panom...

CO MÓWI PROF. MICHAŁOWSKI
O SUPERHETERODYNIE PHILIPS 695

„Milo mi donieść Panom, że po wypróbowaniu całego szeregu odbiorników różnych marek, zdecydowałem się na kupno odbiornika Philipsa typ 695 A. gdyż znakomity ten aparat najbardziej odpowiada mojemu pojęciu o muzyce”.

Prof. Michałowski

PHILIPS Super

695

20.000 zł

lub więcej poszukuje poważnie przedsiębiorstwo handlowe na dobrych warunkach. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod zg 26 840

Rutynowany KUPIEC DROGERZYSTA z kapitałem 50 tysięcy, poszukuje

interesu, zastępstwa, lub innego urzędnika się. Oferty Kurier Pozn. zg 26787

Guziki i kłamry

galatowe i drewniane fantazyjne w najmodniejszych wzorach kolorach poleca

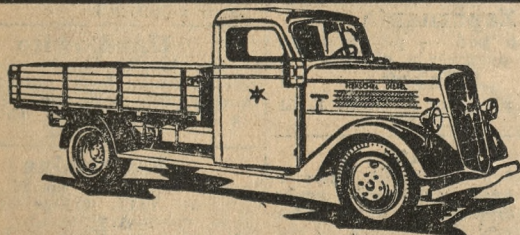
Fabryka guzików i kłamek

„BUTONIA”

wł. Antoni Chrzanowski, Łódź, Piotrkowski 202, tel. 135-97 n 38 389

Obrączki

biżuterie, zegarki oraz wszelkie naprawy najtaniej B. Sobczyński, Poznań, Al. Marcinkowskiego 16, zd 96 081

Henschel Typ 25 T 1 v
Podwozie o nośności 3600 kg
Silnik: Henschel-Diesel 4 cyl. 70 KM

REPREZENTACJA:

F. Szczepański, Poznań

Plac Wolności 17 Tel. 30-07

Wystawiamy na Targach Poznańskich w pawilonie I.

zg 41658

Na
śniadanie

»GAJA«

Pikantny
przysmak

Pasta sardelowa

(polskiej produkcji)

ng 41 881

KAKAO „HOLLANDA“ znanej jakości
KUWERTURĘ i MASŁO KAKAOWE

ng 41577

stałe na
składzie

poleca

„LUKULLUS“

Fabryka cukrów, czekolady i kakao, BYDGOSZCZ

Filia: POZNAŃ, Mostowa 32, Tel. 20-77

Większe partie OGÓRKÓW

do konserwowania zakupię. Doświadczeni plantatorzy (większe ogrodnictwa) zechcą złożyć wyczerpujące oferty do fy.

KAZIMIERZ PRZYBYŁA

Fabr. Konserw i Wyrobów Mięsnych Poznań, św. Marcina 24

Pg 27 202-16,152

Komplete urządzenie mleczarni

Motor 4 KM, transmisja, 2 wirówki a 500 litr. na godzinę, maślarka, wygniatarka, waga decymalna, 8 konwi, pompa, serownia, aparat do badania mleka, baseny, stoły i wszelkie przybory w dobrym stanie sprzedaje okazjonalnie za 1.500 zł. „OMNIA“ Zach. Polskie Biuro Tech. Handl. Leszno Włkp. ul. Leszczyńskich 31, tel. 199. ng 40 795

Skład kolonialny

dobrze prosperujący od kilku lat, nowoczesnie urządzone, z mieszkaniem trzy pokoje kuchnia, w powiatowym mieście 15 tys. mieszkańców, wojsko, gimnazjum, od 1. maja lub 1. czerwca 1937 r. do wydzierżawienia z powodu prowadzenia dwóch innych przedsiębiorstw. Egzystencja zapewniona. Do objęcia potrzeba 6 — 8 tys. złotych. Zgłoszenia Kurier Poznański zg 26 830.

Do objęcia zaraz

Bar-Restauracja I. kl.

w centrum dużego miasta. Reflektuje się na dzierżawę posiadającego ca 20.000.— zł gotówki oraz wysokie kwalifikacje fachowe i moralne. Konieczna dobra prezentacja. Szczegółowe oferty z dokładnym życiorysem, fotografią i referencjami przelać: Katowice, skrytka pocztowa 392. Pg 27 191-71 38

II OGŁOSZENIE

W związku z uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki naszej z dnia 17 sierpnia 1936 r. wzywamy niniejszym P. T. Akcjonariuszów do zamiany dotychczasowych akcji zwyczajnych brzmiałych na okaziciela Serii C na akcje zwyczajne brzmiałe na okaziciela nowej emisji Serii II. Zamiana uskuteczniata będzie, zgodnie z wyżej powołanymi uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki naszej w stosunku dotychczasowych 10 akcji 100-złotowych lub 20 akcji 50-złotowych Serii C na jedną akcję 100-złotową nowej emisji Serii II. Przeprowadzenie zamiany akcji załatwiać będziemy począwszy od dnia 30 marca 1937 r. w biurach naszych w Poznaniu, przy ul. Towarowej 20, w godzinach od 9—14. C. HARTWIG, Spółka Akcyjna Poznań, dnia 24 marca 1937 r. Pg 27 162-12,43

Kielecka Izba Rolnicza ogłasza

konkurs

na stanowisku trzech rejonowych instruktorów leśnictwa z siedzibą w Kielcach, Radomiu i Częstochowie. Przewidziane uposażenie miesięczne wynosi: 200.— zł oraz 100.— zł ryczałtu na koszty rozjazdów. Wymagane warunki: obywatelstwo polskie, wyższe wykształcenie, oraz praktyka leśna. Oferty z opisami świadectw, życiorysem i referencjami należy kierować do dnia 15-go maja rb., pod adresem: Kielecka Izba Rolnicza, Kielce, ul. Sienkiewicza nr. 47. Oferty nieuwzględnione zostaną bez odpowiedzi. dg 22 857

Drukarnia Polska, Spółka Akcyjna, odbędzie swe Walne Zgromadzenie 7. 5. 1937 o godzinie 12 w lokalu Spółki w Poznaniu przy Św. Marcinie 70.

Porządek obrad:

1. Otwarcie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego.
2. Sprawozdanie Zarządu za rok 1936.
3. Przedłożenie bilansu po dzień 31. 12. 1936 oraz rachunku zysków i strat za rok 1936.
4. Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
5. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat oraz kwitowanie Zarządu i Rady Nadzorczej.
6. Uchwała o podziale zysków.
7. Wybór dwóch członków Rady Nadzorczej i sprawa organizacji Rady Nadzorczej.
8. Wolne głosy.

zg 12 390

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395. z 21 025. d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMEY PARCELE

Willa

sześcypokojowa komfort. ogród dwumorgowy Puszczyno, do sprzedania. „Rekomendacja” — Pierackiego 12, m. 10. zdg 87 275

Wille

pełny komfort, piękny ogród — Puszczyno sprzedaje Karpiński. Ogrodowa 7. zdg 92 346

Administrację

domu przyjmie doświadczony, uczciwy administrator. Oferty Kurier Poznański zg 93 216

Sprzedam

z powodu wyjazdu trzypokojową willę z ogrodem jednonagowym Puszczyno, Wiadomości Kanińska 8, Paluch. zdg 96 137

Dom

nowy z ogrodem — Mosina, 2 mieszkania dwupokojowe, kuchnie do sprzedania. Zgłoszenia: Poznań, Góralska 14, telefon 41-16. zdg 94 580

Kamienice

wielkopolska trzypiętrowa w Lesznie z centralnym ogrzewaniem i ogrodem sprzedam. Oferty Kurier Poznański zg 94 624

Kamienica

komfortowa, centralne, wspaniałe wystawy handlowe, duże składki, dochodowa, przy placu Wolności w Poznaniu do sprzedania. Kupno okazjonalne. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zg 95 052

Parcele

pod budowę Górczyn 1.000. 800. 919. 730. Bosa 12. zdg 96 509

Teren

bocznicą Komandoria Parcele Wilda tania. Śniadeckich 16 — 7. zdg 86 158

Dom

8 mieszkań wolny stępła. dochód 6.300 amortyzacja 16.000. cena 70.000 sprzedam. Łazarz. Hetmańska 14. zdg 96 831

Gdynia

dom willa 7 ubikacji Kam. Góra Wyspiańskiego 30, do sprzedania dogodnie warunki. Wiadomości Łódź, Plac Dąbrowskiego 1 — Urbanowicz. ng 41 796

Dom

komfortowy III piętrowy z ogrodem sprzedam. powód wyjazd. Juraszek, Gniezno, 3 Maja 8. zdg 96 210

Willa

i dom z ogrodem w mieście powiat. — Poznańskie, mieszkanie 6—8 pokoi do sprzedania lub wydzierżawienia, miejscowość klimatyczna, lasy, jeziora, gimnazjum państwowe, meble i żelazne liceum pedagogiczne. Oferty pod „16,69” do „Par”. Poznań. Pg 27 166-16,69

W

dom czteropokojowy, duży, piękny ogród, 15 minut od tramwaju sprzedam. Informacje: Kuligowska, Bydgoszcz, Gdańska 33. ng 41 033

Bydgoszcz

dom czteropokojowy, duży, piękny ogród, 15 minut od tramwaju sprzedam. Informacje: Kuligowska, Bydgoszcz, Gdańska 33. ng 41 033

Dom

willa II ptr. kość. lazarskim. — Stablewskiego 18. zdg 96 093

Kamienice

sprzedam, wpłaty 35 tysięcy (Jężyce). Oferty Kurier Poznański zg 96 623

Dom

śródmieście Weyherowa, czynszowy, dochodowy, restauracja, jazd, kolonialka, 3 śpiżnie, nadające się fabrykę lub inne przedsiębiorstwo, powodu śmierci właściciela sprzedaż. Aleksander Jankowski, Weyherowo, Pucka 1. ng 41 983

Ogród

pod budowę, centrum Mosiny — sprzedaż Jakubowska, Słowackiego. ng 41 979

Domek

5 móg pod Pobiedziskami spieszenie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zg 96 278

Dom

5 pokojowy, zabudowanie gospodarcze, 4 morgi ziemi, ogrodem blisko Poznania sprzedam. Oferty Kurier Poznański zg 97 212

Willa

Sołacz dwumieszkaniowa, wpłata 18. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 97 350

Willa

nowa przy tramwaju — wszelki komfort, 2 czteropokojowe, 2 dwupokojowe, — sadem, 38.000.— wpłata 18.000.— Aleje Marcinkowskiego 20, Tomala. zdg 96 548

Willa

6-pokojowa z dwumorgowym ogrodem, wspaniałym owocowym i rolniczym położona w mieście prowincjonalnym z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania. Oferty Kurier Poznański zg 96 588

Wille
jedno- lub dwumieszkaniowa w dobrym stanie lub parcele na budowę w pobliżu Poznania do 15 tys. kupie gotówka. Oferty z dokładnym opisem i podaniem ceny upraszam do Kuriera Pozn. zdg 95 832

Wille
sprzedam, wydzierżawie Pu-
szczykowo, Słoneczna 10.
zdg 96 482

Zamienie
dom w centrum Torunia, dochód
16.000.— na dom Poznaniu. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 95 343

Willa 12 — 16
pokój z ogrodem poszukiwana do
wynajęcia od zaraz lub później.
Oferty Kurier Poznański
zdg 91 372

Parcele
Winiary przy kościele i szkole
korzystnie sprzedam. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 95 640

Budynek fabryczny
sprzedam. Potrzebne 50.000.— zł
Oferty „Par” pod „10.9”
Pg 25 139-10.9

Kamienica narożnikowa
w centrum woj. miasta Torunia
dochód 15.000 sprzedam 135.000
zł. wpłaty 100.000 zł. Oferty kie-
rować do adm. Kuriera Pozn.
zdg 22 823

Kamienice
miejsce letniskowe, dla emeryta,
tanie sprzedam, wpłata według
ugody. Krajewski, Zaniemyśl,
p. Środa. ng 41 954

Drzwi, okna
inne prace stolarskie, solidnie, ta-
nio wykonują Młyni Tartaki —
Debieńko, poczta Stęszew, tele-
fon 6. zdg 96 477

Wille
czynszowa Botanik Dąbrowskiego
50.000.— sprzedam. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 96 460

Piwniczna
Łomnica — Zdrój
Willa — Pensjonat nowowybudo-
wana uroczyste położenie z komple-
tnym urządzeniem do sprzedania.
Wiadomość Kurier Poznański
zdg 96 439

Dom
mieszkalny 2 piętrowy z składem
Poznań — Ławica przy dworcu.
2 morgi ogrodu owocowego. Zgło-
szenia do Kuriera Poznańskiego
zdg 22 854

Dom
mieszkalny piętrowy, pow. Gnie-
zno, 2X4 pokoje z kuchnią, 18
morgi ziemi pszennej, ogród owo-
cowy, kompletne zabudowania
gospodarcze, stodoła, stajnia, o-
bora, świnia, piwnice i pral-
nia, budynek maszynowy 15.000.—
zł. Zgłoszenia do Kuriera Pozn.
zdg 22 855

Kamienice
nowa komfortowa, dobrym po-
łożeniu, hipoteka czysta, wpłaty
110.000.— sprzedam bez pośred-
nictwa. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 416

Parcela
na sprzedaż. Ławica Wierzbic-
ce 30 — 19. zdg 96 720

Wille
3.400 dochód, 25.000 wpłaty. —
amortyzacja B.G.K. sprzedam
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 608

Kilka
korzystnych kamienic, willi pole-
ca Gruszczyński, Marcinkow-
skiego 17a. zdg 96 300

Kamienice
centrum dochód 25.000.— wpła-
ta 200.000.— sprzedam. Oferty
Kurier Poznański zdg 22 837

Wille
czteromieszkaniowa, — częściowo
wykorzysta na sprzedaż gotowe
cztery pokoje, komfort. Wezka
Kurier Poznański zdg 97 052

Kamienica
duży narożnik w dobrym stanie
115.000.— wpłaty 60.000.— od wła-
ściciela do nabycia. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 97 268

Dom
w Inowrocławiu, w pierwszorząd-
nym punkcie, dwupiętrowy naroż-
nik, 5 sypialni, czynsz roczny
8.100 złotych, cena 60 tysięcy.
wpłaty 30.000. Właścicielka: Byd-
goszcz, Gdańska 60. Głiszczyńska.
ng 42 040

Kamienica
nowocześnie, solidnie zbudowana
śródmieściu 85.000.— Zgłoszenia
Pocztowa 15 — 2. zdg 97 228

Kamienica
plekarnia śródmieściu Poznań
wpłaty 35.000. Ratajczak, Skarbo-
wa 18. zdg 96 913

Dom
centrum Bydgoszczy, dwupiętrowy
narożnik, 2 składy, czynsz rocz-
ny 11.400, cena 80 tysięcy, wpłaty
45 tysięcy. Właścicielka: Gdańska
60, Balcerkiewiczowa. ng 42 041

Kamienice
bezpłatkowa, bez stempla, trzy-
piętrowa, składy Focha 123, do-
chód 9.500, sprzedam w całości
90.000, lub idealną połowę 45.000.
Właściciel: Łódź 1. m. 4. (Ry-
nek Łazarski). zdg 97 064

Wille — Puszczkowo
blisko dworca, 4 pokojowa, kom-
fort, wolna od podatku, korzyst-
nie sprzedam. Zgłoszenia „Par”
pod „55.1”. Pg 27 201-55.1

Parcela
willowa, okolica Ostroroga, front
do słońca, około 1170 metrów
kwadratowych, do tranwaju kil-
kadziesiąt metrów za gotówkę
sprzedam. Oferty Kurier Po-
znański zdg 97 831

Dom
piętrowy centrum Swarzędz, staj-
nie, ogrody, garaże zaraz na sprze-
daz. Poznańska 9, I piętro, m. 3.
zdg 97 406

Parcela
4580 m² wysokopiętrowego zabudo-
wania przy ulicach Dolna Wilda
i Dąbrowskiego do sprzedania w ca-
łości lub częściowo. Oferty Spół-
dzielni Budowlana P. U. P. Śni-
adeckich 23. zdg 97 281

Parcelę
willowa, najlepszym położeniu —
Solacz sprzedam okazynie —
Krzesiński, Fiekary 8.
Pg 27 206-55.5

Willa
piętrowa z komfortowym urzą-
dzeniem na Solaczu korzystnie
położona (narożnikowa) od zaraz
do sprzedania. Oferty Spół-
dzielni Budowlana P. U. P. Śni-
adeckich 23. zdg 97 282

Parcela
Solacz — Winiary przy urzęd-
niczej ulicy. Wiadomości Szczę-
ściowej 1. m. 21, telefon 77-21.
zdg 86 993/9

Parcela
sprzedam 455 m². Gruszkowa 39.
Debieńko. zdg 96 966

Parcela
Solacz, zdrowo położone korzy-
stnie sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 943

Dom
dochodowy, nowy, gotówka 20 tys.
kupie bez pośredników. Oferty
Kurier Pozn. zdg 96 996

Kupię
domek mały lub willę z miesz-
kaniem letnim i z ogrodem. Ła-
zarz, Górczyn, Debieńko. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 96 995

Wille
ogrodem komfortowa, dochód 5.200
sprzedam 50.000. Oferty Kurier
Poznański zdg 97 344

Kamienice okazynie
centrum Poznania sprzedam, —
wpłaty 65.000.— hipoteki 30.000.
Oferty Kurier Pozn. p. 20 496

Czynszowa willa
z dużym ogrodem wprost od go-
spodarza na sprzedaż. Kraw-
towa 18. zdg 97 291

Kamienice
komfortowa centrum Poznania.
dochód roczny 65.000, cena 550.000.
wpłaty 300.000. Dochód 32.000.
cena 225.000. Dochód 25.000, cena
200.000. Dochód 6.000, cena 50.000.
Dochód 5.500, cena 40.000 sprzed.
Paluch, Poznań, Kantaka 8/9.
zdg 96 781

Parcela
kw. m. 1.20 do 1.50 zł Poznań-Ze-
grze. Zgłoszenia Zezgrze, ul.
Poznańska 25, m. 5, Autobus 30 gr
na miejsce. zdg 96 813

Dom
w Trzemesznie blisko kościoła,
2 składy 7 lokatorów, ogród pół
morgi roli sprzedam. Cena wy-
mowy. Rymanów, Poznań.
Aleja Hetmańska 11. zdg 96 917

Parcela
pod wille, kamienice, piękne po-
łożenie. Zaremba, Górna Wilda
48. zdg 97 363

Dom
nowy, komfort sprzedam, wpłaty
35.000.— Oferty Kurier Pozn.
zdg 97 149

Kamienice
idealna połowa Wroniecka, tanio,
przynosi 3.000.— Oferty Kurier
Poznański zdg 97 123

Administracji
kamienic poszukuje. Gwarancja
kamienica. Oferty Kurier Pozn.
zdg 97 306

Parcela
Ławica sprzedam tanio. Bittner,
Dąbrowskiego 79. zdg 97 183

2. PIENIĄDZ

Korzystna lokata
70—80 tys. złotych pożyczki z
zabezpieczeniem hipotecznym na
objęcie wielokomieszk., wartos-
ci ponad miliona złotych po-
szukuje na krótki okres za wyso-
kim oprocentowaniem. Oferty
skierować do adm. Kuriera Po-
znańskiego zdg 22 824

Pożyczkę
5—6 tysięcy na I hipotekę wy-
kończonej willi okolicy Ostroroga
wartości 45 tysięcy poszukuje
wyższy urzędnik etatowy. Łaska-
we oferty uprasza się Kurier Po-
znański pod zdg 96 433

Na wsi
na folwarku, dłuższego pobytu
dla starszego pana skromnych
wymaganiach za wynagrodze-
niem poszukuje. Zainteresowany
obeznany z pracami rolnymi po-
żądany bezinteresowna pomoc. Zgł.
eksped. Kuriera Pozn. zdg 96 606

25—30 000.—
wpłacie przy kupnie, dobrze po-
srebrzy, się domu, kupie solidne
przedsiębiorstwo lub sfinansuje
zdrowy interes. Zgłoszenia Ku-
rier Poznański zdg 95 375

Kupię
ruchliwy, uczciwy, najlepsze re-
ferencje, 10.000.— gotówki szuka
współpracy. Tylko szczegółowe
oferty Kurier Poznański
zdg 96 488

5—6 000.—
pożyczki I hipotekę poszukuje —
wysoki procent. Zgłoszenia Ku-
rier Poznański zdg 96 514

Trzykołowiec
transportowy używany kupię go-
tówką. Oferty Kurier Poznański
zdg 41 939

Wspólnika
poszukuje z kapitałem 5000—10.000
zł do rozszerzenia przedsiębior-
stwa. Dobry zysk gwarantowany.
Wpłata zysku miesięcznie. —
Oferty pod zdg 97 340 Kurier Po-
znański.

20.000
złoty potrzebuje pod zastaw
nieruchomości na Pomorzu w
Wielkopolsce pełne zabezpieczenie
na 15%. Oferty pod „Zabezpie-
czenie” składac do Biura Ogło-
szeń „Par”. Warszawa, Bracka
17. Pg 25 783-62.246

Poszukuje
pożyczki 800.— zł warunki we-
dług umowy. Zgłoszenia do Ku-
riera Poznańskiego zdg 96 085

Procesy
sprawy poważne, spadkowe prze-
prowadzam, finansuje. Oferty
Kurier Poznański zdg 95 191

Gdynia
właściciela sklepu konserw, wy-
robów mięsnych (hurt-detali) —
przynię powodu frekwencji czyn-
na wspólnicze (wspólnika) ka-
pitalem 5—15.000. Stuprocentowa
gwarancja udziale. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 706

Gdynia
ruchomy kiosk, nowoczesnym ga-
zowym urządzeniem, specjalnie
ulicznej sprzedaży parówek-kie-
basek zaraz do objęcia. Potrzeba
2000.—. Oferty Kurier Pozn.
zdg 96 707

30.000
wstąpię jako wspólnik względnie
nabędę dobrze prosperujące adre-
w przedsiębiorstwo Oferty Ku-
rier Pozn. zdg 97 304.

Kupię
szuka 1.500.— zł pewny zastaw,
duży procent. Oferty Kurier Po-
znański zdg 97 124

Gdyni
dobrze prosperujący skład (hurt-
detali) branży spożywczej powodu
niechęci wypadać zaraz do
objęcia. Potrzeba 10—20.000.—.
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 708

Spółniczeki
do składu cukierków. Oferty
Kurier Pozn. p. 20 493

600.—
pożyczki poszukuje, wysoki pro-
cent. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 799-800

Kopalnia złota
Wytwórnia masowego artykułu
bezkonkurencyjnego sprzedam
korzystnie lub przyjmę wspólni-
ka. Zgłoszenia Kurier Poznań-
ski zdg 97 264

3. LETNISKI I UZDROWISKA

Wilkowo Polskie
letnisko przyjmuję gości od 15
kwietnia. Zgłoszenia informacje.
pocztą loco. powiat Kościan.
zdg 90 890

Czorsztyn
pensjonat „Diana” (nad Dunaj-
cem) otwarty. Dobrość towa-
rzystwo. ng 39 394

Truskawiec
od kwietnia otwarta nowoczesna
willa „Aida”. Dra Proszkowskiej
z pensjonatem dietetyczno-lecz-
niczym. ng 41 442

Boszkowo pensjonat
„Rusalka”
30 pokoi, lasy, jezioro, plaża,
tenis, rozrywki, stacja w miejsc-
u. utrzymanie wraz pościelą od 3.50
od czerwca 4.— ng 40 780

Chrześcijański
pensjonat I klasy Sienkiewiczów-
ka w

Ciechocinku
otwarty 1 maja. Gorąca i zimna
woda w każdym pokoju. Kuchnia
wykwintna. Nowe umeblowanie.
Pokoje bridoze. Telefon 137.
zdg 97 339

Poszukuje
pokoju meblowanego z używaniem
kuchni na 2 osoby w Puszcz-
kowie na maj, czerwiec. Oferty
do Kuriera Pozn. zdg 96 816

Muszyńska koło Krynicy.
Pensjonat chrześcijański „Wła-
dysława” położony nad Popradem
posiada pokoje słoneczne z balko-
nami. Ceny niskie. — Maj, czer-
wiec przyjmujemy również na po-
bity ryczałtowo. zdg 96 779

Rabka
„Palacyk Babuni” pod nowym za-
rządem Marii

Zawadzkiej
Pensjonat luksusowy urządzony.
centrum. Prospekty na żądanie.
Telefon 265. ng 42 012

Żegleściów.
Zdrój „Sanato”. Pensjonat Dr
Piotrowskiego centrum, komfort,
kuchnia warszawska, dietetyczna,
ceny bardzo przystępne. ng 42 015

Puszczkowo
pokoju umeblowanego utrzyma-
niem od 1 maja, urzędnik. Oferty
Kurier Poznański zdg 97 138

Puszczkowo
2 lub 3 pokoje kuchnia, piękny
ogrod na cały sezon do wynaje-
cia. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 870

Puszczkowo
2 pokoje z kuchnią, komfortowe,
blisko dworca przy lesie w pię-
nej willi

na stałe
zaraz do wynajęcia, oraz
dwupokojowe
komfortowe, kompletnie umeblo-
wane na sezon letni. Zgłoszenia
telefoniczne 24-36, lub „Par” pod
„55.2”. Pg 27 200-55.2

Leśniczówka
pod Bydgoszczą przyjmuję letni-
ków piękne położenie, wykwintna
kuchnia, ceny przystępne. Zgło-
szenia: Kawiarnia Szmelter, —
Bydgoszcz, Gdańska 30.
zdg 96 408

Pensjonat
kuchnia warszawska, Puszcz-
kowo. Patrona Jackowskiego 18
zdg 96 403

Ciechocinek
pensjonat „Julanówka” Drowej
A. Sawickiej, otwarty 1-go maja.
ng 41 492

Rymanów Zdrój
Pensjonat

Krystyna
pod zarządem Felicji
Morawskiej
poleca od 15 maja pokoje z pie-
cami, całodziennym utrzymaniem.
Tanie ryczałty od 15 zł.
Do 1 maja przyjmuję zgłoszenia
Wieliczany p. loco ad Sanok.
Od 1 maja Zarząd Pensjonatu.
ng 41 951

Letnisko
Kuchnia Złaska pow. Wolsztyn.
las, jeziora, rozrywki 3.50 dzien-
ne. zdg 94 723

Puszczkowo
willi Helena przy dworcu poko-
je tanio. zdg 96 480

Pokoje
kuchni, garażem willi, sezon
wydzierżawie lesie Puszczkowo.
Pocztowa 11. zdg 96 523

Puszczkowo
letnisko, dużym ogrodem, wy-
dzierżawie. Oferty Kurier Pozn.
zdg 96 750

W maju
miejscowoszy w Puszczkowie
czyste pokoje, łazienki i dobra
kuchnia poleca Pensjonat Sien-
ka, Puszczkowo, Poznańska 30.
zdg 96 368

Krościenko n/D.
(Pieniny), pełnokomfortowy pen-
sjonat

„Hanka”
znakomita kuchnia, położenie ma-
lowiejsze. Ceny umiarkowane.
ng 41 970

Letnisko
w pięknej i zdrowej okolicy gdzie
las iglicowy i rzeka oddaje solid-
ne pokoje od 1. 5. 37 po cenach
przystępnych, 2 km od stacji —
przystanek autobusowy, kuchnia
wyborowa i dietetyczna. Zgłosze-
nia Muszak, Kowalewko, poczta
Oborniki, telefon 20. zdg 96 112

W maju
mily pobyt w dworach pensjo-
natach zapewni

„Ereś”
Informacje bezpłatne Poznań.
Kantaka 8/9. ng 97 347

4. OSOBISTE

Śniadania
wiedeńskie dobre i tanie, wydaje
Kawiarnia

Maleńka
Poznań, Wielka 5, telefon 49-82.
Lokal otwarty od godz. 7 rano.
zdg 22 364

„Ninon”
3 Maja 7, telefon 52-80. Specja-
listka cer tłustych, metoda niez-
wodna, porady darmo.
zdg 96 446

Trwałą
ondulację, farbowanie,
włosów, perucyk, wyko-
nuje fachowo N.
Muszyński, 27 Grud-
nia 4 i 3 Maja nr. 3.
zdg 92 189

Pięknie
wyglądasz w tym
kapelusiku.

Gdzie
kupujesz?

„Ines”
Piekary 22/23.
Asygnaty
Klubu Urzędniczego.
Pg 27 138-14.80

Po
zebraniach, konferencjach, smacz-
ne kolacje znajdziesz u Sobczyń-
skiego, Ratajczaka 2.
zdg 92 295-6

Gorszy
biustonosze Jaskowińskiej tylko
Podgórną 13, przy placu Święto-
krzyskim. zdg 96 484/5

Halina
oczekuje Palmarium gdzie Mu-
rzyń. Polwiejska 5. zdg 97 190

Przyjeźdnym
niekrepujący. Matejki 45 — 6.
zdg 22 864

6. OŻENKI

Czterdziestoletni
samotny szuka serca, miłości. Cel
małżeństwo. Oferty Kurier Po-
znański zdg 96 633

Blondynka
23, umeblowanie, później cośkol-
wiek gotówki, wyjdzie za urzęd-
nika, wojskowy mile widziani po 40
włókna z 1 dzieckiem nie wyklu-
czeni. Oferty Kurier Pozn.
zdg 97 101

Bogate
Amerykanki z dolarami. Kilka
tysięcy kamienicznych pań z po-
sagiem od 1000—500.000.— Nie-
liczone zastępy panów na róż-
nych stanowiskach poleca Naj-
starsze Biuro Matrymonialne
„Głos Serca”. Stanisławów, Sło-
wackiego 20. Podać dane z wy-
maganiem załączysz złoty
znaczniki. Wysyłamy adresy
fotografii. ng 39 531

Wdowa
bezdzienna, solidna, przystojna,
posiada dom, interes szuka mi-
dzy tych samych walorów, urzęd-
nika, względnie emeryta lub sy-
tuowanego od lat 45. Dyskretna
zapewniona. Pośrednictwo niepo-
żądane. Oferty Kurier Pozn.
zdg 92 897

Znajomości
matrymonialne
ulatwia dyskretnie „Wanda”, —
Rom. Szymańskiego 4 — 5.
zdg 96 885

Kawaler
przystojny bez nawyków po 30
kierowniczym stanowisku pań-
stwowym w mieście wojewódzkim
uszcześliwi kobietę dobrze wy-
chowaną z majątkiem — do
lat 30. Tylko poważne zgłoszenia
z dołączeniem fotografii kie-
rować Kuriera Poznańskiego
zdg 22 850

Panna
przystojna, inteligentna, lat 29,
krawczyń samodzielną, posiada-
jąca cośkolwiek gotówki — pozna
pana w celu matrymonialnym.
najchętniej urzędnik. Oferty
Kurier Poznański zdg 97 217

Przyjaźni
pana, dobrego, szlachetnego, wiek
obojętny, szukam w celu matry-
monialnym. Oferty Kurier Po-
znański zdg 97 232

Sierota
przystojna majątku 70.000.— wy-
jdzie za mąż. Mrówka, Poznań.
Wojciecha 2 a — 1. zdg 96 896

Pani
przystojna, spadościobierczyń ma-
jątku wartości obecnej 300.000 zł
szuka towarzysza życia, dobrego
charakteru z pierwszorzędnymi
sfer, na tylko poważnym stano-
wisku z majątkiem minimum
70.000 zł w wieku 40—45 lat. Zgło-
szenia poważnych kandydatów w
języku niemieckim skierować do
Kuriera

UBRANIA - PALTA

gotowe
i na
miarę

EDMUND RYCHTER POZNAŃ

FILJE: OSTRÓW WLKP.

Materiały z metra

Wykonania na miarę w 3 Serjach

Seria I 100% wełny ubr. na miarę 120.-
Edmund Rychter - Fr. Ratajczaka 2.

Seria II 100% wełny ubr. na miarę 120.-
Edmund Rychter - Fr. Ratajczaka 2.

Seria I 100% wełny ubr. na miarę 120.-
Edmund Rychter - Fr. Ratajczaka 2.

Seria III 100% wełny ubr. na miarę 80.-
Fr. Ratajczaka 2 - Wroclawska 14 i 15

Wapno budowlane
pierwszorzędnej jakości polecaja
Górnośląskie Zakłady Wapienne
Lipie, poczta Lubliniec.
zdg 92 842

Okazyjna
sprzedaż wszelkich
Mebli
nowych — używanych specjal-
ność

Kompletne
wyprawy, oraz

Kryształy
różne inne sprzety użytku domo-
wego, biurowego, najkorzystniej,
Jezuicka 10 (Świętosławska).
Pg 25 947-14.23

Róże krzaczaste
10 uszlachetnionych rodzajów 6.-
zł. Przy odbiorze 50 sztuk, wolne
od kosztów opakowania i prze-
szynki. Willy Pusch, Wolsztyn.
ng 41 215

Materiały Bielskie
ubraniowe,
plaszczowe
najkorzyst-
niej

św. Marcin 18
narożnik Ratajczaka — Asygmaty
„Kredyt”. Pg 25 137-3.25

Ca 70, m. 3
blochów stolarskich, suchych, 1
kl. 65 i 52 mm, grub. sprzedam
natychmiast. „Tartak”. Wrze-
śnia, tel. 145. ng 41 992

Motor
Körting, 50 koni, komplet z ga-
zownią, stan dobry, Kłockowski,
Ostrów, Zdunowska. ng 41 987

Samochód osobowy
w dobrym stanie, marki Chevro-
let, 6 cylindrowy, okazynie tanio
na sprzedaż lub zamianę na
mniejszy. Oferty Agentura Fr.
Drobnik, Oborniki. ng 41 971-2

Magle
nowoczesne, elektryczne, ręczne
oraz domowe magle — prasow-
nie nagrodzone złotymi medalami
dostarcza Fabryka Magli M.
Jankowiak, Poznań, Staroleka —
telefon 19-47. dg 22 204

Motocykl
N. S. U.
3 KM 2 biegi
1 wolny. Bez-
podatkowy —
rejestracja
jak rower

Najsilniejszy, Najtańszy
Motor
Poznań, Dąbrowskiego 5.
dg 22 588

Prasa
na zapęd do torfu o wydajności
60 000 — na dzień w dobrym sta-
nie do nabycia. Wieruszewski,
Pobiedziska, Kąkolewska 12.
zdg 96 473

Likwidacyjna
wyprowadza
najnowszych modeli do 1 maja
r. b. w. Magazynie kapeluszy
damskich S. Woloskiej, Aleje
Marcinkowskiego 23, także luk-
susowe urządzenie. zdg 95 998

Maszyny
Singer z powodu wyjazdu prze-
dam. Górna Włda 189. Osada
kol. 22. zdg 96 470

Dwie
platformy, wóz drabiniasty, koł.
maszyna do sieczki, różne narze-
dzia rolnicze wraz z ziemia z po-
wodu choroby. Śniadeckich 14.
m. 6. zdg 96 466

Kredens
restauracyjny, cukierniany, umy-
walka marmurowa lustrem, kre-
dens kuchenny. Jankowski, Pił-
sudskiego 22. zdg 96 450

Smoking
elegancki nowy wzrost 165 — 70.
Szewska 21 — 2. zdg 96 445

Wózek
dziecięcy, popielaty, obejrzyć.
Grudzień 72, m. 2. zdg 96 431

Powózka
kryta, gumowe koła. Degórski,
Małe Garbary 7 a. zdg 96 427

Cebuli
zdrowej wysortowanej każdej
ilości sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 417

Piękne
kwiaty i warzywa uschna nie po-
lane wodą z weży gumowych fir-
m Hitech. Marcina 65.
zdg 95 446

Grodzisk Wlkp.
natychmiast do sprzedania z po-
wodu starości

dom z ogródkiem
przy ruchliwej ulicy, w którym
mieści się od 40 lat warsztat ślu-
sarski. Cena według umowy. F.
Cygański, Grodzisk Pozn., Gar-
bary 23. zdg 95 578

Lunetę
do sztucera nowa tanio. K. Dres-
ler, ul. Kraszewskiego 30.
zdg 96 402

Sypialnia
dębowa, pojedyncza w dobrym
stanie. Działyskich 9 — 8.
zdg 94 653

Chevrolet „Six“
limuzyna bardzo dobry stan tanio
sprzedam. Ul. Swarzędzka 11.
Poznań, telefon 59-09. zdg 96 079

Baczność pszczelarze
12 nowych
uli
wielkopolskich — nadstawkowych
sprzedam zwrót kosztów 18.50.
Szkoła Wierzonka, Kobylnica.
zdg 94 946

Maszyny
do obróbki drewna i metalu, szli-
farki, tokarki, wiertarki, pily ta-
smowe, heblarka, dychtówka fre-
zerka, kijarka maszynowa parowa
transmisja, pasy i wszelkie na-
zędzia matryce, kokile, prądnica
5 KM 220 Volt. Oferty Kurier
Poznański zdg 95 087

Dywan
franc. Obusson ca 4x5 metrów
empire na sprzedaż. Oferty Kur-
ier Poznański pod zdg 95 606

Wózki
tanio, wybór. Pierackiego 11 —
Trabczyńska podwórze. Asygmaty
„Kredyt”. zdg 89 050

Uwaga hodowcy świń!
Na koniec maja, wcz. początek
czerwca poszukuje około 50 szt.
prosiat 8-12 tygodniowych. —
Mleczarnia Czempiańska, Czempiań
zdg 95 741

Pianino
orzech sprzedam. Św. Marcin 56
m. 21. zdg 95 919

Pracownię trykotów
zaproponowana sprzedam, niefa-
chowca, wycze. Św. Marcin 56
m. 21. zdg 95 926

Cyclameny
sadzonki, 2 razy pikowane pole-
cam ogrodnikom i majomkom. —
Maria Brzezińska, zakład ogrod-
niczy, Poznań, Rataje 19/21.
zdg 70 142

Maszyny
do pisania
małe i duże —
nowe, używane
z gwarancją
dostarcza naj-
korzystniej

Kochanowicz S-ka
Plac Wolności 13 Pg 29 945-14.13

Dom murywany
z placem 1610 m² średnice, do-
powiedni na urządzenie przed-
siębiorstwa z każdej branży —
zwłaszcza budowlanej lub prze-
twórczej w Kaliszu, sprzedaż wła-
ściciela, cena od umowy. Zgłosze-
nia Kalisz, Skrzynka pocztowa 7.
zdg 90 780

Fortepiany - pianina
B. Sommerfelda
jako najlepsze kra-
jowe sa bezkonku-
rencyjne. — Proszę
przekonać się o
pierwszorzędnej ja-
kości moich instru-
mentów B. Sommer-
feld, Poznań, 27-go
Grudnia 15. Do-
stawa Państwo-
wych Konserwato-
riów i Polskiego Radia.
ng 41 097

Tapety
wybór
Ceraty
niskie ceny

Linoleum
Orwat
Wrocławska 13 — telefon 24-06
Asygmaty „Kredyt” zdg 88 765

Skład
blawatów i towarów krótkich,
dobrze prosperujący w powiatow-
nym mieście Szamotułach, z po-
wodu stosunków rodzinnych —
sprzedam szybko decydującemu.
Oferty Kurier Poznański
zdg 93 346

Samochód
Polski Fiat 508, limuzyna, 4-
osobowa, w dobrym stanie, go-
tów do jazdy — tanio na sprze-
daz. Zgłoszenia do Kuriera Pozn.
zdg 95 740

Sprzedaż — Naprawa
montownia pior —
wszelkich systemów
pior wiecznych o-
lówków, automa-
tycznych. Naprawa
natychmiast w fir-
mie Józef Cze-
nowski, spec. skład
papieru, Poznań —
Fr. Ratajczaka 2
dg 22 603

Okazyjnie
pianin
krzyżowych, zagranicznych, no-
woczesnych bardzo korzystnie.
Podgórną 5 — 1.
zdg 96 380

Okazyjnie
lisa, lodówki portierzy oraz inne
przedmioty. Bukowska 27 m. 6.
1-5. zdg 96 399

Gdynia
okazyjnie do odstąpienia sklep na
ulicy principalnej, zaprowadzo-
ny, porcelana, szkło, aluminium
placery, radiodiodniki, bursztyn,
powód choroby właściciela.
Wiadomość Kurier Poznański
Gdynia. ng 41 919

Lustro
duże, Śniadeckich 16 — 3.
zdg 96 372

Skład
kolonialny towar, mieszkanie,
magiel sprzedam zaraz. Oferty
Kurier Poznański zdg 96 124

Pianina
Fortepiany
o niezrównanej
jakości i po naj-
niższych cenach
poleca

T. Betting, Leszno.
Zadajcie ofertę. Ng 33 793

Skład
towarów krótkich zaprowadzony,
najruchliwszy punkt średnice, ca-
raz, powód zmiany stosunków
rodzinnych 3 000 zł. Informacje
Woś. Pocztowa 1. zdg 96 341

Wózek
dziecięcy duży 25.- na sprzedaż.
Ostroga 27 m. 1. zdg 96 305

Motor do łodzi
20 KM, w bardzo dobrym stanie
tanio do nabycia. Nadaje się do
ślizgowca lub łodzi turystycznej
wiadomość firma Gierczyński,
Poznań, św. Marcin. zdg 96 330

Dom
masywny trzy pokoje, zabudowa-
nia, ogród warzywny, owocowy,
godz. koleja do Poznania, gotów-
ka 5 000. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 96 147

Rowery
Columbus
części rowerowe
Poznań Wroc-
ławska 15. dg 22 804

Biuorko
amerykańskie, jasne, sprzedam.
Oferty Par pod „54.462”.
Pg 27 142-54.462

Motocykli
największy wybór nowych mode-
li Ariel, B. S. A., Raleigh i inne
na dogodnych warunkach. Gene-
ralne — Przedstawicielstwo D.
T. H. Leon Leszczyński — War-
szawa, Trebacka 10, Oddział w
Łodzi, Piotrkowska 175.
Pg 20 556

Motocykle
„Sokol” wyrobu Państwowych
Zakładów Inżynierii na dogo-
dnych warunkach. — Centrala D.
T. H. Leon Leszczyński — War-
szawa, Trebacka 10, Oddział w
Łodzi, Piotrkowska 175.
Pg 20 557

Zakład malarski
w pełnym biegu kompletne urza-
dzenie z prawem materiałami ma-
larskimi lub wydzierżawie. Dobry
fachowiec wymagany.

Motocykl
„Ariel” 550 sportówka w bardzo
dobrym stanie sprzedam. Paweł
Karóla. Kepno. ng 41 973

Motocykl
James jedyna 100-ka dwuosobo-
wa na balonach. Raty 50-cio zło-
tów. D. T. H. Leon Leszczyński,
Centrala w Warszawie. Tre-
backa 10 — Oddział w Łodzi.
Piotrkowska 175. Pg 20 558

Kilka
używanych
pianin
krzyżowych, sprzedam korzystnie
Centralny Magazyn Pianin, Po-
znań, Pierackiego 11. Ng 41 667

Fortepian Bechsteina
dalsza okazja, bardzo korzystnie
sprzedam. Centralny Magazyn
Pianin, Poznań, Pierackiego 11.
Ng 41 666

Skład
pieczywa, cukrów polaczony z
kawiarnią, dobrze zaprowadzony
tanio sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 95 785

Śliczny
ogród działkowy, ulica Choci-
szewskiego, sprzedam. Oferty
Par pod 54.461. Pg 27 141-54.461

Maszyny
do pisania no-
we i używane z
gwarancją. —
Skóra i S-ka.
Poznań — Aleje
Marcinkowskie-
go 23. ng 39 493

Plaszcz
damski zł. 15.- Przemysłowa 40
m. 10. zdg 96 719

Motocykl
z przyczepką w bardzo dobrym
stanie sprzedam. Rolna 43-53,
sierż. Nylec. zdg 96 607

Wózki
dziecięce używane kupuje, prze-
daje, naprawie, pociaga cerata
Razer, Szewska 11. zdg 96 616

Rzeźnictwo
kompletny lub częściowy ur-
ządzeniem 3 000.- sprzedam. —
Adres wskaze Kurier Poznański
zdg 96 558

Samochód
limuzyna czterosobowa stan do-
bry sprzedam tanio. Bittner, Da-
browskiego 79. zdg 96 565

Gabinet
czarny sprzedam tanio. Szwa-
carska 23, m. 14. zdg 96 568

Maszyny
do szycia, meble sprzedam, z po-
wodu wyprowadzki. Adres Kur-
ier Poznański zdg 96 575

Wózek
biały, bućki granatowe nr. 37 1/2.
Wierzbicice 7, m. 6.
zdg 96 582

Wyszynk wódek
z przyległym mieszkaniem prze-
dam. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 513

Powóz
polowiec, jak nowy, osie paten-
towe, tania. Degórski, Małe Gar-
bary 7 a. zdg 96 645

Dwunastocobowa
skrzynia srebra, inne srebra, kry-
ształy, drobiazgi upominkowe —
okazyjnie. „Lanus”. Strzelecka 1
zdg 96 657

Dom
czynszowy z dużym ogrodem o-
wocowym, blisko Poznania. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 736

Materiały
na płaszcze, komplety,
sukienki,
firany, kapy, płótna, inletry.
Wielki wybór, ceny najniższe.

Nadolski,
Stary Rynek 90. — Asygmaty
Kredyt. Pg 25 958-10.107

Skład
kolonialny, delikatesów, mieszka-
niem, zaprowadzony sprzedam po-
ważnemu. Oferty Kurier Pozn.
zdg 96 746

Sprzedam
zaraz skład delikatesów i towa-
rów kolonialnych, dobrze zapro-
wadzony obrót roczny 150 000.—
do objęcia potrzebna gotówka —
15 000.— Zgłoszenia do Kuriera
Poznańskiego zdg 96 774

Sprzedam
skład pieczywa napoje, centrum.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 96 751

Lustro
170 — 70, tanio. Wroniecka 13,
m. 1. zdg 96 755

Gabinet Chipendale
pierwszorzędne wykonanie, mało
używany tanio sprzedam.

Podgórną 6,
Magazyn Mebli. zdg 96 636

2 okna wystawne
2,25 szeroko, 2,45 wysoko, tanio na
sprzedaz. Chocińska 112.
ng 42 008

Karoseria
„Studebaker Erskine” limuzyna
4 drzwiowa bardzo dobry stan,
korzystnie. Gostyn, telefon 35.
ng 42 010

Skład
rzeźnicki z warsztatem przyje-
dłym mieszkaniem w Gnieźnie —
bez odstępnego zaraz do wydzier-
żawienia. Zgłoszenia Gniezno.
Grzybowa 11. ng 41 719

Skład
nabiału, towarem, bez śpiesznie
sprzedam. Plac św. Krzyżski 4.
zdg 96 835

Motocykl
Rudge 500 tanio. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 709

Kapelusze
Koszule
Krawaty
najtaniej
Pietrzykowski
Wielka 8 zdg 96 217

Pianino
okazyjnie krzyżowe na raty. —
B. Sommerfeld, 27 Grudnia 15.
ng 41 977

Motocykl
„Phänomen”
motorem Sachs
2,75 KM 2 bie-
gi 1 wolny światło elektryczne,
Bezpodatkowy Rejestracja jak
rower. Cena

695,—
Wul - Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 3.
Pg 25 109-52.83

Samochód
Lancia korzystnie tanio na sprze-
daz. Garaże Jakuba Wujka 8.
zdg 96 212

Pila taśmowa
korzystnie do sprzedania, ewtl.
zamiana. Fentzl, Poznań, skryt-
ka pocztowa 144, tel. 37-78.
dg 22 833

Cegły
używaną szlache, gruze. Granicz-
na 9/10. zdg 96 218

Radio
Philips 33a, zmienny sprzedam,
Hetmańska 30 — 2. Ng 41 670

Owczarek
alzaacki rasowy tanio. Mickie-
wicz 15 — 6. zdg 96 761

Skład cukierków
Oferty Kurier Pozn. zdg 20 494

Zakopane
Okazja! Nowy murywany pensjo-
nat 22-pokojowy, komfortowy —
najlepsza dzielnica — cena 105 000
gotówka 70 000, dochód roczny
10 000. Biuro Kubińskiego, Kru-
pówki 30. ng 42 014

Ciężarówkę
Citroen 3 ton tanio sprzedam. —
Symankiewicz, Nakle n.N., Da-
browskiego 20. ng 42 017

Tapczan
tanio. Wrocławska 15, m. 16.
zdg 96 646

Wilczyce
rasowa, ośmiomiesięczna sprze-
dam. Orzeszkowej 7 — 4.
zdg 96 649

Bostonkę
wydzierżawie sprzedam. Oferty
Kurier Poznański zdg 96 678

Okazja
dobrze utrzymane skrzydło nie-
mieckiej fabrykat, korzystnie do
nabycia. Waty Zygmunta Stare-
go 6, m. 9., godz. 3-4.
zdg 96 587

Samochód
mało używany w dobrym stanie
okazyjnie sprzedam. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 96 591

Narybek
kroczki, kar-
pia, lustrze-
nia, sprzedaje
Nadlesnictwo
Iwno, p. Kostrzyn, pow. Środa.
zdg 96 020

Pianino
Irmlera, mahoniowy salonik z
lampami i dywanem. Figurki z
saskiej porcelany. Mostowa 24,
m. 7. zdg 96 686

Konserwator
do lodów okazyjnie, Dąbrowskie-
go 3, cukiernia. zdg 96 534

Wagę
automatyczna okazyjnie. Marcin
45 a — 5. zdg 96 535

Pianino
Carl Ecke pierwszorzędne okazja.
Marcin 45 a — 5. zdg 96 536

Stalowe
stoły, krzesła nowoczesne okazy-
jnie. Marcin 45 a — 5.
zdg 96 537

Lodów
maszynę 20 ltr. okazyjnie. Mar-
cin 45 a — 5. zdg 96 538

Skład
spożywczy sprzedam. Focha 81.
zdg 96 543

Ford
limuzyna, oryginalna karoseria,
bardzo dobrym stanie, sprzedam
2 000.— Zgłoszenia Kostuj, Ja-
rocin, Rynek, skład rowerów.
ng 41 966-7

Blüthner
skrzydło pierwszorzędne
pianina, fiszharmonie
okazyjnie, zamiany. Marcina 22
podwórze. zdg 96 766

Skład
papieru, galanterii, średnice z
powodu wyjazdu. Oferty Kurier
Poznański zdg 97 053

Tapczan
nowy. Woźna 13a, m. 11.
zdg 97 048

Skład
pieczywa i nabiału. Polna 28.
sprzedam. zdg 97 046

Matki!
kupujcie tylko higie-
niczne
smoczki
w torebkach z napi-
sem
„Indja“
z jedynej chrześcijań-
skiej fabryki Wyró-
bów Gum. „Indja“
w. Jan Listewnik.
Nowy Tomysl, Włp.
zdg 90 957-8

Piekne
Sypialnie — jadalnie
gabinety
wszelkie inne urządzenia domowe
nowe — używane najkorzystniej
poleca

Woźna 16.
zdg 97 021

Urządzenie
składowe, rzeźnicze sprzedam
tanio. Dziurła, Zupańskiego.
zdg 96 846

Koiki
okrągłaki sprzedam. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 96 851

Suknie
sukienki dla pańienek noszone
sprzedam Stroma 22, Łacińska.
zdg 96 852

Skład
pieczywa, dobrze zaprowadzony.
Adres Kurier Poznański
zdg 96 858

Restauracja
z pełnym wyszynkiem zaraz na
sprzedaż. Adres wskazuje Kurier
Poznański zdg 96 922

Kupując
Rower
5-letnia gwa-
rancja
**Poznań-
skiej**
wytwórni
rowerów
płacisz cenę fabryczną. Bracia

Nowaczyk
Poznań — Górna Wilda 30. przy-
mujemy asygnaty Kredyt.
ng 40 109/10

Rowery
doskonałe
złoty 85,—
Traugutta 23, mieszkanie 8.
zdg 96 900

Tapczany
fotele, leżanki, najkorzystniej u
fachowca. Wrocławska 14.
zdg 96 898

Antyki
rozmaite starożytne meble maho-
niowe brzożowe jesienione świecz-
niki obrazy porcelana na sprze-
daż. Skarbowa 4, parter, lewo.
zdg 96 933

Szafy
umywalnie, kosze, lampy gazowe.
Podgórna 7 — 3. zdg 96 930

Dropsy, Mieszanki,
artykuły grozowe
najlepszej jakości dla pp. Hur-
towników i Detalistów poleca ko-
rzystnie „Roma“, fabryka cukier-
ków. Poznań, Stawna 6.
Pg 26 075-6/15.678-9

Płaszcz
Kostiumy
Komplety
przodują elegancją —
cenami najniższymi bo
wprost z fabryki kon-
fekcji damskiej
Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredytowe.
ng 39 944/5

Śrutownik
Stillego 4, Traugutta 15, tamże
maszyna pisania Ideal, szafa że-
lazna mała. zdg 97 215

Dog
półroczny. Wielkie Garbary 44.
m. 6. zdg 97 216

Materiały bielskie
piekne desenie — stały napływ
ostatnich nowości! Olbrzymi wy-
bór! Niskie ceny. Asygnaty Kredyt.

Bolesław Wiese
Stary Rynek 40
Pg 25 950/1-14.36

Akwarium
sześciokątny (100 litrów) okazyj-
nie. Patrona Jackowskiego 40.
m. 1. zdg 96 936

National
rejestr. zaraz. Pierackiego 11.
front, IV piętro. zdg 96 929

Drogerię
Poznań, zaprowadzona sprze-
dam. Adres wskazuje Kurier Po-
znański zdg 96 945

Cynę
angielska po 8 złotych. Oferty
Kurier Poznański zdg 96 942

Nowy
berliński wóz do mięsa sprzedam
Agencja Kuriera Pozn., Gniezno
963 ng 41 725

Wózek
dzieci na sprzedaż. Ul. Długa
4, m. 10. zdg 97 136

Gliny
wozów 80 odebrać można
zaraz
bezpłatnie z budowl. Wyspiań-
skiego 41, telefon 50-48
zdg 97 125

Pianino
Irmlera płyta metalowa 550,—
Dominikańska 1 — 7.
zdg 97 071

Pianino
krzyżowe Eckego 600,—
Salony
Gabinety
Jadalnie
Dominikańska 1, Michalak.
zdg 97 072

Pianina
okazyjnie tanio. Drygas Trze-
ciego Maja 4. zdg 97 295

Dom
kupie do 4 tysięcy w Poznaniu.
pośrednicy wykluczeni. Oferty
Kurier Poznański zdg 97 321/2

Modne
Kapelusze
Koszule
Krawaty
tanio. M. Paszek.
Poznań. Wrocław-
zdg 97 248

Rzeźnictwo
na dogodnych warunkach sprze-
dam lub wydzierżawie. Adres
Kurier Pozn. zdg 97 143

Restaurację
pierwszorzędna przy pl. Wolno-
ści sprzedam. Oferty Kurier Po-
znański zdg 97 211

Materace
tapczany, garnitury klubowe naj-
tańsze wprost pracownia Poznań.
Wielkie Garbary 18, narożnik ul.
Woźnej, suterena. zdg 97 121/2

Okazyjnie
sprzedam Wytwórnię Chemiczną
1500 zł fachowość zbytnia
egzystencja pewna. powód Wy-
jazd, pośrednicy wykluczeni. Te-
lefon 31-85, lub Kurier Poznański
zdg 97 251

Sekretarzyk
Zymlerowski tanio. Wielkie Gar-
bary 19, skład 2. zdg 97 258

Krzesła
fryzjerskie sprzedam. Wrocław-
ska 15 — 7a. zdg 97 334

Wyjątkowa okazja!
Radio 4 lampkowe Electrit, prad
stały, futro meskie nurkowiec.
Ratajczaka 14 — 19. zdg 97 349

Szafa
biurowa. Skarbowa 20 — 8.
zdg 97 283

Skład
kapeluszy damskich także inna
branża. Oferty Kurier Poznań-
ski „54.500“. Pg 27 209-54.500

Wiosenne
Nowości w mate-
rialach męskich po-
leca zawsze najta-
niej
Wojciechowski

Stary Rynek 90
I piętro. Tel. 54-35. Asygnaty
„Kredyt“. Pg 25 134-9.93

Dodatki do ubrań
poleca
Andrzejewski.
Szkolna 13. dg 22 747/8

Bieliznę
damską i męską od sprzedawcom
tanio poleca. Wytwórnia Bielizny
Stary Rynek 80/82 — 8.
zdg 97 325

Kuchenne
meble jako specjalność poleca
stolarnia Grobla 18, podwórzu.
zdg 96 941

Skład
cukierków śródmieście, główna
ulica okazyjnie powód wyjazdu
sprzedam 2.600,—. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 96 955

Skład
kapeluszy, bielizny damskiej, z
mieszkaniami dobrze prosperują-
cy na przedmieściu od zaraz
sprzedam. Oferty Kurier Po-
znański zdg 96 953

Wóz
mieszkalny korzystnie sprzedam.
Strzelecka 15. zdg 96 960

Sprzedam
korzystny interes. Gotówka zł
250,—. Oferty Kurier Poznański
zdg 97 137

Sypialnia
nowoczesna, brzożowa, polerowa-
na okazyjnie. Stolarnia Czaratoria
nr. 2. zdg 97 117

Lodówka
Adres Kurier Poznański
zdg 97 230

Sprzedam skład
branży włókienniczej
w Gdyni przy ul. Świętojańskiej,
dobrze zaprowadzony, stałą klien-
telą z powodu wyjazdu od zaraz
lub później. Wpłata ca 31 000,
reszta według umowy. Zgłoszenia
do Kuriera Pozn. pod zdg 96 883

Dynamomaszyna
fabrykat A E G 230 320 Wolt
3,65 KW, komplet, prawie nowa,
tablica woltomierzem, ampero-
mierzem motor A E G 220 Wolt
10 KM. 1350 obrotów. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 96 884

Ziemniaki
jadalne żółto mięsne I jakości od-
daje w dom od 1 ctr. począwszy
Michalewicz, Dąbrowskiego 83 —
m. 5, telef. 74-37. zdg 96 892

Fryzjerzy
maszynka elektr. Juwel. Rynek
Śródecki 9, m. 6. od godz. 4.
zdg 96 894

Wózek
dzieci białe jak nowy sprze-
dam. Wierzbicego 33 — 9.
zdg 96 978

Kolonialkę
urządzeniem towarem mieszka-
niem 300 zł zaraz wyjazd. Oferty
Kurier Poznański zdg 96 974

Sprzedam
wanne, aparat gazowy, miske z
ubikacji prawie nowe. Zgłosze-
nia Grottera 3, m. 3.
zdg 96 962

Motocykl
AJS sprzedam. Żurawia 8, kiosk.
zdg 96 940

Fortepian
sprzedam. Żurawia 3, kiosk.
zdg 96 939

Skład
papieru tytoniu przyległe mieszka-
nie korzystnie sprzedam. Adres
Kurier Poznański zdg 96 918

Stół
biurowy na sprzedaż. Jackowskie-
go 37, m. 6. zdg 97 369

Kapelusze
pięknej pani poleca od 8 „Ophelia“,
Fredry 4, Modernizowanie
3,—. Pg 27 209-54.500a

Płaszcz
gabardyna — ubranie aparat fo-
tograficzny Kodak 6/9 Małe
Garbary 3, m. 8. dg 22 863

Części zamienne
samochodów:
Renault — Essex Steyr — Deim-
ler — Puch — Dodge — Chrysler,
Opory: Continental — ceny fa-
bryczne — dostawa odwrotna.
Automotor Poznań, Pl. Nowo-
miejski 7, telefon 34-01.
dg 22 862

Samochody
Kabriolet Skoda, karetka 5 osobo-
wa, Studebaker, Comandor, 8
cyl., Tatra dwucylindrowa otwar-
ta sprzedaż korzystnie Automotor,
Poznań, Plac Nowomiejski 7, —
telefon 34-01. dg 22 861

„Arnolda
Fibigera“
Kalisz, Szopena
9. Gener. przed-
stawiciel:

Centralny
Magazyn Pianin
Poznań, Pierackiego 11. Niskie
ceny — dogodnie spłaty.
Ng 40 517-18

Samochody
części używane podwozia mł-
czarskie, opony, zakup, sprzedaż
Automagazyn. Jakóba Wujka, te-
lefon 75-17. Ng 38 833/4

Sprzedam
dobrze zaprowadzony skład kolo-
nialny. Poznań, ul. Półwiejska 15
zdg 97 098 9

Samochód
marki „Ford“ limuzyna w do-
brzym stanie tanio na sprzedaż.
„Auto Okazja“, Poznań, Grun-
waldzka 16. zdg 97 128/9

Meble kuchenne
nowoczesne, najtańsze. Łakowa
4a, stolarnia. zdg 96 793

Meble
poleca tanio. J. Stepkowski —
Szewska 2. zdg 97 095

Wózek
dzieci. Chwaliszewo 58/59, —
m. 3. zdg 97 094

Sprzedam
zaprowadzony skład papieru, za-
bawek. Oferty Kurier Pozn.
zdg 96 896

Interes zbożowy
dobrze prosperujący, obszerny
spiechlerz, stajnia, podwórze, do-
godny zajazd w bardzo dobrej o-
kolicy, blisko Poznania sprzedam.
Oferty poważnych reflektantów
do Kuriera Poznańskiego
zdg 96 914

Gramofon
walizkowy 25 płyt sprzedam, cena
30 zł. Aleja Hetmańska 11, skład
papieru. zdg 96 916

Kolonialkę
mieszkaniami sprzedam. Piekary 7
zdg 96 982

Wykwintne
płaszcz
damskie
komplety
największy wy-
bór, najtańsze
ceny poleca
A. Dzikowski
Stary Rynek 49
„Kredyt“
Pg 25 955-15.709

Jadalnie
debową ciemną sprzedam tanio.
Marsz. Focha 121, m. 2.
zdg 97 346

Samochód
Fiat 501 gotowy do jazdy 700 zł.
Sieroca 8,9, m. 2. zdg 97 813

Mereżkarę
„Singer“ mało używana sprze-
dam. Oferty Kurier Pozn.
zdg 97 314

Kolonialkę
mieszkaniami korzystnie sprzedam
Adres Kurier Pozn. zdg 97 315

Skład
wódek, tytoniów, najlepszym
punkcie Poznania korzystnie
sprzedam z powodu wyjazdu.
Refektuje tylko na poważnych
kuponów. Zgłoszenia pisemne Ku-
rier Pozn. zdg 97 302.

Fortepian
sprzedam, Żurawia 3 kiosk.
zdg 97 278

Motocykl
Ajs sprzedam. Żurawia 3 kiosk.
zdg 97 277

Warsztat mechaniczny
wyroby masowe, kompletne ma-
szyny, zaprowadzona klientela,
sprzedam powód choroby. Oferty
Kurier Pozn. zdg 97 185.

Urządzenia
składowe lodówki krzesła ogrodo-
we stoły Dąbrowskiego 94.
zdg 97 186

Kawiarnię
dobrze prosperującą centrum Po-
znański sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 97 176

Wiecej korzyści
niż wielka
wygrana
daje kapelusze
od Stefana
Hahna
Magazyn Arty-
kułów Męskich,
Al. Marcinkow-
skiego 17a.
Pg 27 193-16.127

kuchnie
wielki wybór od 95,—
Woźna 16.
zdg 97 022

Biurka — krzesła
fotele — stoły najkorzystniej.
Woźna 16.
zdg 97 023

Sprzedam
nowe urządzenie składowe. Oferty
Kurier Poznański zdg 97 030

Skład
urządzeniem, artykuły kuchenne
rowerowe, mięsne, powiatowym
sprzedam. W. Michalak, Mogil-
no. Ng 41 688

Regały
stoły, urządzenia każdej branży
używane. Mickiewicza 15.
zdg 97 180

Motocykle
naprawie fachowo solidnie tanio.
Kaczor, Mickiewicza 15.
zdg 97 179

Okazja!
skład cukrów — papieru z ładnym
mieszkaniami korzystnie. Adres
Kurier Poznański zdg 97 178

Lodówkę
podwójne drzwi sprzedam 25 zł.
Kościełna 4 — 8. zdg 97 171

Fortepian
sypialnia inne używane meble.
Kraśnickiego 8a. zdg 97 172

Bilard
automatyczny nowy 170,—. Sta-
szica 4 — 1. zdg 97 309

Kiosk
dobrze prosperujący centrum
sprzedam. Adres Kurier Poznań-
ski zdg 97 403

Na dworcu Wschodnim
sprzedawać bede wagon ziemni-
ków jadalnych w poniedziałek 26
bm, godz. 10, a nie jak mylnie
podano 24. zdg 97 407

Części
zamienne wszelkich
maszyn do szycia.
Gierczyński, Poznań.
św. Marcin 13.
zdg 97 288

Kiosk
centrum obrót 3.000, tanio sprze-
dam.

„Jur“
Piekary 26 — 2. zdg 97 362

Rehpinczerek
młody rasowy. Prusa 19, m. 9.
zdg 97 360

Fryzjernię
damsko-męską korzystnie sprze-
dam. Oferty Kurier Pozn.
zdg 97 078

Meble kuchenne
wprost wtywni najkorzystniej
Płaskowa 3, Konecki. zdg 97 207

Ładownię
akumulatorów, dobrze zaprowa-
dzoną, w pełnym ruchu nadają-
ca się dla radiotechniki — lub
elektryka korzystnie oddam. Byt
zapewnił. Adres wskazuje Ku-
rier Poznański zdg 97 235

Zakład
fryzjerski sprzedam. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 97 197.

Rzeźnictwo
w pełnym biegu, dobrze zaprowa-
dzone kompletnym urządzeniem,
elektrycznym napędem, mieszka-
niem, dobrej i ruchliwej ulicy Po-
znański z powodu stosunków ro-
dzinnych od zaraz korzystnie do
sprzedania. Wskaże i informację
udzieli Milewicz, Masztalarska 6
albo św. Wojciech 7, m. 2.
zdg 97 192

Obuwie
najnowsze modele solidne najko-
rzystniej

„Elka“
św. Marcin 62 właśc. L. Kosicka
przyjmuje Asygnaty „Kredyt“.
zdg 97 348

Okazyjnie
Sypialnie
Jadalnie
przy dużym wyborze, najniższych
cenach

Wrocławska 38
„Hale Mebli“ zwraca na firmę.
Pg 27 199-55.3

Tapczany
fotele, kanapy korzystnie. Kreta
23, Banaś. zdg 97 199

8. LICYTACJE
Koncesjonowana
Sala Licytacyjna, ul.
Masztalarska 5a, I piętro
przyjmuje do sprzedaży drogą pu-
bliczną przetrzuty meble, ma-
szyny, garderobe, obuwie, porce-
lane, dywany. Przeprowadza li-
cytację spadkową, likwidację mie-
szkań, przedsiębiorstw.
zdg 96 813

Sala Licytacyjna
Wroniecka 6/8
sprzedaje codziennie
Okazyjnie
sypialnie, szafy, lustra
Jadalnie
umywalnie, biurka, kanapy
Salony
tapczany, leżanki, lampy.
zdg 97 377

10. MAJĄTKI
600
mórg buraczana (mady Nadwi-
ślańskie) kulturze 120, wpłata 60
tys. Spiesznie Szymański, Szy-
mańskiego 1. zdg 96 117

Majątek
237 mórg z kompletnymi inwentar-
zami spiesznie sprzedam, cena
65.000, wpłaty 42.000, Kulak, Kep-
no, Kreta 4. zdg 96 772

Dobra rycerskie
południe Wielkopolski 4000 mórg
kompletnie zagospodarowane, go-
rzelnia, cegielnia, tartakiem, kon-
tyngentem buraczanym, pałac 28
pokoi, własna elektryczność, wodo-
ciągi, sprzedam względnie zamie-
nie kamieniem Poznaniu dopłata.
Oferty uprasza Krzesiński, Piekary
8. Pg 27 189-54.493

Majątków
ziemskich, różnej wielkości, dla
szybko zdecydowanych nabywców
poszukuje Grymaszewski, Poznań
Szymańskiego 1. zdg 96 113-14

Dzierżawę
majątku 1500 do 2000 mórgów
z wpłata do 100 000 zł poszukuje
od zaraz. Oferty do Kuriera Po-
znańskiego 97 398

Majątki
folwarki, gospodarstwa od 100 do
1500 mórgów kupna — sprzedaż —
dzierżawy — wielkim wyborze
poleca jedynie „Agraria“, Byd-
goszcz, Pomorska 22. zdg 97 337

11. KUPNA
Kupuje — sprzedaje
maszyny do szycia, piece westfal-
skie, meble, inne rzeczy. Dom
Komisowy, Podgórna 2.
Pg 24 551

Motor
25 konny na gaz ssany kupię. —
Fabryka Cykorji — Edm. Stani-
szewski, Krotoszyn. dg 22 578

Maszynę
Singer kupię. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 432

Gabinet
męski kupię. Oferty Kurier Po-
znański zdg 96 743

Lombardowe
kwity, srebro, złoto, wszelkie
starożytności kupuje „Lamus“, By-
strzecka 1. zdg 96 656

Kupię
6 mm gwintowany teszyng. Oferty
cena Kurier Poznański
zdg 96 377

Firma importowa
owoców południowych przyjmie
wszelkie owoce krajowe oraz wa-
rzywa, pomidory, ogórki i inne
do komisowej sprzedaży. Odpow-
iedni dostawcy zechcą złożyć
oferty Kurier Poznański, Gdynia
ng 41 921

4
pokoje willi, centralne komfort.
Adres wskazuje Kurier Poznański
zdg 96 508

Pokoje
4, 3 komfort od zaraz. Kowalski.
Lodowa 26. zdg 96 499

Dwa
pokoje kuchnia, Łazarz, ul. Cy-
bulekiego 14. zdg 96 680

2
pokoje kuchnia, wygodami Mo-
sina, blisko dworca od zaraz.
Cieslewicz, św. Jana 4. zdg 96 291

Solacz
eleg. dwuosob. ewentl. jednooso-
bowy z utrzymaniem, telefon, ła-
zienka. Mazowiecka 63. zdg 96 375

Pokój
i kuchnia w willi przy ul. Wol-
styńskiej dla samotnej osoby do
wynajęcia. Oferty Kurier Pozn.
zdg 96 196

Mieszkanie
komfortowe, słoneczne 3 pokoje
bez podatku okolicą Ostrogorz za-
raz do wynajęcia. Informacja ul.
Słowackiego 62, m. 5. zdg 96 233

Czteropokojowe
wygodami, komfort, słoneczne, 1
pr. korzystnie

3 pokoje — 2 pokoje
Wyspiańskiego 12, portier.
zdg 96 229

Pokój
Klemensa Janickiego 12.— Jeży-
ce, gospodarz, Mickiewicza 36—14
zdg 96 724

Pięciopokojowe
1 lipca, sześciopokojowe, zaraz.
Chelmońskiego 4. zdg 96 747

Trzypokojowe
kuchnia słoneczne III p. Jackow-
skiego 39, urzędnikowi państwo-
wemu. Zgłoszenia Stróż, m. 1,
godzina 12—13. zdg 96 745

6 pokojowe
3 piętro 95 złotych Skarbowa. —
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 96 692

Pięciopokojowe
mała, czesio-pokojowe czerwca,
Wilsona III, słoneczne, właściciel.
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 700

Czteropokojowe
św. Marcin wprost od gospodarza.
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 713

4 pokojowe
mieszkanie II piętro, wprost od
gospodarza. Wielkie Garbary 33
zdg 96 757

Mieszkanie
7 pokoi komfort, Starym Rynku
lub 4 pokojowe i 3 do 4 biura. —
Zgłoszenia gospodarz, św. Mar-
cin 5, m. 8, od godz. 2—4. zdg 96 764

Pokój
od gospodarza, willi, Solacz —
przystanek tramwajowy, czynsz
z góry. Mazowiecka 6. zdg 96 381-2

Dwupokojowe
odnowione, tramwaju, kościółce.
Focha. Zgłoszenia Poznań. Grot-
tgera 5, m. 3. zdg 96 963/4

Biura
jasne, nowoczesne, najlepsze po-
łożenie, do wynajęcia. B. Schultz
magazyn futer, Poznań, Pierac-
kiego 16. ng 42 007

Skład
do wynajęcia gospodarz, Poznań.
Chwaliszewo 9 — 3. zdg 96 783

Dwupokojowe
Poznańska 46/48 m. 16 — meble
400. zdg 97 010

Dwupokojowe
odnowione.

Pokój
klatki schodowej. Solacz, Urba-
nowska 11 a. zdg 97 039

Pokój
kuchnia, część mebli. Adres Ku-
rier Poznański zdg 96 854

Mieszkanie
5 pokojowe, komfortowe, central-
ne ogrzewanie od zaraz do wynaj-
ęcia. Grottggera 2, wysoki par-
ter. Wskaże dozorca. zdg 96 869

Mieszkanie
meble pokój kuchnie sprzedam.
Garbary 10 — 7. zdg 96 948

2
pokoje kuchnia zaraz do wynaj-
ęcia od gospodarza. Adres Kurier
Poznański zdg 97 271

5 pokojowe
po renowacji, I piętro, zwrot czę-
ści kosztów renowacji. Pocztowa
23, u gospodarza od 11—13. zdg 97 266

3 1/2
hol, łaźienka, zaraz. Hetmańska
16, stróż. zdg 97 135

trzypokojowe
Rzeczypospolitej

czterypokojowe
centrum

„Jur“
Piekary 26. zdg 97 119

Trzypokojowe
Dwupokojowe
Park Wilsona — nowe, Kłono-
wiczka 8. zdg 97 287

Dwupokojowe
alkowa, elektryczność, gaz, cen-
tralne ogrzewanie odstąpię. Wa-
runek grzejniki mebli. Ogładsz
16—18, Grottggera 3, portier.
zdg 97 113

Trzypokojowe
łazienka wolne. Informacje Wels,
suterena, Marsz. Focha 114.
zdg 97 316

Pokój
kuchnie z meblami sprzedam.
Adres Kurier Pozn. zdg 96 895

5 pokojowe
Wielkie Garbary 36. odnowione
zdg 95. — do wynajęcia gospodarz.
zdg 97 090

5
pokój odświeżone do wynajęcia.
Działynskich 6, dozorca. zdg 97 055

Siedem
pokoi komfortowo odnowionych
od 1 maja wolne. Czesio-cy
zwrot renowacji, telefon 27-28. —
Marcin 45a, I piętro. zdg 97 068

Trzy
pokoje z kuchnią, łaźienka bez-
podatkowe, E. Szczanieckiej od
15 maja. Zgłoszenia Kurier Poz-
nański zdg 96 276

Trzypokojowe
komfortowe. Spokojna 5 a.
zdg 97 236

4
pokoje komfortowo śródmieście
wydzierżawi gospodarz ustawowo.
maj. Zgłoszenia Kurier Poznań-
ski zdg 97 299

Trzypokojowe
balkonem, kuchnią, słoneczne. —
Mostowa 33. zdg 96 990

2
pokoje przy dworcu Luboń. Mie-
szenie 28 zł. za zawiadostwo
dam ogród. Właściciel Podgórna
2, Dom Komisowy, Poznań.
zdg 96 960

Sześciopokojowe
pełnokomfortowe. I piętro z wi-
dokiem na park Wilsona przy ul.
Matejki 50. Właściciel.
zdg 96 971

2
pokoje kuchnia, łaźienka, spiżar-
ka, IV piętro do wynajęcia. Bli-
ższe u gospodarza. Fredry 4.
zdg 96 967

Willa
5 pokojowa duża oszklona weran-
da, kuchnia, łaźienka, gaz, elek-
tryka, pokoje odświeżone, od za-
raz do wynajęcia. Cena zł 100.
Debiec, ul. Chmielna 4. zdg 96 938

Trzypokojowe
słoneczne gaz, elektryka, łaźien-
ka tano. Debiec, św. Trójcy 4.
zdg 96 937

Trzypokojowe
kuchnią, Chwaliszewo 35 — 7.
zdg 97 372

Czteropokojowe
I. komfortowe 1 czerwca. Zupań-
skiego 16 — 8. zdg 97 367

3
pokoje komfortowe. II. Górna
Wilda 48. zdg 97 366

Czteropokojowe
komfortowe, bezpodatkowe, sło-
neczne. Focha 58, Woźniak.
zdg 97 356

2
pokoje kuchnia, blisko Solacza —
Michałowska 2. zdg 97 357

Siedmiopokojowe
Działynskich 8, gospodarz.
zdg 97 223

4 pokojowe
odnowione, bezpodatkowe, Chel-
mońskiego 15, przy Parku Wil-
sona, portier. zdg 97 198

2
pokoje i kuchnia, łaźienka, skład
pokoi i kuchnia wynajmę. Gór-
czyn, Ks. Kordeckiego 26.
zdg 97 195

3
pokoje dom nowy wydzierżawie.
Bittner Dąbrowskiego 79.
zdg 97 181

Tanio
Czteropokojowe
Trzypokojowe
Dwupokojowe
Marcina 74 I. 18 front.
zdg 97 394

Trzy
pokoje I piętro 3 minuty od
tramwaju. Górczyńska 26a.
zdg 97 145

Pokój
i kuchnie. Główna, ul. Różew-
ska 7, obok amunicji. zdg 97 243

Pokój
kuchnia. Rataje. Wiosłarska 12.
zdg 97 336

Puszczykowo
trzy — czteropokojowe, komfort.
Informacje: Poznań, Piotra Wa-
wrzyńskiego 5 — 4. zdg 97 375

Pięciopokojowe
komfortowe czyste, słoneczne. —
czynsz ustawowy. Focha 28 —
m. 8. zdg 97 260

Sześciopokojowe
śródmieście I. słoneczne ogrze-
waniem. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 97 255

Dwa
pokoje kuchnia, łaźienka 1 maja.
Dąbrowskiego 4, m. 20, obok
P. K. O. zdg 97 414

13. SZUKA MIESZK.

Podoficer
zawodowy, bezdzietny 1 lub 2 po-
kójowego z kuchnią w okolicy
Jeżyce, Solacza, Winiar. Oferty
Kurier Poznański zdg 95 933

Lekarz
pewny planik, poszukuje trzy-
pokojowego lub

czteropokojowego
komfortowego, śródmieście. Of-
erty Kurier Poznański zdg 95 297

PP. Właściele
domów. Proszę o oddanie lub
wskazanie mi małego mieszka-
nia. Mam żonę z dzieckiem —
16 miesięcznym. Łaskawe oferty
Kurier Pozn. zdg 96 143

Wdowa
emerytowana, jednopokojowe wy-
godami gospodarza, utrzymaniem
bez, okolica Targi, Rynek Jeży-
cki. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 441

4—5
pokoi szuka emeryt. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 376

Poszukuje
2—3 pokoi umebłowanych od za-
raz lub od 10 maja, śródmieściu.
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 138

Etatowa
2 pokoje z kuchnią. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 642

Pokoju
kuchnia 15. 5. 37, urzędnik, bez-
dzietny — 3 mies. z góry. Oferty
cena Kurier Poznański
zdg 96 620

Dwa
trzy pokoje kuchnia, urzędnik
Województwa, okolica, Wierzbie-
cie, Wilda, Półwiejska. Oferty
cena Kurier Poznański zdg 96 638
Pośrednicy wykluczeni.

1—2
pokoi z kuchnią, młode małżeń-
stwo poszukuje od 1 maja. Of-
erty Kurier Poznański zdg 96 650

Sędzia
poszukuje 4—5 pokoi komforto-
wych, centrum. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 738

Poszukuje
3 lub 4 pokoje komfortowe piec-
zaraz, gospodarza. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 827

Ogródnik
przyjmie portierstwo willi, zło-
żę kaucje. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 838

2—3
pokoi od gospodarza szuka urzę-
dnik, ewentualnie z góry. Oferty
Kurier Poznański zdg 96 712

5—6
pokoju, centrum, słoneczne-
go, poszukuje pewny planik. —
Oferty do Biura Ogłoszeń „Par“
pod 16.151. Pg 27 188-16.151

2
do 3 pokojowego mieszkania po-
szukuje. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 97 051

Państwowy
urzędnik 3 pokojowego. Oferty
Kurier Poznański zdg 96 949

Szukam
pokoju kuchnia, 3 mies. z góry.
Oferty Kurier Pozn. zdg 97 239

Inwalida
wojenny szuka jedno-dwupokoj-
owe, skromne, czyste mieszkanie
w śródmieściu — Łazarz, pół ro-
ku z góry. Oferty do wtorku po-
łudnia. Kurier Poznański
zdg 97 140

Poszukuje
pieć sześciopokojowego, centrum,
parter — I piętro. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 97 120

Jednopokojowe
dla samotnej. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 999

Dentysta
szuka 3—4 pokojowego mieszka-
nia śródmieście, I—II pr. wprost
od gospodarza. Oferty Kurier
Poznański zdg 97 420

Pokoju
kuchnia szukam wprost od gospo-
darza, okolica Grunwaldzkiej. Ma-
ła gwarancja. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 97 368

Panna
szuka małego pokoju wprost od
gospodarza. Oferty Kurier Pozn.
zdg 97 102

Mieszkania
2—3 pokoi, komfort poszukuje
wprost od gospodarza, wyższy
urzędnik państw. Oferty Kurier
Poznański zdg 97 249

Wolne
mieszkanie przyjmę za admini-
stratorstwo domu. Kurier Pozn.
zdg 97 257

2
wzgl. 3 pokojowego poszukuje,
pół lub rok czynszu z góry. Oferty
do Kuriera Pozn. pod zdg 97 335

14. ZAMIANA MIESZK.

3
pokoi kuchnia zamienię na 2 po-
koje kuchnia lub jeden kuchnia.
Oferty Kurier Pozn. zdg 97 332

Zamienię
3-pokojowe pocztak Wildy na 2-
pokojowe śródmieście. Kurier Poz-
nański zdg 97 079

15. POKOJE UMEBL.

Jedno-dwuosobowy
urzędnikom (urzędnikom) od
zaraz. Pocztowa 5, m. 12a.
zdg 94 729

Wroniecka
18, m. 6. zdg 95 974

Kantaka
8/9, m. 4. zdg 96 354

Niekrepujący
inteligentnemu panu. Strzelec-
ka 31 — 10. zdg 96 189

Dwa
stanowisku. Górna Wilda 24 —
m. 8. zdg 96 479

Próżny
pokój z małym pokojem na ku-
chnie odnajmę. Polna 20, m. 7.
zdg 96 467

Lepszy
Stroma 6, I. prawa, blisko Ra-
taczaka. zdg 96 422

Mały
elektryczność — inteligentnym. —
Skryta 14, m. 4. zdg 96 405

Czysty
Marcin 57 — 8. zdg 96 670

Dwuosobowy
Kreka 6 — 7. zdg 96 676

Próżny
Podgórna 6 — 10. zdg 96 681

Dwuosobowy
Młyńska 13 — 7. zdg 96 690

Elegancki
dwuosobowy, elektryczność. —
Wierzbicie 6, m. 10. zdg 96 699

Klatki
kuchni. Szyperska 3 — 9. zdg 96 702

Frontowy
1. 5. Jackowskiego 17 — 10. zdg 96 716

Pokój
komfortowy. Tama Garbarska 6
m. 2. zdg 96 723

Panu
czysty, Józefa 3 — 5. zdg 96 739

Centrum
elegancki, niekrepujący, kultural-
nym. Elektryczność, łaźienka. —
Trzeciego Maja 3a — 19. Dom
ogrodowy I. zdg 96 602

Komfortowy
dwuosobowy, balkon piętnastego
maja. Konopnickiej 15, m. 3. zdg 96 232

Komfortowy
utrzymaniem. Pocztowa 21 — 4. zdg 96 261

Czysty
słoneczny, frontowy, wygodny. —
wysoki parter. Śniadeckich 14 —
m. 2. zdg 96 274

Dwuosobowy
słoneczny. Wielkie Garbary 1.
m. 8. zdg 96 394

Dwuosobowy
przechodni obiadam. Ratajczaka
9 — 10. zdg 96 072

Półwiejska
15, m. 5, czysty, słoneczny, solid-
nej osobie zaraz lub 1. zdg 96 055

Małeckiego
15 — 3. zdg 96 550

Śniadeckich
22 — 3. zdg 96 554

Pani
Marcinkowskiego 2 — 6. zdg 96 559

Konces. pensjonat dla przyjezdnych
Rowecka, Pocztowa 31 — 7. zdg 96 560

Frontowy
Grobla 22 — 9. zdg 96 562

Wielkie
Garbary 6 — 5. zdg 96 579

Zacisze
4—6 pokój, ładny. zdg 96 624

Skromny
podwórzowy. Działynskich 11. —
parter. Matuszek. zdg 96 629

Niekrepujący
dwuosobowy. Szewska 14 — 8. zdg 96 630

Niekrepujący
Wielkie Garbary 36 — 19. zdg 96 648

Słoneczny
dobrym utrzymaniem. Ratajczaka
15, m. 3. zdg 96 655

Niekrepujący
Łukasiewicza 4, pierwsze, prawo
zdg 96 529

Cieszkowskiego
7 — 3, frontowy, elegancki, sy-
tuowanemu. zdg 96 533

Ładny
frontowy. Chwaliszewo 50 — 9. zdg 96 693

Dwuosobowy
Klasztorna 16, m. 3. zdg 96 502

Matejki
2 — 9, mały — obiady, utrzyma-
niem. zdg 96 486

Frontowy
ładny, Kantaka 6, mieszkanie 7.
zdg 96 640

Niekrepujący
dobrze umebłowany, wygodami
Śniadeckich 30 — 6. zdg 96 660

Małżeństwu
umebłowany, używalnością kuch-
ni. Prusa 20 — 18. ng 96 731

Niekrepujący
dwuosobowy. Marcin 13 — 10. zdg 96 817

Jedno lub dwu-
osobowy, solidnym panom oraz
mały, tani studentowi zaraz. Zgl.
Kraszewskiego 30 — 7. zdg 96 904

Dwuosobowy
używaniem kuchni. Za Bramką
12 a. m. 3. zdg 96 839

Jasna
9, m. 4, duży, słoneczny. zdg 96 814

Słoneczny
jedno- dwuosobowy. Długa 4.
mieszkanie 42. zdg 96 815

Klatki
Pierackiego 19 — 9. zdg 96 767

Przyjezdny
Poznań, pl. Kolegiacki 5 — 3.
(Nowy Rynek). Dzwonek nocny.
dg 22 892 a

Śniadeckich
24 — 9. zdg 96 788

Pokój
z klatki schodowej. Wielka 10.
m. 8. zdg 97 041

Dwuosobowy
ładny utrzymaniem. Pierackiego
9, m. 6. zdg 97 019

Dwuosobowy
ładny, solidnym, pracującym. —
Strzelecka 10, m. 6. zdg 96 867

Pokój
frontowy, słoneczny, elektrycz-
ność, łaźienka, nowoczesnie urza-
dzonego urzędnika urzędnikowi —
Szwajcarska 22, m. 13, półpiętro.
zdg 96 931

Komfortowy
utrzymaniem. Aleje Marcinkow-
skiego 1 — 9. zdg 97 294

Pokój
mniejszy. Słowackiego 37 — 10. zdg 97 177

Pokój
Waly Kr. Jadwigi 4 a. m. 20. zdg 96 871

Pokój
słoneczny. Wierzbicie 55 — 3. zdg 96 837

Ogrodowa
12 — 24. zdg 96 787

Pokój
wynajmę. Działynskich 8, m. 7. zdg 96 924

Pokój
samodzielnym przedpokojem wy-
najmę. Strzelecka 6. Informuje
dozorca. zdg 97 270

Panu
ładny czysty, niekrepującym wej-
ściem łaźienka, Poznańska 43.
m. 5, róg Kochanowskiego. zdg 97 272

Panu
Jeżyce, Jackowskiego 30 — 9. zdg 96 946

Centrum
dwuosobowy, wygodami, obiady.
Składowa 1, m. 6. zdg 97 170

Wrocławska
3—4. zdg 97 130

Próżny
klatki Gospodarz. Focha 142 — 4
zdg 97 139

Długa
4 — 13, front. zdg 97 116

Dobrze
umebłowany pokój odnajmę. —
Dąbrowskiego 4, m. 8. zdg 96 882

Wielkie
Garbary 48 — 7. zdg 96 886

Słoneczny
utrzymaniem 75.— Wojciech 28 —
m. 5. zdg 96 887

Wspólny
elegancki pani. Półwiejska 38a.
m. 9. zdg 96 915

Dwa
pokoje, sypialnia i mieszkalny
elektr. centr. ogrzewanie, łaźien-
ka od zaraz lub 1. 5. Słowackiego
10, m. 14. zdg 96 958

Przyjezdny
niekrepujący. Ratajczaka 11a —
m. 112. zdg 97 343

Utrzymaniem
Działynskich 7 — 9. zdg 97 024

Stary Rynek
48 — 3, frontowy. p 20 503

Tanio
Wroniecka 63 — 12. zdg 97 127

Pani
frontowy. Strzelecka 6. — 11. zdg 97 290

Pokój
240żkowy — duży słoneczny —
centrum — telefon pierwszorząd-
ne utrzymanie. Piluskiego 16.
Abakanowicz. zdg 97 293

Dwuosobowy
duży czysty. Skarbowa 7 — 10. zdg 97 298

Studentce
biuralistce pokoiok tanio. Marcin-
kowskiego 19 — 7. zdg 97 331

Duży
frontowy solidnemu panu wzglę-
dnie 2. Wielkie Garbary 18, m. 2.
zdg 96 807

Frontowy
inteligentnym. Skarbowa 19, mie-
szkanie 6. zdg 96 988

Elegancki
panom. Pocztowa 11 — 11. zdg 97 008

Dwom
paniom. Podgórna 8 — 14. zdg 96 979

Pokój
czysty urzędnikowi. Dąbrowskie-
go 10 — 15, front. zdg 96 973

Pokój
Strumykowa 6 — 11. zdg 96 969

Pokój
umebłowany. Rzeczypospolitej 3.
mieszkanie 7. zdg 96 961

Niekrepujący
plac Nowomiejski 6 a — 24. zdg 96 877

Różana
5 a. m. 3. solidnemu 2 umebł. pia-
nino. zdg 96 890

Mickiewicza
18, m. 6. zdg 96 919

Wierzbicie
53 — 1. 1. 5. zdg 97 374

Komfortowy
Reymonta 15 — 5. zdg 97 373

Pokój
frontowy światło elektryczne. —
Za Bramką 4, m. 5. zdg 97 361

Próżny
Piekary 6, m. 7. zdg 97 111

Mały
Marcin 15 — 7. zdg 97 210

Dwuosobowy
frontowy. Piekary 22/3 m. 20. zdg 97 226

Próżne
jedn- dwa używaniem kuchni. —
Rzeczypospolitej 4 — 12, obejrzeć
15 — 18. zdg 97 227

Pokój
umebłowany bezdzietnemu mał-
żeństwu od 1. Szamarzewskiego
881 16 apz. I. m. 18

Elegancki
łaźienka telefon Młyńska 2 m.
7 I. p. zdg 97 275

Stary
Rynek 76 — 5. zdg 97 274

Przyjezdny
Słowackiego 39 — 9. zdg 97 184

Poznańska
59 — 3 narożnik Jasnej. zdg 97 187

Przyjezdny
niekrepujący telefonem. Piekary
12 a — 11, piętro II (12 a—11). zdg 97 310

Dwom
panom. Skarbowa 17 — 4. zdg 97 398

Pocztowa
10 — 4. zdg 97 400

Klatki
piecykiem gotowania. Małeckie-
go 27, m. 6. zdg 97 402

Frontowy
Szamarzewskiego 36 — 9. zdg 97 404

Puszczykowo
pokój kuchnie idealne letnisko dla
dzieci. Oferty Kurier Poznański
zdg 97 408

Skromny
pokoi z łaźienką. Waly Jagiełły
22 m. 6.

Wspólny
panu. Półwiejska 23 — 29. zdg 97 387

Wspólny
pani tano. Chwaliszewo 74 — 7. zdg 97 219

Elegancki
wspólny kulturalnej pani wynaj-
mę. Ogrodowa 10, m. 3. zdg 97 259

Próżny
niekrepujący. Ratajczaka 14 —
m. 23. zdg 97 333

Klaika
komfortowy. Masztalarska 7a. —
m. 5. zdg 97 328

Pokój
bez pościeli zaraz do wynajęcia.
Chwaliszewo 58/59, m. 3. zdg 97 092

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) także przy-
jezdny. zdg 97 379

16. SZUKA POKOJU

Przyjezdna
pokoju raz tygodniu kilka godzin
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 373

Komfortowego
pokoju z łaźienką ewentualnie te-
lefonem poszukuje inżynier. Of-
erty Kurier Poznański zdg 96 366

Śródmieściu
telefon, biurko, tapczan 25—30 zł.
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 651

1 osobowego
z wygodami od pierwszego. Of-
erty Kurier Poznański zdg 96 495

Niekrepującego
pościelą od 1. 5. możliwie telefon,
śródmieście lub Wilda — pan.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 96 626

Kulturalna
poszukuje umebłowanego pokoju
z używalnością telefonu, nie dro-
giego, od maja. Zgłoszenia do
Kuriera Pozn. pod zdg 96 639

Pokoju
na cichą pracę, zarazem
mieszkanie, poszukuje centrum.
Oferty cena Kurier Poznański
zdg 96 659

Pokoiki

z korytarza, pracująca Łazarz. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 768

Niekrepującego

do 12 zł. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 797

2 pokoje

oddzielne zupełnie niekrepujące,
jeden klatki, dobrze umeblowane,
telefon, łazienka, nie wyżej II
pietra, śródmieście, wynajmę od
zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg
97 077

Dwaj panowie

pokoju centrum do 20 zł. Oferty
Kurier Pozn. zdg 96 986

Częściowo

frontowego. Oferty Kurier Poznański
zdg 97 088

Gabinetowy

nie wysoko, centrum, niekrepują-
cy. Oferty Kurier Poznański
zdg 97 086

Pan

poszukuje pokoju centrum lub
Wilda. Oferty Kurier Pozn. zdg
96 875

Dwuosobowego

używalności kuchni, cena. —
Oferty Kurier Poznański zdg 97 319

Eleaganko**umeblowanego**

jednoosobowego, słonecznego, czysto-
go, niekrepującego, Łazarz,
względnie Jeżyce poszukuje pan.
Prad zmienny. Oferty Kurier Poznański
zdg 97 365

Solidny

pokoju na Jeżycach do 25 zł. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 97 245

17. LOKALE**Wielkie ubikacje**

nadające się na każde przedsię-
wzięcie handlowe natychmiast
do wydzierżawienia. Leszno. —
Pilsudskiego 27. ng 40 788

Skład

z dwiema ubikacjami korzystnie
wydzierżawie. św. Marcin 77.
zdg 95 662

Na biura

lekki przemysł względnie składnicę
do wynajęcia, obszerne loka-
le parterowe z sklepem. Słowackiego
48 — 3. zdg 96 472

Lokal

handlowy obszerny na kolonialke
i delikatesy do wynajęcia. Słowackiego
48 — 3. zdg 96 471

Ubikacje

nadające się na biura i składnicę
względnie mieszkanie i cele prze-
mysłowe w pobliżu Hartwiga —
wolne od zaraz. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 434

Budynek

składnicę, przemysł, rzeźnictwo.
Wybickiego 1. zdg 96 426

Warsztat

przy Zamku wolny. Skośna 16.
zdg 96 718

Warsztat

garaż albo składnica. Wielkie
Garbary 54. zdg 96 732

Ubikacje

na warsztat wydzierżawie gospo-
darz. Rybaki 21 a. 1. zdg 96 397

Warsztat cukierniczy

Rynek Wildecki 73. zdg 96 594

Składy handlowe

Rynek Wildecki 73. zdg 96 597

Pan

szuka 2 eleganckich pokoi (ga-
binetu, sypialni) w centrum od 1.
Oferty Kurier Pozn. zdg 97 424

18. DZIERŻAWY**Kiosk**

wynajmę. Adres Kurier Pozn. zdg
96 435

Rzeźnictwa

poszukuje, dobry punkt, bez ur-
ządzenia. Serafin, Kowalewo,
Margonin, Chodzież. zdg 94 896

Hotel

restauracja, kawiarnia i skład
kolonialny, centrum handlowego
miasta na Pomorzu, zaprowadzo-
ny od 40 lat, z powodu choroby
korzystnie do wydzierżawienia,
dla objęcia 6 000 zł. Oferty Kurier
Poznański ng 42 019

Praktyka dentystyczna

25-letnia dobrze prosperująca z
powodu śmierci mego meza wy-
dzierżawie od zaraz, kaucji 3000
zł. Zofia Piszczowa, Pleszew, ul.
Poznańska 12. ng 42 021

110

buraczanych prywatnie prima za-
budowania, inwentarze, miasto,
kolej, od właściciela, 12 lat, ob-
jęcie 10 000 — w tym 2 lata dzier-
żawa. Oferty Kurier Poznański
zdg 97 034

Restaurację

Bar wydzierżawie. Kurier Poznański,
Gdynia pod „1500”. ng 41 929

Piekarnię

parowa, składem zaraz wydzier-
żawie. Solacka 6/8. zdg 97 405

23. ROZMAITE**Nowość!**

Opatentowany przyrząd wzmacnia-
nia siły piciowej męczyzny. —
Cena 10. — zł. Informacje: „Po-
tens”. Toruń, Bydgoska 10. Na
odpowiedź znaczek. zdg 87 482

Gorsety**Biustonosze****Pracownia****Gorsetów****„Wanda”**

Leontyna Sychowska, Ratajczaka 27.
zdg 96 806

Przeprowadzki**samochodem****W. Mewes Nast.**

Tama Garbarska 21. Tel. 23-35.
Pg 25 953-15.666

I Fajki!

cygarniczy — papierosnicze — ka-
mienne zapalacze, maszyny —
karty do gry — hurtownie najkor-
zystniej. — Dybicki, Wroc-
ławska 1. dg 22 820

Przedstawicielstwo

ewentualnie skład konsygnacyjny
przyjmie zaprowadzona firma, w
składach kolonialnych w Gdyni.
Poważni reflektanci zechcą łask-
awie złożyć oferty do Kuriera
Poznańskiego, Gdynia. ng 41 912

Modne

kostiumy, płaszcze, komplety wy-
konane pierwszorzędnym. B. Ma-
zur, Wrocławska 1. zdg 96 406

Teatrom Amatorskim

wynajmę na prowincję sztuki
teatralne, rekwizyty, Warszawa.
Nowy Świat 26, Morozowicz. Za-
łączać znaczek za 25 groszy.
ng 41 986

Przyjdź!

Znam Twoją przyszłość! Pilsud-
skiego 5 — 8. Wróżka. zdg 94 920

Sławna chiromantka**grafolog - fizjognomistka****Jakubowska**

zdumiewajaco przepowiada prze-
szłość, teraźniejszość, przyszłość.
loterie, Ratajczaka 15 — 10. Pa-
saż Apollo. zdg 96 572

Przepisuję na maszynie

starymi, tanio, języki obce. —
Ratajczaka 36. m. 11. zdg 96 612

Targi

poznańskie, poszukujemy firmy,
która mogłaby odstąpić część
stoiska, dział nowości lub elek-
trotechnika. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 687

Akuszka

Kowalewska, Łakowa 14 śródmie-
ściu — paniom zainteresowa-
nym wszelką pomoc porady.
zdg 96 627

Wróży

Najpopularniejsza chiromantka
Poznań, Piekary 6 — 2. zdg 96 661

Wywiady**matrymonialne**

obserwacje, wszelkie dochodzenia
dykretne, fachowo. Biuro Detek-
tywów „Oko”. St. Rynek 71/72.
Istnieje od 1920. zdg 96 701

Spólnik

do handlu galanterijnego istnieje-
jącego 40 lat, śródmieście Krako-
wa, z niewielkim kapitałem poszu-
kiwany. Zabezpieczenie dowolne.
Ewentualnie część lokalu podnaj-
mę. Zgłoszenia pod „MPS” do
Biura Ogłoszeń Stattera, Kra-
ków. ng 42 016

Bezpłatnie

grafologini przyszłość, przeszłość
jak do pieniędzy, majątku wska-
żesz przyszłego meza, loterie, spra-
wy sądowe. Marcin 62 — 6.
zdg 97 016

Jasnowidz

Dżami, założyciel — były dyrek-
tor Instytutu „Poradnia Życia” w
Berlinie, wyjaśni każdemu jak
osiągnąć zadowolenie we wszyst-
kich kierunkach, jak: Miłości, lo-
terii, kradzieży, spadków, zaka-
panych skarbów. Nadesłaj datę
urodzenia, jeden złoty znaczkiem
na porto. Jasnowidz Dżami, —
Kraków, Wielopole 3.
ng 41 458

Akuszka

Poznań, Strzelecka 2.
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomo-
cy położniczej. dg 22 396/7

Krawcowa

tanio Stary Rynek 89 — 1.
zdg 96 785

Fotoexpress

św. Marcin 6. Pilne fotografie —
zaraz. zdg 96 848

Kroje

wykonuje

Tomaszewska

Pocztowa 11 — I. zdg 96 859

Znakomita

chiromantka, Pierackiego 19—9a
zdg 96 862

Firany

preżenie i pranie bielizny najta-
niej. Pralnia Piekary 3, Matej-
ki 68. zdg 96 864

Farby

dobre

Lakier

wypróbowane

Pokosty

kupisz najkorzystniej — specja-
lnym składzie

Centrala Farb

Poznań, Wrocławska 19.
dg 22 858

Sukienki

liturgiczne, paramenty kościelne,
sztafandy poleca Seredyńska,
Marcina 9. zdg 96 881

Sellima

słynna wróżka przepowiada za-
złotego. Ratajczaka 9 — 7.
zdg 96 889

Odpisy

powielania — wnioski układa —
Zaluski, Piekary 6. zdg 97 318

Krawcowa

szyje dobrze tanio. Gasiorow-
skich 5, m. 2. zdg 97 225

Słynna

chiromantka, trafnie przepowia-
da. Szewska 21 — 5.
zdg 97 189

Tanio

wykonuje sukienki, kostiumy
Świętosławska 8 pierwsze piętro
lewo. zdg 97 382

Krawcowa

szyje wszelką garderobę damską,
dzieciątka wykonanie pierwszor-
zędne, ceny przystępne. św. Wój-
ciecha 29. I piętro. zdg 97 397

24. NAUKA**Kroju**

modelowania nowoczesnego. —
Strojna-Neumannowa, Szkolna 3.
mieszkanie 26. zdg 95 095

Do egzaminów

przygotowanie szybko i sprawnie,
ratując zagrożone promocje, sku-
teczna pomoc w nauce, udzieli
wykwalifikowany korepetytor
(ka). Zgłoszenia do „Bratniej
Pomocy”. Stowarzyszenia Stu-
dentek i Studentów Uniwersyte-
tu Poznańskiego — Poznań, Al.
Marsz. Pilsudskiego 7 tel. 39-46
zdg 95 328

Do egzaminów

ułatwiają pracę uczniom i stu-
dentom pomoce szkolne wydaw-
nictwa Hawu, Warszawa. Kró-
lewska 25/80. Katalogi gratis.
Tg 20 497

tańców

Szorskiego, Pierackiego 12.
zdg 96 308

Francuski

konwersacji, przygotowanie ma-
tury (dyplom pariski). Plac No-
womiejski 6 a, parter. zdg 96 448

Siedmioklasista

humanist, z franc. udzieli kore-
petycji, spec. języki. Zgłoszenia
Kurier Pozn zdg 96 586

Kursy stenografii

pisanie maszyną rozpoczynam 4
maja. Kantaka 1. zdg 96 040

Konwersacji

francuskiej wzamian niemieckiej
poszukuje młoda pani. Oferty
Kurier Poznański zdg 96 622

Stenografii

pisanie maszyną, księgowości —
Strzelecka 33. zdg 96 540

Kto

udzieli lekcji angielskiego? Pod-
stawowy niemiecki. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 765

Koncesjonowane

kursy kroju. Nowak, kierownik.
Wrocławska 33. dg 22 856

Szkoła Tańców

Mikolajczak - Kledecka, św. Jó-
zefa 6. Pg 27 192-54.488

Nowy kurs stenografii

pisanie maszyną korespondencji
rozpoczynam 5 maja. Kromczyń-
ska, Ogrodowa 16. II. Lekcje
prywatne! Niskie ceny!
zdg 96 952

Profesor

udziela lekcji zbiorowych mate-
matyka polski, francuski. Zgło-
szenia Kurier Pozn. zdg 97 007

Poszukuje

kolegi celem przygotowania do
1-go egzaminu prawniczego. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 920

Angielski

francuski, niemiecki, kurs na ply-
tach gramofonowych 60. — zł.

St. Pelczyński

Poznań — Fredry 12.
zdg 97 386

25. MUZYKA**Rutynowany**

jazzbandzista, śpiew i pianista,
acordeon wolni od 1 maja. Ku-
rier Poznański, Gdynia. ng 41 925

Trio

akordeon śpiew wolne 1. 5. Oferty
Kurier Pozn. zdg 97 418

Ncc

w Palermo — Bez śladu — Noc
w Barcelonie oraz wszelkie no-
wości poleca Księgarnia Cybul-
skiego, Marcina 9 ng 42 087

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

a) Służba domowa**Posługi**

szuka sierota, dobrze polecona. —
Zgłoszenia do Kuriera Poznań-
skiego zdg 96 675

Uczciwa

pracza poszukuje prania. Oferty
Kurier Pozn. zdg 96 653

Kucharka

dobrym gotowaniem poszukuje po-
sady. Oferty Kurier Pozn. zdg 96 659

Prasowaczka

z praniem poszukuje posady. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 663

Dziewczyna

do wszystkiego z gotowaniem —
przyjmie posadę. Miejscowość
obojetna. Oferty Kurier Pozn.
zdg 96 668

Wychowawczyni

długoletnie świadectwa, lubiąca
dzieci, szyć poszukuje posady.
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 715

Pokojuowa

szuka posady od 1-go. Miejscow-
ność obojetna. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 744

Dziewczyna

starsza, samodzielna na wkrótce
uczciwa, obojętna, szuka po-
sady. Oferty Kurier Pozn. zdg
96 749

Osoba

samodzielnie gotująca poszukuje
posady. Oferty Kurier Pozn. zdg
96 763

Dziewczyna

lat 15 do dzieci i do lekkiej pra-
cy, uczciwa i zaufana od 1. Oferty
Kurier Pozn. zdg 96 544

Krawcowa

młodsza, damska poszukuje po-
sady. Oferty Kurier Pozn. zdg
96 553

Dziewczyna

uczciwa szuka całodzienną po-
sługę z praniem, gotowaniem od
1. Oferty Kurier Pozn. zdg 96 524

Gospodyni

samodzielna do wszystkiego szu-
ka posady. Miejscowość obojęt-
na. Oferty Kurier Pozn. zdg 96 669

Starsza

dziewczyna poszukuje posady od
1 maja samodzielnie, najchętniej
do samotnej osoby lub do dworu.
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 674

Gospodyni

wykwalifikowana, pracowała u
księży, szuka posady do kśiedza.
Przybłówna, Piekary 3, m. 9.
zdg 96 206

Prania

z prasowaniem posługi 1—2 ty-
godniowo poszukuje, dobre po-
lecenia. Oferty Kurier Pozn. zdg
96 547

Uczciwa

samodzielna prac domowych do-
bre gotowanie szuka posady. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 569

Dziewczyna

szuka posady do wszystkiego. —

Slużaca
szuka wdowa okolicy św. Marcina
Ogrodowa. Oferty Kurier Pozn.
zdg 94 980

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady
od zaraz lub 1. Oferty Kurier
Poznański zdg 94 959

Młoda
uczciwa poszukuje pracy do
wszystkiego. Oferty Kurier Pozn.
zdg 94 998

Osoba
zaufana, dobrym gotowaniem —
poszukuje posady. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 95 157

Polecna
szuka posługi przed południem,
albo 3 X tygodniowo. Oferty
Kurier Poznański zdg 95 129

Poszukuje
posady do dzieci. Oferty Kurier
Poznański zdg 95 004

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych lub
do pomocy w składzie kolonial-
nym szuka posady od 1. Oferty
Kurier Poznański zdg 95 787

Dziewczyna
do wszystkiego, dobre świadect-
wa poszukuje posady, najchętniej
do samotnych państwa zaraz lub
od 1 maja. Oferty Kurier Pozn.
zdg 95 986

Dziewczyna
do wszystkiego, uczciwa, dobrze
polecona, szuka posady od 1-go
maja. Oferty Kurier Poznański
zdg 96 003

Dziewczyna
dobrym świadectwem szuka po-
sady zaraz lub 1-go. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 008

b) Inni

Blacharz
czeladnik poszukuje posady od
zaraz. Zgłoszenia Roman Kirch-
ner, Krobica. ng 41 998

200,—
kaucji za posadę składu — biu-
ra, maszyną. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 141

Krawcowa
zdolna dom za domem poszukuje
pracy. Wodna 1. — 19.
zdg 95 936

Robotnik
poszukuje jakiegokolwiek pracy,
własny rower, za skromnym wy-
nagrodzeniem. St. Snela, Poznań.
Słowackiego 37. m. 1.
zdg 95 605

Kwartet
(ewentl. trio) koncert — jazz,
dwie harmonie z młodą pianistką
prima śpiew, wolny 1 maja. Or-
kiestra Kasyno Officerskie, Toruń
Zeglarska. Pg 27 149-64,45

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady wy-
magania skromne. Zgłoszenia St.
Galas, Września. zdg 95 659

Poszukuje
posady jako pokojowa, względnie
prasowaczka. Oferty Kurier Po-
znański zdg 95 442

Marszantka
pomocniczo poszukuje posady.
Oferty Kurier Poznański
zdg 95 006

Absolwent
uniwersytetu, żonaty poszukuje
posady. Oferty Kurier Pozn.
zdg 95 400

Panna
lat 23, szuka posady w biurze —
znajomość maszyn. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 95 498

Biuralistka
biegle stenografuje poszukuje
posady wzgl. zastępstwa zaraz.
Oferty Kurier Pozn. zdg 93 670

Krawcowa
1.50 dziennie, specjalistka na gar-
derobe dziecięca, damska szuka
posady. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 94 942

Osoba
samodzielną, uczciwą, pracowitą,
chłubną świadectwa szuka po-
sady do 2-3 osób, najchętniej wy-
jazd. Oferty Kurier Poznański
zdg 94 988

Zawodowy rolnik
lat 41, wykwalifikowany facho-
wiec, większych majątków, szuka
posady. Zgłoszenia Kurier Po-
znański zdg 93 316

Rutynowana
pokojowa prasowaczka poszukuje
posady, miejscowość obojętna. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 95 280

Młody
człowiek, żonaty muzyk poszuku-
je zaraz jakiegokolwiek pracy zło-
ży 200 — kaucji. Oferty Kurier
Poznański zdg 95 289

Mechanik
rowerowo radiowy szuka posady.
Oferty Julian Bień, Chelmino, ul.
Dominikańska 3. zdg 96 778

Szofer
po trzymiesięcznym kursie szu-
ka jakiegokolwiek posady. Łask.
zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 96 897

Kasjer
buchalter - korespondent polsko-
niemiecki, b. urzędnik skarbowy,
lat 48, dokładna znajomością swe-
go zawodu poszukuje odpowied-
niego stanowiska w przemyśle,
handlu lub na majątku ziemskim.
Oferty Kurier Pozn. zdg 97 045

Krawcowa
poza dom poszukuje pracy. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 842

Egzaminowany
kotłowy na wysokie ciśnienie z
branży cukrowniczej, spawacz —
szuka posady, miejscowość obo-
jętna od zaraz lub później. Zgło-
szenia Kurier Pozn. Gniezno
ng 41 703

Panna
starsza przyjmie posadę eksped-
ientki z kaucją bankową. Oferty
Kurier Pozn. zdg 96 644

Szukam
praktyki — szwalni. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 664

Ekspedient
dzielny blawatnik, — władający
dobrze polskim, niemieckim po-
szukuje posady. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 665

Chłopiec
z prowincji zapoczątkowaną nau-
ką w krawiectwie pragnie się
doutczyć w Poznaniu. Zgłoszenia
do Kuriera Poznańskiego
zdg 96 727

Ogrodnik
bartnik, kawaler, 7 letnia prak-
tyka poszukuje zaraz posady w
ogrodnictwie dworsko-handlowym
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 742

Foto - laborantka
poszukuje posady. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 748

Pomocnik
fryzjerski starszy, męski, dobry
pracownik szuka posady, zaraz.
Miejscowość obojętna. Oferty
Kurier Poznański Gniezno 959
ng 41 721

Panienska
inteligentna z prowincji 7 klas
gimn. szuka jakiegokolwiek za-
jęcia. Oferty Kurier Poznański
zdg 94 246

Buchalter
bilansista, korespondent polsko-
niemiecki z praktyką bankową i
dziennik. stenogr., pisanem na
maszynie, znajomością języków
obcych szuka posady za utrzyma-
nie lub gratis. Oferty do Kurie-
ra Poznańskiego pod zdg 96 269

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych po-
szukuje posady od zaraz. Oferty
Kurier Poznański zdg 96 574

Inteligentna
panienka z szkoła handlowa, 14
letnia praktyka szuka posady. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 496

Elektromonter
znam radio, mechanik maszyn
biurowych, 28 lat praktyki. Je-
zyk niemiecki, świadectwa po-
ważnych instytucji poszukuje po-
sady. B. Lewandowski. Towaro-
wa 21 — 14. zdg 96 511

Poszukuje
posady w zakładzie, sanatorium,
hotelu, — długoletnia praktyka
kuchmistrzyni. Oferty Kurier Po-
znański zdg 96 542

Elektromonter
szuka posady lub stróżostwa. —
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 96 532

Chłopak
uczciwy poszukuje posady do po-
sylek ma własny rower. Łaska-
we oferty Kurier Poznański
zdg 96 527

Panienska
inteligentna poszukuje praktyki
biurowej. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 96 370

Robotnik
z prowincji poszukuje posady
woźnego, portiera względnie stró-
ża z kaucją 300,— z do banku.
Zgłoszenia Agencja Kuriera Po-
znańskiego, Pleszew. ng 41 965

Kupiec
poważny przyjmie zastępstwo na
Pomorze, branża obojętna. Ku-
rier Poznański, Gdynia pod „Na-
tychmiast”. ng 41 923

Prasowaczka
poszukuje zajęcia. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 111

Absolwent
Liceum Handlowego poszukuje
jakiegos zajęcia. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 555

Dzielna
pielegniarka szuka jakiegokolwiek
posady, pielegniarki chorych wzgl.
u lekarza lub do niemowlęcia. —
wymagania skromne. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 556

Stenotypistka
polsko - niemiecka szuka posady
Oferty Kurier Poznański
zdg 96 463

100,—
kaucji za posadę woźnego, inka-
senta lub inną pracę. Oferty
Kurier Poznański zdg 95 745

Książkowa
z językiem polsko - niemieckim
poszukuje posady do biura lub
przedsiębiorstwa handlowego. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 704

*I ja też niegdyś
sądziłam.*

że pranie musi sprawiać wiele kłopotu
i trudu. — Od czasu, kiedy poznałam
Persil i stosuję go umiejętnie, przeko-
nałam się, że niema nic prostszego, jak
gotowanie bielizny w Persilu!

**Istotnie -
co Persil to Persil**

Wyrób Zakładów „Persil” Polska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz.

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielienia!

Pg 27 161-P 4 019

Zwiedzanie Gniezna

ułatwi każdemu powiększony i bogato ilu-
strowany numer 17 „Ilustracji Polskiej”.

Jeszcze dziś

kup w najbliższym miejscu sprzedaży gazet
numer gnieźnieński najpopularniejszego ty-
godnika. Zapoznasz się przy tym z rewela-
cyjną powieścią o Marii Skłodowskiej i o jej
odkryciu pt.

Radium

Nowi abonenci „Ilustracji Polskiej” otrzy-
mają na żądanie początek powieści

bezpłatnie!...

Bona

starsza, doświadczona z wysko-
leniem frehlowskim i pielęgniar-
skim z praktyką przy starszych
dzieciach i niemowlętach szczy-
nie, pomoc w nauce, po-
szukuje posady. Oferty Pańca-
kowa dla M. K. Grudziądz, Ma-
lomłńska 7. zdg 95 970-1

Samodzielny

ekspedient blawatów artykułów
męskich, galanterii, dobrze po-
lecony poszukuje posady, miejsc-
owość obojętna. Oferty Kurier
Poznański zdg 96 521/2

Szukam

posady do składu rzemieślniczego. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 95 245

Inteligentna

panienka poszukuje posady. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 95 189

Były

kowal obecnie inwalida 50 proc.
szuka posady woźnego, magazy-
niara portiera, stróża domu, kau-
cja na żądanie. Oferty Kurier
Poznański zdg 94 676

Uczciwa

samodzielną poszukuje posady do
samotnej osoby lub do dwóch.
Oferty Kurier Poznański
zdg 95 346

Panienska

młła z prowincji szuka posady do
składu lub innej. Oferty Kurier
Poznański zdg 95 885

Poszukuje

posady portiera, woźnego, maga-
zyniera z kaucją do 500 zł. Oferty
Kurier Pozn. zdg 95 747

Robotnik

szuka jakiegokolwiek pracy, może
złożyć kaucję. Oferty Kurier
Poznański zdg 95 323

Urzędnik

gospodarczy, kawaler, lat 30, u-
kończoną szkoła rolniczą, kilko-
letnia praktyka, energiczny, su-
mienny poszukuje posady. Zgło-
szenia do Kuriera Pozn.
zdg 96 588

Kucharka

samodzielną gotowaniem, szuka po-
sady do restauracji. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 96 474

Dwudziestopięcioletnia
panienka przystojna, domu urzęd-
niczego, wykształcona, dobra ku-
chnia, szycie, każda prace gospo-
darstwie przyjmie posadę gospo-
dyni jednej osoby. Towaro-
wa 21, Leszno, Wybickiego 2
zdg 96 409

Bardzo

uczciwa z gotowaniem, dobre po-
lecenia, zna język polski i nie-
miecki, szuka posady od zaraz
lub 1 maja w lepszym domu. —
Oferty do Kuriera Poznańskiego
zdg 96 258

Registrator

młody 8 letnia praktyka banko-
wa, piszący biegle na maszynie
poszukuje posady, miejscowość
obojętna. Oferty Kurier Pozn.
zdg 96 444

Gospoia

z dobrym gotowaniem do wszyst-
kiego — tylko w lepszym domu, 6-
letnie świadectwo od 1. 5. 37. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 95 663

Prośba

o jakiegokolwiek zajęciu, w czasie
Targów Poznańskich prosi pa-
nów wystawców bierny urzędnik.
Oferty Kurier Pozn. zdg 95 706

Dziewczyna

do wszystkiego poszukuje posady
od zaraz. Oferty Kurier Po-
znański zdg 96 146

Maturzysta

handlowym rocznym kursem —
praktyka, kaucja 700 poszukuje
posady. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 96 863

Krawcowa

tania dobry krój szuka posady.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 97 287

Panienska

inteligentna poszukuje posady do
składu lub do prac domowych. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 890

Na Targi

zdolna, młodsza szuka zajęcia. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 96 891

Adwokata patrona

poszukuje dotychczasowy apli-
kant sądowy. Oferty Kurier Po-
znański zdg 96 084

Gospoia

samodzielną, około czterdziestki,
wszystkich prac od maja do le-
karsza, miasteczka, odpisy świa-
dectw do Kuriera Pozn.
zdg 95 574

Kierownik handlowy

pracujący dużych przedsiębior-
stwach przemysłowo-handlowych
poszukuje odpowiedniej posady.
Zgłoszenia do Kuriera Poznań-
skiego zdg 96 822

Żelazniak

9 letnia praktyka dobrymi refe-
rencjami poszukuje posady. Zgło-
szenia agentura Kuriera Poznań-
skiego, Leszno. ng 40 794

Pokojowa

uczciwa, czysta, praniem, praso-
waniem, rok praktyki we dworze
poszukuje posady. Zgłoszenia Ku-
rier Poznański zdg 96 711

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Poniedziałek, 26 kwietnia.

6.30 audycja poranne: — 11.30
audycja dla szkół: a) „Jak ptaki
wiją gniazda”; 12.03 koncert roz-
rywkowy w wykonaniu tria salo-
nowego Rozgłośni Katowickiej;
12.30 „Od warsztatu do warsztatu”;
12.50 dziennik południowy;
15.00 wiadomości gospodarcze;
15.15 koncert orkiestry Barnaby
Geczy (płyty); 15.55 „Wszystkiego
po trochu” — audycja dla dzieci;
16.15 „Jak powstał i co znacza
nasze nazwisko” — odczyt wygł.
Alfonsa Szyperski (z Poznania);
16.30 tercety wokalne; 17.00 „Li-
ceum przemysłowe” — odczyt —
wygł. Gustaw Hensel; 17.15 Lu-
cjan Marczewski: Fragmenty z il-
lustracji muzycznych do „Niebie-
skiego Ptaka” — Maeterlincka i
„Nocy Listopadowej” — Wyspiań-
skiego. Wykonawcy: Zespół Ka-
meralny malej orkiestry P. R. i
prof. Karol Szuster — fortepian;
17.50 „Krokus i zimowit” — poga-
danka; 18.00 pogadanka aktualna;
18.10 wiadomości sportowe; 18.20
„Orkiestra Harry Roy’a (płyty);
18.45 program na jutro; 18.50 „Na
jarmarku” — pogadanka — wygł.
Ignacy Nojek; 19.00 audycja strze-
lecka; 19.30 „Nasza Marynarka
gra”; 20.05 recital fortepianowy
Aleksandra Michałowskiego. W

programie utwory Fryderyka Cho-
pina; 20.45 dziennik wieczorny: —
20.55 pogadanka aktualna; 21.00
„Liście wawrzynu” — kuran-
tarstwo poświęcone wspomnie-
niom poetom z czasów Rzplitej
Krakowskiej. Udział i opracowa-
nie Krystyny Grzybowskiej. Mu-
zyka Moniuszki i Studzińskiego.
Reżyseria Miecz. Węgrzyn (z
Krakowa); 21.30 „Ogłosy Wileń-
szczyzny”; 22.00—23.00 koncert
Wileńskiego Klubu Muzycznego (z
Wilna).

WARSZAWA

Warszawa II. — 13.10 „Obraz-
ki symfoniczne” (płyty); 14.35 do
15.30 muzyka rozrywkowa (płyty);
23.05—24.00 muzyka taneczna w
wykonaniu malej orkiestry P. R.

POZNAŃ

Poznań — 13.00 koncert życzeń
z płyt; 13.55 przegląd giełdowy;
15.15 muzyka z płyt; 15.30 „Życie
kulturalne i społeczne Poznania”;
15.35 „Forma wariacji” (płyty);
18.20 skrzynka ogólna; 18.30 „Pi-
senki” (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

12.00 Koenigsw. Koncert roz-
rywkowy.

Bufoetowa

rutynowana do kawiarni cukier-
nia expres poszukuje posady od
1 maja. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 97 279.

Korespondentka

niemiecka, pisząca biegle na ma-
szynie, samodzielną, stanogr. pol-
ska niemiecka, obecnie zatrudnio-
na w Gdańsku szuka odpowię-
dniego stanowiska w Poznaniu.
Będzie 1—2 maja. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 97 306

Na targach

przyjmie dozór stoiska — emeryt
kolejowy, sumienny, język nie-
miecki. Zgłoszenia Kurier Pozn.
zdg 97 146

Dekorator

konfektor, manufakturzysta,
stałej posady — cenne referencje.
Oferty Kurier Poznański
zdg 97 308

Szofer

kowal-mechanik motorach elek-
trycznych, sierota szuka posady
za służącego-szofera w Poznaniu
lub na majątku. Oferty Kurier
Poznański zdg 97 353

Rutynowany

księgowy-bilansista szuka posady,
prowadzi i zaprowadza księgo-
wość dorywczo przy tanim abona-
mencie i jako były podatko-
wiec i kontroler księgowy załatwia
wszelkiego rodzaju sprawy podat-
kowe. Oferty Kurier Poznański
zdg 97 203

Ucznica

szuka posady prowincji, bardzo
dobrej rodziny, uczciwa wyczu-
się chętnie branży piekarskiej lub
rzeźniczej z utrzymaniem. Oferty
Kurier Pozn. zdg 97 080

15.00 Praga. Muzyka lekka.

16.00 Koenigsw. Muzyka popo- ludniowa.

18.00 Sztutgart. Wesole popołu- dnie.

19.00 Drotwieh. Muzyka tan.
Koenigsw. Wesola audycja. Me-
diolan. Muzyka rozrywkowa. —
19.50 Sztokholm. Koncert ork.
Jan Dahmm (skrz.).

20.00 Londyn Reg. „Ariana i
Sinobrody” op. Dukasa (akt. I i
II), Bruksela franc. Utwory Ba-
lakiewicza 20.10 Koenigsw. Kwar-
tet fort. g-moll Brahmsa, Mona-
chium. Wieczór tańca. 20.30 Lille.
Koncert z konserwatorium w Va-
lenciennes. Radio Paris. „La vita
Breve” opera Falla. Budapeszt.
Muzyka cygańska.

21.00 Berlin. Wesolo rozpoczy-
namy tydzień. Koenigsw. Koncert
rozrywkowy. Mediol

WYTWORNA PANI
Stan
NOSZA BIELIZNE
Z FIRMY
Schubert
FABRYKA BIELIZNY I DOM PŁOĆCI
NOWA 10

Centrala: Stary Rynek 76.
 Pg 25 092-7.61

Dyplomowany
 ogrodnik szuka posady, zakłada ogrody przy willach. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 97 351

Ekspedientka
 piekarsko - cukiernicza, prowincji, inteligentna, bardzo dobrej rodziny, miłego charakteru, zna cośkolwiek gotowanie, wypiekanie, robótki ręczne, cerowanie, ostatniej posady z powodu redukcji poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 97 081

1.500 zł
 pożyczki za posadę, uczciwy rzutki, młodszy i spokojny kupiec. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 97 380

Woźny-
 robotnik inkasent, młody, pracowity był podoficer — bardzo dobrym poleceniami szuka pracy. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 144

27. WOLNE MIEJSCA

Samodzielnego korespondenta (korespondentki) polsko-niemieckiego
 piszącego biegle na maszynie, z wykształceniem handlowym, dłuższą praktyką w instytucjach bankowych lub handlowych, ze znajomością stenografii i buchalterii poszukuje poważnej instytucji bankowej w mieście prowincjonalnym. Wynagrodzenie zależnie od kwalifikacji 250—300 zł miesięcznie. Zgłoszenia z odpisami świadectw należy nadsyłać w terminie do 1 maja br. do Kuriera Poznańskiego pod zdg 93 779

Krawiec
 damsko - męski, potrzebny. Marcin Kühle, Podgórna 2, m. 7. zdg 95 427

Uczeń
 krawiecki, potrzebny. Marcin Kühle, Podgórna 2, m. 7. zdg 95 428

Służąca
 młoda, gotowaniem praniem potrzebna bez spania. Marc. Mottego 5, m. 6. zdg 96 459

Pomocnik
 krawiecki do reki potrzebny zaraz. Polna 20, m. 4. zdg 96 404

TEATRY

Poznań, sobota, 24. 4.
 TEATR POLSKI: Sobota, 24. 4. g. 20 „Bessie” premiera.
 Niedziela 25. 4. g. 16 „Księża niezłomni”.
 Niedziela, 25. 4. g. 20 „Bessie”.
 Poniedziałek, 26. 4. g. 20 „Bessie”.
 TEATR WIELKI: Sobota, 24. 4. „Czterech Gburów”.
 Niedziela, 25. 4. o g. 15 „Halka”.
 Ceny popularne.
 Niedziela 25. 4. o g. 20 „Młotki kadetów”. Ceny popularne.
 Poniedziałek, 26. 4. Teatr nieczynny.
 TEATR WIELKI: KONCERTY SYMFONICZNE: Niedziela, 25. 4. o g. 12-tej IV. Poranek symfoniczny. Dyrygent: dr. Zygmunt Latoszewski, solistka: Irena Dubiska — skrzypce.

KINA

Poznań, sobota, 24. 4.
 APOLLO: „Ucieczka Tarzana”.
 CORSO: „Pat i Patachon jako oezdromni”.
 GLORIA: „Moja Gwiazdeczka”.
 GWIAZDA: „Papa się żeni”.
 METROPOLIS: „Ucieczka Tarzana”.
 OŚWIATOWE T. C. L.: „Pepi” oraz „Na dalekim wschodzie”.
 RENAISSANCE: „Bufallo Bill”.
 SŁONCE: „Penny”.
 SFINKS: „Nie miała baba kłopotu”.
 ŚWIT: „Łowca przygód”.
 TECZA-Lazarz: „Pokusa”.
 TECZA-Wilda: „Bounty”.
 WILSONA: „Ucieczka”.

Wychowawczyni
 do 2-go dzieci 6 i 7 lat ewentualnie z niemieckim, lub francuskim potrzebną. Oferty pod „Wychowawczyni” Poście - Restante, Ostrów, Wlkp. ng 41 964

Wychowawczyni
 freblanka do 2 chłopców 4 i 7 lat potrzebna od 1. 5. na prowincję. Oferty wraz z odpisami świadectw skierować Wilaszkę, Kępno, ul. Baranowska. zdg 96 459

Rysownik
 początkujący, posada, kaucja. — Adres wskaże Kurier Poznański zdg 96 457

Magistra
 (stry) poszukuje apteka od 1-go czerwca z praktyką lub bez. — Oferty i warunki do apteki w Kruszwicy. ng 41 871

Agentów
 chrześcijan do sprzedaży narzędzi rolniczych po wsiach poszukuje „Zniwo”. Lwów, Kuszewicza. ng 41 981/2

Bufetowa
 młodsza od zaraz potrzebna. — Londyńska, Masztalarska. zdg 96 791

Retuszerka
 fotografistka zaraz potrzebna. — Oferty Kurier Pozn. zdg 96 847

Krawiec
 potrzebny na mundury na stałe. Rychlewski, Poznań, Przecznic nr 7. zdg 96 926

Podróżujących
 po drogeriach, kolonialkach, również pozamiejscowych poszukuje wytwórnia chemiczna. Oferty Kurier Poznański zdg 96 510

Pomocnik
 krawiecki od zaraz. Wielka 1 — m. 9. zdg 97 131

Maszynistka
 pisząca bezbiednie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 262

Dziewczyna
 czysta, skromna, znająca gospodarstwo, pranie, prasowanie i gotowanie potrzebna od 1. 5. 37. Oferty Kurier Poznański zdg 96 947

Za
 posługę dam pokój uczciwej, zaufanej osobie. Oferty Kurier Poznański zdg 96 944

Kasjerka
 rutynowana, młodsza siła potrzebna od zaraz. Szczegółowe oferty z podaniem pensji i referencji do Kuriera Pozn. zdg 96 998

Z masy upadłościowej SPRZEDAM
Toruńską Fabrykę Makaronu
 w Toruniu przy ul. Kościuszki 37. Pg 27152-64,46
NAJWIĘKSZE PRZEDSIĘBIORSTWO tego rodzaju w Polsce
 z kompl. nowoczesnym urządzeniem wraz z budynkami gospodarczymi. Zapęd parowy, własna centrala elektryczna na siłę i światło. Blisze informacje na życzenie udziela syndyk J. Wierzbowski, Toruń-Mokre, ul. Chrobrego 31/33.

Zastępstwo
 wyłączna sprzedaż oddam na Poznań rutynowanemu handlowcowi, Fabryka Gilz „Arab”, Warszawa, Stalowa 35. zdg 96 412

Dziewczyna
 do wszystkiego od zaraz. Adres Kurier Poznański zdg 96 414

Potrzebne
 dziewczyny do gotowania. Plac Wolności 8, m. 16, godz. 10 do 12. zdg 96 449

Cukiernika
 poszukuje spiesznego, kartą rzemieślniczą, wspólnik, sezon letni. Agencja Kuriera Poznańskiego, Sreim. ng 41 985

Wychowawczyni
 do trojga dzieci lat 1, 2, 3 tylko z bardzo dobrymi poleceniami — znajomości niemieckiego, z odpisem świadectw. Oferty Kurier Poznański zdg 96 046

Robotnika
 na stałą posadę z 300 zł przyjmę do zaprowadzonego przedsiębiorstwa. Oferty Kurier Poznański zdg 96 819

Dziewczyna
 gotowaniem potrzebna. Plac Sapieżyński 2, restauracja. zdg 96 821

Ekspedientkę
 kolonialistkę młodą, samodzielną — kaucja poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 96 698

Pomocnik
 krawiecki na male sztuki potrzebny. Adres Kurier Poznański zdg 96 798

Celem
 otwarcia placówek zarobkowych poszukuje udziałowców po zł 100. Zgłoszenia Polaków - katolików codziennie godz. 5—6. Kozikowski, Poznań, Kanałowa 5. zdg 96 684

Ekspedientka
 młodsza, bielizna damska. Oferty Kurier Poznański zdg 97 209

Młodsza
 książkowa z dobrymi świadectwami potrzebna zaraz na wieś. — Zgłoszenia z podaniem pensji do Kuriera Poznańskiego zdg 97 358/9

Służąca - kucharka
 do wszelkiej pracy samodzielną do willi pod Poznaniem. Zgłoszenia pisemne z odpisem świadectw do Kuriera Poznańskiego zdg 97 115

Służąca
 wszystkiego. Grunwaldzka 19 — 13 zdg 96 985

Chłopiec
 do posyłek, najchętniej z własnym rowerem potrzebny. Woźna 10, piekarnia. zdg 97 342

W. Kruk jubiler Zegarki szwajcarskie
 ul. 27 Grudnia nr. 6 p. 1840 poleca pierwszorzędną jakość

Fryzjerka
 potrzebna na stałe, dobra siła. Podać warunki Puław, Rzezyceki. zdg 96 266

Bławatnicy
 rozpoczynam bezpłatny kurs korespondencyjny tkaninoznawstwa. Po ukończeniu daje świadectwo

Kurs prowadzi według podręcznika. Nauka o wyrobie tkanin Bautego w przedmiotach: surowce, przedzalnictwo, tkactwo, oczekawstwo, apretierstwo, farbiarstwo, drukarstwo, wykańczalnictwo, badanie tkanin optyczno-fizykalno - chemiczne. Podręcznik do nabywania w Księgarniach lub u mnie 5,80 zł franko. Technologia Baute, Poznań 3. Pryw. Studium dla Nauk z Włókiennictwa — Skrzynka pocztowa 1036. Program nauki, informacje wysyłam na koszt kursisty. zdg 96 280

Elewa
 praktykanta na 2 majatki za utrzymanie bez wynagrodzenia — Średnia szkoła rolnicza. Oferty Kurier Poznański zdg 95 743

Kwiaciarka
 potrzebna od 1. lub 15 maja. Salach, Kraszewskiego 15. zdg 95 403

Kolosalne
 zarobki przez artykuły pożądanego wszędzie, w mieście, czy na wsi! Wytwórnia: „Nowości Praktyczne”, Warszawa, Złota 37/KP. ng 40 980

Uczeń
 rzeźnicki z prowincji Długa 10, m. 3. zdg 96 666

Dziewczyna
 z gotowaniem. — Restauracja „Greczynka”, ul. Wielka 25. zdg 96 737

Kilku
 powstańców do akwizycji przyjmujemy. Wydawnictwo Albumu Pamiątkowego Powstańców, St. Rynek 91, I. zdg 96 601

Osoba
 dobrej rodziny, która przeszła szkołę gospodarza, a chce dalej praktykować, może się zgłosić do pomocy starszej pani na majątek Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 96 546

Narzędziarz
 dobry fachowiec potrzebny. Oferty Kurier Poznański zdg 96 617

Pomocnica dla propagandzistki
 z znajomością języka niemieckiego poszukiwana. Zgłoszenia z fotografią i podaniem wieku należy skierować do Kuriera Pozn. zdg 96 685

Stolarz
 budowlany potrzebny. Oferty Kurier Poznański zdg 96 576/7

Posługaczka
 do wszystkiego świadectwami zaraz. Zgłoszenia niedziele 3—5. — Kwiatowa 10, m. 13. zdg 96 515

Służąca
 samodzielną lepsze gotowanie potrzebna. Kanałowa 9, fabryka. zdg 96 500

Maszynistkę
 młodszą z dobrą znajomością języka polskiego (nowa ortografia), czytelnym piśmem poszukuje się od zaraz. Wymagane skromne wynagrodzenie należy podać Kurier Poznański zdg 97 205

Kucharka
 pierwszorzędną siłą potrzebna zaraz. „Casino”, pl. Bernardyński 2. zdg 96 679

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
 Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
 Parkiet po cenach konkurencyjnych ng 19 450

Fryzjerka
 dzielna umiejająca wodną, obeznana z trwałą ondulacją, na stałe potrzebna. Stefan Majchrzycki, Gdynia, św. Wojciecha 9 a. ng 41 924

Zdolna
 fryzjerka, manicurzystka przyjmie posadę nad morzem. Oferty Oredownik, Łódź, pod „Zaraz”. ng 41 792

Samodzielną
 siłą prowadzenie składu spożywczego, kaucja 500,— złotych. — Zgłoszenia referencjami Kurier Poznański zdg 96 570

Cukiernik
 samodzielną, dobrą fachowiec potrzebny prowincja. Odpis świadectw, wymagania Kurier Pozn. ng 42 021

Służąca
 potrzebna do wszystkiego. Zgłoszenia w porze popołudniowej. — Tama Garbarka 4, m. 8. zdg 97 032

Służąca
 od zaraz. Lodowa 1 — 5. Ng 41 687

Fryzjer
 damsko - męski na trwałą wodną i żelazkową potrzebny. Derechowa Znin. ng 42 028

Panienska
 do posyłek potrzebna. Magazyn sprzętów kuchennych. M. Pocha 41. zdg 97 066

Bielizniarka
 skład towarów krótkich. Pocztowa 30. zdg 97 070

Poszukuje
 sprzedawców na cukierki groszowe na wszystkie okolice. Wytw. Cukierków „Słodczy”, Grodzisk (Wlkp.) zdg 97 297

2
 kelnerów, kucharz, bufetowy od zaraz potrzebny, kaucja wymagana. Oferty Kurier Pozn. zdg 96 987

Uczciwą
 młodszą recznikarkę fabryka bielizny. Komarski, Wodna 22. zdg 97 324

Ekspedientka
 z branży potrzebna. Św. Marcin 66, skład obuwia. zdg 96 872

Dziewczyna
 wszystkiego potrzebna. Spokojna 24, m. 7. zdg 96 874

Ślusarz - szofer
 tokarz - szofer

trzeźwy, spokojny, ostrożny kierowca, około lat 30, kawaler lub żonaty z małą rodziną, do ciężarówki i osobówki na prowincję potrzebny od 15. 5. 37. Zgłoszenia z odpisem świadectw i wymagającym wynagrodzeniem Kurier Poznański zdg 97 320

Pea krem chroni CERĘ
ulatuia OPALENIE

R. Barcikowski S. A. Poznań

Poszukuje się od zaraz ucznia

do składu żelaza na prowincji blisko Poznania. Kandydaci z ukończoną Szkołą Handlową mają pierwszeństwo. Zgłoszenia z życiorysem składać należy do Kuriera Poznańskiego zdg 97 285

Inkasent
 z rowerem, kaucja 500—1 000,— Oferty Kurier Poznański zdg 97 376

Praktykantki
 biurowe płatne, pisanie na maszynie potrzebne. Zgłoszenia 4—6 Agencja Wschodnia, Ratajczaka 15, m. 28. ng 42 086

Ekspedientka
 na wypomóżkę. Skład Obuwia. Wodna 25. zdg 97 252

Panienska
 do biura z pisanem na maszynie Oferty pod 16.153 do „Par”. Pg 27 205-16.153

Służąca
 gotowaniem. Stary Rynek 31. Restauracja. zdg 97 191

Kasjera
 biletera kaucja na sezon letni poszukuje. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 331.

Młodszy
 biurowy — magazynier, referencje konieczne. Oferty Kurier Poznański zdg 97 175

Magazynier
 samodzielną kierownik oddziału z gotówką 2 tysięcy złotych zaraz potrzebny. Oferty Kurier Poznański zdg 97 174

Higienistka
 dentystyczna doświadczona poszukiwana do lekarza. Oferty Kurier Poznański zdg 97 393

Uczeń
 piekarski. Zasada, Młyńska 2. zdg 97 395

Inteligentny
 podróżujący zabierze wysoka prowizja. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 385

Marszałki
 zreczne zaraz na stałą posadę. — Świetosławska 12 (dawniej Jeznicka). zdg 97 244

29. ROZRYWKA

Aparaty
 sieciowe - baterijne najpowszeniejszych fabryk do 18 rat

Detektory
 z głośnikiem o bardzo wielkiej sile.

Żyrandole,
 oraz wszelkie oświetlenia w wielkim wyborze. Przyjmujemy asygnyat „Kredyt”

Idaszak i Walczak
 Poznań, św. Marcin 18 przy Ratajczaka. Pg 25 942-4.85

MIŁOWODY

Zakład Przyrodolecznicy i Sanatorium dla sercowo chorych
 Wskazania: Choroby serca i naczyń (angina pectoris, skleroz, choroby nerwowe, choroby żołądka i jelit, choroba Basedowa, artretyzm, ichtias, cukrzyca, choroby gardła i krtani, stany wyczerpania. Kuchnia dietetyczna — tanie ryczałty.

Informacje: Administracja Miłowody p. Oborniki Wlkp. Ng 36 103

Humor zagraniczny

— Ma pan rację, panie doktorze. Ja też się dziwię gdzie to się wszystko mieści. (M)

(Film Fun, Nowy Jork)

Przedpłata na miesiąc kwiecień 1937 roku za oba wydania w Poznaniu w ekspedycji z 3.20, w agencjach w mieście z 3.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu z 3.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.10, kwartalnie z 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce z 5.00, w innych krajach z 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie 4-lamowej (lub piątej) 100 gr. na stronie 2-lamowej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami pomocznymi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówki, słowo nagłówek (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i noc, tylko 14-76, 35-24 i 40-72

P. K. O. Poznań nr. 200-149.